

ПУБЛИЧЕН СЕКТОР

Средносрочна оценка на Оперативна програма Регионално развитие 2007-2013

Окончателен доклад за оценка на въздействието на резултатите от ОПРР върху околната среда

Съгласно проект BG161PO001/5-01/2008/037, изпълнен с финансовото съдействие на Оперативна програма „Регионално Развитие 2007 – 2013 г.“, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

28 февруари 2011

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	7
1.1. Нормативна необходимост от изготвяне на Доклад за оценка на въздействието на резултатите от ОПРР върху околната среда	7
1.2. Цели, методология и задачи на Доклада за оценка на въздействието на резултатите от ОПРР върху околната среда.....	11
2. ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДОКЛАДА ЗА СЕО НА ОПРР	14
2.1. Данни за текущото състояние на околната среда, съгласно Доклада за СЕО	14
2.2. Установени съществуващи екологични проблеми съгласно Доклада за СЕО.....	19
2.3. Прогнозирани въздействия върху околната среда съгласно Доклада за СЕО	21
2.4. Препоръчани в Доклада за СЕО мерки и индикатори.....	24
2.5. Обобщени изводи за адекватността и достоверността на основните резултати от Доклада за СЕО	32
3. АНАЛИЗ НА АДЕКВАТНОСТТА И НАЧИНА НА ОТРАЗЯВАНЕ НА ДОКЛАДА ЗА СЕО, МЕРКИТЕ И УСЛОВИЯТА ОТ СТАНОВИЩЕ ПО ЕО № 4-3/2007 Г. В ОПРР	34
3.1. Начин на отразяване на резултатите от Доклада за СЕО и мерките и условията от Становището по ЕО в ОПРР.....	34
3.2. Анализ на приетите изменения на ОПРР от гледна точка на въздействието върху околната среда.....	41
4. АНАЛИЗ НА СХЕМИТЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОТРАЗЯВАНЕТО НА МЕРКИТЕ И УСЛОВИЯТА ОТ СТАНОВИЩЕ № 4-3/2007 Г.	48
4.1. BG161PO001/1.1-1/2007 “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”	48
4.2. BG161PO001/1.1-2/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна образователна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”	50
4.3. BG161PO001/1.1-3/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна социална инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”	53
4.4. BG161PO001/1.1-4/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна инфраструктура на бюрата по труда, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”.....	56
4.5. BG161PO001/1.1-5/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”	58
4.6. BG161PO001/1.1-06/2009 „Подкрепа за обновяване и модернизация на държавни лечебни и здравни заведения в градските агломерации” (схемата е затворена).....	61
4.7. BG161PO001/1.1-07/2009 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура на висшите училища в градските агломерации”	64
4.8. BG161PO001/1.1-08/2010 „Подкрепа за реконструкция, обновяване и оборудване на държавни лечебни и здравни заведения в градските агломерации”	67
4.9. BG161PO001/1.1-09/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинска образователна инфраструктура в градските агломерации”	69
4.10. BG161PO001/1.4-1/2007 "Подкрепа за ограничаване и предотвратяване на рисковете и щетите при пожари в градските агломерационни ареали"	72
4.11. BG161PO001/1.4-2/2008 „Подкрепа за подобряване на градската среда”.....	74
4.12. BG161PO001/1.4-3/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в градските агломерации”	77
4.13. BG161PO001/1.4-04/2009 „Подкрепа за дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в градските агломерации”	80
4.14. BG161PO001/1.4-05/2009: „Подкрепа за интегрирано и устойчиво развитие чрез подобряване на градската среда”.....	83

4.15.	BG161PO001/1.4-06/2010: „Подкрепа за дребномащабни мерки за предотвратяване на наводнения в градските агломерации”	86
4.16.	BG161PO001/1.4-07/2010 Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие	89
4.17.	BG161PO001/1.5-01/2010 „Подкрепа за интегриран градски транспорт в Община Бургас”	92
4.18.	BG161PO001/2.1-01/2007 ”Подкрепа за рехабилитация и реконструкция на второкласни и третокласни пътища”	96
4.19.	BG 161 PO 001/2.1.-02/2007”Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”	99
4.20.	BG161PO001/3.1-01/2008 Подкрепа за паметници на културата с национално и световно значение допринасящи за устойчивото развитие на туризма	102
4.21.	BG161PO001/3.1-02/2009 Подкрепа за развитието на туристически атракции	106
4.22.	BG161PO001/3.1-03/2010 Подкрепа за развитието на природни, културни и исторически атракции	110
4.23.	BG161PO001/3.2-01/2010 Подкрепа за организиране на събития с регионален и национален обхват и въздействие	114
4.24.	BG161PO001/3.3-01/2008 Подкрепа за ефективен национален маркетинг на туристическия продукт и подобряване на информационното обслужване	116
4.25.	BG161PO001/4.1-01/2007 Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие	119
4.26.	BG161PO001/4.1-02/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища”	122
4.27.	BG161PO001/4.1-03/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинската образователна инфраструктура на 178 малки общини”	125
4.28.	BG161PO001/4.1-04/2010 Подкрепа за дребномащабни мерки за предотвратяване на наводнения в 178 малки общини	128
4.29.	BG161PO001/4.2-01/2008 Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики	131
4.30.	Обобщени изводи за начина и степента на отразяване на мерките и условията от Становището по ЕО в схемите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и препоръки:	133

5. РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ

140

5.1.	„Реконструкция и модернизация на ОУ „Бачо Киро” с полудневна детска градина” - гр. Велико Търново	140
5.2.	Реконструкция отоплителна система на регионална библиотека „П.Р.Славейков” и Археологически музей” – гр. Велико Търново	140
5.3.	“Ремонт, реконструкция и обновяване на ЦДГ “Здравец”, ЦДГ “Зорница” и детска ясла „3-ти март” – гр.Момчилград”	141
5.4.	Осигуряване на ефективна, общодостъпна и модерна образователна инфраструктура за устойчивото развитие на община Габрово	141
5.5.	Реконструкция, обновяване и оборудване на учебни заведения в община Ловеч	142
5.6.	„Създаване на благоприятни условия за израстване и развитие на видинските деца“	142
5.7.	„Укрепване на свлачище по ул. Тимок – гр. Силистра“	142
5.8.	„Укрепителни съоръжения на срутища на път III-102 „Граница ОПУ Видин-Монтана“ км 80+500 – км 81+224“	143
5.9.	“Ремонт и рехабилитация на път IV – 10059 – с. Горно Церово, община Благоевград, област Благоевград /I-1 София – Кулата/, отклонение за с. Горно Церово от км 1+600 на път IV 10064 и път IV-10089 – с. Марулево, община Благоевград, област Благоевград”	143
5.10.	Рехабилитация на общинска пътна мрежа – Път LOV 2074 / Българене-Севлиево/Малиново-Стефаново от 0+000 до 0+190 Км, от 1+580км до 5+210км и път LOV2075 /III-3505, Казачево-Стефаново/-Българене-/III-35/ от 0+000 км до 3+200 от 5+065 до 6+560км	144
5.11.	Рехабилитация и реконструкция на път № SHU2113 / III-701, Хърсово – Нови пазар / Стоян Михайловски – Преселка / II-27/, участък от км. 0+000 до км. 9+155	144
5.12.	“Рехабилитация на път IV -10903 Мелник-Кърланово-Рожен от км.0+000 до км.6+000”	145
5.13.	„Реконструкция на общинска пътна мрежа - I Етап” - Община Горна Оряховица	145
5.14.	Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез реконструкция на общински път в община Мездра път VRC 1143 – /III-103/	146
5.15.	Ремонт на общински път IV-98004, в участъка разклон с. Присад - с. Зидарово	147

5.16.	Рехабилитация на пътни отсечки в община Варна	147
5.17.	„Ремонт и рехабилитация на общински пътища: VAR 1023- /Аксаково-Игнатиево-Припек-Слънчево/и VAR 1020- /Слънчево до пътен възел за магистрала „Хемус”/”.....	148
5.18.	Реконструкция на пътен участък от Общинската Пътна Мрежа Общински Път Iv -82222 С.Шипочане-С.Гуцал От Км 0+000.00 До Км 8+000.00	148
5.19.	Реконструкция на път BGS 2063 с. Венец – с. Крумово градище, община Карнобат	149
5.20.	Рехабилитация на път IV-20058 „Каспичан-Марково” и IV-20059 „Плиска-Върбяне”	149
5.21.	„Рехабилитация на пътните отсечки: (IV-50078 Кърджали-Опълченско)–Дъждино–Пепелище-/I-5/ от км. 0+000 до км. 2+289.87; (IV-50069 Кърджали–Зимзелен)–Повет–Панчево от км. 0+000 до км. 3+791.88; (IV-50074 Севдалина)–Костино–Върбенци-крушка–Голяма Бара от км 4+500 до км 13+500) и IV- 50718 (III-507) Мост–Крин -Звиница - граница с община Стамболово”	150
5.22.	„Реконструкция на общински път Бургаски минерални бани – Банево – Изворище от км 1+240 до км 8+050, община Бургас“	150
5.23.	"Община Луковит – преобразуване на инвестиции в знания"	151
5.24.	“Европейски дом за нашите деца” – община Свиленград.....	151
5.25.	"Ремонт и оборудване на ОУ "Васил Левски" гр. Вълчедръм"	151
5.26.	„Подобрявана на образователната инфраструктура в подкрепа на устойчиво местно развитие на територията на община Берковица”	152
5.27.	"Основен ремонт на спортна зала към СОУ „Отец Паисий” – Кирково”	152
5.28.	"Реконструкция и енергоспестяващи мерки на основно училище „Св.Св.Кирил и Методий” - град Велики Преслав"	153
5.29.	„Ремонт и внедряване на мерки за енергийна ефективност на ОУ „Иван Вазов,, с.Зафирово"	153
5.30.	“Обновяване на детските заведения в гр. Тервел”.....	154
5.31.	„Подобряване на образователната инфраструктура в община Белене”	154
5.32.	„Интегрирано въздействие върху образователната инфраструктура на община Суворово” лот 1: Възстановяване на детски творчески комплекс – УПИ – I, кв. 55 по плана на гр. Суворово; лот 2: Ремонтно възстановителни работи в ОУ „Хр. Ботев” – с. Чернево”	155
5.33.	“Ремонт, реконструкция и обновяване на ЦДГ “Здравец”, ЦДГ “Зорница” и детска ясла „3-ти март” – гр.Момчилград”	155
5.34.	„Енергоефективна реконструкция на ОУ „Хр. Смирненски“ с. Пристое и ОУ „г. Ст. Раковски“ с. Климент“	156
5.35.	„Обновяване, подобряване и топлоенергийна ефективност на ОДЗ Мечо Пух гр. Хисаря”	156
5.36.	Осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура на СОУ „Васил Левски”, гр. Ябланица и ЦДГ „Райна Княгиня” гр. Ябланица	157
5.37.	Европейски облик на образователната инфраструктура в община Калояново	157
5.38.	Подобряване на материалната база на образователната инфраструктура в община Омуртаг за интегрирано и устойчиво местно развитие	158
5.39.	Модерно училище – качествено образование”, община Никопол	158
5.40.	С грижа за бъдещето на община Сатовча – ремонт и оборудване на детски заведения в община Сатовча	159
5.41.	„Основен ремонт и саниране на „ОУ Христо Ботев”, ОДЗ „Йордан Шопов,, - с. Исперихово и ОДЗ „Здравец” –гр. Брацигово”	159
5.42.	“Подобряване на училищната спортна инфраструктура в Каварна”	160
5.43.	“Обновяване, основен ремонт и оборудване на ОДЗ „Митко Палаузов”, гр. Крумовград”.....	160
5.44.	„Саниране, вътрешен ремонт, реконструкция на отоплението и вертикална планировка на бази „Детелина”, „Иглика” към ЦДГ „Детелина” и детски ясли – гр. Дряново”	160
5.45.	Ремонт, обновяване, мерки по енергийна ефективност и подобряване достъпът за хора с увреждания на: 1. ОДЗ ”Радост” - с.Гложене и 2. ОУ ”Св.Св. Кирил и Методий”- с.Бутан, в община Козлодуй	161
5.46.	„Утре започва от днес: създаване на мрежа от модерни учебни заведения в община Средец”.....	161
5.47.	„По - добри условия и среда на обитаване в образователното обслужване, предоставяно в село Върбина и района от СОУ “Св. Св. Кирил и Методий” и ОДЗ “Елица” – град Мадан, община Мадан”.....	162
5.48.	„Осигуряване на ефективна образователна инфраструктура в ОУ „Св.Св. Кирил и Методий”, община Димово в подкрепа на местното развитие”	162
5.49.	„Осигуряване на ефективна и рентабилна образователна инфраструктура в община Симитли чрез прилагане на енергоспестяващи мерки и използване на подходящо оборудване в образователния процес”	163

5.50. „Проект за обновление на СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в гр. Златарица – по-добро училище за нашите деца”	164
5.51. „Подобряване на образователната и здравна инфраструктура на кметство Расово, община Медковец”	164
5.52. „Устойчиво местно развитие чрез изграждане на подходяща рентабилна образователна инфраструктура за учениците от ОУ „Н.Й.Вапцаров“, с. Селановци”	164
5.53. „Ремонт и реконструкция на сградите на НУ „Васил Априлов“, ОДЗ „Снежанка“ и детски ясли – град Рудозем”	165
5.54. „Инвестиция в бъдещето на община Струмяни”	165
5.55. „Съвременна материално-техническа база за образованието в община Страджа”	166
5.56. „Гарантиране на безопасността и здравето на населението на община Горна Малина чрез предотвратяване на малки свлачища, застрашаващи публичната инфраструктура и частните имоти в региона”	166
5.57. „Изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в община Мадан”	167
5.58. „Подобряване на енергийната ефективност и модернизиране на образователната инфраструктура в община Неделино”	167
5.59. „Доизграждане и ремонт на сгради на училища и детски заведения в общината”	168
5.60. „Внедряване на мерки за енергийна ефективност и обновяване на СОУ "Св.Паисий Хилендарски" и ОДЗ "Мечо Пух" в гр.Сливо Поле, и ОУ "Иван Вазов" с.Голямо Враново”	168
5.61. „Ремонт и подмяна на оборудване на ОУ ”Отец Паисий” с.Георги Дамяново, общ.Георги Дамяново”	168
5.62. „Подобряване на местната образователна инфраструктура на община Тутракан, чрез обновяване и модернизиране на двете детски градини ОДЗ „Полет” и ЦДГ „Славянка” и преоборудване на техните кухни”, гр.Тутракан, обл. Силистра”	169
5.63. „Междурегионално сътрудничество и партньорство за развитие и приложение на ВЕИ между община Суворово (България) и област Бадахос (Испания)”	169
5.64. „Партньорство и приятелство в общия Европейски дом”, община Мадан”	170
5.65. „Пазарджик – устойчиво развиваща се община”	170
5.66. „Междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики между община Крема и община Елин Пелин”	171
5.67. „Туризмът за насърчаване на междурегионалното сътрудничество”	171
5.68. „Подобряване качеството на околната среда чрез обмен на добри практики и прилагане на мерки за повишаване употребата на възобновяеми енергийни източници”	172
5.69. „Между приятели и добри съседи”, Враца”	172
5.70. „Изграждане на партньорска мрежа между община Малко Търново (България) и регион Аbruцо (Италия)”	173
5.71. „Партньорство в обмен на добри практики за въвеждане на ВЕИ в българските общини Смядово и Каспичан”	173
5.72. „Закупуване на IT оборудване и софтуер, необходими за работата на УО на ОПРР”	173
5.73. „Укрепване на капацитета на управляващия орган на ОП „Регионално развитие” 2007-2013 г. за управление и изпълнение на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013 г. чрез разработване на програма за обучение”	174
5.74. „Пилотни оценки на риска на институционално ниво и на ниво проект от външен модератор”	174
5.75. „Закупуване на автомобили, необходими за ефективната и ефикасна работа на управляващия орган на ОПРР”	174
5.76. „Укрепване на административния капацитет и повишаване на мотивацията на служителите от звеното за вътрешен одит към МРРБ” във връзка с изпълнението на дейностите по вътрешен одит на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013 г”	174
5.77. „Ограничаване на текучеството и повишаване мотивацията на служителите на УО за изпълнение на дейностите по подготовката, координацията, управлението, мониторинга, плащането, отчетността, оценката, информацията и контрола на Оперативната програма”	174
5.78. Укрепване на административния капацитет и повишаване на мотивацията на служителите от дирекция "Вътрешен одит" към МРРБ във връзка с изпълнението на дейностите по вътрешен одит на Оперативна програма "Регионално развитие"	175
5.79. Планиране и осъществяване на оценки на ОПРР 2007-2013 г.	175
5.80. Подпомагане дейността на работна група, инициирана от УО на ОПРР, свързана с по-добро координиране на процеса на деинституционализация на социалните институции за деца	175

- 5.81. Обобщени изводи за въздействието върху околната среда на реализираните до 31.12.2010 г. проекти по ОПРР 175

6. ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОПРР ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА 177

7. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ 178

- 7.1. По отношение на спазване на изискванията на законодателството, касаещо Стратегическата екологична оценка и ОПРР..... 178
- 7.2. По отношение на очаквани въздействия върху околната среда в резултат на измененията на ОПРР . 178
- 7.3. По отношение на прилагането и адекватността на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на Програмата върху околната среда..... 178
- 7.4. Изпълнение на мерките и събиране на данни за индикаторите по наблюдение и контрол от Становище по ЕО № 4-3/2007 г..... 179
- 7.5. Препоръки за схемите, които предстои да бъдат пуснати по Индикативната годишна работна програма 182

8. ПРИЛОЖЕНИЕ: ОТГОВОРИ НА ОЦЕНЪЧНИТЕ ВЪПРОСИ СЪГЛАСНО ТЕХНИЧЕСКАТА ОФЕРТА 183

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Нормативна необходимост от изготвяне на Доклад за оценка на въздействието на резултатите от ОПРР върху околната среда

Настоящият доклад за оценка на въздействието на резултатите от Оперативна програма „Регионално развитие“ (ОПРР) върху околната среда (Доклад за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда, съгласно Становище по ЕО № 4-3/2007 г. на Министерство на околната среда и водите - МОСВ) се изготвя в изпълнение на Дейност 4: Оценка на въздействието на резултатите от ОПРР върху околната среда, част от проект “Осъществяване на средносрочна оценка на Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 г.”, съгласно договор № РД02-2910/194/30.08.2010 г. между Министерство на регионалното развитие и благоустройство (МРРБ) и Обединение КПМГ, състоящо се от „КПМГ България“ ООД и „КПМГ Адвайзъри“ - Унгария.

Изготвянето на Доклада за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда произтича от следните нормативни актове и документи:

1. Директива 2001/42/ЕС за оценка на въздействието на някои планове и програми върху околната среда

Директива № 2001/42/ЕС относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (Директивата за Стратегическа екологична оценка - СЕО) има за цел гарантиране, че последиците от някои планове и програми върху околната среда се установяват и оценяват по време на изготвянето им и преди тяхното одобрение. Публичните органи и органите по околната среда могат да дадат становище, като всички резултати се събират и се вземат под внимание по време на процедурата за планиране. СЕО допринася за по-прозрачно планиране посредством приобщаване на обществеността, и като се отчитат съображенията, свързани с околната среда. Това спомага за постигането на целта за устойчиво развитие.

Тъй като проектът на ОПРР попада в обхвата на плановете и програмите, предмет на Директивата за СЕО, за него е извършена описаната в Директивата процедура по СЕО, като ОПРР е съгласувана със становище на МОСВ.

Съгласно член 10 от Директивата за ЕО:

„1. Държавите-членки извършват мониторинг на съществените екологични последици от изпълнението на планове и програми с оглед, *inter alia*, да идентифицират на ранен етап непредвидени неблагоприятни последици и да могат да предприемат подходящи оздравителни действия.

2. С оглед спазването на параграф 1, съществуващите мерки за мониторинг могат да бъдат използвани, ако са подходящи, с оглед избягване дублиране на мониторинга.”

Вследствие на това изискване е необходимо провеждането на мониторинг (наблюдение и контрол) на въздействието по време на етапите на прилагането на ОПРР върху околната среда.

Директивата за СЕО е транспонирана в Закон за опазване на околната среда (ЗООС) - Обн. ДВ. бр.91 от 25 септември 2002 г., попр. ДВ. бр.98 от 18 октомври 2002 г., изм. ДВ. бр.86 от 30 септември 2003 г., изм. ДВ. бр.70 от 10 август 2004 г., изм. ДВ. бр.74 от 13 септември 2005 г., изм. ДВ. бр.77 от 27 септември 2005 г., изм. ДВ. бр.88 от 4 ноември 2005 г., изм. ДВ. бр.95 от 29 ноември 2005 г., изм. ДВ. бр.105 от 29 декември 2005 г., изм. ДВ. бр.30 от 11 април 2006 г., изм. ДВ. бр.65 от 11 август 2006 г., изм. ДВ. бр.82 от 10 октомври 2006 г., изм. ДВ. бр.99 от 8 декември 2006 г., изм. ДВ. бр.102 от 19 декември 2006 г., изм. ДВ. бр.105 от 22 декември 2006 г., изм. ДВ. бр.31 от 13 април 2007 г., изм. ДВ. бр.41 от 22 май 2007 г., изм. ДВ. бр.89 от 6 ноември 2007 г., изм. ДВ. бр.36 от 4 април 2008 г., изм. ДВ. бр.52 от 6 юни 2008 г., изм. ДВ. бр.105 от 9 декември 2008 г., изм. ДВ. бр.12 от 13 февруари 2009 г., изм. ДВ. бр.19 от 13 март 2009 г., изм. ДВ. бр.32 от 28 април 2009 г., изм. ДВ. бр.35 от 12 май 2009 г., изм. ДВ. бр.47 от 23 юни 2009 г., изм. ДВ. бр.82 от 16 октомври 2009 г., изм. ДВ. бр.93 от 24 ноември 2009 г., изм. ДВ. бр.103 от 29 декември 2009 г., изм. ДВ. бр.46 от 18 юни 2010 г., изм. ДВ. бр.61 от 6 август 2010 г.

Конкретно, Директивата за СЕО е транспонирана в глава шеста от ЗООС - „Екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда”, раздел първи „Общи разпоредби” и раздел втори „Екологична оценка на планове и програми”, като са поставени изисквания, отнасящи се до провеждане и изпълнение на процедурата за екологична оценка (ЕО). Необходимостта от извършване на мониторинг (наблюдение и контрол) е определена чрез чл. 86, ал.3, т.9, според който, докладът за ЕО задължително съдържа описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на плана/програмата. Чл. 90 на ЗООС препраща към Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, като съгласно ал.2, т. 8 на чл.90, с тази наредба се определят и изискванията към наблюдението и контрола на въздействията върху околната среда при прилагане на плана или програмата с цел предприемането на мерки за предотвратяване или намаляване на екологичните щети в резултат на това прилагане.

2. Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Обн. ДВ. бр.57 от 2 юли 2004 г., изм. ДВ. бр.3 от 10 януари 2006 г., изм. ДВ. бр.29 от 16 април 2010 г., изм. ДВ. бр.3 от 11.01.2011 г.)

Наредбата регламентира условията и реда, които трябва да се спазват при извършване на процедурата по ЕО за планове и програми.

Глава шеста от наредбата се отнася за **наблюдение и контрол при прилагането на плана/програмата**. Възложителят има следните задължения:

- Съгласно чл. 29, ал.1 от наредбата, възложителят е длъжен в 14-дневен срок преди окончателното приемане или одобряване на плана/програмата да изпрати до органа издал становището по ЕО и до отговорните за прилагането на плана/програмата **обобщена справка, включваща анализ на:**
  1. съответствието на плана/програмата с основните резултати и препоръки в доклада по ЕО и с резултатите от консултациите, включени в становището по ЕО;
  2. съответствието на плана/програмата с обосноваването в становището по ЕО алтернатива за постигане целите на плана или програмата;
  3. степента, в която мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на плана или програмата върху околната среда и мерките за наблюдение и контрол при прилагането на плана или програмата, са предвидени в плана или програмата.
- Съгласно чл. 30 на наредбата, възложителят **изготвя доклад по наблюдението и контрола при прилагането на плана/програмата, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или отстраняване на екологичните щети в резултат на прилагането на плана/програмата, с периодичността, определена в становището по ЕО. Органът, издал становището по ЕО одобрява доклада или го връща за допълване.**
- Възложителят осигурява обществен достъп до обобщената справка и доклада по наблюдението и контрола.
- Съгласно чл. 31, в случаите когато не е постъпила обобщена справка, когато произнасянето по нея е отрицателно, или когато произнасянето по доклада по наблюдението и контрола е отрицателно, **органът издал становището по ЕО може да спре изготвянето и прилагането на плана/програмата** в зависимост от фазата на изпълнение като принудителна административна мярка на контрол, както и да предложи на други контролни органи предприемането на мерки от тяхната компетентност.

3. Становище по екологична оценка (ЕО) № 4-3/2007 г. на МОСВ

Становището по ЕО № 4-3/2007 г. е издадено на 15.05.2007 г., и с него от Министерството на околната среда и водите е съгласувана ОПРР, със следните мотиви:

- Оперативната програма определя като основна цел “Подобряване качеството на живот и работната среда с по-добър достъп до основните услуги и нови възможности за повишена регионална конкурентноспособност и устойчиво развитие”.
- Предвидените в Програмата приоритетни оси и операции са насочени към изграждане на устойчиви и динамични градски центрове, осигуряване на по-добър достъп до пътни, информационно – комуникационни и енергийни мрежи за изостаналите райони, и устойчиво развитие на туризма.
- Реализирането на Програмата ще доведе до положителни въздействия върху околната среда с ползи за качеството на живот на населението и поддържане привлекателността на ландшафта. За идентифицираните вероятни неблагоприятни последствия, в екологичната оценка на Програмата са предложени мерки за намаляване и предотвратяване.
- В резултат на провеждането на консултациите не са постъпили мотивирани възражения по законосъобразност.

От първите три мотива за издаване на становището се вижда, че ОПРР е насочена към устойчиво развитие, което само по себе си съдържа целта за опазване на околната среда.

Становището съдържа две групи мерки:

I група - Мерки за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на Програмата върху околната среда

II група - Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на Програмата

Съгласно Становището, Министерството на регионалното развитие и благоустройството (чрез Управляващия орган – Главна дирекция “Програмиране на регионалното развитие”) трябва да изготвя доклад по наблюдението и контрола при прилагането на Програмата, който да се представя в МОСВ на всеки три години от изпълнението на Програмата, не по-късно от 15 април.

Изискванията към доклада по наблюдение и контрол са:

- Да включва информация за прилагане на мерките за предотвратяване, намаляване или отстраняване на екологичните щети в резултат на прилагането на Програмата
- Да съдържа данни от отчетите на индикаторите в таблицата

- При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

4. Други нормативни изисквания

От гледна точка опазване на околната среда, реализирането на проектите по приоритетните оси на ОПРР е необходимо да бъде съобразено и да бъде в съответствие освен с изброените по-горе нормативни и административни актове, и с останалите нормативни актове от българското законодателство в областта на опазването на околната среда и водите, човешкото здраве, устройство на територията, земеползването и др., както следва:

Закони:

- Закон за водите
- Закон за чистотата на атмосферния въздух
- Закон за почвите
- Закон за опазване на земеделските земи
- Закон за защитените територии
- Закон за биологичното разнообразие
- Закон за управление на отпадъците
- Закон за пътищата
- Закон за устройство на територията
- Закон за здравето
- Закон за защита от шума в околната среда
- Закон за културното наследство.

Подзаконова нормативна уредба:

- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда
- Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух
- Наредба № 1/27.07.2005 год. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии
- Наредба № 7 от 3.05.1999г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух
- Наредба № 1 от 10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води
- Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците за минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди
- Наредба № 5 от 23.04.2007 г. за мониторинг на водите
- Наредба № 7 от 14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци
- Наредба № 3 25.05.2004 г. за класификация на отпадъците
- Наредба № 9 от 28 септември 2004 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичния регистър на издадените разрешения, регистрационните документи и на закритите обекти и дейности
- Наредба № 26 от 1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабо продуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт
- Наредба № 3 от 01.08.2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите
- Наредба № 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони
- Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението

- Наредба № 2 от 5.04.2006 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда
- Правилник за провеждане на теренни археологически проучвания в Република България (обн., ДВ бр. 12/1997 г.)
- Наредба № 7 от 1992 г. за хигиенните изисквания за здравна защита на селищната среда.

1.2. Цели, методология и задачи на Доклада за оценка на въздействието на резултатите от ОПРР върху околната среда

Основна цел на настоящия Доклад е да предостави информация и анализ относно въздействието върху околната среда в резултат на прилагането на ОПРР за периода от **Ноември 2007, когато е започнало изпълнението на ОПРР, до 31.12.2010 г.**, както и да даде препоръки за опазване на околната среда, при необходимост, за оставащата втора половина на програмния период на ОПРР до 2013 г.

Като **основа за методологията** на настоящата оценка са ползвани следните документи:

1. Европейско и българско законодателство в областта на Стратегическата екологична оценка, вкл. изискванията в Становище по ЕО № 4-3/2007 г. на МОСВ
2. Техническа спецификация към документация за възлагане на обществена поръчка за услуги с предмет „Осъществяване на средносрочна оценка на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013 г.” по проект BG161PO001/5-01/2008/037, финансиран от Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013 г.
3. Правила за работа на Комитета за наблюдение на ОПРР и документи от заседанията на Комитета
4. Среци и интервюта по проекта с представители на Управляващия орган (Встъпителна среща с УО - 14 септември 2010 г., експертна среща по въпросите свързани с доклада за въздействие върху околната среда с Иван Попов и Людмила Тозева - 17 септември 2010 г. и среща за коментарите по междинния доклад за оценка на околната среда – 7 декември 2010 г.)
5. Регионални планове за развитие, Екологични оценки към тях, Актуализирани документи за изпълнение на Регионалните планове за развитие, Доклади за наблюдение и контрол на Регионалните планове за развитие за периода 2007-2013 г., публикувани на интернет адрес: <http://www.mrrb.government.bg/index.php?lang=bg&do=law&type=4&id=408>. Съгласно практиката на други страни по изготвяне на подобни доклади по наблюдение и контрол, се счита като добра практика и като полезно използването на вече разработени и утвърдени доклади по наблюдение и контрол за близки по тематика планове и програми от различно йерархично ниво. За България, според наличната информация, такива одобрени доклади са налични именно за Регионалните планове за развитие. Тъй като се отнасят за „регионално развитие” и са от по-ниско йерархично ниво, същите са ползвани като източник основно на методология при изготвяне на настоящия доклад
6. Final Report: Implementing Article 10 of the SEA Directive 2001/42/EC, European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law, 2002

На базата на наличната документация по ОПРР, както и на съществуващата нормативна база и разработки, отнасящи се за мониторинг на въздействието върху околната среда по чл. 10 на Директивата за СЕО, **са изведени следните основни принципи**, с които трябва да бъде съобразен мониторингът и изготвянето на Доклада за въздействие на резултатите от ОПРР върху околната среда:

- Обхватът, детайлността и начинът на извършване на мониторинга зависят в голяма степен от характеристиките на конкретния план/програма
- Обхватът на мониторинга е тясно свързан с обхвата на доклада за екологична оценка на плана/програмата
- Мониторингът може да съвпада с регулярните преразглеждания на плана/програмата
- В някои случаи е за предпочитане да се извършва един мониторинг, покриващ няколко плана или програми, особено когато те са от една тематична категория или различни нива на йерархично планиране
- Оценка от мониторинга се правят на база изходните данни за състоянието на околната среда, представени в доклада за екологична оценка
- Мониторингът трябва да се фокусира върху онези предполагаеми въздействия върху околната среда, оценени като значителни в доклада за екологична оценка
- Информацията за мерките за мониторинг е необходимо да бъде само в такава подробност, каквато съответства на плана/програмата
- При необходимост, в зависимост от резултатите от мониторинга, трябва да се обсъдят и приложат подходящи коригиращи действия
- Резултатите от мониторинга да са достъпни за широката общественост.

Съгласно Техническата спецификация, предложената методология и уточненията на проведените срещи с представители на МРРБ, оценката на въздействието върху околната среда в резултат на изпълнението на ОПРР следва да отговори на следните **оценъчни въпроси**:

1. Какво е въздействието от изпълнението на ОПРР върху околната среда ?
2. Какви мерки са били предприети за предотвратяване, намаляване и евентуално пълно отстраняване на очакваните неблагоприятни въздействия върху околната среда по време на изпълнението на ОПРР?
3. Одобряват ли се инвестиционните намерения и планове, за които се изисква ОВОС/ЕО само след положително решение/становище?
4. Дава ли се предпочитание на проекти, които предвиждат внедряване на технологии и ноу-хау, които не застрашават околната среда, както и други водо-спестяващи, енерго-спестяващи и материалоспестяващи технологии?
5. При осъществяване на дейностите по Приоритетна ос 1 отчита ли се необходимостта от създаване на зелени системи в условията на субординация със съществуващите ландшафтни категории?
6. Вземат ли се предвид границите на паметниците на културата и на техните прилежащи зони, съгласно съществуващите закони за тяхната защита?
7. Предприемат ли се мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум и вибрации при извършване на дейностите?
8. Взимат ли се предвид предимно съществуващи трасета при разработване и осъществяване на проектите за пътна инфраструктура?
9. Проектите за развитие на туризма съобразени ли са с нормите за рекреационно натоварване и със статута на територията?
10. Осигуряват ли се необходимите връзки към съответните станции за отпадни води и системи за отпадни води?
11. Дава ли се предимство на определени видове туризъм (културен туризъм, екотуризъм, селски туризъм, балнеотуризъм и др.)?
12. Взима ли се предвид опазването на биологичното разнообразие и предотвратяването на разпокъсването на хабитатите?
13. Дали новите дейности имат предимства по отношение на въздействието върху околната среда, в сравнение с дейностите, които са отпаднали?

За да бъде изпълнена целта на доклада, са реализирани следните последователни задачи:

1. Запознаване с наличната документация по ОПРР, и по-конкретно:

- Документи по Оперативна програма „Регионално развитие”, вкл. приети изменения и отчети за изпълнение към 31.12.2010 г.
  - Вътрешни детайлни правила за работа на оценителни комисии за оценяване на проекти по оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013 г., София, 2007 г
  - Правила за работа на Комитета по наблюдение на ОПРР и документи от заседанията на Комитета
  - Доклад за Стратегическа екологична оценка на ОПРР, 2007 г. (Доклад за СЕО)
  - Становище по ЕО №4-3/2007 от МОСВ
  - Изисквания за кандидатстване по покани за представяне на средносрочна рамкова инвестиционна програма и проектни фишове чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ
  - Насоки за кандидатстване по схеми за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, чрез открита процедура за конкурентен подбор на проекти с и без определен срок за подаване на предложенията
  - Окончателни технически доклади за приключилите проекти по ОПРР към 31.12.2010 г.
2. **Анализ на адекватността и степента на отразяване на резултатите от Доклада за СЕО и Становището по ЕО № 4-3/2007 г. в ОПРР**
  3. **Анализ на степента и начина, по които са предвидени и прилагани мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на Програмата върху околната среда от Становището по ЕО № 4-3/2007 г. на МОСВ за обявените схеми и приключилите проекти по ОПРР**
  4. **Анализ на данните за индикаторите за наблюдение и контрол, посочени в Становище № 4-3/2007 г. на МОСВ за приключилите проекти и на наличието на изисквания за събиране на информация за индикаторите в обявените схеми по ОПРР (Насоките за кандидатстване)**
  5. **Оценка на въздействието на ОПРР върху околната среда за периода ноември 2007-31.12.2010 г. и обосноваване на необходимостта от коригиращи действия**
  6. **Оценка на измененията в ОПРР относно предполагаемите въздействия върху околната среда на включените нови дейности/проекти, спрямо отпадналите дейности/проекти от Програмата**
  7. **Извеждане на основни обобщения, изводи и препоръки относно:**

7.1. Спазване на изискванията на законодателството, касаещо Стратегическата екологична оценка и ОПРР

7.2. Адекватността на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на ОПРР върху околната среда

- Начин и степен на прилагане на мерките
- Адекватност на мерките към 31.12.2010 г. и необходимост от прилагане на нови мерки през останалата част от програмния период
- Препоръки за подобряване на ефективността на прилагане на мерките през останалата част от програмния период.

7.3. Изпълнение на мерките и събиране на данни за индикаторите по наблюдение и контрол от Становището по ЕО № 4-3/2007 г.

- Събиране на информация за стойностите на индикаторите
- Изпълнение на мерките по наблюдение и контрол към 31.12.2010 г. и необходимост от прилагане на нови мерки
- Препоръки за подобряване на ефективността на прилагане на мерките и отчитането на индикаторите

7.4. Очаквани въздействия върху околната среда в резултат на измененията на ОПРР

7.5. Препоръки по отношение на опазване на околната среда за схемите, очертани в Индикативната годишна работна програма, които предстои да бъдат отворени.

2. ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДОКЛАДА ЗА СЕО НА ОПРР

В настоящата точка са представени основните изводи за състоянието на околната среда към момента на изготвяне на Доклада за СЕО, както и основните резултати за предполагаемите въздействия върху околната среда в резултат на прилагането на ОПРР, които са прогнозираны в Доклада за СЕО. Представен е коментар относно направените изводи и предложените мерки, като се взимат предвид следните обстоятелства, които са били налице при изготвянето на СЕО:

- Ползваните данни са актуални към 2005 г.
- Оценката е била направена спрямо проекта на ОПРР, който впоследствие е финализиран и одобрен.

2.1. Данни за текущото състояние на околната среда, съгласно Доклада за СЕО

В раздел Трети на Доклада за СЕО на ОПРР е оценено текущото състояние на околната среда. Съгласно представената информация, за оценка на текущото състояние на околната среда – такова, каквото е било при изготвяне на Доклада за СЕО, са ползвани данни от ОПРР. Данните се отнасят предимно за 2005 г. и са с източник Национален статистически институт относно районите, областите и общините в България - 2005 г., Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг - “НАСЕМ”, Регионалните планове за развитие (отнасящи се за тогавашния териториален обхват на районите, преди измененията през 2008 г., когато териториалният обхват на някои от районите за планиране от ниво NUTS 2 е променен), Стратегията за регионално развитие и Оперативна програма “Околна среда”, Национална програма за управление на дейностите по отпадъците, Национална стратегия за развитие и управление на водния сектор до 2015 г., и др. Оценката е била направена по райони за планиране на ниво NUTS 2.

Съгласно Доклада за СЕО, основните изводи за състоянието на околната среда при изготвяне на стратегическата екологична оценка са били следните:

2.1.1. Въздух и емисии на парникови газове

На национално ниво количеството на емисиите на определени замърсители на атмосферата - NO_x , NH_3 и NMVOC както и парниковите газове в сравнение на нивата им за **2004 г.**, показват тенденция на леко увеличение.

Намаление имат емисиите на SO_x и метан. За серните оксиди, намалението се дължи на преминаване към почистото екологично гориво – природен газ и изграждане на сероочистващи инсталации към топлоелектрическите централи на твърдо гориво. Намалението на емисиите на метан основно се дължи на намаление на емисиите от добив и преработка на изкопаеми горива. Тенденцията към намаляване на годишните концентрации на оловни аерозоли се задържа като резултат от забраната върху използването на оловни бензини и въвеждането на система за контрол на горивата.

До момента нивата на атмосферните замърсители покриват ангажиментите на България по Гьотеборския Протокол за ограничаване на годишните национални емисии към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния.

Въпреки увеличението (без серни оксиди и метан) на емисиите на вредни вещества във въздуха от антропогенна дейност за **2005 г.** и тенденцията за количествата им през 2010г., нивата им покриват изискванията на поетите от България ангажменти по Протокола от Киото.

В следващата Таблица е направена Класация по чистотата на атмосферния въздух в районите за планиране, като са обобщени показателите h по отделните замърсители, а чрез сумиране е получен крайният показател h , който определя и класификацията на районите за планиране по чистотата на атмосферния въздух.

Таблица 1 Класификация на Районите за планиране по КАВ

Класификация	Гъстота [души/ km^2]	Показател h за:			Обобщен показател
		SO_x	NO_x	Парникови газове	
1 Северозападен (СЗР)	51	4.29	1.32	4.63	10.24

Класификация	Гъстота [души/km ²]	Показател h за:			Обобщен показател
2 Северен централен (СЦР)	64	4.49	1.60	4.57	10.66
3 Южен централен (ЮЦР)*	69	6.77	2.19	6.11	15.07
4 Североизточен (СИР)	58	9.35	7.99	12.24	29.57
5 Югозападен (ЮЗР)	70	34.44	2.96	15.48	52.88
6 Югоизточен (ЮИР)	104	152.43	6.84	40.05	199.32

*Забележка: Данните за гъстота на населението в отделните райони са размествени.

Съгласно данните в таблицата, с най-малко емисии е СЗР, а с най-много – ЮИР.

По данни за измерените имисии в 34 РОУКАВ за 2004г., в таблица в част въздух в Приложение 2 към настоящата екологична оценка, са класифицирани районите за планиране в градация - от район с увредена околна среда до район със замърсена околна среда по отделните компоненти: серни оксиди, азотни оксиди, ФПЧ10, прах, озон, кадмий, амониак, въглероден оксид, фенол и стирол.

2.1.2. Води

Качество на повърхностните и подземните води - налице е една продължителна тенденция на трайно подобрене на качеството на повърхностните води, подземните и крайбрежните морски води.

За качеството на повърхностните води, както в краткосрочен, така и в дългосрочен план се поддържа относително устойчиво равнище, както по отделни показатели (BOD5, COD, nutrients, oxygen parameters, etc.), така и по отделни поречия. Средногодишните концентрации на тежки метали в повърхностните води на страната през последните години също намаляват към равнището на изискванията за I категория за качество на водите, както и съдържанието на вещества със синтетичен произход (детергенти, пестициди, нефтопродукти, цианиди и др.).

По данни от системния мониторинг, от 1998г. насам, качеството на подземните води удовлетворява изискванията за праговите концентрации в по-голямата част от наблюдаваните пунктове от мрежата. На отделни места се наблюдават превишения на концентрациите на Fe и Mn, свързани, както с литоложките особености на отложенията и наличието на манганови конкреции в седиментите на водоносните хоризонти, така и с минала и продължаваща промишлена дейност. Отчетени са високи стойности на нитрати в подземните води, което най-често се дължи на неприлагане на добри земеделски практики.

Питейни води - оттоктът на повърхностните водни ресурси е достатъчен за обезпечаване на питейно-битовото водоснабдяване на страната. Вътрешнорегионалните различия в дела на водоснабденото население са незначителни - от 99.8% за СИР до 97.5% за ЮЦР. Около 500 000 хиляди души са на сезонен или постоянен режим на водоснабдяване Въпреки че след 2000 г. са изградени и реконструирани 9 водоема, 190 селищни водопроводни мрежи и водоснабдителни системи, над 100 проекта за малки обекти за питейно водоснабдяване и 40 съоръжения за допълнително подаване за райони с критично състояние на питейното водоснабдяване, 88% от населението в област Габрово (СЦР), област Перник (ЮЗР) и област Смолян (ЮЦР) са на режимно водоснабдяване. Като цяло за страната относителният дял на населението с режим на водоснабдяване е 21,6%, като най-критично е състоянието в СЗР, където около половината от населението (45,5%) не е с непрекъснато водоснабдяване. В СЦР този проблем се отнася за една четвърт от населението, докато в ЮЦ и ЮЗ показателите са близки до средните за страната. Най-малко са проблемите в това отношение в източните части на страната (СИР и ЮИР), където относителният дял на населението с нарушено водоснабдяване е доста по-нисък от средния за страната (14,4 и 13 %). Към 2002 г. вътрешните загуби по разпределителните мрежи на фирмите ВиК са 61% от постъпилите води.

Канализационна мрежа и пречистване на отпадъчните води - общата годишна маса на отпадъчните води за 2004г. е 4520,45 млн. m³. и е намалена в сравнение с 2003 г. с 19.12 млн. m³. Сравнително ниска степен на изграденост на канализационните системи на населените места - 69.2% от населението е включено към канализационната мрежа, като 70.5% от населението в градовете е включено към канализационната мрежа, а в селата - 2.1%. Общото количество образувани отпадъчни води бележи тенденция към намаляване, докато вътрешнорегионалните различия в дела на населението, обхванато от канализационна мрежа, са много по-големи - от 85.2% за ЮЗР за планиране до 51.9% за СЗР. При останалите райони за планиране стойностите на този индикатор варират около 60 - 70%, т.е около средните за страната. Съществува трайна тенденция за нарастване дела на пречистваните отпадъчни води от населените места, преобладаваща част от които се пречистват освен механично и биологично. Понастоящем се

пречистват водите на 39.9% от населението, а от формираните отпадъчни води от предприятията се пречистват около 60%.

Предпазване от наводнения - в голяма степен са изградени защитни съоръжения, както в рамките на населените места, така и извън регулация по коритата на реките.

2.1.3. Биологично разнообразие – флора и фауна

България се характеризира с богато биологично разнообразие. В страната са установени 94 вида бозайници, над 400 птици, 36 влечуги, 16 земноводни, 207 черноморски и сладководни риби, около 27 000 насекоми и други безгръбначни животни, между 3500 и 3750 вида висши растения и повече от 6500 нисши растения и гъби. Изданието от 1985 г. на Червена книга на България включва 763 вида растения и 157 вида животни, класифицирани в 3 категории: изчезнали, застрашени от изчезване и редки видове.

Защитените територии са предназначени за опазване на биологичното разнообразие, екосистемите и естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа. Защитените територии са чувствителни към натоварване и тяхното стопанско използване е ограничено. Те представляват не само ограничител в стопанското развитие, но те са и източник на доходи на местното население в контекста на устойчивото развитие.

Общата площ на защитените територии към 31.12.2003 г. е 545 004 ха, или 4,9% от общата територия на страната. От тях 543 238 ха са защитени територии по чл. 5 от ЗЗТ и 1766 ха други защитени територии (народни паркове и исторически места).

Най-богат район на защитени територии е ЮЗР, а с най-голямо видово богатство са ЮЗР и ЮИР.

В България се срещат над 3550 вида, около 847 подвида висши растения и 2000 разновидности, включени в 872 рода, на 130 семейства. Със същата значимост са и около 4000 вида водорасли, 600 лишей, 670 мъхове, 52 папрати. Най-богати във флористично отношение са Стара планина, Родопите, Пирин, следвани от Рила, варовитите терени на Западна България, Осоговска планина, Странджа, долината на Струма и Черноморското крайбрежие.

Най-богат на растително разнообразие е ЮЗР – включващ Националните паркове Рила и Пирин, изключително богати на видове включително и на ендемични видове Тук се отнасят териториите и на Славянка, западни гранични планини. В тези територии са локализиран основната част от формообразователните огнища у нас.

На второ място може да се каже че е ЮЦР с изключително богатите Рила, Западни и Средни Родопи, Централен Балкан.

На трето място е ЮИР – с Природен парк Странджа, Източни Родопи и Южно черноморско крайбрежие. Както и СЦР, с огромното разнообразие на северните части на НП Централен Балкан и Предбалканските котловини.

На последно място по богатство, но не и по значимост са СЗР и СИР, включващ Северното Черноморие и единствените степни формации в България.

2.1.4. Почви

През последните години не са регистрирани нови нива на замърсяване на почвите с тежки метали и металоиди. Общата площ на замърсените земеделски земи с тежки метали от промишлена дейност е около 43 660 ха, което е 0,9% от земеделските земи. Това са площи, замърсени преди 2000 г., като нови замърсявания след 2000 г. не са установени. Данните за съдържание на тежки метали в почвите в районите с трайни насаждения, третирани с препарати за растителна защита, показват, че 93% от териториите са със съдържание под ПДК, като 91% от тях са съизмерими с фоновите съдържания в страната.

Няма регистрирани площи, замърсени с полиароматни въглеводороди (ПАН) в нива, оказващи вредни въздействия върху почвите, включително и в районите на големи потенциални източници. Всички измерени съдържания на полихлорбифенили (ПХБ) са значително под справочните фонове стойности.

Вкислените почви в България са приблизително 1 500 000 ха, т.е. общата площ на генетично киселите почви в страната възлиза на около 56%, от които само 4.5% са с вредна за растенията почвена киселинност.

До 2000 година само около 35 500 ха от обработваемите площи са засегнати от процесите на засоляване (около 6% от земеделските земи).

В резултат на направения анализ на замърсяването на почвите може да се каже, че най-добро е състоянието на почвите в СЗР и СЦР. Най-неблагоприятно е състоянието на почвите в ЮЦР, което се дължи главно на старите замърсявания в района.

Във всички райони за планиране се вземат мерки за подобряване състоянието на почвите, при спазване на нормативната база на България и съгласуването ѝ с Европейското законодателство в областта на околната среда.

2.1.5. Отпадъци

Количествата генерирани отпадъци са относително постоянни - през периода 1999–2003 г. са около 12 млн. тона годишно. През 2004 г. общото количество образувани отпадъци нараства с 12% спрямо 2003 г. Производствените отпадъци са около 70% от общото количество генерирани отпадъци, битовите са около 25%, а опасните отпадъци - 5%, като това съотношение се запазва относително постоянно. Най – големи количества битови отпадъци се генерират в големите градове, така че най – големи са количествата на битовите отпадъци в ЮЗР, където се намира гр. София. Най – големи количества производствени отпадъци се генерират при големи генератори на отпадъци, разположени в следните райони: ЮИР (област Стара Загора – с топлоелектрическите централи в комплекса “Марица Изток” и Бургас с ЛУКОЙЛ НЕФТОХИМ БУРГАС АД.), ЮЗР (София с “Кремиковци” АД - София, “Юмикор Мед” АД – гр.Пирдоп, “Стомана Индъстри” АД – гр.Перник) и СИР (Варна с “Агрополихим” АД – гр.Девня, “Солвей Соди” АД – гр.Девня).

Организираното събиране на битови отпадъци обслужва около 84% от населението и обхваща почти цялостното население в градовете - над 99% от градското население в страната, докато в селата е малко над 33%. През 2005 г. системата за събиране на отпадъци обхваща 87.82% от населението на страната, което включва главно жителите на големите градове. В най-голяма степен от услугите по събиране на отпадъци (100%) се ползват жителите на град София (ЮЗР), последвани от 94.5% за жителите на гр. Габрово (СЦР) и 92.8% за жителите на гр. Кюстендил (ЮЗР). В най-незавидно положение са градовете Силистра (СИР), където услугата се извършва едва за 47.1% от населението и Търговище (СИР), където процентът е 49.5%.

Разделното събиране и рециклирането на отпадъците все още не са достатъчно развити.

Депонирането остава основния метод за обезвреждане на отпадъци и е единственият метод за обработка на битовите отпадъци и обхваща 86.5% от генерираните отпадъци. Нараства броят на депата, които отговарят на нормативните изисквания (вече са 28), но все още голяма част от депата не отговарят на тези изисквания и представляват риск за околната среда и човешкото здраве. Има и голям брой нерегламентирани сметища, които към края на 2006 г са 2 658 бр. и обхващат 8592 дка, като най – голям е броят им в ЮЗР (само в гр. София броят им е 451, а заетата от тях площ – 875 дка).

Компостирането и/или изгарянето на отпадъци с оползотворяване на енергия (нефтени утайки, болнични отпадъци и отпадъци от летища) не е масово разпространена практика в страната. Към момента няма изградена инсталация за изгаряне на битови отпадъци.

Липсва техническа възможност за преработване и/или обезвреждане на значителна част от образуваните опасни отпадъци в страната.

Екологичните проблеми, свързани с отпадъците, се решават в ОПОС.

2.1.6. Шум

Няма изградена и функционираща система за намаляване или отстраняване отрицателното въздействие на физични фактори върху околната среда и човека – шум, вибрации, електромагнитни лъчения, радиоактивни лъчения и др. Физичните фактори и тяхното въздействие върху околната среда, биосферата и човека са от изключително значение. Например шумът от въздушния транспорт и подмяната на самолетния парк със самолети емитиращи шум в рамките на Европейските норми и др.

В градските райони се наблюдава неблагоприятна акустична среда, като основен екологичен проблем предизвиква шумът, причинен от уличното движение, съставляващ 80-85% от общото шумово натоварване в големи населени места

В периода 2000 – 2004 г. шумът, създаван от движението на моторните превозни средства се задържа на нива в преобладаващия диапазон 68–72 dB(A), при норма 55-60 dB(A). Анализът на съществуващите данни от контрола на шума в градовете на страната говори за трайно запазване на неблагоприятната акустична обстановка в урбанизираната среда, която е пряко свързана с липсата на бариери за редуциране на шумовите нива, неефективната организация на уличното движение, старите и амортизирани превозни средства и недостатъците на градското планиране.

Основни източници на промишлен шум в населените места са предимно малките производствени предприятия, разположени вътре в населените места в близост до жилищните сгради, а не толкова големите промишлени съоръжения, които са разположени извън населените места и по този начин не допринасят за общите акустични натоварвания в тях.

Авиационният шум е по-дразнещ в сравнение с шума от други източници, но съществуващата нормативна уредба не отчита спецификата на авиационния шум.

За определяне на акустичната обстановка през 2004 г. са провеждани измервания на нивото на шума, като резултатите за измервани високи нива шум по райони са както следва:

СЗР - в гр.Плевен и Монтана, като най-благоприятна е акустичната обстановка в гр. Враца

СЦР - в Русе, Габрово

СИР –гр. Варна, където освен шума от автомобилния транспорт влияние оказва и шума от прелитащите над града самолети до и от летище Варна

ЮЗР - гр. София, където освен шума от автомобилния транспорт влияние оказва и шума от прелитащите над града самолети до и от летище София

ЮЦР - за последните 5 години най-неблагоприятна акустична среда е установена в градовете Кърджали и Пловдив

ЮИР - главно в градовете Бургас, Стара Загора, Сливен и Ямбол.

2.1.7. Радиация

За територията на Република България естественият радиационен гама-фон е в границите от 0.06 до 0.60 $\mu\text{Sv/h}$. Той се измерва непрекъснато от средата на 1980. От изпълнението на Програмата за радиологичен мониторинг на околната среда през 2004 г. и получените резултати следва, че: Радиационният гама-фон е в границите на характерните за страната фоновы стойности. Не са наблюдавани повишавания на специфичната активност на естествени и техногенни радионуклиди в атмосферен въздух и измерените стойности не се отличават от предходни години. Повърхностните водни течения и басейни в страната са в добро радиационно състояние. При наблюдението на радиационното състояние на необработваемите почви не са констатирани стойности над естествените. По райони радиационното състояние е както следва:

СЗР - Радиационният гама фон в областите Видин и Монтана, е един от най-ниските за страната, а в района на град Враца той е в рамките на средните за страната стойности.

СЦР - Данните показват, че не е имало повишение на мощността на еквивалентната доза гама-лъчение (гама-фона) Общата бета-радиоактивност на пробите е под ПДК за питейни води. Дънните утайки от р. Дунав (Свищов) и от р. Барата (Ореш) показват съдържание на горепосочените радионуклиди, което е характерно за цялото поречие на р. Дунав от с. Байкал до гр. Свищов.

СИР - радиационният гама-фон в периода 2000 – 2003 г. е в границите на характерните за страната фоновы стойности от 60 до 180 nGy/h . Радиационният гама фон в област Варна е един от най-ниските за страната и е в границите на 80 nGy/h .

ЮЗР – След катастрофата в Чернобил се забелязва проблем с радиационното състояние и наличието на радионуклиди в почвите, повърхностите и подземните води, особено в Софийско, Пернишко, Благоевградско и Кюстендилско. Наличните данни за съдържанието на радионуклиди в необработваеми почви, дънни утайки от открити водоеми и отпадъчни продукти показват, че при почви съдържанието на техногенен Cs-137 се движи между 3.1 до 147 Bq/kg .

ЮЦР - радиационният гама-фон в периода 2000 – 2003 г. е в границите на характерните за страната фоновы стойности от 60 до 180 nGy/h . От провежданият системен мониторинг на радиационното състояние на течащи повърхностни води в ЮЦР, на реките Марица, Арда, Тополница, Стряма и Чепеларска се установява, че те са били в добро радиационно състояние през годината. От аварията в Чернобил най-засегната е почвата в Южна България - данните за специфичната активност и динамика на техногенния Cs-137, характеризират петнисти замърсявания на почвите в този район, които са известни и са обект на ежегодни контролни наблюдения в системата за радиологичен мониторинг на околната среда.

ЮИР - Като цяло резултатите от проведените експертни лабораторни измервания сочат, че радиационната обстановка на територията на ЮИР е нормална, с изключение на рудник Сливен и в Старозагорска област. От получените резултати от провеждания системен мониторинг на радиационното състояние на течащи повърхностни води в ЮИР на пунктове, разположени на река Сазлийка за периода 2000-2003 г. е видно, че те са били в добро радиационно състояние през годината. В данните за специфичната активност и динамика на техногенния Cs-137, характеризират петнисти замърсявания на почвите в Старозагорска област, причинени главно от аварията в Чернобил, които са обект на ежегодни контролни наблюдения в системата за радиологичен мониторинг на околната среда.

2.1.8. Културно – историческо наследство

Паметниците на културата са произведения на човешката дейност, които документират материалната и духовната култура и имат научно, художествено и историческо значение или са свързани с историческите и революционните борби и събития, с живота и дейността на видни обществени, културни и научни дейци

На територия на страната най-много са архитектурните и археологическите паметници на културата. Общото състояние на паметниците на културата е относително тежко. Това се отнася най-вече за археологическите паметници, тъй като за останалите са в ход редица програми за развитие, включително поддръжка от Държавния

бюджет на Министерството на културата, програма “Красива България” и регионални и международни програми за опазване на културно-историческото наследство.

На територията на страната са регистрирани около 13 500 археологически паметници на културата от които 26 резервата. Те са сравнително равномерно разпределени на територията на страната и в голямата си част са разположени извън населените места. Останалите паметници на културата, включващи архитектурни, художествени, исторически и на парковото изкуство са около 45 000 и са концентрирани най-вече в населените места.

2.1.9. Здравен риск

Жителите на малките населени места са в неравнопоставеност спрямо живеещите в градовете при обезпечаване с медицински услуги.

2.2. Установени съществуващи екологични проблеми съгласно Доклада за СЕО

2.2.1. Качество на атмосферния въздух

Във всички райони на планиране от ниво NUTS 2 се наблюдава замърсяване на въздуха по отделните замърсители. Замърсяването се дължи на работата на производствените предприятия, предимно от тежката промишленост и др., както и транспорта и използването на твърди горива за битовия сектор.

С най-малко емисии е северозападен район, а с най-много емисии е съответно – югоизточен.

Очаква се проблемите със замърсения въздух в градската среда да намалют при правилно прилагане на програмата и по специално: Приоритетна ос 1 - всички операции по тази ос, както и Операция 2.3. - Достъп до устойчиви и ефикасни енергийни ресурси на Приоритетна ос 2.

2.2.2. Количество и качество на водите

Проблемите са основно свързани със загубите на води по водопроводната мрежа, влошаване на качеството на подземните води поради недоизградени канализационни мрежи и ГПСОВ, прилагане на недобри земеделски практики и стари индустриални замърсявания.

Очаква се проблемите с водните загуби да намалют при правилно прилагане на програмата и по специално: Приоритетна ос 1 - Операция 1.1 Социална инфраструктура, Операция 1.2 Жилищно строителство, Операция 1.4. Подобряване на физическа среда и предотвратяване на рискове; Приоритетна ос 2 - Операция 2.3. Достъп до устойчиви и ефикасни енергийни ресурси.

Очаква се проблемите с качеството на подземните и повърхностни води да намалют при правилно прилагане на програмата и по специално: Приоритетна ос 1 - Операция 1.1 Социална инфраструктура, Операция 1.2 Жилищно строителство, Операция 1.4. Подобряване на физическа среда и предотвратяване на рискове); Приоритетна ос 2 - Операция 2.1. Регионална и местна пътна инфраструктура.

2.2.3. Биоразнообразие и защитени територии

Най-проблемни са защитените територии Пирин (ЮЗР), както и другите високи планини, където има конфликт с туризма. Тези проблеми могат да бъдат намалени при правилно прилагане на приоритетите на Ос 3 на програмата.

ЮИР и СИР – черноморското крайбрежие: застрояване и унищожаване на девствената природа.

Очаква се проблемите със защитените територии и конфликтите с туризма да намалют при правилно прилагане на Приоритетна ос 3 на програмата и по специално на: Операция 3.1. Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура. Проблемите с черноморското крайбрежие могат да намалют при правилно прилагане на Приоритетна ос 4 и най-вече на Операция 4.2: Териториално планиране и разработване на проекти.

2.2.4. Отпадъци

Наличие на голям брой нерегламентирани сметища за битови отпадъци и депа за производствени отпадъци в цялата страна, които замърсяват почвата и водите.

Очаква се проблемите с качеството на подземните и повърхностни води да намалее при правилно прилагане на Приоритетна ос 2 на програмата и по специално - Операция 2.1. Регионална и местна пътна инфраструктура (включително и до депа за отпадъци), като Приоритетна ос 1 също ще спомага чрез Операция 1.1 Социална инфраструктура, Операция 1.2 Жилищно строителство.

2.2.5. Шум

В градските райони се наблюдава неблагоприятна акустична среда, особено в централните градски части, като основен екологичен проблем предизвиква шумът, причинен от уличното движение, съставляващ 80-85% от общото шумово натоварване в големи населени места.

Няма изградена и функционираща система за намаляване или отстраняване отрицателното въздействие на физични фактори върху околната среда и човека – шум, вибрации, електромагнитни лъчения, радиоактивни лъчения и др.

Очаква се проблемите със замърсения въздух в градската среда да намалее при правилно прилагане на програмата и по специално:

Приоритетна ос 1 - всички операции по тази ос, но най - вече Операция 1.5. Устойчиви системи за градски транспорт, Операция 1.3 Организация на икономическите дейности, Операция 1.2 Жилищно строителство.

2.2.6. Културно наследство

Паметниците на културата са застрашени от редица проблеми, най значимите от които са новото строителство и атмосферните влияния, като най-застрашени са архитектурните и археологическите паметници на културата. Заплахата идва от инвестиционни проекти за ново строителство за архитектурните, а за археологическите - инфраструктурни проекти.

Очаква се проблемите, свързани с паметниците на културата, да намалее при прилагане на Приоритетна ос 4 на Програмата и по-точно Операция 4.2: Териториално планиране и разработване на проекти.

2.2.7. Здравен риск

Неравнопоставеност на жителите на малките населени места при обезпечаване с медицински услуги.

Очаква се проблемите да намалее при прилагане на: Приоритетна ос 2 Операция 2.1. Регионална и местна пътна инфраструктура, Приоритетна ос 4 и по-точно Операция 4.2: Териториално планиране и разработване на проекти.

Съгласно Доклада за СЕО, на база на анализа на съществуващите екологични проблеми към момента на изготвяне на доклада, изпълнението на проекти по приоритетните оси на ОПРР ще допринесе за разрешаването им, както и до подобряване на състоянието на околната среда и качеството на живот, включително въздействията върху човешкото здраве.

Коментар:

Както се вижда от направения анализ в следващите точки на настоящия доклад, изводът за очакваното разрешаване на екологични проблеми и подобряване на състоянието на околната среда и качеството на живот, в резултат на прилагането на ОПРР, се потвърждава напълно.

2.3. Прогнозирани въздействия върху околната среда съгласно Доклада за СЕО

2.3.1. Територии, които значително ще бъдат засегнати

Съгласно доклада за СЕО, като територии, които значително ще бъдат засегнати с реализирането на предвидените по ОПРР дейности и/или проекти са определени терените влизащи или тангиращи с определения сервитут за трасетата на автомагистрала "Тракия", "Марица" и "Хемус". Това са територии в общините Чирпан, Стара и Нова Загора по трасето на АМ "Тракия", територии в общините Чирпан, Димитровград, Хасково, Харманли, Любимец и Свиленград по трасето на АМ "Марица" и териториите в общините Луковит, Ловеч, Плевен, Севлиево, Търново, Попово, Търговище, Шумен по трасето на АМ "Хемус". Въздействието ще бъде основно по време на строителството, свързано с увеличени емисии на определени вредни вещества (въгледородороди, смоли, катрани, битуми - бензенразтворими фракции), фини прахови частици и други замърсители, дължащи се на работата на тежките строителни машини по земно-изкопни и транспортни дейности; товаро-разтоварни работи на насипни строителни материали; трамбоване на пластове; покриване с асфалт и др. Най – голямо отрицателно въздействие може да се очаква върху: ландшафта, биоразнообразието и културното наследство.

Коментар:

Тъй като по ОПРР не се финансират дейности и проекти, свързани с изграждане на автомагистрала, направените в Доклада за СЕО изводи за териториите, които се очаква да бъдат значително засегнати, не са актуални по отношение на изпълняваните интервенции по програмата. Това предвиждане и формулираните във връзка с него мерки и условия са намерили място и в издаденото от МОСВ Становище по ЕО.

2.3.2. Очаквани въздействия върху околната среда

В следващата таблица от Доклада за СЕО са определени приоритетните оси, които могат да окажат значителни въздействия върху околната среда.

Таблица 2. Очаквани значителни въздействия върху околната среда

Приоритет за развитие	Очаквани значителни въздействия върху околната среда
<p><i>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано развитие на градските райони</i></p>	<p><u>A. Отрицателни въздействия</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Развитието и модернизацията на транспортната инфраструктура и управлението на трафика в градските райони ще окажат въздействие върху атмосферния въздух (при задръстване на транспортния поток се увеличават емисиите на летливи органични съединения (ЛОС), азотни оксиди – прекурсори на приземен озон, парникови газове), върху шума, и косвено върху биоразнообразието; ▪ По време на строителните дейности се генерират прах, емисии от строителни мобилни и стационарни машини, шум и отпадъци, които оказват въздействие върху човешкото здраве и растенията и животинския свят. <p><u>B. Положителни въздействия</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Дейности по енергийна ефективност на обществените сгради и жилищното строителство имат пряко отношение към качеството на въздуха, емисиите на парниковите газове и съхраняването на природни ресурси. ▪ Развитието на канализационните системи има положително значение за човешкото здраве.

Приоритет за развитие	Очаквани значителни въздействия върху околната среда
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развитието на водоснабдителната инфраструктура и преодоляването на "водните режими" имат важно положително значение за човешкото здраве. ▪ Развитието на енергийната инфраструктура, топлоснабдяването и приоритетното използване на възобновяеми енергийни източници имат пряко отношение към качеството на въздуха, емисиите на парниковите газове и съхраняването на природните ресурси. ▪ Създаване на зелени площи – ще повлияе положително на здравето на населението и опазване на градското биоразнообразие
<p><i>Приоритетна ос 2: Регионална и местна достъпност</i></p>	<p><u><i>А. Отрицателни въздействия</i></u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Развитието и модернизацията на транспортната инфраструктура и управлението на трафика ще окажат въздействие върху ландшафтите, атмосферния въздух (при задръстване на транспортния поток се увеличават емисиите на летливи органични съединения (ЛОС), азотни оксиди – прекурсори на приземен озон, парникови газове), шума и естествените местообитания. ▪ По време на строителните дейности се генерират прах, емисии от строителни мобилни и стационарни машини, шум и отпадъци, които оказват отрицателно въздействие върху човешкото здраве, растенията и животинския свят. <p><u><i>Б. Положителни въздействия</i></u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Поддържане на пътната настилка (улици и тротоари) чиста от прах и прилагане на "тихи" улични покрития; ▪ Качествената промяна в структурата на горивата, използвани за битово отопление, намалява емисиите на фини прахови частици; ▪ Предвидените дейности по газифициране имат отношение към качеството на въздуха, емисиите на парникови газове и съхраняването на природни ресурси и местообитанията. ▪ Изграждането на широколентови връзки (напр. ADSL, кабел, сателит, безжични комуникационни мрежи) могат да доведат до намаляване използването на транспорта, имащо отношение към атмосферния въздух (намалени емисии) и шума ▪ Изграждането на инфраструктура към съоръженията за третиране на отпадъците (сметища) има пряко отношение към опазване на почвите, повърхностните и подземни води.
<p><i>Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Очаква се дейностите да имат положително въздействие по отношение на: използване на природните ресурси, запазване на местообитанията и тяхното биологично разнообразие, както и към културно – историческото наследство.

Приоритет за развитие	Очаквани значителни въздействия върху околната среда
<p>Приоритетна ос 4: Създаване на регионални и местни мрежи; сътрудничество и изграждане на капацитет</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Отрицателните въздействия са незначителни <p><u>А. Отрицателни въздействия</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ По време на строителните дейности по възстановяване на пътища, ползвани от две и повече общини и построени пътни участъци ще се реализират незначително въздействие – те ще генерират прах, емисии от строителни мобилни и стационарни машини, шум и отпадъци, които оказват въздействие върху човешкото здраве и растенията и животинския свят, но те ще бъдат само в района на пътищата, които ще се реконструират само в рамките на съществуващи трасета. Създаване на зелени площи и паркове – ще повлияят положително на здравето на населението и биологичното разнообразие в населените места. <p><u>Б. Положителни въздействия</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Създаване на зелени площи и паркове – ще повлияят положително на здравето на населението и биологичното разнообразие в населените места
<p>Приоритетна Ос 5: Техническа помощ</p>	<p>Операциите по този приоритет <u>няма да окажат въздействие</u> върху околната среда.</p>

Оценката на текущото състояние на околната среда при изготвянето на Доклада за СЕО на ОПРР и анализите и оценката на предполагаемото въздействие на проектите по приоритетните оси и операции на програмата върху околната среда са довели до обобщените изводи, че:

- негативни въздействия се очакват единствено за периодите на строителство на отделните обекти, свързани с емисии на прахо-газови емисии, промяна на ландшафта, използване на ресурси и суровини.
- положителните въздействия са много повече като обхват и значимост.
- дейностите освен до подобряване на околната среда, ще доведат до решаване на съществуващи екологични проблеми.

Коментар:

При прегледа на направените в Доклада за СЕО изводи за очакваното въздействие върху околната среда, прави впечатление, че някои от описаните очаквани отрицателни въздействия, например върху атмосферния въздух в резултат на дейностите, предвидени по Приоритетна ос 1, биха могли да се разглеждат в положителен аспект. Например, с развитието на транспортната инфраструктура и управлението на трафика в градските райони би могло да се очаква положително въздействие върху атмосферния въздух – именно поради ограничаване на задръстванията, което резултира от тези проекти. Също така, би могло да се прогнозира положително въздействие по отношение на фактор „шум”, тъй като при подобряване на показателите на трафика се очаква разредоточаване на източниците на шум, ограничаване на задръстванията и съответно понижаване на шумовите нива.

Направените генерални изводи в Доклада за СЕО като цяло са релевантни, с изключение на предвидените значителни въздействия върху ландшафта, които към момента не са актуални, тъй като по ОПРР се финансират дейности изключително в урбанизирани територии. Тези дейности не са свързани и не водят до нарушаване на естествени ландшафти.

2.4. Препоръчани в Доклада за СЕО мерки и индикатори

2.4.1. Препоръчани мерки за намаляване на въздействията от изпълнението на ОПРР

В следващата таблица са представени предложените в Доклада за СЕО мерки за намаляване на въздействията от изпълнението на ОПРР:

Таблица 3 Предложени в Доклада за СЕО мерки за намаляване на въздействията от изпълнението на ОПРР

Приоритетни оси за развитие	Мерки за намаляване на потенциалните въздействия върху околната среда
<p><i>ПО 1. Устойчиво и интегрирано развитие на градските райони</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ При развитие на пътната инфраструктура да се има предвид оптимално използване на съществуващите трасета ▪ Въвеждане на гъвкава организация на транспорта през пиковите часове – промяна на режима на светофарните уредби, предупреждения за възможни задръствания, въздушен контрол на транспортния поток; ▪ Преминаване към екологично чисти горива в транспорта като биодизел, биоетанол, метан и други. ▪ Поддържане на пътната настилка (улици и тротоари) чиста от прах. ▪ Прилагане на “тихи” улични покрития и изграждане на шумозащитни съоръжения ▪ При реализация на дейностите за водоснабдяване и канализация да се даде предимство на намаляване на водните загуби, включително и подмяна на тръбите поради тяхната амортизация, както и модернизация и реконструкция на изградени ПСОВ. ▪ При развитието на енергийната инфраструктура да се даде предимство на използване на възобновяеми енергийни източници. ▪ При изграждането на нови обекти да се разработват и внедряват нискоотпадни, и безотпадни технологии, ноу-хау и други водо-, енерго- и материалоспестяващи технологии. ▪ При изготвяне на проекти за нови обекти да се даде предимство на технологии, при които се образува минимално количество отпадъци. ▪ При изготвяне на проекти за нови обекти да се вземе предвид необходимостта от изграждане на локална ПСОВ и внедряването на локална система за управление на отпадъците. ▪ При проектирането трябва да се вземат предвид границите на разположените в близост до обектите паметници на културата и на техните охранителни зони и да се предвидят мерки за опазване на биологичното разнообразие. ▪ Специфично за всеки отделен случай разположение на фасадите към улиците с интензивно движение. ▪ Изграждане на шумозащитни съоръжения

Приоритетни оси за развитие	Мерки за намаляване на потенциалните въздействия върху околната среда
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Разработка и реализация на планове и програми за опазване на биоразнообразието, паметниците на културата и културното наследство. ▪ При проектиране на инфраструктурата да се търси минимално отрицателно въздействие върху ландшафта. ▪ Планиране на зелени системи в хармония с ландшафтното устройство на територията ▪ При строителните дейности трябва да се вземат мерки за ограничаване на вредните емисии на прах, шум, вибрации и отпадъци.
<p><i>ПО 2. Регионална и местна достъпност</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ При развитие на пътната инфраструктура да се има предвид оптимално използване на съществуващите трасета ▪ Поддържане на пътната настилка (улици и тротоари) чиста от прах ▪ Изграждане на шумозащитни съоръжения ▪ Предприемане на действия за намаляване на емисиите в индустриалните зони чрез модернизация и изграждане на очистващи съоръжения; ▪ Качествена промяна в състава на горивата, използвани за битово отопление; ▪ При проектирането трябва да се вземат предвид границите на разположените в близост до обектите паметници на културата и на техните охранителни зони, както и на защитени зони и местообитания и да се предвидят мерки за опазване на биологичното разнообразие; ▪ При строителните дейности трябва да се вземат мерки за ограничаване на вредните емисии на прах, шум, вибрации и отпадъци.
<p><i>ПО 3: Устойчиво развитие на туризма</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектите за развитие на туризма да се изготвят при спазване на нормите за рекреационно натоварване и съобразяване със статута на територията; ▪ Приоритетно развитие на екотуризма и други алтернативни форми на туризъм. ▪ При развитие на пътната инфраструктура да се има предвид оптимално използване на съществуващите трасета; ▪ При проектирането трябва да се вземат предвид границите на паметниците на културата и на техните охранителни зони, на защитени зони и местообитания и да се предвидят мерки за опазване на биологичното разнообразие; ▪ Своевременно планиране и прилагане на дейности за запазване на биологичното разнообразие; ▪ При изготвяне на проекти за нови обекти да се вземе предвид необходимостта от изграждане на ЛПСОВ и внедряването на системи за управление на отпадъците; ▪ При извършването на строителни дейности трябва да се вземат мерки за ограничаване на

Приоритетни оси за развитие	Мерки за намаляване на потенциалните въздействия върху околната среда
	вредните емисии на прах, шум, вибрации и отпадъци.
<p><i>ПО 4: Създаване на регионални и местни мрежи, изграждане на капацитет и сътрудничество</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Разработване на рационални градоустройствени решения на територията около улици и пътища; ▪ При строителните дейности трябва да се вземат мерки да се ограничат вредните емисии на прах, шум, вибрации и отпадъци.

Коментар:

По-долу е направен анализ на предложените в Доклада за СЕО мерки за намаляване на потенциалните въздействия от изпълнението на ОПРР, като се отчита, че за Доклада за СЕО са ползвани данни от периода 2004-2005 г. и мерките са препоръчани преди ОПРР да придобие окончателен вид.

По предложените мерки по Приоритетна ос 1: като подходящи и релевантни считаме мерки 2, 3, 7 и 8. Следва да се отбележи, че последните две са с по-скоро пожелателен характер и биха намерили място като незадължителни, но препоръчителни условия за одобряване на проекти/дейности. Считаме за полезно за ОПРР да ги ползва, тъй като са свързани с постигане на целите за устойчиво развитие.

Останалите мерки са нерелевантни по следните причини:

Мярка 1 не следва да бъде препоръчвана, тъй като ОПРР финансира изключително рехабилитации и реконструкции на съществуващи пътища. Не е предвидено финансирането на изграждане на нови пътища.

Мерки 5, 15 се отнасят за дейности и проекти, свързани с пътната инфраструктура или с въздействия върху ландшафта извън урбанизирани територии, които не са предвидени за финансиране в ОПРР и следователно са нерелевантни за изпълнение.

Мярка 4 не отговаря на нивото на подробност на програмата и не е свързана пряко с предмета на програмата. Поддържането на настилките чисти от прах е дейност, която е поддържаща след изпълнението на съответния проект и не е предмет на ОПРР.

Мерки 6, 9, 10 и 14 също са неотнормисими към дейностите, финансирани по Приоритетна ос 1, тъй като такива дейности и проекти не се предвиждат.

Мерки 11, 12, 13, 16 и 17 представляват законови изисквания в съответните нормативни актове (Закон за културното наследство, Закон за устройство на територията и подзаконова нормативна база към него) и залагането им като мерки е излишно, тъй като същите следва да се изпълняват по закон.

По предложените мерки по Приоритетна ос 2: всички предложени мерки са нерелевантни за ОПРР, поради следните причини:

Мярка 1 не следва да бъде препоръчвана, тъй като ОПРР финансира изключително рехабилитации и реконструкции на съществуващи пътища. Не е предвидено финансирането на изграждане на нови пътища.

Мярка 2 не отговаря на нивото на подробност на програмата и не е свързана пряко с предмета на програмата. Поддържането на настилките чисти от прах е дейност, която е поддържаща след изпълнението на съответния проект и не е предмет на ОПРР.

Мерки 3, 6 и 7 представляват законови изисквания в съответните нормативни актове (Закон за културното наследство, Закон за устройство на територията и подзаконова нормативна база към него) и залагането им като мерки е излишно, тъй като същите следва да се изпълняват по закон.

Мерки 4 и 5 нямат връзка с дейностите и проектите, предвидени за финансиране по Приоритетна ос 2.

По предложените мерки по Приоритетна ос 3: като подходящи и релевантни считаме мерки 1, 2 и 6. Останалите са неподходящи поради следните причини:

Мерки 3 и 5 не съответстват на дейностите и проектите, които се предвижда да бъдат финансирани по Приоритетна ос 3.

Мерки 4 и 7 представляват законови изисквания в съответните нормативни актове (Закон за културното наследство, Закон за устройство на територията и подзаконова нормативна база към него) и залагането им като мерки е излишно, тъй като същите следва да се изпълняват по закон.

По предложените мерки по Приоритетна ос 4: и двете мерки са нерелевантни, поради следните причини:

Мярка 1 е насочена към градоустройствени решения, каквито не е предвидено да се финансират по ОПРР.

Мярка 2 представлява нормативно изискване по Закона за устройство на територията и подзаконовата нормативна база към него, и залагането и е излишно, тъй като същата следва да се изпълняват по закон.

При прогнозирането на въздействията върху околната среда е установено като цяло положително въздействие. В тази връзка, указаният голям набор от мерки не съответства изцяло на положителните предвиждания. От гледна точка на настоящото развитие на ОПРР някои от мерките не са релевантни на предмета и дейностите по приоритетните оси.

2.4.2. Мерки за наблюдение и контрол при прилагането на ОПРР

В следващата таблица са представени предложените в Доклада за СЕО мерки за наблюдение и контрол при изпълнението на ОПРР:

Таблица 4 Предложени в Доклада за СЕО мерки за наблюдение и контрол при прилагането на ОПРР

Компоненти и фактори	Мерки	Периодичност Срокове	Отговорник
Въздух	Контрол на емисиите в атмосферния въздух около трасетата на автомагистралите, в градската среда и в индустриалните зони	<ul style="list-style-type: none"> ▪ за магистрала – ежемесечно в продължение на 5 последователни години ▪ в градска среда – съгласно утвърдени планове ▪ в индустриални зони – създаване обща база данни от непрекъснати контролни измервания на големи инсталации и база данни от ежегодни мобилни емисионни измервания 	Общините РИОСВ ИАОС ИАП РИОКОЗ
Повърхностни и подземни води	Контрол на водоползването за индустриални нужди и питейно-битово водоснабдяване Мониторинг на повърхностните и подземните води	Ежегодно На тримесечие или съгласно утвърдени планове	МРРБ ВиК дружества Басейнови дирекции РИОКОЗ ИАОС
Земи и почви	Мониторинг на почви в съседство с нови индустриални обекти	Ежегодно или съгласно утвърдени планове	ИАОС РИОСВ
Ландшафт	Контрол по изпълнение на рекултивационните мерки след изграждане на обектите	Постоянно	Областни и общински администрации
Биоразнообразие и защитени природни територии	Контрол по спазване на изискванията на ЗБР и ЗЗТ; Прилагане на конкретни мерки за опазване на биологичното разнообразие, ЗПТ и местообитания, в зависимост от вида на проекта. При изграждане на пътната инфраструктура – трасето да бъде съобразено с наличието на защитени територии, както и местообитания, включени в Приложение 1 на ЗБР Изграждането на туристическа инфраструктура да бъде съобразено с наличните ЗПТ и местообитания на редки и застрашени видове. Недопускане и контрол	Преди одобряване и по време на изграждане на обектите По време на проектирането и изграждането По време на проектирането и изграждането По време на проектирането и изграждането Постоянен	РИОСВ МОСВ МОСВ МОСВ МЗГ

Компоненти и фактори	Мерки	Периодичност Срокове	Отговорник
	при изсичането на гори, при ползването на дивечовите и рибни запаси. При избор на дейности като критерии да бъдат отчитани и опазването на биологичното разнообразие и природната среда	Постоянен	МОСВ
Отпадъци	Контрол за нерегламентирано депониране на отпадъци	Постоянно	РИОСВ - БО Общините - СО
Вредни физични фактори	Мониторинг на шумови нива	При строителство на нови обекти, в определени пунктове на населените места. По време на експлоатация на промишлените предприятия – годишно или съгласно утвърдени планове	ИАОС РИОКОЗ
Културно наследство	Наблюдение от археолози и специалисти при изкопни работи за наличие на паметници на културата	По време на извършване на изкопни работи	Общините Техническите ръководители на обекти НИПК

Коментар:

Анализът на предложените мерки в Доклада за СЕО показва следното:

Въздух: мярката се отнася за автомагистрала и не е релевантна за ОПРР.

Мярката за повърхностни и подземни води също е неадекватна, предвид това, че предметът на ОПРР не е свързан с финансиране на дейности по ВиК, нито с водочерпене и водоползване. Мярката не отговаря и на подробността на програмата.

Мерките за почви и ландшафт са неадекватни, тъй като с ОПРР не е предвидено да се финансират нови индустриални обекти. По отношение на ландшафта, рекултивационните мероприятия се изискват и контролират съгласно разпоредбите в съответните нормативни актове.

Мерките за биоразнообразие също произтичат от законови изисквания, тоест изпълнението и контролът им са задължителни.

Мерките за отпадъци, вредни физични фактори и културно наследство са също предмет на нормативни разпоредби, като същите се изпълняват по време на етапа на строителство и съгласно ЗУТ са обект на строителен надзор.

2.4.3. Предложени индикатори за екологичен мониторинг

Индикаторите за екологичен мониторинг, предложени в Доклада за СЕО по приоритетни оси, са дадени в следната таблица.

Таблица 5 Предложени в Доклада за СЕО индикатори за екологичен мониторинг при прилагането на ОПРР

Приоритетни оси на развитие	Индикатори за екологичен мониторинг	Единица мярка
<ul style="list-style-type: none"> Приоритетна ос 1: 		

Приоритетни оси на развитие	Индикатори за екологичен мониторинг	Единица мярка
▪ Устойчиво и интегрирано градско развитие		
Операция 1.1 Социална инфраструктура	1. Консумация на електроенергия в обществени сгради 2. Консумация на топлинна енергия в обществени сгради 3. Консумация на вода в обществени сгради 4. Консумация на електрическа енергия от алтернативни и възобновяеми източници	квч ккал – м3 % от цялата консумация
Операция 1.2 Жилищно строителство	1. Население, включено към електроразпределителната мрежа 2. Консумация на електрическа енергия 3. Население, включено към газоразпределителната мрежа 4. Консумация на топлинна енергия 5. Население, включено към водопроводната мрежа 6. Консумация на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници (население)	% квч/потребител % квч/потребител % квч/потребител
Операция 1.3 Организация на икономическите дейности	1. Новосъздадени предприятия 2. Почистване и възстановяване на замърсени площи в индустриални зони; 3. Почистване на малки по обхват екологични замърсявания 4.	бр ха ха
Операция 1.4 Подобряване на физическа среда и предотвратяване на риска	1. Озеленени площи 2. Улични мрежи с рехабилитирана настилка 3. Изграждане на велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони 4. Качество на въздуха – наднормени емисии във въздуха (превишения на праговата стойност за 1 календарна година); 5. Шум – превишение на нормите 6. Реставрация и обновяване на исторически и културни паметници, разположени в градовете	м2 % от обща настилка км брой превишения/год. бр. бр.
Операция 1.5 Устойчиви системи за градски транспорт	1. Качество на въздуха – наднормени емисии във въздуха (превишения на праговата стойност за 1 календарна година); 2. Емисии на парникови газове 3. Намаляване на шумовото замърсяване – превишение на нормите 4. Превозени пътници в градски транспорт	брой превишения/год. м3 бр. бр.
Приоритетна ос 2: Регионална и местна достъпност		
Операция 2.1: Регионална и местна пътна инфраструктура	1. Новоизградени пътища (включително и до сметища) 2. Предприети мерки за опазване на биологичното разнообразие и природната среда	км. бр.

Приоритетни оси на развитие	Индикатори за екологичен мониторинг	Единица мярка
Операция 2.2: Информационно-комуникационни мрежи и услуги;	1. Населени места, свързани с широколентови връзки (ADSL, кабел, сателит, безжични комуникационни мрежи)	бр.
	2. Предприети мерки за опазване на биологичното разнообразие и природната среда при планирането и при реализацията на дейностите	бр.
Операция 2.3. Достъп до устойчиви и ефикасни енергийни ресурси	1. Население, включено към газоразпределителни мрежи	% от общо включени брой превишения/год.
	2. Качество на въздуха – наднормени емисии във въздуха (превишения на праговата стойност за 1 календарна година);	ха
	3. Изсечени гори (намаляване на площта им	брой видове.
	4. Опазване на видовото богатство и природните местообитания при използване на алтернативни енергийни източници.	
Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма		
Операция 3.1. Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура	1. Съхраняване на биологичното разнообразие чрез екологосъобразно развити природни, културни и исторически атракции	бр. ха ха
	2. Застроени площи	
	3. Залесени площи (увеличаване на площта)	бр.
	4. Максимално запазване на местообитанията и тяхното разнообразие.	
Приоритетна ос 4: Местно развитие и сътрудничество		
Операция 4.1: Дребномащабни местни инвестиции	1. Възстановени пътища, ползвани от две и повече общини	км м ²
	2. Зелени площи и паркове	бр.
	3. Кампании, свързани с околната среда	
Операция 4.2: Междурегионално сътрудничество	Обучения и семинари, свързани с околната среда	бр.

Коментар

По-долу е направен анализ на предложените в Доклада за СЕО индикатори за наблюдение и контрол на ОПРР, като се отчита, че са формулирани преди ОПРР да придобие окончателен вид, и се предлага запазване на онези индикатори, които продължават да бъдат подходящи с оглед развитието на Програмата.

Индикатори по операция 1.1 - С изключение на трети индикатор, който не е приложим, тъй като по ОПРР не е предвидено финансиране на дейности, свързани с ВиК, останалите индикатори са релевантни.

Индикатори по операция 1.2 - С изключение на трети и пети индикатор, които са неприложими, тъй като не се финансират такива дейности по ОПРР, останалите индикатори са приложими.

Индикатори по операция 1.3 – Индикаторите не съответстват на дейностите, предвидени за финансиране по операция 1.3, тъй като в този вид операцията е отпаднала преди одобряването на ОПРР, а впоследствие операцията е отпаднала изцяло.

Индикатори по операция 1.4 - Индикаторите са релевантни, като четвърти е погрешно формулиран (вместо „емисии” следва да се разбира „имисии”).

Индикатори по операция 1.5 - Индикаторите са релевантни, със забележката, че първи е погрешно формулиран (вместо „емисии” следва да се разбира „имисии”), а четвърти е с ниска полезност и е в голяма степен неизмерим, поради липса на точна статистика.

Индикатори по операция 2.1 – Първият индикатор е нерелевантен, тъй като по тази операция не се предвижда изграждането на нови пътища. Вторият е релевантен.

Индикатори по операция 2.2 – Считаме и двата индикатора за нерелевантни. Първият не носи никаква информация за въздействието върху околната среда. Вторият е несъотносим към предмета на дейностите, предвидени по тази операция.

Индикатори по операция 2.3 – Първи индикатор е нерелевантен, тъй като с промяната по ОПРР не е предвидено финансиране на проекти за газифициране. Втори индикатор е погрешно дефиниран (емисиите не се нормират с прагови стойности). Трети индикатор е изключително трудно проследим като стойности, поради липсата на такава информация на ниво проект, което е сериозна пречка за отчета му. Четвърти индикатор е неясно формулиран и не се разбира каква информация точно следва да се отчита по него.

Индикатори по операция 3.1 - Първи и четвърти индикатор се припокриват по значение, като по-ясен и полезен считаме, че е четвърти индикатор. Втори индикатор е полезен с цел установяване на тенденциите в изграждане на нови обекти за туризъм. Трети индикатор няма пряко отношение към предвидените за финансиране дейности по тази приоритетна ос и не е релевантен.

Индикатори по операция 4.1 – не отговарят на предмета на дейностите, предвидени за финансиране по тази операция.

Индикатори по операция 4.2 – Индикаторът е релевантен. Изменението на стойността му в периода на прилагане на ОПРР ще даде полезна информация относно интегрирането на целите по опазване на околната среда при развитие на междурегионалното сътрудничество.

2.5.Обобщени изводи за адекватността и достоверността на основните резултати от Доклада за СЕО

В резултат на направения анализ на изготвената през 2007 г. СЕО на проекта на ОПРР, се установи, че Докладът за СЕО съдържа някои страни, които към настоящия момент могат да се оценят като неактуални и нерелевантни от гледна точка достоверност на информацията и направени прогнози за въздействията, които се очакват върху околната среда, в резултат на прилагането на ОПРР, а именно:

Таблица 6 Съответствие на Доклада за СЕО с ОПРР

Данни в доклада за СЕО (изготвен през 2007 г.)	Коментар на съответствието с ОПРР
Текущо състояние на околната среда, представено в Доклада за СЕО	<p>За оценка на текущото състояние на околната среда при изготвянето на Доклада за СЕО е ползвана информационна база за състояние на околната среда за 2004 – 2005 г. Съответно, налице е описание на състоянието на околната среда за предишен период (две години по-рано).</p> <p>При представянето на данните за околната среда, в частност качество на въздуха, е допусната техническа грешка относно данните за гъстота на населението по региони, което е довело до неточен извод за текущото състояние на качеството на атмосферния въздух в регионите.</p>
Установени съществуващи екологични проблеми по време на изготвяне на Доклада за СЕО	<p>За оценката на съществуващите екологични проблеми е ползвана информация с данни за 2004 и 2005 г., което накърнява достоверността на оценката.</p> <p>Прогнозата, че с ОПРР ще се решат част от съществуващите екологични проблеми, се е</p>

Данни в доклада за СЕО (изготвен през 2007 г.)	Коментар на съответствието с ОПРР
Територии, които е вероятно да бъдат значително засегнати, според Доклада за СЕО	<p>потвърдила с прилагането на програмата.</p> <p>При оценката на териториите, които значително ще бъдат засегнати, е посочено, че най-вероятните за засягане територии са земи в обхвата на общините, през които ще минават автомагистрала. Тъй като с ОПРР не се финансират дейности и проекти, свързани с изграждане на автомагистрала, то оценката на вероятните засегнати територии към момента е неактуална.</p>
Прогнозирани въздействия върху околната среда в Доклада за СЕО	<p>Прогнозирано е отрицателно въздействие върху атмосферния въздух и шума. Предвид управлението на трафика и облекчаването на задърстванията, които се очакват като основен резултат от предвидените по ОПРР дейности, въздействието би могло да се счита за положително.</p> <p>Като цяло прогнозираното положително въздействие е адекватен извод на Доклада за СЕО.</p>
Предложени мерки и индикатори в Доклада за СЕО	<p>В резултат на направената оценка с данни от 2004-2005 г., са препоръчани някои мерки за предотвратяване на отрицателните въздействия върху околната среда и съответно, мерки и индикатори за наблюдение и контрол, които не са изцяло релевантни за настоящия вариант на ОПРР.</p>

Изброените в таблицата констатации, направени в Доклада за СЕО, са отразени и са довели до включване на някои мерки и индикатори в издаденото от МОСВ Становище по ЕО, които към момента не могат да бъдат оценени като актуални и подходящи.

Анализът на съответствието на предвидените мерки и индикатори в Становището по ЕО спрямо ОПРР е направен в следващия раздел.

3. АНАЛИЗ НА АДЕКВАТНОСТТА И НАЧИНА НА ОТРАЗЯВАНЕ НА ДОКЛАДА ЗА СЕО, МЕРКИТЕ И УСЛОВИЯТА ОТ СТАНОВИЩЕ ПО ЕО № 4-3/2007 Г. В ОПРР

3.1. Начин на отразяване на резултатите от Доклада за СЕО и мерките и условията от Становището по ЕО в ОПРР

След издаването на Становището по ЕО от МОСВ, МРРБ е отразило резултатите от Доклада за СЕО и Становището по ЕО в ОПРР. Начинът, по който резултатите от Доклада за СЕО е било предвидено да бъдат взети под внимание, е описан в т. 4.6 на ОПРР. В ОПРР и по-конкретно в т. 4.6 „Заклучения от доклада за екологична оценка” към т. 4 „Цели и стратегия” е представен хода на процедурата по екологична оценка, описано е издаденото Становище № 4-3/2007 г., както и мерките, които УО на ОПРР предвижда да прилага при изпълнението на Програмата. Както се вижда от т. 4.6 на ОПРР, в нея са включени всички предвидени в Доклада за СЕО мерки за предотвратяване на отрицателните въздействия, мерки за наблюдение и контрол и индикатори за наблюдение и контрол. Целият Доклад за СЕО е включен като Приложение № 8 в ОПРР. Тук следва да се отбележи, че съгласно направения анализ по-горе в раздел 2, повечето мерки и индикатори в Становището по ЕО, издадено от МОСВ, считаме за неактуални и неподходящи към този момент от развитието на ОПРР.

В издаденото Становище по ЕО № 4-3/2007 г. са включени две групи мерки, както следва:

3.1.1. I група мерки – мерки за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от ОПРР върху околната среда

Оценката на адекватността на мерките спрямо ОПРР е направена в следващата таблица:

Таблица 7 Адекватност и релевантност на мерките от Становището за ЕО

<i>Мерки за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на Програмата върху околната среда в Становище по ЕО № 4-3/2007 г.</i>	<i>Оценка на адекватността и релевантността на мерките за ОПРР и начина им на отразяване в програмата</i>
1. Проектите, предвиждащи инвестиционни предложения/планове, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на Закона за опазване на околната среда) или оценка на съвместимостта (по реда на Закона за биологичното разнообразие) да се одобряват само след положително решение по ОВОС/становище по ЕО и при съобразяване с препоръките в извършените оценки, както и с решението по ОВОС/становището по ЕО.	<p>Мярка № 1 от Становището по ЕО представлява нормативно изискване и в този смисъл същата е излишна, тъй като спазването на законите се изисква по подразбиране. Тъй като, обаче, самите положителни решения по ОВОС/ЕО и оценката на съвместимостта са доказателство за това, че даден проект и/или дейност няма да доведе до значително отрицателно въздействие върху околната среда, считаме, че мярката е адекватна и полезна. Също така, с изричното и предвиждане в схемите за кандидатстване ще се спести време на кандидатите при изпълнение на проектите, тъй като те вече ще са предприели действия за приключване на процедурата по ОВОС.</p> <p>Мярката, за да бъде ефективна, е подходящо да се заложи като изискване именно в схемите за кандидатстване.</p> <p>По отношение на начина на отразяване на мярката №</p>

<p><i>Мерки за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на Програмата върху околната среда в Становище по ЕО № 4-3/2007 г.</i></p>	<p><i>Оценка на адекватността и релевантността на мерките за ОППР и начина им на отразяване в програмата</i></p>
	<p>1 от Становището по ЕО в ОППР – мярката е отразена само в първата си част, като не включва текст за оценката на съвместимост по чл. 31 на Закона за биологичното разнообразие. Тъй като, обаче, оценката за съвместимост се извършва съвместно с процедурата по ОВОС, по подразбиране може да се приеме, че мярката е адекватно отразена в ОППР.</p>
<p>2. Да се дава приоритет на проекти, които предвиждат: внедряване на малкоотпадъчни и безотпадъчни технологии, мерки за съобразяване с йерархията при управление на отпадъците, ноу-хау и други водо-, енерго и материалоспестяващи технологии.</p>	<p>Мярката е адекватна и приложима за ОППР, тъй като поставена като условие в схемите за кандидатстване тя ще доведе до предпочитане на проекти, които са по-екологични. Считаме, че мярката не трябва да се поставя като задължително условие в схемите, за които същата е приложима, тъй като не по всички дейности и проекти, допустими за финансиране, съществуват разработени малкоотпадъчни и безотпадъчни технологии, както и водо-, енерго- и материалоспестяващи технологии.</p> <p>Мярката е отразена в ОППР с различен текст, но значението и е същото.</p>
<p>3. При реализация на дейностите за водоснабдяване и канализация да се дава приоритет на подобряване качеството на питейните води и намаляване на водните загуби.</p>	<p>Мярката е нерелевантна на ОППР и е неизпълнима, тъй като по програмата не е предвидено финансиране на дейности за ВиК. Тази дейност е отпаднала от ОППР преди одобряването на програмата.</p>
<p>4. При одобряване на дейностите по операция 1.4 да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни.</p>	<p>Мярката е полезна, тъй като предвидена на ниво „схема за кандидатстване“ ще осигури съответствие на кандидатстващите за финансиране дейности с Плановете за управление на речните басейни.</p> <p>Мярката е отразена в ОППР.</p>
<p>5. При осъществяване на дейностите по Приоритетна ос 1 да се отчита необходимостта от създаване на зелени системи в условията на съподчиненост с ландшафтното устройство на територията.</p>	<p>Мярката е неприложима към повечето проекти и дейности, предвидени за финансиране и в последствие финансирани по тази приоритетна ос на ОППР. Причината за това е, че предвидените дейности по приоритетната ос са предимно за съществуващи обекти (обновяване на сгради). Също така, изискванията за озеленяване са заложили в нормативната уредба за устройство на територията. Това прави мярката излишна.</p> <p>Относно начина и на отразяване в ОППР – мярката е отразена, като е записана с различен текст, но по същество е същата.</p>
<p>6. При проектиране на обектите да се вземат предвид границите на паметниците на културата и на техните охранителни зони, както и всички защитени по реда на специален закон територии, и поставените за тях режими и изисквания за опазване.</p>	<p>Мярката е излишна, тъй като закрилата на паметниците на културата се изисква по закон (Закон за културното наследство). Освен това, мярката не е съвсем адекватна на ОППР, тъй като по програмата не е предвидено финансиране на нови обекти.</p> <p>Мярката е отразена в ОППР в частта за паметниците на културата, като липсва частта за защитените територии. Изпълнението на втората</p>

<p><i>Мерки за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на Програмата върху околната среда в Становище по ЕО № 4-3/2007 г.</i></p>	<p><i>Оценка на адекватността и релевантността на мерките за ОППР и начина им на отразяване в програмата</i></p>
	<p>част от мярката се изисква по Закона за защитените територии и в този смисъл няма необходимост изрично да бъде предвидена.</p>
<p>7. При планирането на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации.</p>	<p>Мярката се изисква по Закона за устройство на територията и нейното изпълнение е задължително, като контролът по изпълнението на мярката се извършва от строителния надзор, който е задължително предвиден като условие за всяка отворена схема. По тези причини мярката е излишна.</p> <p>Мярката е отразена в ОППР, като е записана с различен текст, но по същество е същата.</p>
<p>8. При изготвяне и реализация на проектите за пътна инфраструктура да се използват предимно съществуващи трасета. Където е необходимо да се предвижда изграждане на специализирани съоръжения (подземни тунели, мостове и т.н.) за запазване връзката между популациите на видовете около транспортните коридори и за избягване на пълната фрагментация на хабитатите, в съответствие с най-добрите практики.</p>	<p>Тъй като по ОППР се предвижда финансиране изключително на реконструкции и рехабилитация на съществуващи пътища, мярката се изпълнява по подразбиране. Същата е излишна и неадекватна.</p> <p>Първото изречение от мярката е отразено в ОППР. Предвид горния коментар относно адекватността на мярката, считаме, че не е необходимо нейното отразяване.</p>
<p>9. Проектите за развитие на туризма да са съобразени с нормите за рекреационно натоварване и със статута на територията.</p>	<p>Мярката е адекватна, тъй като нейното изпълнение ще доведе до запазване и опазване на екологичното равновесие на териториите.</p> <p>Мярката е отразена в ОППР чрез различен текст, но има същия смисъл.</p>
<p>10. При изготвяне на проекти за нови обекти по Приоритетна ос 3 да се има предвид необходимостта от изграждане на локални пречиствателни станции за отпадъчни води и разработване на система за управление на отпадъците.</p>	<p>По приоритетната ос не се предвижда ОППР да подкрепя нови обекти. По тази причина мярката е нерелевантна на програмата и е неизпълнима.</p> <p>Мярката е отразена в ОППР.</p>
<p>11. Да се дава приоритет на екотуризма и други алтернативни форми на туризъм.</p>	<p>Мярката е адекватна – ще доведе до опазване на естествените характеристики на околната среда.</p> <p>Същата е отразена в ОППР.</p>
<p>12. При избора на дейности да бъдат отчитани опазването на биологичното разнообразие, максималното запазване на местообитанията и тяхното видово разнообразие, и използването на предимствата на запазената природна среда, без да се допуска увреждането ѝ.</p>	<p>Мярката се припокрива с втората част на мярка № 1 (за оценка за съвместимост) и по тази причина е излишна.</p>
<p>13. При изготвянето на устройствени схеми и планове, местоположението на отделните видове зони и територии, както и на обекти и дейности, замърсяващи околната среда, да бъде съобразено с изискванията за здравна защита на селищната среда.</p>	<p>Мярката е неадекватна на ОППР, тъй като ОППР не подкрепя изготвянето на устройствени схеми и планове. Дейността е отпаднала преди одобряването на ОППР.</p>

На база на направените анализ и оценка на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на Програмата върху околната среда от Становище по ЕО № 4-3/2007 г. се стигна до следните изводи:

Като адекватни оценяваме единствено мерки 1, 2, 4, 9 и 11. Останалите мерки са излишни, предвид това, че се изискват по нормативна уредба, или са неадекватни на дейностите и проектите, определени за подкрепа от ОПРР. Обяснението за наличието на тези мерки в Становището по ЕО е, че така са били предвидени в Доклада за СЕО, анализът на който показва известни несъответствия от гледна точка настоящото развитие на ОПРР, както е описано в раздел 2 на настоящия доклад. Поради тези причини, следва да останат само мерките, определени като адекватни.

Като се вземе предвид, че като цяло въздействията от ОПРР върху околната среда са оценени, а впоследствие при реализиране на проекти и дейности са допълнително доказани като въздействащи положително върху околната среда, считаме, че не е необходимо добавяне и предлагане на нови мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни въздействия от осъществяването на ОПРР върху околната среда.

3.1.2. II група мерки – мерки за наблюдение и контрол при прилагането на ОПРР

Оценката на адекватността на мерките спрямо ОПРР е направена в следващата таблица:

Таблица 8. Група II -Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на Програмата:

Приоритетни оси на развитие	Индикатори	Единица мярка	Оценка на адекватността и релевантността на мерките за ОПРР и начина им на отразяване в програмата
Приоритетна ос 1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие			
Операция 1.1 Социална инфраструктура	1. Консумация на електроенергия в обществени сгради	Квч	<p>Всичките 4 индикатора са отразени в ОПРР.</p> <p>Предвид, че за тази операция в ОПРР и впоследствие в отворените схеми, е предвиден индикатор „Икономия на енергия – Квч/г” считаме, че първи индикатор от Становището по ЕО следва да се преформулира, като се ползва индикатора от ОПРР. Предвид това, следва да отпаднат първи и втори индикатори, като се заменят с индикатор „Икономия на енергия – Квч/г”, който обобщава двата индикатора от становището по ЕО и е много по-полезен като получена информация по отношение на въздействието върху околната среда.</p> <p>Следва да се обърне внимание, че индикатор „Консумация на вода в обществени сгради” е неприложим и неадекватен на Програмата, тъй като по ОПРР не се финансират дейности по ВиК.</p> <p>Четвъртият индикатор е адекватен.</p>
	2. Консумация на топлоенергия в обществени сгради	Квч	
	3. Консумация на вода в обществени сгради	м ³	
	4. Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници	% от цялата консумация	
Операция 1.2 Жилищна политика	1. Население, включено към електропреносната мрежа	%	<p>Трети и пети индикатор са нерелевантни, той като се отнасят за дейности, които не се предвиждат по ОПРР. Втори и четвърти индикатори се припокриват с индикатор, предвиден в съответните схеми - „Икономия на енергия – Квч/г”, поради което считаме за рационално да бъдат заменени.</p> <p>Шести индикатор е релевантен.</p>
	2. Консумация на електрическа енергия	квч/потребител	
	3. Население, включено към газоразпределителни	%	

Приоритетни оси на развитие	Индикатори	Единица мярка	Оценка на адекватността и релевантността на мерките за ОПРР и начина им на отразяване в програмата
	<p>ата мрежа</p> <p>4. Консумация на топлоенергия</p> <p>5. Население, включено към водопроводната и канализационната мрежа</p> <p>6. Консумация на електроенергия от алтернативни и възобновяеми енергийни източници (население)</p>	<p>квч/потребител</p> <p>%</p> <p>квч/потребител</p>	
Операция 1.3 Организация на икономическите дейности	<p>1. Почистени и възстановени замърсени площи в индустриални зони;</p> <p>2. Почистени малки по обхват екологични замърсявания</p> <p>3. Строителство на участъци от местни пътища</p>	<p>ха</p> <p>ха</p> <p>км</p>	Поради отпадане на операция 1.3 – индикаторите, предвидени по тази операция в Становището по ЕО, събирането и предоставянето на информация по тях от УО следва да отпадне.
Операция 1.4. Подобряване на физическа среда и превенция на риска	<p>1. Озеленени площи</p> <p>2. Улични мрежи с рехабилитирана настилка</p> <p>3. Изградени велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони</p> <p>4. Наднормени емисии във въздуха (превишения на праговата стойност за 1 календарна година)</p> <p>5. Превъзхождане на граничните стойности на нивата на шума</p> <p>6. Реставрирани и обновени исторически и културни паметници, разположени в градовете</p>	<p>% от общата селищна територия, м²/жител</p> <p>% от общо изградени</p> <p>км</p> <p>брой превъзхождания/год.</p> <p>брой случаи</p> <p>бр.</p>	Всички предложени индикатори са релевантни. Четвърти е формулиран погрешно. Вместо думата „емисии“ следва да се чете „имисии“
Операция 1.5. Устойчиви системи за градски транспорт	<p>1. Наднормени емисии във въздуха (превишения на праговата стойност за 1 календарна година)</p>	<p>брой превъзхождания/год.</p>	<p>Първи индикатор е погрешно записан и следва да се преформулира като вместо „емисии“ думата се замени с „имисии“.</p> <p>Втори и трети индикатори са</p>

Приоритетни оси на развитие	Индикатори	Единица мярка	Оценка на адекватността и релевантността на мерките за ОПРР и начина им на отразяване в програмата
	2. Емисии на парникови газове 3. Население, подложено на шумово натоварване в обхвата над граничните стойности (за населените места с население над 100 000 души)	тона/год. бр. (жители)	адекватни и релевантни. Данни за тези индикатори следва да се събират от бенефициентите и/или УО, като същите изискват данни от съответните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ), от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) и Районните здравни инспекции (РЗИ).
Приоритетна ос 2: Регионална и местна достъпност			
Операция 2.1: Регионална и местна пътна инфраструктура	1. Новоизградени пътища, включително и до депа 2. Засягане на природни местообитания 3. Взети мерки за опазване на биологичното разнообразие и природната среда	км м ² бр.	Първият индикатор е нерелевантен – не съответства на дейностите и проектите, предвидени за финансиране по тази операция и следва да отпадне. Втори индикатор е подходящ за оценка на въздействието на съответните проекти върху биологичното разнообразие. Трети индикатор се припокрива с втори и е излишен.
Операция 2.2: Информационни и комуникационни мрежи и услуги	1. Населени места, свързани с широколентови връзки (ADSL, кабел, сателит, безжични комуникационни мрежи) 2. Взети мерки за опазване на биологичното разнообразие и природната среда при планирането и при реализацията на дейностите	бр. бр.	Първи индикатор съответства на предвидените дейности, но не е ясно каква полза ще има от събирането на тази информация от гледна точка въздействие върху околната среда. Втори индикатор няма пряка връзка с предвидените за финансиране дейности и също следва да отпадне. Предвидените дейности не водят до значителни въздействия върху околната среда и не е необходимо да се отчитат екологични индикатори по тях.
Операция 2.3. Достъп до устойчиви и ефективни енергийни ресурси	1. Население, включено към газоразпределителни и мрежи 2. Изсечени гори (дърва за огрев) 3. Засягане на природни местообитания	% от общо включени м ³ м ²	Първи индикатор не е релевантен – по тази операция на ОПРР не се предвижда финансиране на газифициране. Втори индикатор е непроследим, поради това, че няма адекватна статистическа информация за него и не би бил информативен. По тази причина следва да отпадне. Трети индикатор е подходящ за операцията.
Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма			
Операция 3.1. Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура	1. Развити природни, културни и исторически атракции 2. Застроени площи 3. Засягане на горски	бр. ха м ²	Индикаторите са релевантни.

Приоритетни оси на развитие	Индикатори	Единица мярка	Оценка на адекватността и релевантността на мерките за ОПРР и начина им на отразяване в програмата
	площи		
	4. Засягане на природни местообитания	м ²	
	5. Площи със засадена растителност	ха	
Приоритетна ос 4: Създаване на регионални и местни мрежи; сътрудничество и изграждане на капацитет			
Операция 4.2: Устройство планиране и разработване на проекти	1. Планирани проекти, свързани с опазване на околната среда 2. Реализирани проекти, свързани с опазване на околната среда	бр. бр.	Операцията е отпаднала преди одобряването и приемането на ОПРР. Индикаторите също следва да отпаднат, тъй като са неприложими.
Операция 4.3: Дребномащабни местни инвестиции	1. Възстановени пътища, ползвани от две и повече общини или построени малки пътни участъци 2. Зелени площи и паркове 3. Проведени кампании, свързани с околната среда	км м ² бр.	Операция 4.3. е променена, като в ОПРР е станала Операция 4.1 Предвид дейностите, които се финансират по нея, предложените индикатори са нерелевантни. За операция 4.1. са приложими индикаторите по операция 1.1.
Операция 4.4: Междурегионално сътрудничество	Проведени обучения и семинари, свързани с околната среда	бр.	Индикаторът е отразен в ОПРР и е адекватен. Изменението на стойността му в периода на прилагане на ОПРР ще даде полезна информация относно интегрирането на целите по опазване на околната среда при развитие на междурегионалното сътрудничество.

Десети Раздел на Доклада за СЕО съдържа описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на програмата. Прегледът на мерките и индикаторите за наблюдение и контрол от Доклада за СЕО спрямо тези, определени в Становището по ЕО, показва следното:

- Индикаторите по операции 1.1, 1.2, 1.4, 4.2, 4.3. и 4.4. напълно съвпадат в Доклада за СЕО и в Становището по ЕО.
- За останалите операции, за които са определени индикатори, има почти пълно припокриване на индикаторите, посочени в Доклада за СЕО и в Становището по ЕО, с малки разлики. Така например, в Становището са включени следните индикатори по Приоритетна ос 2: „засягане на природни местообитания и взети мерки за опазване на биологичното разнообразие и природната среда при планирането и при реализацията на дейностите”.
- Както е видно от таблицата, има индикатори, които са нерелевантни и следва да отпаднат. Предложението ни за промяна на индикаторите за наблюдение и контрол **е направено в раздел 7 на настоящия доклад.**

Някои нерелевантни страни в Доклада за СЕО са възпроизведени чрез предвиждане и записване на мерки и индикатори в Становището по ЕО, част от които, с оглед настоящото развитие по Програмата, са несъотносими към дейностите, предвидени за подкрепа. Друга причина за неадекватността на някои от мерките по Становището е, че преди окончателното приемане на Програмата, някои дейности са отпаднали.

Като цяло, както резултатите от Доклада за СЕО, така и мерките и индикаторите от Доклада за СЕО и Становището по ЕО, са отразени в ОПРР. Като недостатък при прилагането на мерките за наблюдение и контрол по ОПРР може да се посочи, че липсват ясни разпоредби и указания относно изискванията и начина за изпълнение на мерките и условията от Становището по ЕО при етапите на реализиране на проектите по ОПРР на ниво бенефициенти, което затруднява прилагането им и събирането на данни за постигнатите стойности.

3.2. Анализ на приетите изменения на ОПРР от гледна точка на въздействието върху околната среда

3.2.1. Обосновка за промяна на Операция 2.3 „Достъп до устойчиви и ефективни енергийни ресурси” от Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013г.

Промените се основават на липсата на необходимата инфраструктура – междусистемни връзки и терминали за внос на втечен природен газ, чрез които да се осъществяват алтернативните газови доставки за страната. В този смисъл като необходим елемент от комплекса мерки за дългосрочното гарантиране сигурността на доставките за страната, а също така и като механизъм, който ще допринесе за по-гъвкави реакции при кризисни ситуации, се предвижда реализирането на няколко проекта в газовия сектор.

За разрешаване на проблема са предложени промени в описанието на операция 2.3. „Достъп до устойчиви и ефективни енергийни ресурси”, според които да се пренасочи финансовия ресурс на операцията в размер на 117 443 295 лева или 60 047 804 евро към изграждането на газова връзка България – Сърбия.

Изграждането на газовата връзка е проект, който териториално попада в границите на две държави. Това определя класифицирането му като инвестиционно предложение с трансгранично въздействие върху околната среда. Също така, като инвестиционно предложение, газопроводът се предполага, че (тъй като обосновката не съдържа конкретни параметри) попада в обхвата на т.33 „Тръбопроводи за транспортиране на газ, нефт или химически вещества с диаметър повече от 800 мм и с дължина повече от 40 км” на Приложение № 1 на Закона за опазване на околната среда и подлежи на задължителна оценка на въздействието върху околната среда, тъй като при изграждането и експлоатацията му се предполага значително въздействие върху околната среда. Въздействието е най-значително по отношение на биологичното разнообразие (най-вече растителност и местообитания, защитени зони), ландшафт, земи и почви.

Коментар

Промяната не води до изменение на операцията и приоритетните оси на ОПРР, а е свързана с пренасочване на средства, което е описано в обосновката. По отношение на въздействието върху околната среда, изграждането на газовата връзка подлежи на оценка на въздействието върху околната среда по реда на ЗООС и на оценка на степента на въздействие върху защитените зони по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). С тези оценки ще се анализира и оцени въздействието и приемствеността на проекта по отношение на околната среда.

3.2.2. Обосновка относно пренасочване на средствата за индустриални зони по линия на ОПРР

Предложено е средствата, предвидени за индустриални зони по линия на ОПРР, да бъдат пренасочени за подкрепа на интервенции с голяма социално-икономическа значимост за населението, за които осигурените от страна на националните и местни власти ресурси са крайно недостатъчни.

Изменението включва предложение за всичките 140 млн. евро от Операция 1.3 „Организация на икономическите дейности” да бъдат пренасочени за:

- мерки за енергийна ефективност и внедряване на ВЕИ в образователни институции на територията на градските агломерационни ареали в рамките на Операция 1.1 „Социална инфраструктура” и Операция 1.4 „Подобряване на физическата среда и превенция на риска” за:
  - реконструкция/ обновяване на социални институции за деца – домове за деца, лишени от родителска грижа и домове за деца с физически и умствени увреждания
  - реконструкция/ обновяване на университети
  - изпълнението на инициативата JESSICA за целите на изпълнението на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие.

Коментар

Пренасочването на средствата ще има пряк екологичен ефект, тъй като средствата ще се ползват основно за мерки за енергийна ефективност и ВЕИ. С това ще се окаже положително въздействие върху околната среда, като

същевременно прилагането на мерки за енергийна ефективност и внедряване на ВЕИ ще доведе до изпълнение на мярката № 2 от т. I на Становището по ЕО за ОПРР.

3.2.3. Обосновка относно пренасочване на средствата за сметосъбиране и сметоизвозване по линия на ОПРР

В рамките на ОП „Регионално развитие” 2007-2013, операция 4.1. „Дребномасштабни местни инвестиции” е предвидена схема за „Подобряване на жизнените условия чрез организиране на системи за сметосъбиране и сметоизвозване”.

Схемата цели да се закупи сметосъбираща техника (специализирани автомобили за сметоизвозване и специализирани съдове за сметосъбиране) за нуждите на 178 малки общини. Предимство е било предвидено да се дава на проекти, които предвиждат задължително обслужване на няколко съседни общини с общи коли за сметосъбиране, при спазване на изискванията за максимално транспортно разстояние до мястото за тяхното третиране.

Същевременно, Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) финансира проекти за въвеждане на системи за организирано събиране и транспортиране на отпадъците от населените места в България и почистване на нерегламентирани сметища под формата на:

- безвъзмездна помощ, която може да бъде отпускана само на общините;
- безлихвен заем, който може да бъде отпускан на общини и на фирми и е в размер до 70% от общата стойност на проекта.

В тази връзка определените в рамките на приоритетна ос 4 на ОПРР средства за сметосъбиране и сметоизвозване е предложено да бъдат разпределени за дейности в подкрепа на подобряване на енергийната ефективност на общински образователни институции на територията на 178-те малки общини. По този начин ОПРР ще допринесе за постигане на основните политики и приоритетите на Общността в областта на подобряване на енергийната ефективност и намаляване вредните емисии на парниковите газове.

Коментар

Пренасочването на средствата ще има пряк екологичен ефект, тъй като средствата ще се ползват основно за мерки за енергийна ефективност и ВЕИ. С това ще се окаже положително въздействие върху околната среда, като същевременно прилагането на мерки за енергийна ефективност и внедряване на ВЕИ ще доведе до изпълнение на мярката № 2 от т. I на Становището по ЕО за ОПРР.

3.2.4. Обосновка относно искане за промяна на процедурата за набиране на проектни предложения по операция 3.1 „Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура” на приоритетна ос 3 „Устойчиво развитие на туризма”

Основна цел на операция 3.1. „Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура” е развитие на интегрирани и специфични туристически продукти на базата на конкурентни и търсени атракции, които допринасят за диверсификацията и териториалното разпространение на туризма.

Като основен проблем се очертава риска от получаване на много проекти, които могат да осигурят финансовото усвояване на ресурса по операция 3.1, но няма да осигурят ефективно усвояване – въздействие върху развитието/промяна в ситуацията/ постигане на заложените цели.

За разрешаването на тези проблеми Управляващият орган на ОПРР предлага промяна в подхода към изпълнението на операция 3.1, а именно:

- Изпращане на по-ясни сигнали към бенефициентите чрез въвеждане на двустепенна процедура за подбор на проекти,
- Разделение на усвояването на финансовия ресурс на два етапа.

Чрез въвеждането на процедурата за предварителен подбор до детайлно разработване на проектно предложение ще бъдат допуснати единствено кандидатите, представили жизнеспособни проектни идеи, които в най-пълна степен допринасят за постигането на целите на операция 3.1 и ефективното усвояване на финансовия ресурс. По този начин, още в самото начало ще бъдат отхвърлени проектните предложения, оценени като нерелевантни, и ще бъде избегнато разходване на значителни финансови, времеви и човешки ресурси от страна на неодобрените кандидати.

В допълнение, предвижда се ресурса по операция 3.1 да бъде разделен на две части, от които 30% или 82,858,124 лева (от общо 276,193,748 лв.) ще бъдат предоставени за усвояване първоначално. След оценка на ефективността на

усвояването на първоначално отпуснатите средства ще бъдат предприети необходимите корекции в процедурите и документите за кандидатстване с цел по-правилно насочване и по-ефективно използване на останалите 70% (193,335,624 лева) от финансовия ресурс.

Коментар

Изменението в случая касае процедурни аспекти и не е свързано с въздействие върху околната среда.

3.2.5. Обосновка относно Пренасочване на средства в размер на 20 млн.евро от операция 3.2 „Развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите” за финансиране на одобрени проекти, за които не е достигнал финансов ресурс по схема BG161PO001/1.1-01/2007 “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за устойчиви градски ареали»(пренасочване на средства между приоритетни оси)

След изпълнение на предложените за финансиране проектни предложения по схема BG161PO001/1.1-01/2007 «Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали», компонент «Образователна инфраструктура» ще бъдат ремонтирани и оборудвани училища, детски ясли и градини, които ще се ползват от 8980 ученици и деца, ще бъдат създадени 84 постоянни работни места както и ще се подобрят условията на труд на 497 педагози и помощен персонал.

В резултат на въведените мерки за енергийна ефективност ще бъде реализирана икономия на енергия, възлизаща на 1330991,32 MW/h.

Предвид гореизложеното и с оглед на тежкото финансово състояние, в което се намират българските общини е предложено да се предприеме процедура по пренасочване на финансовия ресурс от операция 3.2 „Развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите» в размер на 20 млн.евро за финансирането на проекти, които са получили необходимия брой точки за финансиране по компонент 1 «Образователна инфраструктура» на гореспоменатата схема, но за които не достига към момента финансов ресурс. С пренасочения финансов ресурс от 20 млн.евро ще могат да бъдат финансирани 7 проектни предложения по реда на тяхното класиране съгласно Решение № РД-02-14-40/ 14.01.2009 г.

Операция 3.2 „Развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите» цели да увеличи броя на посетителите и продължителността на техния престой, да подобри сезонното и териториално разпределение на туризма в различните райони и територии, основано на интегрирано управление и маркетинг на дестинациите и използване на различни средства, техники и системи, осигуряващи ефективна туристическа информация и маркетинг. Операцията е насочена към маркетинг на дестинациите и ще насърчава най-вече „меки” дейности. УО на ОПРР счита, че индикативният предвиден финансов ресурс по операцията, който възлиза на приблизително 32 млн.евро, е твърде завишен и е необходимо спешно пренасочване на средствата, към дейности, за които има доказана потребност и които ще доведат да осезаем финансово-икономически ефект и ползи в условията на финансова и икономическа криза.

Именно затова е предложено пренасочване на средствата в размер на 20 млн.евро към схемата за финансиране на рехабилитация/реконструкция/оборудване на общинска образователна инфраструктура.

Коментар

Предложеното преразпределение на средствата има положително въздействие по отношение на околната среда, тъй като схема BG161PO001/1.1-01/2007 «Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали», компонент «Образователна инфраструктура» предвижда дейности, свързани с енергийна ефективност и използване на ВЕИ, при следване на устойчивост на градските ареали. С това ще се окаже положително въздействие върху околната среда, като същевременно прилагането на мерки за енергийна ефективност и внедряване на ВЕИ ще доведе до изпълнение на мярката № 2 от т. I на Становището по ЕО за ОПРР.

3.2.6. Обосновка относно Пренасочване на средства в размер на 50 млн.евро от операция 1.4 „Подобряване на физическата среда и превенция на риска” за нова схема за безвъзмездна финансова помощ “Подкрепа за развитие на градския транспорт на Столична община» в рамките на операция 1.5 «Системи за устойчив градски транспорт» (пренасочване на средства в рамките на Приоритетна ос 1)

Операция 1.4 „Подобряване на физическата среда и превенция на риска” финансира разработването и изпълнението на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие (на базата на съществуващите общи устройствени планове и общински планове за развитие) с цел постигане на по-интегриран подход през втората половина на програмния период (2010-2013).

Особено внимание е обърнато на борбата със социалната изолация и на обновяването и/или реструктурирането на неизползваните или изоставени градски територии и обекти. По този начин ще се осигури съществен принос към ефективното прилагане на Териториалния дневен ред на ЕС и на Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове. Това ще включва подобряване на икономическата, социалната, жилищната и природната среда и обслужващата инфраструктура в градовете, които са център за регионално развитие, с цел подобряване на тяхната привлекателност за мобилни инвестиции.

Тъй като градският транспорт е един от най-големите замърсители на околната среда, обновяването на съществуващия автопарк е задължително условие за модернизирани и изграждането на устойчив, екологично съобразен градски транспорт. Прието е за необходимо оптимизирането на маршрутната мрежа, осигуряване на обособени ленти за движение и трасета, връзка със системата за трафик-контрол на столицата за приоритет на МГТ, бързи и експресни линии.

Наред с това е прието за наложително да се осигури и подобряването на достъпността на средствата за масов градски транспорт - платформи за хора с увреждания, премахване на пречките за ориентация и информация, светлинно и звуково обявяване на спирките, ясно визуално означаване на линиите, разписания, разбираеми и за хора с намалено зрение, информация за незрящи и др.

Крайният резултат от описаните дейности за модернизация ще бъде достигането на едно добро ниво на качеството на предлаганите услуги от масовия градски транспорт в столицата.

От гледна точка на околната среда, **резултатът от тези дейности ще бъде изцяло положителен – свързан с подобряване качеството на атмосферния въздух, ограничаване на шумовото натоварване и дискомфорта за населението.**

Предвид гореизложеното, УО на ОПРР счита, че **индикативният финансов ресурс за изготвяне на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие, който възлиза на приблизително 73 млн.евро, е твърде завишен и е необходимо спешно пренасочване на средствата към дейности, за които има доказана потребност и които ще доведат да осезаем финансово-икономически ефект и ползи.**

Именно затова предложението е за пренасочване на средства в размер на 50 млн.евро от Операция 1.4 «Подобряване на физическата среда и превенция на риска», схема „Подкрепа за интегрирано и устойчиво развитие чрез подобряване на градската среда” към Операция 1.5 «Системи за устойчив градски транспорт» за нова схема, насочена към "Подкрепа за развитие на градския транспорт на Столична община".

Коментар

Предложението за изменение чрез пренасочване на средства е пряко свързано и допринася за опазване на околната среда. Положителни въздействия, които се очакват, са: подобряване на качеството на атмосферния въздух (намаляване на концентрациите на фини прахови частици - ФПЧ, намаляване на емисиите на изгорели газове от транспорта), намаляване на шумовите нива и дискомфорта за населението.

3.2.7. Обосновка относно Реалокация на финансови средства в Оперативна програма „Регионално развитие”, Приоритет 2, операция 2.2. „Информационна и комуникационна мрежа” от схема „Подкрепа за общински ИКТ инфраструктурни проекти” към схема

„Подкрепа за развитие на критична, защитена, сигурна и надеждна обществена ИКТ инфраструктура”

В съответствие с програмните документи на Европейския съюз и Националната стратегическа референтна рамка за периода 2007-2013 г. (НСРР), в Оперативна Програма „Регионално развитие”, в Приоритет 2, операция 2.2. „Информационна и комуникационна мрежа, са заложили финансови средства в размер на 20 млн. евро с конкретен бенефициент Държавната агенция за информационни технологии и съобщения (ДАИТС) и с бенефициенти - българските общини. Предвидените финансови средства са крайно недостатъчни за постигане на високите цели, особено в условията на сериозна икономическа криза.

На база на извършеното до момента проучване и резултатите от анализа се налага вниманието и усилията да се концентрират само и основно върху една дейност в рамките на приоритет 2, операция 2.2. „Информационна и комуникационна мрежа”, а именно – „изграждане на ширококолентови връзки към и в градските периферии и по-слабо урбанизираните територии и селски райони” като останалите дейности, предвидени в първоначалния вариант на операция 2.2. следва да отпаднат. Като конкретен бенефициент при реализиране на тази високотехнологична дейност трябва да остане само ИА „ЕСМИС” като правоприменик на ДАИТС.

Това би позволило максимално оползотворяване на ограничения финансов ресурс за удовлетворяване на заложените от Европейската комисия критерии за покритие, както и изпълнение на отговорностите пред гражданите на страната по отношение на предоставени равни възможности за ползване на електронни административни услуги. Друг важен краен резултат ще бъде постигането на единна хомогенна информационна среда за работа на централната, областната и общинската администрация при реализиране на електронното управление (респективно електронното правителство) с необходимата степен на оперативна съвместимост и информационна сигурност на използваните информационни ресурси.

В резултат на горезоложеното предложение е в подкрепа на тезата за единно, централизирано изразходване на финансовите средства, заложили в оперативната програма в приоритет 2, операция 2.2. „Информационна и комуникационна мрежа” с примерна дейност за подкрепа – „изграждане на ширококолентови връзки към и в градските периферии и по-слабо урбанизираните територии”, като за целта остане само един конкретен бенефициент - Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи” (ИА „ЕСМИС”), а средствата, предвидени за схема „Подкрепа за общински ИКТ инфраструктурни проекти” да бъдат релокирани за схема “Подкрепа за изграждане на ширококолентови връзки към и в градските периферии и по-слабо урбанизираните територии” с конкретен бенефициент ИА „ЕСМИС”.

Коментар

Изменението в случая не е свързано с въздействие върху околната среда.

3.2.8. Обосновка относно Предложение за промяна на операция 2.3 “Достъп до устойчиви и ефективни енергийни ресурси” за диверсификация доставките на природен газ за България чрез изграждане на газова междусистемна връзка България-Сърбия и Реверсиране на газовия поток при газоизмервателна станция (ГИС) „Малкочлар” на междусистемната връзка България – Турция

Целта е пренасочване на финансов ресурс на Приоритетна ос 2, Операция 2.3 “Достъп до устойчиви и ефективни енергийни ресурси” в размер на 60 047 804 евро за:

1. изграждане на газова междусистемна връзка България-Сърбия, като след извършване на проучване за приложимост ще бъде взето решение за конкретния вариант: изграждане на газопровод Дупница - Димитровград – Ниш или маршрут София-Димитровград-Ниш
2. реверсиране на съществуващия газопровод България-Турция.

Ще бъде осигурена диверсификация на доставчиците на природен газ за националния и регионалния пазар и осигуряване на сигурността на транзита.

Промяната засяга единствено страните по изграждане на газовата връзка, а не самата газова връзка.

Коментар

Целта на промяната няма пряко отношение към въздействието върху околната среда, тъй като сама по себе си промяната засяга само страните по изграждане на газовата връзка, а не самата газова връзка като инвестиционен проект.

3.2.9. Определяне на нови конкретни бенефициенти по Операция 1.5. Системи за устойчив градски транспорт

В подкрепа на полюсите за растеж – 7-те големи града, както и за осигуряване на успешното реализиране на операция 1.5. Системи за устойчив градски транспорт за създаване на по-ефективен и бърз градски транспорт с по-малко потребление на енергия, изграждане на по-достъпна вторична инфраструктура на обществените транспортни мрежи и въвеждане на природосъобразни видове градски транспорти, както и за подобряване на жизнените и екологични условия в основните градски райони в страната, се предлага по операцията да се определят конкретни бенефициенти, а именно общините на 7-те големи града: София, Варна, Бургас, Русе, Плевен, Пловдив и Стара Загора.

Коментар

Изменението има отношение към опазването на околната среда, като допринася за нейното подобряване – с него са идентифицирани 7-те големи града с най-големи екологични проблеми по отношение на транспорта.

3.2.10. Разширяване на обхвата на допустимите дейности на операция 1.5 „Системи за устойчив градски транспорт”

Предлага се разширяване на обхвата на допустимите дейности на операция 1.5 „Системи за устойчив градски транспорт”, което ще позволи прилагането на интегриран подход при развитието на градските транспортни системи и съответно постигане на целта на операцията тези системи да бъдат ефективни и устойчиви. Тези допълнителни дейности са:

- Рехабилитация и реконструкция на улични мрежи, включително системи за видеонаблюдение и др. във връзка с развитието на интегрирана система за градски транспорт
- Изграждане/ реконструкция/ рехабилитация на пешеходни алеи и тротоари, изграждане на велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони, алеи и подлези за пешеходци и велосипедисти, включително свързани дейности, като поставяне на указателни знаци, маркировка и др. като част от интегрираната система за градски транспорт;
- Мерки във връзка с организация на паркирането в близост до възлови точки на масовия градски транспорт

Коментар

Допълнителните предвидени дейности ще имат като цяло положително въздействие върху околната среда..

3.2.11. Определяне на 36-те общини, центрове на агломерационни ареали, за конкретни бенефициенти по Операция 1.4 „Подобряване на физическата среда и превенция на риска”, схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие”

В съответствие с Териториалния дневен ред и Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове приети на 24-25.05.2007г. от първостепенно значение за всички общини - центрове на агломерационни ареали е да разработят интегрирани планове за градско развитие. С оглед на това и имайки предвид наличието на достатъчен финансов ресурс се предлага 36-те общини центрове на агломерационни ареали съгласно Приложение 3а от ОПРР да бъдат определени като конкретни бенефициенти по схемата.

Коментар

Определянето на конкретни бенефициенти по схемата няма пряка връзка с опазването на околната среда.

3.2.12. Разширяване териториалния обхват на Операция 3.1 „Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура”

Предлага се да бъде разширен териториалният обхват на Операция 3.1 „Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура”, като за допустими бенефициенти се определят всички общини с население над 10 000 ж. В случаите на подкрепа за паметници на културата с национално значение и световно значение като допустими бенефициенти се определят всички 264 общини.

Коментар

Разширението на териториалния обхват на посочената операция не е свързано с допълнително негативно въздействие върху околната среда. В Доклада за СЕО е анализирано подробно въздействието на такива дейности върху околната среда. В Становището по ЕО на ОПРР са заложили мерки и условия по тази операция, които следва да се спазват (мярка №9 от т. I).

Обобщени изводи за измененията на ОПРР

Измененията са свързани единствено с пренасочване на средства и изменение на процедурни условия и изисквания, и не са свързани с промяна на операции по ОПРР. Предложените и приети изменения са обосновани, като от гледна точка на околната среда имат като цяло положителен ефект спрямо началния вариант на ОПРР.

Изключение от горното правят:

- приетото изменение, включващо пренасочване на средствата по операция 2.3 “Достъп до устойчиви и ефективни енергийни ресурси” за изграждането на газова връзка
- Изменението за разширяване на обхвата на допустимите дейности на операция 1.5 „Системи за устойчив градски транспорт”

Проектът за газовата връзка подлежи на оценка на въздействието върху околната среда по реда на ЗООС и на оценка на степента на въздействие върху защитените зони по реда на ЗБР. С тези оценки ще се анализира и оцени въздействието и приемствеността на проекта по отношение на околната среда.

Дейностите по операция 1.5. също ще бъдат обект на процедура по реда на Закона за опазване на околната среда.

4. АНАЛИЗ НА СХЕМИТЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОТРАЗЯВАНЕТО НА МЕРКИТЕ И УСЛОВИЯТА ОТ СТАНОВИЩЕ № 4-3/2007 Г.

Предоставени за анализ и оценка са документите с условията по 29 схеми, като анализът на съответствието им с резултатите от доклада за СЕО и с мерките, и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., е представен по-долу:

4.1. BG161PO001/1.1-1/2007 “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР: Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.1. „Социална инфраструктура”</p> <p>Основната цел: Да осигури подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се подобри, обнови и модернизира образователната, социалната и културната инфраструктура в градските ареали; ▪ -Да се осигури социално включване и равен достъп на групите в неравностойно положение, вкл. ромите. <p>Компоненти на схемата:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Образователна инфраструктура 2. Социална инфраструктура 3. Културна инфраструктура 	<p>Целите на схемата интегрират принципа за постигане на устойчиво развитие, съответно съобразяват необходимостта от опазване на околната среда.</p> <p>Целите съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринасят за устойчивото и интегрирано развитие в агломерационните ареали; ▪ подобряват качеството на живот, жизнената и работна среда; ▪ повишават привлекателността на региона; ▪ отчитат потребностите на групите в неравностойно положение, включително ромите. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Стойност на реализираната икономия на енергия от обновяване на сградите. ▪ Брой ученици, облагодетелствани от подобрена 	<p>Индикатор № 1 припокрива значението на следните индикатори за наблюдение и контрол от Становището по ЕО № 4-3/2007 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Консумация на електроенергия в обществени сгради ▪ Консумация на топлоенергия в обществени

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>образователна инфраструктура.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Общ брой население, облагодетелствано от обновените сгради. ▪ Брой създадени работни места. 	<p>сгради</p> <p>Не е предвиден индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ До 2015 година да се постигне икономия на енергия от обновените сгради до 119 000 MW/h; ▪ До 2015 година броят на учениците, облагодетелствани от подобрена образователна инфраструктура, да достигне 10 000 души; ▪ До 2010 година броят на населението, облагодетелствано от обновените сгради да достигне 230 000 души. 	<p>Схемата включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>По компонент 1 Образователна инфраструктура:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Ремонт, реконструкция, обновяване на образователни институции - детски ясли и градини, обединени детски заведения, основни и средни училища, в това число учебни зали, библиотеки, лаборатории, интернет връзки, спортни съоръжения, учебни корпуси, вкл. прилежащото дворно място с общезития; 2.Доставка на подходящо оборудване за образователните институции – детски ясли и градини, обединени детски заведения, основни и средни училища, вкл. информационно-комуникационни технологии; 3.Извършване на одити за енергопотребление; 4.Внедряване на мерки за енергийна ефективност, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване; 5.Внедряване на инсталации/съоръжения, основани на използването на алтернативни възобновяеми енергийни източници; 6.Подобряване достъпа на хора с увреждания до изброените по-горе образователни институции. <p>По компонент 2 и 3 дейностите са идентични</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейности 3, 4 и 5 отчитат и съобразяват напълно мярката № 2 от т.І на Становището по ЕО.</p> <p>Възможно е временно локално отрицателно въздействие по време на периода на строителство. Затова, за проектите по схемата е приложима и мярката № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Оценка за положително въздействие върху околната среда, ако се изисква съгласно Закона за опазване на околната среда и действащата приложима подзаконова нормативна уредба; ▪ Други разрешителни и/или одобрения от съответните държавни/ общински институции (ако са необходими такива съгласно действащото българско законодателство) 	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата съдържат мярката №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че по схемата могат да кандидатстват единствено проекти за обекти, за които са проведени процедури по ОВОС, ако се изискват такива. С това се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Липсват критерии, свързани с опазване на околната среда</p>	<p>Въпреки че няма конкретни критерии, още при определяне степента на готовност на проекта се изисква като част от документацията да се представя оценка за положително въздействие върху околната среда и други разрешителни и/или одобрения,</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
		поради което може да се каже, че за достигане до този етап са отчетени изискванията на законодателството по опазване на околната среда и не е необходимо наличието на изрични критерии.
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектите фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектното предложение допринася за реализиране на принципа за осигуряване на равнопоставеност, превенция на дискриминацията и осигуряване на социално включване; ▪ Проектното предложение допринася за реализиране на принципа за устойчиво развитие ▪ Проектното предложение допринася за подобряване на опазването на околната среда ▪ Проектното предложение допринася за създаване на добавена стойност и предвижда иновативни подходи, в това число споделяне на добри практики 	При оценката на качеството на проектите се взима предвид опазването на околната среда.
ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ		<p>Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>Не е предвиден индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници.</p>
ПРЕПОРЪКИ		Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.

4.2. BG161PO001/1.1-2/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна образователна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.1. „Социална инфраструктура”</p>	Целите на схемата интегрират принципа за постигане на устойчиво развитие, съответно съобразяват необходимостта от опазване на околната среда.

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>Основната цел: Да осигури подходяща и ефективна държавна образователна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се подобри, обнови и модернизира държавната образователна инфраструктура в градските ареали; ▪ Да се осигури социално включване и равен достъп на групите в неравностойно положение, включително ромите. 	<p>Целите съответстват на основните изводи от СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринасят за устойчивото и интегрирано развитие на агломерационните ареали; ▪ подобряват качеството на живот, жизнената и работна среда; ▪ повишават привлекателността на региона; ▪ отчитат потребностите на групите в неравностойно положение, включително ромите. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда.</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Икономия на енергия от обновяване на сградите на образователните институции (MW/h). ▪ Брой ученици, облагодетелствани от подобрена образователна инфраструктура. ▪ Общ брой население, облагодетелствано от обновените сгради на образователните институции. ▪ Брой създадени работни места. 	<p>Индикатор № 1 припокрива значението на следните индикатори за наблюдение и контрол от Становището по ЕО № 4-3/2007 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Консумация на електроенергия в обществени сгради ▪ Консумация на топлоенергия в обществени сгради <p>Не е предвиден индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ До 2015 година да се постигне икономия на енергия от обновените сгради до 119 000 MW/h; ▪ До 2015 година броят на учениците, облагодетелствани от подобрена образователна инфраструктура, да достигне 10 000 души; ▪ До 2015 година броят на населението, облагодетелствано от обновените сгради на образователните институции, да достигне 100 000 души. 	<p>Схемата включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата.</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ремонт, реконструкция и обновяване на училища държавна собственост в управлението на МОН, в това число учебни зали, библиотеки, лаборатории, интернет връзки, спортни съоръжения, учебни корпуси, включително прилежащото дворно място и общезития 2. Доставка на подходящо оборудване за училищната държавна собственост в управление на МОН, 	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие върху околната среда, ще доведат до повишаване на качеството на живот и следват целите на устойчиво развитие.</p> <p>Дейности 3, 4 и 5 отчитат и съобразяват напълно мярката № 2 от т.1 на Становището по ЕО.</p> <p>Възможно е временно локално отрицателно</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>включително информационно-комуникационни технологии;</p> <p>3. Извършване на одити за енергопотребление в училищата държавна собственост в управлението на МОН;</p> <p>4. Внедряване на мерки за енергийна ефективност, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване в училищата държавна собственост в управление на МОН;</p> <p>5. Внедряване на инсталации/съоръжения, основани на използването на алтернативни възобновяеми енергийни източници в училищата държавна собственост в управление на МОН;</p> <p>6. Подобряване на достъпа за хора с увреждания до училищната държавна собственост в управление на МОН.</p>	<p>въздействие по време на периода на строителство. Затова, за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>По отношение съблюдаване на хоризонталната политика на ЕС за опазване и въздействие на околната среда, кандидатът следва да представи:</p> <p>Оценка за положително въздействие върху околната среда, ако се изисква съгласно чл.81 от Закона за опазване на околната среда и действащата приложима подзаконова нормативна уредба за всеки един обект на интервенция включен в проектния фиш;</p> <p>Оценка по чл.31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта на проекта с предмета и целите на опазване на защитените зони, ако се изисква, за всеки един обект на интервенция включен в проектния фиш.</p> <p>В случай, че не се изискват горепосочените 2 оценки съгласно приложимото българско законодателство, се представя Становище от съответната компетентна институция - РИОСВ/МОСВ, че дейностите в проектния фиш не подлежат на ОВОС и на Оценка по чл.31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони.</p>	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата съдържат мярка №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че по схемата могат да кандидатстват единствено проекти за обекти, за които са проведени процедурите по чл.81 на ЗООС и чл. 31 на ЗБР. С това се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Съответствие на рамковата инвестиционна програма с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).</p>	<p>При оценката на допустимост на рамковата инвестиционна програма се взема предвид опазването на околната среда.</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <p>Проектният фиш допринася за реализиране на принципа за осигуряване на равнопоставеност, превенция на дискриминацията и осигуряване на</p>	<p>При оценката на качеството на проектния фиш се взема предвид опазването на околната среда.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>социално включване;</p> <p>Проектният фиш допринася за реализиране на принципа за устойчиво развитие</p> <p>Проектният фиш допринася за подобряване на опазването на околната среда</p> <p>Проектният фиш допринася за създаване на добавена стойност и предвижда иновативни подходи, в това число споделяне на добри практики</p>	
	<p>ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>	<p>Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>Не е предвиден индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници.</p>
	<p>ПРЕПОРЪКИ</p>	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.</p>

4.3. BG161PO001/1.1-3/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна социална инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.1. „Социална инфраструктура”</p> <p>Основната цел:</p> <p>Да осигури подходяща и ефективна държавна социална инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се подобри, обнови и модернизира държавната социална инфраструктура в градските ареали; ▪ Да се осигури социално включване и равен достъп на групите в неравностойно положение, включително ромите. 	<p>Целите на схемата интегрират принципа за постигане на устойчиво развитие, съответно съобразяват необходимостта от опазване на околната среда.</p> <p>Целите съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринасят за устойчивото и интегрирано развитие на агломерационните ареали; ▪ подобряват качеството на живот, жизнената и работна среда; 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ повишават привлекателността на региона; ▪ отчитат потребностите на групите в неравносйно положение, включително ромите. 	
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Икономия на енергия от обновяване на сградите/помещенията, обект на интервенции в MW/h. ▪ Брой население, облагодетелствано от подобрената инфраструктура. ▪ Брой регистрирани лица, облагодетелствани от обновяване на сградите/помещенията - по пол, лица с увреждания и малцинства. ▪ Брой създадени работни места. 	<p>Индикатор № 1 припокрива значението на следните индикатори за наблюдение и контрол от Становището по ЕО № 4-3/2007 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Консумация на електроенергия в обществени сгради - Консумация на топлоенергия в обществени сгради <p>Не е предвиден индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ До 2015 година да се постигне икономия на енергия от обновените сгради до 10 000 MW/h; ▪ До 2015 година броят на населението, облагодетелствано от подобрена социална инфраструктура, да достигне 50 000 души. 	<p>Схемата включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ремонт, реконструкция и обновяване на сградите/помещенията, в които са ситуирани Дирекциите "Социално подпомагане" към Агенцията за социално подпомагане; 2. Извършване на одити за енергопотребление на сградите/помещенията, в които са ситуирани Дирекциите "Социално подпомагане" към Агенцията за социално подпомагане; 3. Внедряване на мерки за енергийна ефективност, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване в сградите/помещенията, в които са ситуирани Дирекциите "Социално подпомагане" към Агенцията за социално подпомагане; 4. Внедряване на инсталации/съоръжения, основани на използването на алтернативни възобновяеми енергийни източници в сградите/помещенията, в които са ситуирани Дирекциите "Социално подпомагане" към Агенцията за социално подпомагане; 5. Подобряване на достъпа за хора с увреждания до сградите/помещенията, в които са ситуирани Дирекциите „Социално подпомагане" към Агенцията за социално подпомагане. 	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие върху околната среда, ще доведат до повишаване на качеството на живот и следват целите на устойчиво развитие.</p> <p>Дейности 2, 3, 4 отчитат и съобразяват напълно мярката № 2 от т.І на Становището по ЕО.</p> <p>Възможно е временно локално отрицателно въздействие по време на периода на строителство. Затова, за проектите по схемата е приложима и мярката № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>По отношение съблюдаване на хоризонталната политика на ЕС за опазване и въздействие на околната среда, кандидатът следва да представи:</p>	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата съдържат мярката №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че по схемата могат да кандидатстват единствено проекти за обекти, за които са проведени процедурите по чл.81 на ЗООС и</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>Оценка за положително въздействие върху околната среда, ако се изисква съгласно чл.81 от Закона за опазване на околната среда и действащата приложима подзаконова нормативна уредба за всеки един обект на интервенция включен в проектния фиш;</p> <p>Оценка по чл.31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта на проекта с предмета и целите на опазване на защитените зони, ако се изисква, за всеки един обект на интервенция включен в проектния фиш.</p> <p>В случай, че не се изискват горепосочените 2 оценки съгласно приложимото българско законодателство, се представя Становище от съответната компетентна институция - РИОСВ/МОСВ, че дейностите в проектния фиш не подлежат на ОВОС и на Оценка по чл.31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони.</p>	<p>чл. 31 на ЗБР. Гарантира се също, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Съответствие на рамковата инвестиционна програма с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).</p>	<p>При оценката на допустимост на рамковата инвестиционна програма се взима предвид опазването на околната среда.</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <p>Проектният фиш допринася за реализиране на принципа за устойчиво развитие</p> <p>Проектният фиш допринася за подобряване на опазването на околната среда</p>	<p>При оценката на качеството на проектния фиш се взима предвид опазването на околната среда</p>
<p>ОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>		<p>Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>Не е предвиден индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници.</p>
<p>ПРЕПОРЪКИ</p>		<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.</p>

4.4. BG161PO001/1.1-4/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна инфраструктура на бюрата по труда, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.1. „Социална инфраструктура”</p> <p>Основната цел:</p> <p>Да осигури подходяща и ефективна инфраструктура на бюрата по труда, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се подобри, обнови и модернизира инфраструктурата на Дирекции „Бюро по труда” към Агенцията по заетостта в градските ареали; ▪ Да се осигури социално включване и равен достъп на групите в неравностойно положение, включително ромите. 	<p>Целите на схемата интегрират принципа за постигане на устойчиво развитие, съответно съобразяват необходимостта от опазване на околната среда.</p> <p>Целите съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринасят за устойчивото и интегрирано развитие на агломерационните ареали; ▪ подобряват качеството на живот, жизнената и работна среда; ▪ повишават привлекателността на региона; ▪ отчитат потребностите на групите в неравностойно положение, включително ромите. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Икономия на енергия от обновяване на сградите/помещенията, обект на интервенции в MW/h. ▪ Брой население, облагодетелствано от подобрената инфраструктура на Дирекциите „Бюро по труда”. ▪ Брой регистрирани лица, облагодетелствани от обновяване на сградите/помещенията - по пол, лица с увреждания и малцинства. ▪ Брой създадени работни места. 	<p>Индикатор № 1 припокрива значението на следните индикатори за наблюдение и контрол от Становището по ЕО № 4-3/2007 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Консумация на електроенергия в обществени сгради - Консумация на топлоенергия в обществени сгради <p>Не е предвиден индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ До 2015 година да се постигне икономия на енергия от обновените сгради до 10 000 MW/h; ▪ До 2015 година броят на населението, облагодетелствано от подобрена инфраструктура на Дирекциите „Бюро по труда”, да достигне 200 000 души. 	<p>Схемата включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на</p>	

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>1. Ремонт, реконструкция и обновяване на сградите/помещенията, в които са ситуирани Дирекциите „Бюро по труда“ към Агенцията по заетостта;</p> <p>2. Извършване на одити за енергопотребление на сградите/помещенията, в които са ситуирани Дирекциите „Бюро по труда“ към Агенцията по заетостта;</p> <p>3. Внедряване на мерки за енергийна ефективност, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване в сградите/помещенията, в които са ситуирани Дирекциите „Бюро по труда“ към Агенцията по заетостта;</p> <p>4. Внедряване на инсталации/съоръжения, основани на използването на алтернативни възобновяеми енергийни източници в сградите/помещенията, в които са ситуирани Дирекциите „Бюро по труда“ към Агенцията по заетостта;</p> <p>5. Подобряване на достъпа за хора с увреждания до сградите/помещенията, в които са разположени Дирекциите „Бюро по труда“ към Агенцията по заетостта.</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие върху околната среда, ще доведат до повишаване на качеството на живот и следват целите на устойчиво развитие.</p> <p>Дейности 2, 3, 4 отчитат и съобразяват напълно мярката № 2 от т.І на Становището по ЕО.</p> <p>Възможно е временно локално отрицателно въздействие по време на периода на строителство. Затова, за проектите по схемата е приложима и мярката № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>По отношение съблюдаване на хоризонталната политика на ЕС за опазване и въздействие на околната среда, кандидатът следва да представи:</p> <p>Оценка за положително въздействие върху околната среда, ако се изисква съгласно чл.81 от Закона за опазване на околната среда и действащата приложима подзаконова нормативна уредба за всеки един обект на интервенция включен в проектния фиш;</p> <p>Оценка по чл.31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта на проекта с предмета и целите на опазване на защитените зони, ако се изисква, за всеки един обект на интервенция включен в проектния фиш.</p> <p>В случай, че не се изискват горепосочените 2 оценки съгласно приложимото българско законодателство, се представя Становище от съответната компетентна институция - РИОСВ/МОСВ, че дейностите в проектния фиш не подлежат на ОВОС и на Оценка по чл.31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони.</p>	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата съдържат мярката №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че по схемата могат да кандидатстват единствено проекти за обекти, за които са проведени процедурите по чл.81 на ЗООС и чл. 31 на ЗБР. Гарантира се също, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Съответствие на рамковата инвестиционна програма с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).</p>	<p>При оценката на допустимост на рамковата инвестиционна програма се взема предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка)</p>	<p>При оценката на качеството на проектния фиш се взема предвид опазването на околната среда</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <p>Проектният фиш допринася за реализиране на принципа за осигуряване на равнопоставеност, превенция на дискриминацията и осигуряване на социално включване</p> <p>Проектният фиш допринася за реализиране на принципа за устойчиво развитие</p> <p>Проектният фиш допринася за подобряване на опазването на околната среда</p> <p>Проектният фиш допринася за създаване на добавена стойност и предвижда иновативни подходи, в това число споделяне на добри практики</p>	
	<p>ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>	<p>Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>Не е предвиден индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници.</p>
	<p>ПРЕПОРЪКИ</p>	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.</p>

4.5. BG161PO001/1.1-5/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.1. „Социална инфраструктура”</p> <p>Основната цел:</p> <p>Да осигури подходяща и ефективна държавна културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се подобри, обнови и модернизира държавната културна инфраструктура в градските ареали; 	<p>Целите на схемата интегрират принципа за постигане на устойчиво развитие, съответно съобразяват необходимостта от опазване на околната среда.</p> <p>Целите съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се осигури социално включване и равен достъп на групите в неравностойно положение, включително ромите. 	
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринасят за устойчивото и интегрирано развитие на агломерационните ареали; ▪ подобряват качеството на живот, жизнената и работна среда; ▪ повишават привлекателността на региона; ▪ отчитат потребностите на групите в неравностойно положение, включително ромите. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Икономия на енергия от обновяване на сградите на културните институции (MW/h). ▪ Брой жители, облагодетелствани от подобрена културна инфраструктура. ▪ Общ брой население, облагодетелствано от обновените сгради на културните институции ▪ Брой създадени постоянни работни места. 	<p>Индикатор № 1 припокрива значението на следните индикатори за наблюдение и контрол от Становището по ЕО № 4-3/2007 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Консумация на електроенергия в обществени сгради - Консумация на топлоенергия в обществени сгради <p>Не е предвиден индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ До 2015 година да се постигне икономия на енергия от обновените сгради до 119 000 MWh/средногодишно; ▪ До 2015 година броят на населението, облагодетелствано от обновените сгради на културните институции, да достигне 230 000 души. 	<p>Схемата включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>1. Ремонт, реконструкция, обновяване на сгради на културни институции държавна собственост в управление на МК, в това число културни центрове, театри, опери, читалища, библиотеки, концертни зали и други обекти, свързани с културния живот, включително прилежащото дворно място, ако е приложимо;</p> <p>2. Доставка на подходящо оборудване за сградите на културните институции държавна собственост в управление на МК;</p> <p>Оборудването, за което се кандидатства, трябва да е свързано с изпълнението на съответните културни услуги, които се предоставят, т.е. да бъде свързано с целите и цялостната концепция на проекта;</p> <p>3. Извършване на одити за енергопотребление в сградите на културните институции държавна собственост в управление на МК;</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на повишаване на качеството на живот и следват целите на устойчиво развитие.</p> <p>Дейности 1, 3, 4 и 5 отчитат и съобразяват напълно мярката № 2 от т.І на Становището по ЕО.</p> <p>Възможно е временно локално отрицателно въздействие по време на периода на строителство. Затова, за проектите по схемата е приложима и мярката № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>4.Внедряване на мерки за енергийна ефективност, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване в сградите на културните институции държавна собственост в управление на МК;</p> <p>5.Внедряване на инсталации/съоръжения, основани на използването на алтернативни възобновяеми енергийни източници в сградите на културните институции държавна собственост в управление на МК;</p> <p>6.Подобряване достъпа за хора с увреждания до сградите на културните институции държавна собственост в управление на МК</p>	<p>адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>По отношение съблюдаване на хоризонталната политика на ЕС за опазване и въздействие на околната среда, кандидатът следва да представи:</p> <p>Оценка за положително въздействие върху околната среда, ако се изисква съгласно чл.81 от Закона за опазване на околната среда и действащата приложима подзаконова нормативна уредба за всеки един обект на интервенция включен в проектния фиш;</p> <p>Оценка по чл.31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта на проекта с предмета и целите на опазване на защитените зони, ако се изисква, за всеки един обект на интервенция включен в проектния фиш.</p> <p>В случай, че не се изискват горепосочените 2 оценки съгласно приложимото българско законодателство, се представя Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ, че дейностите в проектния фиш не подлежат на ОВОС и на Оценка по чл.31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони.</p>	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата съдържат мярка №1 от т.1 на Становището по ЕО, с което се гарантира, че по схемата могат да кандидатстват единствено проекти за обекти, за които са проведени процедурите по чл.81 на ЗООС и чл. 31 на ЗБР. Гарантира се също, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Съответствие на рамковата инвестиционна програма с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).</p>	<p>При оценката на допустимост на рамковата инвестиционна програма се взема предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <p>Проектният фиш допринася за реализиране на принципа за устойчиво развитие</p> <p>Проектният фиш допринася за подобряване на опазването на околната среда</p>	<p>При оценката на качеството на проектния фиш се взема предвид опазването на околната среда</p>
<p>ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>		<p>Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p>

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>Тъй като при оценката на въздействието на операция 1.1. е направен изводът, че по време на строителните дейности се генерират прах, емисии от строителни мобилни и стационарни машини, шум и отпадъци, които оказват въздействие върху човешкото здраве и растенията и животинския свят, то за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т.І на Становището по ЕО (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Не е предвиден индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници</p>
ПРЕПОРЪКИ	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.</p>

4.6. BG161PO001/1.1-06/2009 „Подкрепа за обновяване и модернизация на държавни лечебни и здравни заведения в градските агломерации” (схемата е затворена)

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
<p>1 Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.1. „Социална инфраструктура”</p> <p>Основната цел:</p> <p>Да осигури подходяща и ефективна държавна здравна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се подобри, обнови и модернизира държавната здравна инфраструктура в градските ареали; ▪ Да се осигури социално включване и равен достъп на групите в неравностойно положение, включително ромите. <p>Включват се три компонента:</p> <p>1. Обновяване и модернизация на лечебни и здравни заведения</p>	<p>Целите на схемата интегрират принципа за постигане на устойчиво развитие, съответно съобразяват необходимостта от опазване на околната среда.</p> <p>Целите съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>2. Обновяване и модернизация на Домове за медико-социални грижи за деца</p> <p>3. Обновяване и модернизация на държавни лечебни заведения с лъчетерапевтични звена</p>	
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринасят за устойчивото и интегрирано развитие в агломерационните ареали; ▪ подобряват качеството на живот, жизнената и работна среда; ▪ повишават привлекателността на региона; ▪ отчитат потребностите на групите в неравностойно положение, включително ромите. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Икономия на енергия от обновяване на сградите на лечебните и здравни заведения (MW/h/средногодишно) ▪ Брой жители, облагодетелствани от подобрена здравна инфраструктура. ▪ Общ брой население, облагодетелствано от обновените сгради на лечебните и здравните заведения. ▪ Брой създадени работни места. 	<p>Индикатор № 1 припокрива значението на следните индикатори за наблюдение и контрол от Становището по ЕО № 4-3/2007 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Консумация на електроенергия в обществени сгради - Консумация на топлоенергия в обществени сгради <p>Не е предвиден индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Не са поставени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>По Компонент 1, 2 и 3 обобщено</p> <p>1. Ремонт, реконструкция, обновяване на сградите/помещенията на държавните лечебни и здравни заведения (включително закупуване на линейки) в съответствие с одобрените Национална здравна стратегия 2008-2013 г. и Национална здравна карта.</p> <p>2. Доставка на подходящо оборудване за гореизброените сгради/помещения на здравната инфраструктура на държавните лечебни и здравни заведения;</p> <p>3. Извършване на одити за енергопотребление на гореспоменатите сгради;</p> <p>4. Внедряване на мерки за енергийна ефективност, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на повишаване на качеството на живот и следват целите на устойчиво развитие.</p> <p>Дейности 1, 3, 4 и 5 отчитат и съобразяват напълно мярката № 2 от т.І на Становището по ЕО.</p> <p>Възможно е временно локално отрицателно въздействие по време на периода на строителство. Затова, за проектите по схемата е приложима и мярката № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>топоснабдяване, газоснабдяване;</p> <p>5.Внедряване на инсталации/съоръжения, основани на използването на алтернативни възобновяеми енергийни източници;</p> <p>6.Подобряване достъпа за хора с увреждания до изброените по-горе сгради</p>	<p>адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>По отношение съблюдаване на хоризонталната политика на ЕС за опазване и въздействие на околната среда, кандидатът следва да представи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Оценка за положително въздействие върху околната среда, ако се изисква съгласно чл.81 от Закона за опазване на околната среда и действащата приложима подзаконова нормативна уредба за всеки един обект на интервенция включен в проектния фиш; ▪ Оценка по чл.31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта на проекта с предмета и целите на опазване на защитените зони, ако се изисква, за всеки един обект на интервенция включен в проектния фиш; ▪ Решение по ОВОС (включително и нетехническо резюме на доклада за ОВОС за съответното инвестиционно предложение и информация относно проведените консултации с компетентните органи по околната среда, засегнатата общественост и, ако случаят е такъв, с други държави-членки) или Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, с което е преценено да не се извършва ОВОС или писмено становище от съответната РИОСВ, че инвестиционното предложение не е предмет на процедура по ОВОС по реда на ЗООС. За всяко инвестиционно предложение бенефициентът следва сам да провери при съответната компетентна институция - РИОСВ дали следва да се извърши преценка за необходимостта от ОВОС или ОВОС; ▪ Решение по чл.18 или съответно решение по чл.20 и решение по чл.28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, като всеки кандидат е длъжен да поиска от съответната компетентна институция - РИОСВ, извършване на преценка на вероятността за оказване на значително ▪ отрицателно въздействие на план/програма/проект или инвестиционно предложение върху защитените зони от мрежата НАТУРА 2000. 	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват мярка №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Съответствие на рамковата инвестиционна програма с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се</p>	<p>При оценката на допустимост на рамковата инвестиционна програма се взема предвид опазването на околната среда</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).	
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектният фиш допринася за реализиране на принципа за осигуряване на равнопоставеност, превенция на дискриминацията и осигуряване на социално включване; ▪ Проектният фиш допринася за реализиране на принципа за устойчиво развитие ▪ Проектният фиш допринася за подобряване на опазването на околната среда ▪ Проектният фиш допринася за създаване на добавена стойност и предвижда иновативни подходи, в това число споделяне на добри практики 	<p>При оценката на качеството на проектния фиш се взема предвид опазването на околната среда</p>
ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ		<p>Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>Не е предвидено отчитането на индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници</p>
ПРЕПОРЪКИ		<p>Тъй като схемата е затворена и не подлежи на промяна, УО следва да изисква от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” при следваща подобна схема, и да го отчете в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.</p>

4.7. BG161PO001/1.1-07/2009 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура на висшите училища в градските агломерации”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.1. „Социална инфраструктура”</p>	<p>Целите на схемата интегрират принципа за постигане на устойчиво развитие, съответно съобразяват необходимостта от опазване на околната среда.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>Основната цел:</p> <p>Да подобри условията за предоставяне на образователни услуги в държавните висши училища, допринасящи за развитието на устойчиви градски ареали.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в образователната инфраструктура на висшето образование; ▪ Осигуряване на равен достъп на групите в неравностойно положение до образователната услуга, предлагана в държавните висши училища; ▪ Модернизация на информационното обслужване в библиотеките на държавните висши училища. 	<p>Целите съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринасят за устойчивото и интегрирано развитие в агломерационните ареали; ▪ подобряват условията за развитие на човешките ресурси; ▪ повишават привлекателността на региона; ▪ отчитат потребностите на групите в неравностойно положение. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Намаляване на емисиите на парникови газове (CO₂ и еквиваленти) – kt/средногодишно. ▪ Икономия на енергия от обновяване на сградите на висшите училища (MW/h/средногодишно) ▪ Брой лица/студенти, служители и преподаватели/, облагодетелствани от подобрена образователна инфраструктура. ▪ Подобрена образователна инфраструктура – кв.м. РЗП 	<p>Първият предвиден индикатор съответства на индикатор от Становището по ЕО: 'Консумация на електроенергия в обществени сгради', тъй като от намалената консумация в MW/h/y, чрез емисионния фактор tCO₂/MW/h електроенергия от мрежата може да се оцени намалението на емисии на парникови газове.</p> <p>Индикатор № 2 припокрива значението на следните индикатори за наблюдение и контрол от Становището по ЕО № 4-3/2007 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Консумация на електроенергия в обществени сгради - Консумация на топлоенергия в обществени сгради
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Не са поставени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>1. Въвеждане на мерки за енергийна ефективност, включващи топлоизолация, хидроизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване, внедряване на инсталации, използващи възобновяеми енергийни източници;</p> <p>2. Подобряване достъпа на хора с увреждания и осигуряване на достъпна архитектурна среда в сградите на висшите училища;</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на повишаване на качеството на живот и следват целите на устойчиво развитие.</p> <p>Дейност 1 отчита и съобразява напълно мярка № 2 от т.1 на Становището по ЕО.</p> <p>Възможно е временно локално отрицателно въздействие по време на периода на строителство.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>3. Ремонт, реконструкция, обновяване и модернизация на библиотеките на висшите училища, включително доставка на специализирано обзавеждане и оборудване, необходимо за съхранение на библиотечния фонд, дигитализиране и архивиране, системи за автоматизирано библиотечно-информационно обслужване, софтуер, предназначен за предоставяне на адаптирани услуги за хора с увреждания.</p>	<p>Затова, за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т. I (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта Липсват изисквания свързани с екологичното законодателство</p>	<p>За определяне степента на готовност се изисква проектите предложения да съдържат Декларация, че не е необходима ОВОС (Приложение В2), без да се изисква официален акт от органите по околна среда, което обаче не може да се посочи като пропуск, тъй като Управляващият орган е преценил, че дейностите по тази схема (енергийна ефективност, ремонт на библиотеки, подобряване на достъпа на хора с увреждания) не са предмет на процедура по ОВОС.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта Съответствие на рамковата инвестиционна програма с хоризонталните политики на ЕС (равенство между половете, социално включване, устойчиво развитие и опазването на околната среда).</p>	<p>При оценката на допустимост се взема предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството (техническа и финансова оценка) Липсват изисквания и критерии свързани с екологичното законодателство</p>	<p>При оценката на качеството не се взема предвид опазването на околната среда</p>
<p>ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>		<p>Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>Не е предвидено отчитането на индикатор: „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници”.</p>
<p>ПРЕПОРЪКИ</p>		<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.</p>

4.8.BG161PO001/1.1-08/2010 „Подкрепа за реконструкция, обновяване и оборудване на държавни лечебни и здравни заведения в градските агломерации”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.1. „Социална инфраструктура”</p> <p>Основната цел:</p> <p>Да осигури подходяща и ефективна държавна здравна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се подобри, обнови и модернизира държавната здравна инфраструктура в градските ареали; ▪ Да се осигури социално включване и равен достъп на групите в неравностойно положение. <p>Компоненти на схемата:</p> <p>КОМПОНЕНТ 1 - Обновяване, модернизация и реструктуриране на болничната помощ</p> <p>КОМПОНЕНТ 2 - Реструктуриране на домовете за медико-социални грижи за деца от 0-3 г.</p> <p>КОМПОНЕНТ 3 - Обновяване и модернизация на държавни лечебни заведения с лъчетерапевтични звена</p>	<p>Целите на схемата интегрират принципа за постигане на устойчиво развитие, съответно съобразяват необходимостта от опазване на околната среда.</p> <p>Целите съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринасят за устойчивото и интегрирано развитие в агломерационните ареали; ▪ подобряват качеството на живот, жизнената и работна среда; ▪ повишават привлекателността на региона; ▪ отчитат потребностите на групите в неравностойно положение. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Икономия на енергия от обновяване на сградите на лечебните заведения (MW/h/средногодишно). ▪ Брой пациенти, облагодетелствани от подобрена здравна инфраструктура. ▪ Общ брой население, облагодетелствано от обновените сгради на лечебните заведения ▪ Брой създадени постоянни работни места. 	<p>Индикатор № 1 припокрива значението на следните индикатори за наблюдение и контрол от Становището по ЕО № 4-3/2007 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Консумация на електроенергия в обществени сгради - Консумация на топлоенергия в обществени сгради <p>Не е предвиден индикатор: Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Схемата не поставя целеви стойности на индикаторите.</p>	<p>Не са заложили целеви стойности на индикаторите за измерване на постигането на целта на схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на</p>	<p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на повишаване на</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>безвъзмездна финансова помощ са: По Компонент 1, 2 и 3 обобщено</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ремонт, реконструкция, обновяване на сградите/помещенията на държавните лечебни заведения; 2. Доставка на подходящо оборудване за гореизброените сгради/помещения на държавните лечебни заведения; <p>Оборудването, за което се кандидатства, трябва да е свързано с изпълнението на съответните медицински услуги, които се предоставят, т.е. да бъде свързано с целите и цялостната концепция на проекта;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Извършване на одити за енергопотребление на гореспоменатите сгради; 4. Внедряване на мерки за енергийна ефективност, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване; 5. Внедряване на инсталации/съоръжения, основани на използването на алтернативни възобновяеми енергийни източници; 6. Подобряване достъпа за хора с увреждания до изброените по-горе сгради 	<p>качеството на живот и следват целите на устойчиво развитие.</p> <p>Дейности 1, 3, 4 и 5 отчитат и съобразяват напълно мярката № 2 от т.І на Становището по ЕО.</p> <p>Възможно е временно локално отрицателно въздействие по време на периода на строителство. Затова, за проектите по схемата е приложима и мярката № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта Липсват изисквания свързани с екологичното законодателство</p>	<p>За определяне степента на готовност не се изисква проектите предложения да съдържат актове на органите по околна среда за проектите, което обаче не може да се посочи като пропуск, тъй като Управляващият орган е преценил, че дейностите по тази схема не са предмет на процедура по ОВОС</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта Съответствие на рамковата инвестиционна програма с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).</p>	<p>При оценката на допустимост на рамковата инвестиционна програма се взема предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка) Липсват изисквания и критерии свързани с екологичното законодателство</p>	<p>При оценката на качеството на проектния фиш не се взема предвид опазването на околната среда</p>
ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ		<p>Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>Не е предвидено отчитането на индикатор: „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници”</p>
ПРЕПОРЪКИ		<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по</p>

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.

4.9.BG161PO001/1.1-09/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинска образователна инфраструктура в градските агломерации”

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
<p>1 Приоритетна ос и операция по ОПРР: Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.1. „Социална инфраструктура” Основната цел: Да осигури общинска образователна инфраструктура с високо ниво на енергийна ефективност, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали. Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се повиши енергийната ефективност на общинската образователна инфраструктура в градските агломерации; ▪ Да се осигури използване на ВЕИ в общинска образователна инфраструктура 	<p>Основната цел на схемата интегрира принципа за постигане на устойчиво развитие, съответно съобразяват необходимостта от опазване на околната среда. Конкретните цели са изцяло с екологична насоченост и проектите, произтичащи от тях ще доведат до положително въздействие върху околната среда.</p>
<p>2 Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринасят за устойчивото и интегрирано развитие в агломерационните ареали; ▪ подобряват качеството на жизнената и работна среда и нивото на образователния процес; ▪ отчитат потребностите на групите в неравностойно положение, включително ромите. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
<p>3 Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Намаляване на емисиите на парникови газове (CO₂ и еквивалентни) – kt/средногодишно ▪ Икономия на енергия от обновяването на сградите на образователната инфраструктура (MWh/средногодишно); ▪ Брой ученици, облагодетелствани от подобрена образователна инфраструктура. ▪ Подобрена образователна инфраструктура – кв.м.РЗП. ▪ Брой създадени нови работни места. 	<p>Първият предвиден индикатор съответства на индикатор от Становището по ЕО: ‘Консумация на електроенергия в обществени сгради’, тъй като от намалената консумация в MW/h/y, чрез емисионния фактор tCO₂/MW/h електроенергия от мрежата може да се оцени намалението на емисии на парникови газове. Индикатор № 2 припокрива значението на следните индикатори за наблюдение и контрол от Становището по ЕО № 4-3/2007 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Консумация на електроенергия в обществени сгради - Консумация на топлоенергия в обществени сгради
<p>4 Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>1.Внедряване на мерки за енергийна ефективност в общински образователни институции – детски ясли и градини, обединени детски заведения, основни и средни училища, включително спортни салони (топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване), включващо следните под-дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ подмяна на дограма (прозорци, врати); ▪ топлинна изолация на външни конструкции и елементи, в т.ч. външни стени, покриви и подове; ▪ основен ремонт, модернизация или подмяна на абонатни станции/котелни стопанства или прилежащите им съоръжения, вкл. смяна на горивната база при доказан енергоспестяващ и екологичен ефект, ▪ изграждане на инсталации за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) за задоволяване на нуждите от енергия на сградата, обект на интервенция, които не генерират приходи (печалби) от търговска дейност за бенефициента в процеса на експлоатация на съоръженията. ▪ балансиране на отоплителна/охладителна, вентилационна инсталация; ▪ ремонт или подмяна на вътрешна отоплителна/охладителна/вентилационна инсталация; ▪ монтиране на радиаторни термостатични вентили и разпределители; ▪ въвеждане на енергоспестяващо осветление; ▪ внедряване на автоматизирани системи за управление и регулиране на потреблението на топлинна и електрическа енергия. ▪ газифициране на сградата; ▪ съпътстващи строително-монтажни работи в т.ч. ремонт или подмяна на електрическа инсталация, хидроизолация, (вкл.прилежащото дворно място), <p>свързани с внедряването на мерките за енергийна ефективност</p> <p>2.Извършване на обследвания за енергопотребление.</p> <p>Проектното предложение следва да включва всички енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (където са приложими), които водят до съответствие на сградата с нормативните изисквания за енергийна ефективност и имат пряк екологичен ефект. В случай, че някои мерки вече са изпълнени с</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и следват целите на устойчиво развитие.</p> <p>Дейностите отчитат и съобразяват напълно мярка № 2 от т.І на Становището по ЕО.</p> <p>Възможно е незначително временно локално отрицателно въздействие по време на периода на строителство. Затова, за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>предишни инициативи и/или проекти, кандидатът следва да докаже това и да включи в проектното предложение само мерките, които предстои да бъдат изпълнени за достигане на съответствие на сградите, обекти на интервенция, с нормативните изисквания за енергийна ефективност.</p> <p>Всички проекти и дейности, свързани с внедряване на мерки за енергийна ефективност и оползотворяване на ВЕИ, трябва да отговарят и на изискванията на Закона за енергийната ефективност, Закона за устройство на територията и на подзаконовата нормативна база за тяхното прилагане. Предимство ще имат проектни предложения за внедряване на мерки за енергийна ефективност в общински образователни институции, обслужващи повече от едно населени места в рамките на една община, както и проектни предложения, насочени към внедряване на ВЕИ.</p> <p>Предимство ще имат и проектни предложения, които отчитат потребностите на етническите малцинства, вкл. ромите.</p> <p>Ще се насърчават проектни предложения, за които след изпълнение на мерките за енергийна ефективност, въз основа на техническите параметри от обследването за енергийна ефективност и сертификат за актуално състояние на потреблението на енергия, издаден по реда на чл. 17 от ЗЕЕ към момента на подаване на проектното предложение, достигнатият клас на енергийно потребление на обектите на интервенция ще отговаря на сертификат за енергийна ефективност с категория „А” или „Б”, който се издава по реда на чл. 17, ал. 4 от Наредба РД-16-1057 от 10.12.2009 г. за условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, издаване на сертификати за енергийни характеристики и категориите сертификати.</p>	
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>Не са предвидени критерии, свързани с опазване на околната среда.</p> <p>В изискванията за представяне на съпътстващи документи към проектопредложението се съдържа Приложение В2 – Декларация, че не е необходима ОВОС, издадена въз основа на Становище от РИОСВ/МОСВ, че дейностите в проектопредложението не подлежат на ОВОС.</p>	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата отразяват мярка №1 от т.І на Становището по ЕО.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).</p>	<p>При оценката на допустимост се взима предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните предложения (техническа и финансова оценка)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Съдържа ли проектното предложение механизми за вътрешен мониторинг и контрол на изпълнението на възложените проектни дейности и възможности за самооценка? 	<p>Съдържа се критерий за мониторинг, но не е указано събирането и предоставянето на данни за съответните индикатори от Становището по ЕО.</p> <p>Вторият посочен критерий е цитиран, за да се покаже, че приоритет имат тези дейности – свързани с положително въздействие върху околната среда.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<ul style="list-style-type: none"> Проектното предложение включва мерки за изграждане на инсталации за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) за задоволяване на нуждите от енергия на сградата, обект на интервенция 	
	ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ	<p>Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p>
	ПРЕПОРЪКИ	<p>Предвид обобщените изводи, формулиране на препоръки за тази схема не е необходимо.</p>

4.10. BG161PO001/1.4-1/2007 "Подкрепа за ограничаване и предотвратяване на рисковете и щетите при пожари в градските агломерационни ареали"

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОППР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.4. „Подобряване на физическата среда и превенция на риска“</p> <p>Основната цел:</p> <p>Ограничаване и максимално предотвратяване на рисковете и щетите за живота и имуществото на населението при пожари в градските агломерационни ареали чрез осигуряването на съвременна пожарна техника.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> Осигуряване на пожарна безопасност и надеждна защита на гражданите и имуществото им при пожари в градските агломерационни ареали; Ограничаване разрастването и бързото ликвидиране на пожари в градските агломерационни ареали чрез подобряване, обновяване и модернизиране на наличния машинен парк от пожарни автомобили на Столична, Областните Дирекции и Районните служби „ПБЗН“ при Министерство на вътрешните работи; Опазване на околната среда и намаляване на вредните емисии на парникови газове, отделяни от пожарните автомобили. 	<p>Дейностите по схемата са като цяло с екологична насоченост, свързана конкретно с ограничаване на пожарите и на емисиите на парникови газове от двигателите на пожарните автомобили.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
2	<p>Предложената интервенция трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринася за минимизиране на рисковете от възникване на крупни пожари в районите с висок рисков потенциал; ▪ подобрява сигурността и да гарантира живота, жизнената и работна среда на населението при пожари в агломерационните ареали; ▪ отчита потребностите от доставка на нови пожарни автомобили; ▪ допринася за устойчивото и интегрирано развитие в агломерационните ареали чрез повишаване на сигурността и осигуряване на надеждна защита; ▪ повишава привлекателността на региона чрез запазване на биологичното разнообразие и намаляване на замърсяването на околната среда. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ намаляване на емисиите на парникови газове (CO₂ и еквиваленти, kt) вследствие закупени нови и изваждане от употреба на амортизирани пожарни автомобили; ▪ Брой население, облагодетелствано от подновеното оборудване; ▪ Брой предотвратени крупни пожари; ▪ Съкращаване на времето за пристигане на пожарните автомобили до мястото на пожара; ▪ Намаляване на материалните щети вследствие предприетите превантивни действия; ▪ Брой закупени пожарни автомобили; ▪ Намаляване на разходите за гориво-смазочни материали (в евро/годишно) 	<p>В Становището по ЕО е предвиден индикатор за наднормени имисии във въздуха, който в случая е неприложим, както и останалите записани индикатори за проекти по операция 1.4.</p> <p>Предвид характера на предвидените дейности, въздействието което се очаква е значително положително и не е необходимо предвиждането на индикатори за оценка на негативни въздействия.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>Закупуване на пожарни автомобили, съответстващи на европейските стандарти за пожарна техника, с цел ограничаване разпространяването на пожари и предотвратяване на рискове и щети за живота и имуществото на хората при пожар. Пожарните автомобили следва да обслужват територията на няколко общини, попадащи в обхвата на градските агломерационни ареали и да осигуряват възможности за развитие на специфичен икономически, социален и екологичен потенциал на общините.</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве.</p> <p>Не се очакват негативни въздействия върху околната среда.</p> <p>Дейностите не се отнасят като инвестиционни предложения по реда на ЗООС и не изискват извършване на процедура по ОВОС.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>Разрешителни и/или одобрения от съответните институции (ако са необходими такива съгласно българското законодателство)</p>	<p>Изискванията не включват съобразяване с конкретни екологични норми, но в случая това не е необходимо, поради характера на дейностите.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Съответствие на рамковата инвестиционна програма с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).</p>	<p>При оценката на допустимост на рамковата инвестиционна програма се взима предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектният фиш допринася за реализиране на принципа за осигуряване на равнопоставеност, превенция на дискриминацията и осигуряване на социално включване; ▪ Проектният фиш допринася за реализиране на принципа за устойчиво развитие ▪ Проектният фиш допринася за подобряване на опазването на околната среда ▪ Проектният фиш допринася за създаване на добавена стойност и предвижда иновативни подходи, в това число споделяне на добри практики 	<p>Критериите отчитат опазването на околната среда.</p>
ОБООБЩЕНИ ИЗВОДИ		<p>Схемата предвижда такива дейности, които не биха могли да окажат отрицателно въздействие върху околната среда. Поради тази причина, мерките и индикаторите от Становището по ЕО са неприложими за тази схема.</p> <p>Въпреки това, в схемата са предвидени екологични индикатори и критерии за опазване на околната среда.</p> <p>Дейностите ще доведат до значително положително въздействие върху околната среда и съответстват на изводите в Становище по ЕО № 43-/2007 г.</p>
ПРЕПОРЪКИ		<p>Предвид обобщените изводи, формулиране на препоръки за тази схема не е необходимо.</p>

4.11. BG161PO001/1.4-2/2008 „Подкрепа за подобряване на градската среда”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОППР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.4. „Подобряване на физическата</p>	<p>Целите по схемата са като цяло с екологична насоченост и не предполагат значителни отрицателни въздействия върху околната среда.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>среда и превенция на риска"</p> <p>Основната цел:</p> <p>Да се подобри физическата и жизнената среда на градските центрове и агломерации като предпоставка за осигуряване на устойчива и екологична градска среда с по-високо качество на живот и нови възможности за икономическо и социално развитие.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се подобри физическия аспект на градската среда в агломерационните ареали; ▪ Да се създадат условия за интегриране на групите в неравностойно положение чрез подобряване на физическата и жизнената среда, включително и чрез подобряване на достъпа до административни и социални услуги; ▪ Да се повиши безопасността и сигурността на градската среда. 	
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринасят за устойчивото и интегрирано развитие на градските центрове; ▪ допринасят за подобряване на качеството на живот, на жизнената и на работната среда; ▪ допринасят за интегрирането на групите в неравностойно положение чрез подобряване на физическата и социалната среда; ▪ повишават привлекателността на региона за посетителите и външните инвеститори; ▪ допринасят за повишаване на безопасността и подобряване сигурността на населението в градовете и агломерационните им ареали. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Население, облагодетелствано от обновената градска среда; ▪ Подобрена паркова среда, озеленени площи, детски площадки; ▪ Реконструирани и рехабилитирани елементи на уличната мрежа; ▪ Осигурени паркоместа в близост до възловите транспортни точки на периферните градски зони; ▪ Хора с увреждания с улеснен достъп; ▪ Икономия на енергия от въвеждането на енергоспестяващо улично осветление. 	<p>Втори и трети индикатор се припокриват с индикатори от Становището по ЕО, формулирани за операция 1.4. Последният индикатор се припокрива частично с индикатор от Становището по ЕО, определен за друга операция – 1.1.</p> <p>Следователно, при избора на индикаторите са съобразени и предвидени индикаторите от Становището по ЕО.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>1. Изграждане, рехабилитация, възстановяване на зони</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>за обществен отдиш, като паркове, зелени площи, детски площадки и др., включително поставяне на пейки, беседки, възстановяване на чешми, фонтани, статуи, паметници и други елементи от градското обзавеждане;</p> <p>2. Изграждане, реконструкция, рехабилитация на пешеходни алеи и тротоари, изграждане на велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони, алеи и подземи за пешеходци и велосипедисти, включително свързани дейности, като поставяне на указателни знаци и др.;</p> <p>3. Рехабилитация и реконструкция на улични мрежи, изграждане на обществени паркинги встрани от главни улици;</p> <p>4. Въвеждане на енергоспестяващо улично осветление и осъществяване на мерки за повишаване на сигурността и предотвратяване на престъпността, като поставяне на осветление на паркови площи, охранителни системи за наблюдение на обществени места и др.</p> <p>5. Създаване на достъпна архитектурна среда, включително подобряване на достъпа за хора с увреждания до административни общински сгради</p>	<p>въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве.</p> <p>Не се очакват значителни негативни въздействия върху околната среда.</p> <p>Така заложените дейности отчитат мярка № 5 от т. I на Становището по ЕО.</p> <p>Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа мярка № 7 от т. I.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Решение по ОВОС (включително и нетехническо резюме на доклада за ОВОС за съответното инвестиционно предложение и информацията относно проведените консултации с компетентните органи по околната среда, засегнатата общественост и, ако случат е такъв, с други държави-членки) или Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, с което е преценено да не се извършва ОВОС или писмено становище от съответната РИОСВ, че инвестиционното предложение не е предмет на процедура по ОВОС по реда на ЗООС. За всяко инвестиционно предложение бенефициентът следва сам да провери при съответната компетентна институция - РИОСВ дали следва да се извърши преценка за необходимостта от ОВОС или ОВОС; ▪ Решение по чл.18 или съответно решение по чл.20 и решение по чл.28 от <i>Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на плановете, програмите, проектите и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони</i>, като всеки кандидат е длъжен да поиска от съответната компетентна институция - РИОСВ, извършване на преценка на вероятността за оказване на значително отрицателно въздействие на план/програма/проект или инвестиционно предложение върху защитените зони от мрежата НАТУРА 2000. 	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват мярка №1 от т. I на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Проектът не е в противоречие с хоризонталните</p>	<p>При оценката на допустимост на проекта се взема предвид опазването на околната среда</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	политики на Европейския съюз (равенство между половете, социално включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда).	
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектите фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съдържа ли проектното предложение механизми за вътрешен мониторинг и контрол на изпълнението на възложените проектни дейности и възможности за самооценка?</p>	Съдържа се критерий за мониторинг, но не е указано събирането и предоставянето на данни за съответните индикатори от Становището по ЕО.
ОБООБЩЕНИ ИЗВОДИ		Схемата съдържа релевантните мерки и индикатори на Становище по ЕО-4-3/2007 г., приложими за нея.
ПРЕПОРЪКИ		Предвид обобщените изводи, формулиране на препоръки за тази схема не е необходимо.

4.12. BG161PO001/1.4-3/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в градските агломерации”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.4. „Подобряване на физическата среда и превенция на риска”</p> <p>Основната цел:</p> <p>Ограничаване и максимално предотвратяване на рисковете и щетите за живота и имуществото на населението в градските агломерационни ареали чрез изграждането и укрепването на дребномащабни инфраструктурни съоръжения за предотвратяване на свлачищните процеси.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Осигуряване на защита за живота и имуществото на населението в градските агломерационни ареали чрез подкрепа на дейности за заздравяване и укрепване на свлачища; ▪ Ограничаване разрастването/проявлението на свлачищните процеси чрез изграждане на автоматизирани системи за мониторинг. 	Дейностите по схемата са като цяло с екологична насоченост, свързани с решаване на проблема със свлачищата, който може да бъде отнесен като екологичен проблем най-вече към компоненти – геоложка основа и почви.
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобряват възможностите за развитие на съответната територия; ▪ Подобряват качеството на живот, жизнената и работна среда; ▪ Отчитат потребностите от изграждане и 	Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>укрепване на инфраструктура за заздравяване и предотвратяване развитието на свлачища;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Допринасят за повишаване на безопасността и подобряване сигурността на населението в градовете и агломерационните им ареали. 	
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой на населението, облагодетелствано от укрепването на свлачището; ▪ Брой на недвижимите имоти (частни и публични), спасени от компрометиране и превръщане в неизползваеми поради намаления риск от свлачището; ▪ Дължина на пътните отсечки, спасени от компрометиране и превръщане в неизползваеми вследствие на укрепване и стабилизиране на свлачището; ▪ Площ на свлачището, което е укрепено и/или на което е изградена контролно-измервателна система (КИС). 	<p>Не са предвидени индикатори от Становището по ЕО – но следва да се отбележи, че индикаторите в Становището по ЕО, записани за операция 1.4 са неприложими към разглежданата схема. Въздействието на проектите по тази схема само по себе си ще бъде положително, като за него няма необходимост от предлагане и наблюдение на индикатори</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Инфраструктурни мерки за силово укрепване и стабилизиране на свлачища, като разрушаване на незаконно построени сгради и съоръжения способстващи за развитието на свлачището, разрушаване на негодни за ползване сгради и съоръжения, компрометирани поради развитието на свлачището; 2. Изграждане на съоръжения за понижаване на подпочвените води под нивото на хлъзгателната повърхнина (хоризонтални сондажи, събирателни шахти и др.) и за отвеждането им извън територията на свлачището; 3. Изграждане на съоръжения за отвеждане на повърхностните води извън територията на свлачището (окопи, канавки, дренажни ребра и др.); 4. Инфраструктурни мерки и изграждане на нови съоръжения за заздравяване и конструктивно укрепяване на свлачището, включващи преоткосиране, повърхностно отводняване и дълбочинно отводняване, анкерни, пилотни и пилотно-анкерни конструкции, дренажни системи, канавки и шахти, подпорни стени, анкерирани стени, шлицовани стени и др.); 5. Изграждане на защитни съоръжения при срутища – укрепване на активната част от срутището, покриване с метални (телени) мрежи, предпазни канавки, уловителни мрежи, уловителни стени, предпазни насипи, защитни навеси и др. 	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве.</p> <p>Негативни въздействия могат да възникнат при строителството и изграждането на съоръженията.</p> <p>За това, за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т. I (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>За схемата е приложима и мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни).</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>6.Вертикална планировка на района на свлачището с цел осигуряване на устойчивост на откоса;</p> <p>7.Изграждане на автоматизирани контролно-измервателни системи (КИС) за мониторинг на поведението на свлачището след реализацията на инфраструктурните мерки.</p>	
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>Когато е приложимо по реда на ЗООС и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони се представят:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Решение по ОВОС (включително и нетехническо резюме на доклада за ОВОС за съответното инвестиционно предложение и информацията относно проведените консултации с компетентните органи по околната среда, засегнатата общественост и, ако случаят е такъв, с други държави-членки) или Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, с което е преценено да не се извършва ОВОС или писмено становище от съответната РИОСВ, че инвестиционното предложение не е предмет на процедура по ОВОС по реда на ЗООС. За всяко инвестиционно предложение кандидатът следва сам да провери при съответната компетентна институция - РИОСВ дали следва да се извърши преценка за необходимостта от ОВОС или ОВОС. ▪ Решение по чл.18 или съответно решение по чл.20 и решение по чл.28 от <i>Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони</i>, като всеки кандидат е длъжен да ▪ поиска от съответната компетентна институция - РИОСВ, извършване на преценка на вероятността за оказване на значително отрицателно въздействие ▪ на план/програма/проект или инвестиционно предложение върху защитените зони от мрежата НАТУРА 2000. 	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват мярка №1 от т.1 на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Проектът не е в противоречие с хоризонталните политики на Европейския съюз (равенство между половете, социално включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда).</p>	<p>При оценката на допустимост на проектите предложения се взема предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектите предложения (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съдържа ли проектното предложение механизми за вътрешен мониторинг и контрол на изпълнението на възложените проектни дейности и възможности за самооценка?</p>	<p>Съдържа се критерий за мониторинг, но не е указано събирането и предоставянето на данни за съответните индикатори от Становището по ЕО.</p>

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ	<p>Схемата отчита повечето от мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>За конкретните проекти по схемата трябва да е била предвидена мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни). Пропускът не е съществен, предвид на това, че дейностите по схемата се съгласуват със съответните Басейнови дирекции и ако има противоречие с приоритетите на Плановете за управление на речните басейни, те се установяват на най-ранен етап.</p>
ПРЕПОРЪКИ	<p>Въпреки, че е оценено като несъществен пропуск, за дейности по тази схема следва изрично да се предвиди спазването на мярка 4. Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО може да изиска от конкретните бенефициенти, с които вече има сключени договори, становище на съответната Басейнова дирекция за това дали проектът/дейността отчита приоритетите на съответния план за управление на речните басейни.</p>

4.13. BG161PO001/1.4-04/2009 „Подкрепа за дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в градските агломерации”

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
<p>1 Приоритетна ос и операция по ОППР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.4. „Подобряване на физическата среда и превенция на риска”</p> <p>Основната цел:</p> <p>Ограничаване и максимално предотвратяване на рисковете и щетите за живота и имуществото на населението в градските агломерационни ареали чрез изграждането и укрепването на дребномащабни инфраструктурни съоръжения за предотвратяване на свлачищните процеси.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Осигуряване на защита за живота и имуществото на населението в градските агломерационни ареали чрез подкрепа на дейности за заздравяване и укрепване на свлачища; 	<p>Дейностите по схемата са като цяло с екологична насоченост, свързани с решаване на проблема със свлачищата, който може да бъде отнесен като екологичен проблем най-вече към компоненти – геоложка основа и почви.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ограничаване разрастването/проявлението на свлачищните процеси чрез изграждане на автоматизирани системи за мониторинг. 	
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобряват възможностите за развитие на съответната територия; ▪ Подобряват качеството на живот, жизнената и работна среда; ▪ Отчитат потребностите от изграждане и укрепване на инфраструктура за заздравяване и предотвратяване развитието на свлачища; ▪ Допринасят за повишаване на безопасността и подобряване сигурността на населението в градовете и агломерационните им ареали. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой на населението, облагодетелствано от укрепването на свлачището; ▪ Брой на недвижимите имоти (частни и публични), спасени от компрометиране и превръщане в неизползваеми поради намаления риск от свлачището; ▪ Дължина на пътните отсечки, спасени от компрометиране и превръщане в неизползваеми вследствие на укрепване и стабилизиране на свлачището; ▪ Площ на свлачището, което е укрепено и/или на което е изградена контролно-измервателна система (КИС). 	<p>Не са предвидени индикатори от Становището по ЕО – но следва да се отбележи, че индикаторите в Становището по ЕО, записани за операция 1.4 са неприложими към разглежданата схема. Въздействието на проектите по тази схема само по себе си ще бъде положително, като за него няма необходимост от предлагане и наблюдение на индикатори</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Инфраструктурни мерки за силово укрепване и стабилизиране на свлачища, като разрушаване на незаконно построени сгради и съоръжения способстващи за развитието на свлачището, разрушаване на негодни за ползване сгради и съоръжения, компрометирани поради развитието на свлачището; 2. Изграждане на съоръжения за понижаване на подпочвените води под нивото на хлъзгателната повърхнина (хоризонтални сондажи, събирателни шахти и др.) и за отвеждането им извън територията на свлачището; 3. Изграждане на съоръжения за отвеждане на повърхностните води извън територията на свлачището (окопи, канавки, дренажни ребра и др.); 4. Инфраструктурни мерки и изграждане на нови съоръжения за заздравяване и конструктивно укрепване на свлачището, включващи преоткосиране, 	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве.</p> <p>Негативни въздействия могат да възникнат при строителството и изграждането на съоръженията.</p> <p>За това, за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>За схемата е приложима и мярка № 4 от т. І на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни).</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>повърхностно отводняване и дълбочинно отводняване, анкерни, пилотни и пилотно-анкерни конструкции, дренажни системи, канавки и шахти, подпорни стени, анкериранни стени, шлицовани стени и др.);</p> <p>5. Изграждане на защитни съоръжения при срутища – укрепване на активната част от срутището, покриване с метални (телени) мрежи, предпазни канавки, уловителни мрежи, уловителни стени, предпазни насипи, защитни навеси и др.</p> <p>6. Вертикална планировка на района на свлачището с цел осигуряване на устойчивост на откоса;</p> <p>7. Изграждане на автоматизирани контролно-измервателни системи (КИС) за мониторинг на поведението на свлачището след реализацията на инфраструктурните мерки.</p>	<p>адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>Когато е приложимо по реда на ЗООС и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони се представят:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Решение по ОВОС (включително и нетехническо резюме на доклада за ОВОС за съответното инвестиционно предложение и информация относно проведените консултации с компетентните органи по околната среда, засегнатата общественост и, ако случаят е такъв, с други държави-членки) или Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, с което е преценено да не се извършва ОВОС или писмено становище от съответната РИОСВ, че инвестиционното предложение не е предмет на процедура по ОВОС по реда на ЗООС. За всяко инвестиционно предложение кандидатът следва сам да провери при съответната компетентна институция - РИОСВ дали следва да се извърши преценка за необходимостта от ОВОС или ОВОС. ▪ Решение по чл.18 или съответно решение по чл.20 и решение по чл.28 от <i>Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони</i>, като всеки кандидат е длъжен да поиска от съответната компетентна институция - РИОСВ, извършване на преценка на вероятността за оказване на значително отрицателно въздействие на план/програма/проект или инвестиционно предложение върху защитените зони от мрежата НАТУРА 2000. 	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват мярка №1 от т.1 на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Проектът не е в противоречие с хоризонталните политики на Европейския съюз (равенство между половете, социално включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда).</p>	<p>При оценката на допустимост на проектните предложения се взема предвид опазването на околната среда</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектите предложения (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съдържа ли проектното предложение механизми за вътрешен мониторинг и контрол на изпълнението на възложените проектни дейности и възможности за самооценка?</p>	<p>Съдържа се критерий за мониторинг, но не е указано събирането и предоставянето на данни за съответните индикатори от Становището по ЕО.</p>
<p>ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>		<p>Схемата съдържа същите цели, критерии и индикатори като схема BG161PO001/1.4-03/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в градските агломерации”</p> <p>Схемата отчита повечето от мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>Също така за конкретните проекти по схемата трябва да е била предвидена и мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни). За конкретните проекти по схемата трябва да е била предвидена и мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни). Пропускът не е съществен, предвид на това че дейностите по схемата се съгласуват със съответните Басейнови дирекции и ако има противоречие с приоритетите на Плановете за управление на речните басейни, те се установяват на най-ранен етап.</p>
<p>ПРЕПОРЪКИ</p>		<p>Въпреки, че е оценено като несъществен пропуск, за дейности по тази схема следва изрично да се предвиди спазването на мярка 4. Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО може да изиска от конкретните бенефициенти, с които вече има сключени договори, становище на съответната Басейнова дирекция за това дали проектът/дейността отчита приоритетите на съответния план за управление на речните басейни..</p>

4.14. BG161PO001/1.4-05/2009: „Подкрепа за интегрирано и устойчиво развитие чрез подобряване на градската среда”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОППР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.4. „Подобряване на физическата среда и превенция на риска”</p>	<p>Дейностите по схемата са изцяло с екологична насоченост и ще имат положително въздействие върху околната среда.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>Основната цел:</p> <p>Да се подобри физическата и жизнената среда на градските центрове и агломерации като предпоставка за осигуряване на устойчива и екологична градска среда с по-високо качество на живот и нови възможности за икономическо и социално развитие.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се подобри физическия аспект на градската среда в агломерационните ареали; ▪ Да се създадат условия за интегриране на групите в неравностойно положение чрез подобряване на физическата и жизнената среда, включително и чрез подобряване на достъпа до административни и социални услуги; ▪ Да се повиши безопасността и сигурността на градската среда. 	
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринасят за устойчивото и интегрирано развитие на градските центрове; ▪ допринасят за подобряване на качеството на живот, на жизнената и на работната среда; ▪ допринасят за интегрирането на групите в неравностойно положение чрез подобряване на физическата и социалната среда; ▪ повишават привлекателността на региона за посетителите и външните инвеститори; ▪ допринасят за повишаване на безопасността и подобряване сигурността на населението в градовете и агломерационните им ареали. 	<p>Поставените изисквания към проектите съответстват на основните изводи от Доклада за ЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве от реализирането им.</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Население, облагодетелствано от обновената градска среда; ▪ Подобрена паркова среда, озеленени площи, детски площадки; ▪ Реконструирани и рехабилитирани елементи на уличната мрежа; ▪ Осигурени паркоместа в близост до възловите транспортни точки на периферните градски зони; ▪ Хора с увреждания с улеснен достъп; ▪ Икономия на енергия от въвеждането на енергоспестяващо улично осветление. 	<p>От изброените индикатори, третият индикатор се припокрива с индикатор „Улични мрежи с рехабилитирана настилка” предвиден за операция 1.4 в Становището по ЕО.</p> <p>Предвид, че парковата среда съдържа пешеходни зони и алеи, може да се приеме, че е предвиден и индикатор „Изградени велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони”.</p> <p>Последният предвиден индикатор съгласно схемата: „Икономия на енергия от въвеждането на енергоспестяващо улично осветление” се припокрива по значение и смисъл с индикатор от становището по ЕО, предвиден по операция 1.1, което показва, че схемата предвижда релевантен индикатор за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.</p> <p>Съгласно Становището по ЕО, приложим индикатор за тази схема е и „наднормени имисии във въздуха”, тъй като отчитането му ще даде полезна информация относно качеството на въздуха и неговото изменение в резултат на извършване на проектите. Очаква се отчитане на положителни тенденции в изменението на стойностите на този индикатор.</p> <p>Приложим е и индикатор: озеленени площи, поради</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
		което същият е следвало да бъде предвиден.
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане и възстановяване на зони за обществен отпих, като паркове, зелени площи, детски площадки и др., включително поставяне на пейки, беседки, възстановяване на чешми, фонтани, статуи, паметници и други елементи от градското обзавеждане; 2. Изграждане, реконструкция, рехабилитация на пешеходни алеи и тротоари, изграждане на велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони, подлети за пешеходци и велосипедисти, включително свързани дейности, като поставяне на указателни знаци и др.; 3. Рехабилитация и реконструкция на улични мрежи, изграждане на обществени паркинги встрани от главни улици; 4. Въвеждане на енергоспестяващо улично осветление и осъществяване на мерки за повишаване на сигурността и предотвратяване на престъпността, като поставяне на осветление на паркови площи, охранителни системи за наблюдение на обществени места и др. 5. Създаване на достъпна архитектурна среда, свързана с горните направления, включително подобряване на достъпа за хора с увреждания до сгради, в които е разположена общинската администрация; <p>Проектните предложения трябва да са разработени въз основа на интегриран териториален подход, т.е. система от взаимосвързани действия, които целят трайно подобрене на икономическото, социалното и екологичното състояние на дадена територия. Основата на този процес е „интеграцията“, което означава, че всички дейности в проектното предложение трябва да бъдат разглеждани в тяхната взаимовръзка с оглед на това между отделните елементи да има такава синергия, че цялостното въздействие на проектното предложение да превишава сбора от въздействието на отделните му съставни части, ако те бъдат осъществени поотделно.</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве.</p> <p>Негативни въздействия могат да възникнат при строителството и изграждането на съоръженията.</p> <p>За това, за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта Не са предвидени изрични критерии, свързани с опазването на околната среда.</p>	Изискванията за кандидатстване по схемата не включват мярка №1 от т.І на Становището по ЕО. Причината е, че схемата предвижда дейности, които не подлежат на ОВОС. Дейностите ще се реализират в урбанизирани територии, поради което същите не подлежат и на оценка за съвместимост. По тези причини пропусъкът не е съществен.
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта Проектът не е в противоречие с хоризонталните политики на Европейския съюз (равенство между половете, социално включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда).</p>	При оценката на допустимост се взема предвид опазването на околната среда

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектите предложения (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съдържа ли проектното предложение механизми за вътрешен мониторинг и контрол на изпълнението на възложените проектни дейности и възможности за самооценка?</p>	<p>Съдържа се критерий за мониторинг, но не е указано събирането и предоставянето на данни за съответните индикатори от Становището по ЕО.</p>
ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ		<p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>За конкретните проекти по схемата е трябвало да бъде предвиден индикатор „наднормени имисии във въздуха”.</p> <p>Не са предвидени някои от индикаторите, предвидени за тази схема от Становището по ЕО. Релевантни за схемата са и следва да се отчетат и индикатори: „Озеленени площи”, „Улични мрежи с рехабилитирана настилка” и „наднормени имисии във въздуха”</p>
ПРЕПОРЪКИ		<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от конкретните бенефициенти данни за стойностите на индикатори: „Озеленени площи” и „Улични мрежи с рехабилитирана настилка”.</p> <p>За индикатор „наднормени имисии във въздуха” УО следва да изиска информация от съответната РИОСВ за населеното място/участъка, в който се осъществява дейността/проекта.</p>

4.15. BG161PO001/1.4-06/2010: „Подкрепа за дребномащабни мерки за предотвратяване на наводнения в градските агломерации”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.4. „Подобряване на физическата среда и превенция на риска”</p> <p>Основната цел:</p> <p>Повишаване качеството на живот и съответните екологични условия чрез предотвратяване на рискове от наводнения в градските центрове и агломерации като част от по-широкообхватната стратегия за социално и екологично възраждане.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се предпазят от наводнение селищата в общините от агломерационните ареали с цел намаляване на потенциалните неблагоприятни последици за човешкото здраве и околната 	<p>Дейностите по схемата са като цяло с екологична насоченост, свързани с решаване на проблема със наводненията и ерозията на речното легло и ерозията и абразията на морския бряг, които могат да бъдат разглеждани като екологични проблеми.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>среда</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се предотвратят процесите на ерозия на речното легло при реки, преминаващи през или в селища в агломерационните ареали; ▪ Да се предотвратят процесите на ерозия и абразия на морския бряг в селищата в общините от агломерационните ареали. 	
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Допринасят за устойчивото и интегрирано развитие на градските центрове; ▪ Допринасят за подобряване на качеството на живот, на жизнената и на работната среда; ▪ Повишават привлекателността на региона за посетителите и инвеститори; ▪ Да са съвместими с Плановете за управление на речните басейни и поставените в тях екологични цели за постигане на добро състояние на водите и свързаните с тях екосистеми; ▪ Намаляват до минимум риска за човешкото здраве и околната среда 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве. Изискванията към дейностите включват опазването на околната среда.</p> <p>В схемата изрично е предвидена мярка № 4 от Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни)</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой на населението, облагодетелствано от изградената инфраструктура за предотвратяване на наводнения и/или брегова ерозия в селищата от общините от агломерационните ареали; ▪ Дължина на изградените съоръжения за предотвратяване на наводнения; ▪ Дължина на защитени или възстановени брегове от ерозия; ▪ Дължина на изградени съоръжения за защита на морския бряг 	<p>Не са предвидени индикатори от Становището по ЕО, но следва да се отбележи, че индикаторите в Становището по ЕО, записани за операция 1.4, са неприложими към разглежданата схема. Въздействието на проектите по тази схема само по себе си ще бъде положително, като предложените в схемата индикатори са напълно достатъчни за оценка на въздействието.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>1. Изграждане, реконструкция и ремонт на инфраструктура за предотвратяване на наводнения в населени места, в т.ч.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Разширяване на речното корито ▪ Разширяване на съществуващи диги ▪ Корекции на реки ▪ Защитни диги по речните и морските брегове; ▪ Охранителни канали за защита на населени места от наводнения, предизвикани от повърхностни води; ▪ Крайбрежни стени по речните и морските брегове и др. 	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве.</p> <p>За схемата е предвидена изрично мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни).</p> <p>Негативни въздействия могат да възникнат при строителството и изграждането на съоръженията.</p> <p>Затова, за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т. I (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>2. Изграждане, реконструкция и ремонт на инфраструктура за борба с ерозията на речните брегове, в т.ч.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Прагове; ▪ Крайбрежни стени; ▪ Защитни и укрепителни съоръжения от габиони и др. <p>3. Изграждане, реконструкция и ремонт на съоръжения за защита на морския бряг от ерозия и абразия, в т.ч.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ крайбрежни стени; ▪ диги (дамби); ▪ буни; ▪ брегоукрепващи вълноломи; <p>4. Изграждане, реконструкция и ремонт на малки по обем преливници, ретензионни обеми, бентове, водоеми и др, които са част от инфраструктура за защита на населени места от наводнения;</p> <p>Всяко проектопредложение, предмет на което е защитата на населено място от наводнение вследствие на високи води в преминаващ през него воден обект (или защитата на бреговете на водния обект от абразия), трябва да е в съответствие с Плана за управление на речните басейни, разработени съгласно изискванията на Рамковата директива за водите на ЕС.</p> <p>Задължение на всеки кандидат е да представи становище от съответната Басейнова дирекция за управление на водите, доказващо това съответствие.</p>	<p>спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Решение по ОВОС, в случаите предвидени в ЗООС ▪ Разрешително/и за ползване на воден обект, издадено/и по реда, предвиден в Закона за водите 	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват мярка №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Проектът не е в противоречие с хоризонталните политики на Европейския съюз (равенство между половете, социално включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда).</p>	<p>При оценката на допустимост се взема предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните предложения (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съдържа ли проектното предложение механизми за вътрешен мониторинг и контрол на изпълнението на възложените проектни дейности и възможности за самооценка?</p>	<p>Съдържа се критерий за мониторинг, но не е указано събирането и предоставянето на данни за съответните индикатори от Становището по ЕО.</p>
<p style="text-align: center;">ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>		<p>Схемата отчита почти всички мерки и условия от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>В схемата изрично е поставено като условие</p>

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	съответствието на проектите на Планове за управление на речните басейни, което отговаря на мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО.
ПРЕПОРЪКИ	Предвид обобщените изводи, формулиране на препоръки за тази схема не е необходимо.

4.16. BG161PO001/1.4-07/2010 Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
<p>1 Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 1.4. „Подобряване на физическата среда и превенция на риска“</p> <p>Основната цел:</p> <p>Изработване на интегрирани планове за градско развитие, насочени към устойчиво и трайно преодоляване на високата концентрация на икономически, природни и социални проблеми в 36 града, центрове на агломерационни ареали.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се определят зони за въздействие, в рамките на 36-те града, центрове на агломерационни ареали, включващи система от взаимосвързани дейности, които целят трайно подобрене на икономическото, материалното, социалното и екологичното положение на градската зона и града като цяло. ▪ Да се разработят интегрирани планове за градско възстановяване и развитие за съответните зони, които да подпомогнат осъществяването на дългосрочна визия за развитието на града, чрез реализация на проекти в градски територии и/или подсистеми в неудовлетворително състояние, с негативни тенденции в развитието и/или с нереализиран потенциал, с привличане и координирано управление на разнородни инвестиции и подпомогнати от структурните фондове на ЕС. ▪ Да се постигне синергия между действащи или в процес на актуализация стратегически планови документи за интегрирано устойчиво регионално и местно развитие, секторни политики, програмни документи и устройствени схеми, в рамките на определените зони за въздействие. 	<p>Дейностите по схемата са свързани с предоставяне на консултантски услуги – планиране като цяло с екологична насоченост, свързано с преодоляване на природни проблеми и трайно повишаване на екологичното положение.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Допринасят за устойчивото и интегрирано развитие на градовете – центрове на агломерационни ареали; ▪ Допринасят за подобряване на качеството на живот, на жизнената и на работната среда; ▪ Повишават привлекателността на региона за посетителите и инвеститори; ▪ Допринасят за развитието на бизнеса и привличане на нови инвестиции или намаляване на социалните различия или за запазване на културната идентичност в градовете; 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве.</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <p>Представя се на Фаза I</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой Разработени Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие; <p>Представя се на Фаза II</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой обособени зони за въздействие; ▪ Население, обхванато от интегриран план за градско възстановяване и развитие; ▪ Площ на зоните, обхванати от интегриран план за градско възстановяване и развитие; ▪ Брой проекти за градско възстановяване и развитие, включени в ИПГВР 	<p>Предвид, че дейностите, които се предвиждат, са с характер на консултантски услуги, не е необходимо за схемата да се предвиждат мерки и индикатори от Становището по ЕО.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>1. Изготвяне на Интегриран план за градско възстановяване и развитие с времеви хоризонт до 2020 г., чрез:</p> <p>1.1. Изготвяне на Целеви и проблемен анализ на настоящата ситуация в социално икономически и екологичен план, и по отношение на осигуреността на територията с действащи устройствени планове/схеми, съгласно т. 1.4.2.2 от Методическите насоки за разработване и прилагане на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие;</p> <p>1.2. Визия за развитието на града до 2020 г.; Визията следва да представлява кратко описание на представата на общината за развитие на ключовите икономически и социални сектори в града, както и за неговото пространствено развитие към 2020 г., чиято реализация ще бъде подпомогната от Интегрирания план за градско възстановяване и развитие. Визията не следва да включва конкретни приоритети, цели и мерки, а да обоснове избора на зони за въздействие на база анализа на настоящата ситуация.</p> <p>1.3. Провеждане на обществени обсъждания (кръгли</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве.</p> <p>Въпреки че схемата не финансира конкретни инвестиционни предложения, мярка № 1 от т. I на Становището по ЕО е предвидена изрично.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>маси, фокус групи, анкетни проучвания);</p> <p>1.4. Определяне на зона/и за въздействие на ИПГВР;</p> <p>1.5. Формулиране на Цели и стратегия на ИПГВР;</p> <p>1.6. Идентифициране на проектни идеи, проекти и възможности за публично- частни партньорства на територията на обособената/ ите зона/и;</p> <p>1.7. Идентифициране на заинтересовани страни, целеви групи, потенциални инвеститори, партньори и др. които ще бъдат обхванати в процеса на изпълнение на ИПГВР;</p> <p>1.8. Преценка за необходимостта от екологична оценка (ЕО) съгласно Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и оценка за съвместимост (ОС), съгласно Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и подзаконовите нормативни актове и извършване на екологична оценка и оценка за съвместимост на ИПГВР, когато е преценено като необходимо от компетентния орган.</p> <p>1.9. Изготвяне на план-график за изпълнение и програма за реализация (бизнес план) на ИПГВР, включващ график за провеждане на отчуждителни процедури и съгласувателни процедури, в съответствие с действащата нормативна уредба в страната.</p> <p>1.10. Изготвяне на бюджет на ИПГВР;</p> <p>1.11. Изготвяне на индикатори за наблюдение и оценка на ИПГВР;</p> <p>1.12. Изработване на Подробен устройствен план (ПУП) или проект за изменение (актуализация) на действащ ПУП за зоните на въздействие, включени в ИПГВР;</p> <p>1.13. Преценка за необходимостта от оценка на въздействието върху околната среда (ЕО) и оценка за съвместимост (ОС), съгласно ЗООС и ЗБР и подзаконовите нормативни актове и извършване на оценка на въздействието върху околната среда и оценка за съвместимост на Подробните устройствени планове, когато е преценено като необходимо от компетентния орган.</p> <p>1.14. Разработване на предпроектни проучвания за проекти, включени в ИПГВР.</p> <p>Проектите, които предвиждат дейности за изработване на ПУП или проект за изменение (актуализация) на действащ ПУП за зоните на въздействие, включени в ИПГВР, задължително трябва да предвидят и Преценка за необходимостта от оценка на въздействието върху околната среда (ЕО) и оценка за съвместимост (ОС), съгласно ЗООС и ЗБР и подзаконовите нормативни актове и извършване на оценка на въздействието върху околната среда и оценка за съвместимост на Подробните устройствени планове, когато е преценено като необходимо от компетентния орган.</p>	
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>Липсва такава фаза</p>	-

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
7	<p>Критерии за оценка на проектните предложения</p> <p>Проектното предложение съответства на хоризонталните политики на Европейския съюз (равенство между половете, социално включване, устойчивото развитие, опазването на околната среда);</p> <p>Предвидени са ефективни механизми за мониторинг и контрол на изпълнителите на възложените дейности</p>	<p>При оценката на допустимост се взема предвид опазването на околната среда. Поставен е критерий за мониторинг.</p>
ОБООБЩЕНИ ИЗВОДИ		<p>Схемата финансира консултантски услуги. Въпреки това, тя отчита мярката № 1 от т. 1 на Становището по ЕО. Няма други приложими мерки от становището по ЕО на ОПРР, нито е необходимо предвиждане на мерки и индикатори за опазване на околната среда. Насочеността на финансираните услуги е като цяло екологична.</p>
ПРЕПОРЪКИ		<p>Предвид обобщените изводи, формулиране на препоръки за тази схема не е необходимо.</p>

4.17. BG161PO001/1.5-01/2010 „Подкрепа за интегриран градски транспорт в Община Бургас”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие, Операция 4.1. „Системи за устойчив градски транспорт”</p> <p>Основната цел:</p> <p>Развитието на устойчива и интегрирана система за градски транспорт в град Бургас, допринасяща за подобряване на жизнените и екологични условия.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Създаване на по-ефективен и бърз градски транспорт с по-малко потребление на енергия; ▪ Изграждане на по-достъпна вторична инфраструктура на обществените транспортни мрежи и въвеждане на природосъобразни видове градски транспорт; ▪ Повишаване на привлекателността на обществения градски транспорт; ▪ Въвеждането на ефективна автоматизирана система за управление на трафика и контрол на транспортните процеси; ▪ Осигуряване на социално включване и равен достъп на групите в неравностойно положение. 	<p>Основната цел на схемата интегрира принципа за постигане на устойчиво развитие, съответно съобразява необходимостта от опазване на околната среда.</p> <p>Конкретните цели са изцяло с екологична насоченост и проектите, произтичащи от тях ще доведат до положително въздействие върху околната среда посредством икономия на енергия и природосъобразни видове градски транспорт.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ допринася за устойчивото и интегрирано развитие в агломерационните ареали; ▪ подобрява качеството на живот, жизнената и работна среда; ▪ повишава привлекателността на региона; ▪ отчита потребностите на групите в неравностойно положение; ▪ съобразен е със съответните секторни стратегически документи на национално/регионално/ местно ниво 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Намаляване на емисиите на парникови газове (CO₂ и еквивалентни, kt). ▪ Брой население, облагодетелствано от подобрения обществен градски транспорт. ▪ Степен на използване на обществен градски транспорт (включително хора с увреждания) – % увеличение на населението. ▪ Брой хора с увреждания с улеснен достъп до обществения градски транспорт. ▪ Обновена транспортна инфраструктура – дължина на модернизирана транспортна мрежа, брой спирки на обществения градския транспорт, бази за ремонт и поддръжка. ▪ Брой новозакупени транспортни средства за обществения градски транспорт. ▪ Въведена автоматизирана система за управление на трафика и контрол на транспортните процеси. ▪ Брой новосъздадени работни места. 	<p>В Становището по ЕО са определени следните индикатори за дейностите и проектите по операция 1.5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Наднормени имисии във въздуха – превишения на праговата стойност за една календарна година - Емисии на парникови газове - Население, подложено на шумово натоварване в обхвата над граничните стойности (за населени места с население над 100 000 души). <p>И трите индикатора е следвало да бъдат отразени в схемата, като от тях схемата включва само втория.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Разработване на планове за управление на трафика и внедряване на автоматизирани системи за управление и контрол чрез въвеждане и подобряване на системите за управление и информационно обслужване (например центрове за управление на трафика, централизирана компютърна система, детекторни станции за превозни средства, дистанционно сменяеми информационни табла, кантари, комуникационни подсистеми); ▪ Подобряване на достъпността на градските автобусни спирки – платформи за хора с увреждания, премахване на пречките за ориентация и информация, светлинно и звуково 	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве и следват целите на устойчиво развитие.</p> <p>Дейностите отчитат и съобразяват мярка № 2 от т.І на Становището по ЕО.</p> <p>Възможно е незначително временно локално отрицателно въздействие по време на периода на строителство. Затова, за проектите по схемата е приложена и мярка № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации).</p> <p>Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>обявяване на спирките, ясно визуално означаване на линиите, разписания, разбираеми и за хора с намалено зрение, информация за незрящи и др.;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Обновяване на транспортната инфраструктура – контактна мрежа, подобряване на спирки, бази за ремонт и поддръжка и оборудване; ▪ Развитие на инфраструктурна маршрутна мрежа с нови дестинации до по-отдалечени жилищни райони; ▪ Осигуряване на система за защита от шума – осигуряване на трамвайните линии с антивибрационни и шумозащитни елементи; ▪ Разработване и подобряване на системи за обществен градски транспорт, използващи автобуси, трамваи, тролей, които отговарят на европейската нормативна уредба за вредни емисии от двигателите и използване на възобновяеми/алтернативни енергийни източници в градския транспорт. ▪ Рехабилитация и реконструкция на улични мрежи, включително системи за видеонаблюдение и др. във връзка с развитието на интегрирана система за градски транспорт; ▪ Изграждане/ реконструкция/ рехабилитация на пешеходни алеи и тротоари, изграждане на велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони, алеи за пешеходци и велосипедисти, подлези, транспортна инфраструктура, включително свързани дейности, като поставяне на указателни знаци, маркировка и др. като част от интегрираната система за градски транспорт; ▪ Мерки във връзка с организация на паркирането в близост до възлови точки на масовия градски транспорт. <p>Проектното предложение трябва да бъде разработено въз основа на интегриран териториален подход, т.е. система от взаимосвързани действия, които целят трайно подобрене на икономическото, социалното и екологичното състояние на дадена територия. Основата на този процес е „интеграцията“, което означава, че всички дейности в проектното предложение трябва да бъдат разглеждани в тяхната взаимовръзка с оглед на това между отделните елементи да има такава синергия, че цялостното въздействие на проектното предложение да превишава сбора от въздействието на отделните му съставни части, ако те бъдат осъществени поотделно.</p> <p>Дейности за изграждане/ реконструкция/ рехабилитация трябва задължително да бъдат извършвани върху общинска/държавна недвижима собственост или върху терени с учредено право на строеж в полза на общината.</p> <p>Рехабилитация/реконструкция на улични мрежи/ пешеходни и велоалеи/ пешеходни зони/ тротоари ще се финансира само при напълно изградени и/или реконструирани към момента на кандидатстване</p>	<p>на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	мрежи на подземната техническа инфраструктура.	
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>Необходимо е да бъде представено положително решение по ОВОС за всички инвестиционни обекти, включени в проекта или решение, с което е преценено, че не е необходимо да се извършва ОВОС. Решението следва да потвърждава прилагането на най-добри налични техники. В случай че решението по ОВОС е издадено преди ЗИД на ЗООС (обн. ДВ бр. 105/2008 г.) или когато с решението по ОВОС не е потвърдено прилагането на най-добри налични техники се представя и Комплексно разрешително.</p> <p>Решението по ОВОС и комплексното разрешително трябва да се отнасят за същото проектно предложение и да съответстват на обхвата на проектното предложение (местоположение, капацитет и др.), което бенефициентът представя. Решение по ОВОС трябва да обхваща всички съоръжения и инфраструктура, които се предвижда да бъдат изградени. Следва да се представи подробна информация за проведените обществени консултации във връзка с издаването на решението, както и образувани съдебни производства.</p> <p>Решение за съгласуване на планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, с което е преценено, че няма вероятност да окажат значително отрицателно въздействие върху защитените зони (чл. 18 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони); или решение за оценка за съвместимост на план/програма/проект или инвестиционно предложение с предмета и целите на опазване на съответната защитена зона от мрежата НАТУРА 2000 (чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони) в случаите, когато оценката за съвместимост не се осъществява по процедурата по ОВОС или ЕО/ или становище по чл.3 от Наредбата, че програмата, проектът или инвестиционното предложение не подлежи на оценка за съвместимост.</p>	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват мярка №1 от т.1 на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на проектното предложение (техническа и финансова оценка)</p> <p>Проектът е в съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <p>За инвестиционното предложение е постановено положително решение по ОВОС или решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС или становище, че не попада в обхвата на ЗООС и може да бъде осъществено в съответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на</p>	<p>Съдържат се критерии, гарантиращи опазването на околната среда.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>защитените зони</p> <p>Проектът спазва принципите за превантивно действие и опазване на околната среда (в проекта са отчетени всички условия на издадените разрешителни за проекта)</p>	
	<p>ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>	<p>Схемата отчита релевантните мерки и условия от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>Следвало е да се предвидят и индикаторите:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Наднормени имисии във въздуха – превишения на праговата стойност за една календарна година ▪ Емисии на парникови газове ▪ Население, подложено на шумово натоварване в обхвата над граничните стойности (за населени места с население над 100 000 души). <p>И трите индикатора е следвало да бъдат отразени в схемата, като от тях схемата включва само втория.</p>
	<p>ПРЕПОРЪКИ</p>	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от РИОСВ – Бургас и Регионална здравна инспекция (РЗИ) - Бургас данни за индикатори:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Наднормени имисии във въздуха – превишения на праговата стойност за една календарна година ▪ Емисии на парникови газове ▪ Население, подложено на шумово натоварване в обхвата над граничните стойности (за населени места с население над 100 000 души).

4.18. BG161PO001/2.1-01/2007 ”Подкрепа за рехабилитация и реконструкция на второкласни и третокласни пътища”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОППР:</p> <p>Приоритетна ос 2: Регионална и местна достъпност, Операция 2.1. „Регионална и местна пътна инфраструктура”</p> <p>Основната цел:</p> <p>Подобряване на достъпността до основните транспортни дестинации в рамките на районите за планиране чрез реконструкция и рехабилитация на второкласни и третокласни пътища.</p>	<p>Съгласно изводите от Доклада за СЕО, развитието и модернизацията на транспортната инфраструктура и управлението на трафика ще окажат въздействие върху ландшафтите, атмосферния въздух, шума и естествените местообитания.</p> <p>По време на строителните дейности се генерират прах, емисии от строителни мобилни и стационарни машини, шум и отпадъци, които оказват отрицателно въздействие върху човешкото здраве, растенията и животинския свят.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>Конкретни цели:</p> <p>Ще бъдат финансирани дейности водещи до значително съкращаване на времето за пътуване и разширяващи полето за действие на регионалните центрове чрез предлагането на качествени услуги. Чрез целенасочените интервенции ще се цели подобряването на достъпа на периферните и икономически слаборазвитите територии до регионалните пазари на стоки и услуги, както и до големите индустриални центрове.</p> <p>Настоящата схема ще подпомогне инвестициите на територията на цялата страна насочени към подобряването на:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Второкласни (извън Трансевропейската транспортна мрежа) и третокласни пътища, които обслужват вътрешнорегионални връзки и осигуряват възможности за развитие на техния специфичен икономически потенциал; ▪ Второкласни (извън Трансевропейската транспортна мрежа) и третокласни пътища осигуряващи достъп до райони с потенциал за развитие на туризъм. 	<p>Възможно е значително отрицателно въздействие по време на периода на строителство. За това, за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т.1 (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p>
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <p>Няма такава точка в схемата.</p>	-
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стойност на спестено време в евро/год в резултат от рехабилитирани и реконструирани пътища. 2. Увеличаване на трафика на пътници и товари по рехабилитирани пътища (база 2006 г.). 3. Км реконструирани пътища- втори и трети клас. 	<p>В така представената схема липсват екологични индикатори. В Становището по ЕО са определени следните индикатори за дейностите и проектите по операция 2.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Новоизградени пътища, включително и до депа - Засягане на природни местообитания - Взети мерки за опазване на биологичното разнообразие и природната среда <p>Първият индикатор не е релевантен за схемата, но останалите два е следвало да бъдат отразени. Предвид, че втори и трети индикатор се припокриват, предложението ни е да се събира информация само по индикатор „засягане на природни местообитания”.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. До 2015г. да се постигне 208 000 евро/год. спестено време в резултат от рехабилитирани и реконструирани пътища за пътници и товари. 2. Увеличаване на трафика на пътници и товари по рехабилитирани пътища спрямо 2006 г. с 27% към 2015г. 3. 1300 км реконструирани пътища - втори и трети клас до 2015г. 	<p>Схемата включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата, но не включва екологични индикатори.</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Реконструкция и рехабилитация на второкласни 	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>(извън Трансевропейската транспортна мрежа) и третокласни пътища, които обслужват вътрешнорегионални връзки и осигуряват възможности за развитие на техния специфичен икономически потенциал;</p> <ul style="list-style-type: none"> Реконструкция и рехабилитация на второкласни (извън Трансевропейската транспортна мрежа) и третокласни пътища осигуряващи достъп до райони с потенциал за развитие на туризъм. <p>Предложените дейности трябва да бъдат насочени към изпълнението на целите на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и да са свързани с целите на операция 2.1 и приоритетна ос 2 на Оперативната програма. С приоритет ще се бъдат проектите, които показват значителен социален и икономически ефект с оглед намаляване на регионалните различия.</p>	<p>Не са заложи екологични критерии за допустимост на дейностите.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>Задължение на кандидата е да провери дали проектът му подлежи на оценка на въздействието върху околната среда съгласно чл.81 от Закона за опазване на околната среда, като се обърне към съответните компетентни органи съгласно чл.94 от Закона за опазване на околната среда за преценка на необходимостта от ОВОС. В случай на необходимост от ОВОС, последната се изготвя и се представя като част от техническата документация по проекта.</p> <p>Задължение на кандидата е да провери и дали проектът му подлежи на оценка по чл.31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта на проекта с предмета и целите на опазване на защитените зони, като се обърне към съответните компетентни органи съгласно чл.7 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони. В случай на необходимост от оценка за съвместимост, последната се изготвя и се представя като част от техническата документация по проекта.</p>	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват мярка №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Съответствие на рамковата инвестиционна програма с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).</p>	<p>Съдържат се критерии, гарантиращи опазването на околната среда.</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи, насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда)</p> <ul style="list-style-type: none"> Проектът допринася за реализиране на принципа за осигуряване на равнопоставеност, 	<p>Съдържат се критерии, гарантиращи опазването на околната среда.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>превенция на дискриминацията и осигуряване на социално включване;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектът допринася за реализиране на принципа за устойчиво развитие; ▪ Проектът допринася за подобряване на опазването на околната среда; ▪ Проектът допринася за създаване на добавена стойност и предвижда иновативни подходи, в това число споделяне на добри практики 	
	ОБООЩЕНИ ИЗВОДИ	<p>В схемата е предвидено изпълнението на мярка № 1 от т. I на Становището по ЕО. Не е необходимо предвиждането на други мерки от част I на Становището.</p> <p>Липсват екологични индикатори за наблюдение и контрол.</p>
	ПРЕПОРЪКИ	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите данни за индикатор:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Засягане на природни местообитания.

4.19. ВГ 161 РО 001/2.1.-02/2007”Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 2: Регионална и местна достъпност, Операция 2.1. „Регионална и местна пътна инфраструктура”</p> <p>Основната цел:</p> <p>Подобряване на достъпността в рамките на градските агломерационни ареали чрез реконструкция и рехабилитация на четвъртокласна /общинска/ пътна мрежа.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобряване на достъпността, функционалните и социално-икономическите връзки на населените места с областен/общински център, както и в рамките на съответния агломерационен ареал; ▪ Подобряване на достъпността до зони с концентрация на производствени/бизнес дейности, изградени обекти на социалната и бизнес инфраструктура с общинско значение, туристически обекти и райони с потенциал за развитие на туризъм; ▪ Устойчиво подобряване на експлоатационното състояние на общинските пътища. 	<p>Съгласно изводите от екологичната оценка, развитието и модернизацията на транспортната инфраструктура и управлението на трафика ще окажат въздействие върху ландшафтите, атмосферния въздух (при задръстване на транспортния поток се увеличават емисиите на летливи органични съединения (ЛОС), азотни оксиди – прекурсори на приземен озон, парникови газове), шума и естествените местообитания.</p> <p>По време на строителните дейности се генерират прах, емисии от строителни мобилни и стационарни машини, шум и отпадъци, които оказват отрицателно въздействие върху човешкото здраве, растенията и животинския свят.</p> <p>Възможно е значително отрицателно въздействие по време на периода на строителство. Затова, за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т.1 (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <p>Няма такава точка в схемата.</p>	-
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стойност на спестено време в евро/год в резултат от рехабилитирани и реконструирани пътища за пътници и товари. 2. Увеличаване на трафика на пътници и товари по рехабилитирани пътища (база 2006 г.). 3. Км реконструирани и рехабилитирани общински пътища. 4. Създадени работни места 	<p>В Становището по ЕО са определени следните индикатори за дейностите и проектите по операция 2.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Новоизградени пътища, включително и до депа - Засягане на природни местообитания - Взети мерки за опазване на биологичното разнообразие и природната среда <p>Първият индикатор не е релевантен за схемата, но останалите два е следвало да бъдат отразени. Предвид, че втори и трети индикатор се припокриват, предложението ни е да се събира информация само по индикатор „засягане на природни местообитания”.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спестено време в резултат от рехабилитирани и реконструирани пътища за пътници и товари до 2015г. в евро/годишно; 2. Увеличаване на трафика на пътници и товари по рехабилитирани пътища спрямо 2006 г. Към 2015г. в %; 3. Подобрени транспортно-експлоатационните качества на общинската пътна мрежа; 4. Създадени икономическите и социалните ползи – за населението на общината, бизнеса, посетителите. 	Схемата включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата, но не включва екологични индикатори.
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Рехабилитация/реконструкция на общински пътища, които обслужват вътрешнообщински/местни връзки и осигуряват възможности за развитие на специфичния икономически потенциал на общината в рамките на съответната градска агломерация; ▪ Рехабилитация/ реконструкция на общински пътища, свързващи две или няколко населени места в рамките на една община или две съседни общини; ▪ Рехабилитация/ реконструкция на общински пътища, за осигуряване на по-добра интеграция и достъпност на териториите около градските центрове и връзка на периферните населени места с общинския център. ▪ Рехабилитация/ реконструкция на общински пътища, осигуряващи достъп до райони с потенциал за развитие на туризма, водещи към природни, исторически, културни забележителности; ▪ Рехабилитация/ реконструкция на общински пътища, осигуряващи връзки между населените места и изградени обекти на социалната и бизнес 	-

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>инфраструктура в рамките на агломерационния ареал, както и пътища водещи от/до територии с проявен инвеститорски интерес.</p>	
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>Задължение на кандидата е да провери дали проектът му подлежи на оценка на въздействието върху околната среда съгласно чл.81 от Закона за опазване на околната среда, като се обърне към съответните компетентни органи съгласно чл.94 от Закона за опазване на околната среда за преценка на необходимостта от ОВОС. В случай на необходимост от ОВОС, последната се изготвя и се представя като част от техническата документация по проекта.</p> <p>Задължение на кандидата е да провери и дали проектът му подлежи на оценка по чл.31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта на проекта с предмета и целите на опазване на защитените зони, като се обърне към съответните компетентни органи съгласно чл.7 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони. В случай на необходимост от оценка за съвместимост, последната се изготвя и се представя като част от техническата документация по проекта.</p> <p>Само при установяване, че не се изискват оценка на въздействието върху околната среда и оценка за съвместимост на проекта с предмета и целите на опазване на защитените зони, се попълва приложената Декларация В3: Декларация за ОВОС и Натура 2000.</p>	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват мярка №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Не се посочват конкретни критерии</p>	<p>Не се съдържат изрични критерии, гарантиращи опазването на околната среда. Предвиждането на мярка № 1 е достатъчно.</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектите фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектното предложение допринася за реализиране на принципа за осигуряване на равнопоставеност, превенция на дискриминацията и осигуряване на социално включване; ▪ Проектното предложение допринася за реализиране на принципа за устойчиво развитие; ▪ Проектното предложение допринася за подобряване на опазването на околната среда; ▪ Проектното предложение допринася за създаване на добавена стойност и предвижда иновативни подходи, в това число споделяне на добри практики 	<p>Съдържат се критерии, гарантиращи опазването на околната среда.</p>

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ	<p>Като мярка от Становището по ЕО, в схемата присъства изискването за положително решение по ОВОС и оценка на съвместимост, което предвид предмета на схемата е напълно достатъчно.</p> <p>Липсват екологични индикатори за наблюдение и контрол.</p>
ПРЕПОРЪКИ	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите данни за индикатор:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Засягане на природни местообитания.

4.20. BG161PO001/3.1-01/2008 Подкрепа за паметници на културата с национално и световно значение допринасящи за устойчивото развитие на туризма

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
<p>1 Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма, Операция 3.1. „Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура“</p> <p>Основната цел:</p> <p>Да подкрепи развитието на паметници на културата с национално и световно значение – в управление на Министерство на културата, които допринасят за развитието на устойчив културен туризъм, разнообразяване на туристическото предлагане и увеличаване на ползите от туризма.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се развият конкурентноспособни туристически атракции, основани на паметници на културата с национално и световно значение, ▪ Да се развият по-слабо развити туристически локализации във вътрешността на страната, притежаващи културно-историческо наследство със значителен туристически потенциал. ▪ Да се подкрепи съхраняването и опазването на националното и световно културно наследство. 	<p>Основната цел на схемата отчита мерки № 6 и 9 от т. I на Становището по ЕО.</p>
<p>2 Предложените проекти трябва да допринасят за:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разнообразяване на туристическото предлагане чрез развитие и укрепване на културен туризъм; ▪ икономическа диверсификация на съответната територия/ регион и намаляване на териториалната концентрация на туризма; ▪ привличане на значителен брой допълнителни посетители и увеличаване на заетостта на легловата база в съответната територия/ регион; 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <p>Индикатор за въздействие:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нетни годишни приходи от международен туризъм; ▪ Заетост на легловата база; ▪ Брой ношувки извън развитите райони. <p>Индикатори за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нарастване на броя посетители на подкрепените туристически атракции - паметници на културата; ▪ Нарастване на удовлетвореността на посетителите от подкрепените атракции - паметници на културата. <p>Индикатори за продукт:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой подкрепени паметници на културата с национално и световно значение; ▪ Брой създадени работни места към подкрепените туристически атракции - паметници на културата с национално и световно значение. 	<p>В Становището по ЕО са предвидени следните индикатори за операция 3.1, които е трябвало да бъдат включени в схемата:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Развити природни, културни и исторически атракции - индикаторът съответства на първия индикатор за продукт: брой подкрепени паметници на културата - Застроени площи – този индикатор не е предвиден, а е следвало да бъде.
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобряване на паметници на културата с национално и световно значение - възстановяване, консервация, опазване, реставрация, експониране, оборудване, въвеждане на техники и програми за интерпретация и анимация и др. ▪ Подобряване на съпътстващата туристическа инфраструктура, необходима за нуждите на паметниците на културата като указателни табели, посетителски информационни центрове, детски площадки и съоръжения за отдых, негенериращи печалба, паркинги, тротоари, зелени площи, обществени тоалетни, осветление, малки съоръжения за събиране на отпадъци, съоръжения за подобряване достъпа на лица с увреждания и за улеснение на възрастни посетители; ▪ Изграждане на допълваща дребномасщабна техническа инфраструктура в района на паметниците на културата, като път за достъп, комунални услуги и удобства за посетителите, осигуряваща интегрирано развитие на туристическите продукти; ▪ Допълващи дребномасщабни неинфраструктурни дейности, имащи пряко отношение към подкрепяните паметници на културата (организиране на събития, маркетинг, реклама и дейности, свързани с промоцията и публичността 	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве.</p> <p>Дейностите отчитат напълно мерки № 1 и № 6 от т. I на Становището по ЕО.</p> <p>Отделно се предвиждат дейности, свързани с ползи за околната среда като зелени площи, съоръжения за събиране на отпадъци.</p> <p>Поставените изисквания гарантират приемането на проекти, за които не се очаква значително въздействие върху околната среда. С това се отчита и мярка 12 от т. I на Становището по ЕО.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>на проектите);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Обучение на персонала за работа със съоръженията към паметниците на културата, обект на подкрепа. <p>Дейности по проекти, извършвани в места, попадащи в зоните по Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000, следва да се извършват в съответствие с разпоредбите на <i>Закона за биологичното разнообразие и вторичното законодателство към него</i>, както и с предвидените ограничения в заповедите за определяне на местата и плановете за тяхното управление.</p> <p>Конкретният бенефициент, независимо дали инвестиционното му предложение попада в обхвата на Приложение 1 към чл.92 или Приложение 2 към чл.93 на ЗООС или не попада в обхвата на нито едно от двете приложения, е длъжен да поиска от съответната РИОСВ по местоположение на дейностите по проекта, извършване на преценка на вероятността за оказване на значително отрицателно въздействие на план/програма/проект или инвестиционно предложение върху защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 и издаване на Решение по чл.18 или съответно на решение по чл.20 и решение по чл.28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на плановете, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.</p> <p>Задължение на конкретния бенефициент е да провери също така за необходимостта от извършване на Оценка на въздействието върху околната среда в съответствие със <i>Закона за опазване на околната среда</i> и да представи заедно с документите за кандидатстване:</p> <p>Решение по ОВОС (включително и нетехническо резюме на доклада за ОВОС за съответното инвестиционно предложение и информация относно проведените консултации с компетентните органи по околната среда, засегнатата общественост и, ако случат е такъв, с други държави-членки) или Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, с което е преценено да не се извършва ОВОС или писмено становище от съответната РИОСВ, че инвестиционното предложение не е предмет на процедура по ОВОС по реда на ЗООС.</p>	
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>И в двата случая, когато е приложимо по реда на ЗООС и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на плановете, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони се представят:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Решение по ОВОС (включително и нетехническо резюме на доклада за ОВОС за съответното инвестиционно предложение и информация относно проведените консултации с компетентните органи по околната среда, засегнатата общественост и, ако случат е такъв, с други държави-членки) или Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, с което е преценено да не се извършва 	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват мярка №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>ОВОС или писмено становище от съответната РИОСВ, че инвестиционното предложение не е предмет на процедура по ОВОС по реда на ЗООС.</p> <p>За всяко инвестиционно предложение бенефициентът следва сам да провери при съответната компетентна институция - РИОСВ дали следва да се извърши преценка за необходимостта от ОВОС или ОВОС.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Решение по чл.18 или съответно решение по чл.20 и решение по чл.28 от <i>Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на плановете, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони</i>, като всеки кандидат е длъжен да поиска от съответната компетентна институция - РИОСВ, извършване на преценка на вероятността за оказване на значително отрицателно въздействие на план/програма/проект или инвестиционно предложение върху защитените зони от мрежата НАТУРА 2000. 	
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Съответствие на рамковата инвестиционна програма с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).</p>	<p>При оценката на допустимост на рамковата инвестиционна програма се взема предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектът допринася за реализиране на принципа за осигуряване на равнопоставеност, превенция на дискриминацията и осигуряване на социално включване; ▪ Проектът допринася за реализиране на принципа за устойчиво развитие; ▪ Проектът допринася за подобряване на опазването на околната среда; ▪ Проектът допринася за създаване на добавена стойност и предвижда иновативни подходи, в това число споделяне на добри практики 	<p>Съдържат се критерии, свързани с опазването на околната среда.</p>
<p>ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>		<p>Схемата съдържа релевантните мерки и индикаторите на Становище по ЕО-4-3/2007 г., приложими за нея.</p> <p>Не е предвиден индикатор „застроени площи”.</p>

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
ПРЕПОРЪКИ	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите данни за индикатор:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Застроени площи.

4.21. BG161PO001/3.1-02/2009 Подкрепа за развитието на туристически атракции

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
<p>1 Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма, Операция 3.1. „Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура“</p> <p>Основната цел:</p> <p>Да подкрепи развитието на конкурентноспособни туристически атракции, които допринасят за диверсификация на туристическия продукт, намаляване на териториалната концентрация и по-равномерно разпределение на ползите от туризма.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се развият конкурентноспособни природни и културно-исторически атракции и/или групи атракции, способни да привлекат значителен брой посетители; ▪ Да се подкрепят по-слабо развитите туристически локализации във вътрешността на страната, притежаващи значителен туристически потенциал. 	<p>Целите на схемата отчитат мярка № 6 и 9 от т. I на Становището по ЕО.</p> <p>Като цяло, мярка 10 от Становището, отнасяща се за управление на отпадъци, е неприложима, тъй като в схемата не се финансира изграждане на нови обекти, а и мярката е била заложена спрямо стария вариант на ОПРР, преди одобрението ѝ и след изготвянето на Доклада за СЕО.</p>
<p>2 Предложените проекти трябва да допринасят за:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разнообразяване на туристическото предлагане и насърчаване развитието на специализираните видове туризъм; ▪ икономическа диверсификация на съответната територия/ регион и намаляване на териториалната концентрация на туризма; ▪ насърчаване на предлагането извън сезона, намаляване на сезонността и увеличаване на заетостта на легловата база в съответната територия/ регион; ▪ опазването на природното и културното наследство в контекста на устойчивото развитие. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве.</p> <p>Предвидена е мярка 11 от т. I на Становището по ЕО.</p>
<p>3 Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <p>Индикатори за въздействие:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нетни годишни приходи от международен туризъм; 	<p>В Становището по ЕО са предвидени следните индикатори за операция 3.1, които е трябвало да бъдат включени в схемата:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Развити природни, културни и исторически атракции - Застроени площи

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Заетост на легловата база; ▪ Брой нощувки извън развитите райони. <p>Индикатори за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нарастване на броя посетители на подкрепените атракции; ▪ Нарастване на удовлетвореността (висока и много висока) на посетителите от атракциите. <p>Индикатори за продукт:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой подкрепени туристически атракции/обекти; ▪ Брой обучен персонал на подкрепените атракции; ▪ Брой създадени работни места в подкрепените туристически атракции: <ul style="list-style-type: none"> o Работни места, създадени във връзка с изпълнението на проекта; o Работни места, създадени като резултат от проекта (които ще бъдат осигурени и след приключването на финансовата подкрепа по ОПРР). 	<ul style="list-style-type: none"> - Засягане на горски площи - Засягане на природни местообитания - Площи със засадена растителност <p>Първият индикатор от Становището: Развити природни, културни и исторически атракции се припокрива с индикатор за продукт от схемата: Брой подкрепени туристически атракции/обекти.</p> <p>Останалите индикатори също е следвало да бъдат предвидени.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Развитие на природни, културни и исторически атракции - реставрация, консервация, експониране, оборудване, въвеждане на техники и програми за интерпретация и анимация и др.; ▪ Развитие на туристическата инфраструктура, необходима за нуждите на атракциите (туристически пътеки и пътеки на здравето, маршрути за катерене, езда и колхозене, места за пикник, указателни табели, посетителски информационни центрове); ▪ Развитие на допълнителна дребномасабна техническа инфраструктура в района на атракциите, необходима за посещение на атракциите (пътища/улици за достъп, детски площадки, съоръжения за отдих и спорт с нестопанска цел, паркинги, зелени площи, тоалетни, осветление, малки съоръжения за събиране на отпадъци, комунални услуги, съоръжения, обслужващи туристическата атракция и посетителите, достъп за хора с увреждания, необходими за развитието на цялостен туристически продукт); ▪ Съпътстващо обучение на персонала, работещ в подкрепяните атракции; ▪ Допълнителни дребномасабни неинфраструктурни дейности, имащи пряко отношение към подкрепяните атракции (организиране на събития в района на 	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве.</p> <p>Дейностите отчитат мерки № 1, № 6 и №11 от т. I на Становището по ЕО.</p> <p>Отделно се предвиждат дейности, свързани с ползи за околната среда, като зелени площи, съоръжения за събиране на отпадъци.</p> <p>Поставените изисквания гарантират приемането на проекти, за които не се очаква значително въздействие върху околната среда. С това е изпълнена и мярка 12 от т. I на Становището по ЕО.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>атракциите, маркетингови и рекламни дейности).</p> <p>Преди депозирането на Формуляра за кандидатстване по настоящата схема задължение на всеки един от поканените кандидати е да провери за необходимостта от извършване на Оценка на въздействието върху околната среда в съответствие със <i>Закона за опазване на околната среда</i> и да представи заедно с документите за кандидатстване към Формуляра:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Решение по ОВОС (включително и нетехническо резюме на доклада за ОВОС за съответното инвестиционно предложение и информация относно проведените консултации с компетентните органи по околната среда, засегнатата общественост и, ако случат е такъв, с други държави-членки) или ▪ Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, с което е преценено да не се извършва ОВОС или писмено становище от съответната РИОСВ, че инвестиционното предложение не е предмет на процедура по ОВОС по реда на ЗООС. <p>Дейностите, свързани с интервенции в места, попадащи в зоните по Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000, следва да се извършват в съответствие с разпоредбите на <i>Закона за биологичното разнообразие и вторичното законодателство към него</i>, както и с предвидените ограничения в <i>заповедите за определяне на местата и плановете за тяхното управление</i>.</p> <p>Всеки кандидат, поканен да депозира Формуляр за кандидатстване, независимо дали инвестиционното му предложение попада в обхвата на Приложение I или Приложение II на ЗООС или не попада в обхвата на нито едно от двете приложения, е длъжен да изиска от съответната РИОСВ, извършване на преценка на вероятността за оказване на значително отрицателно въздействие на план/програма/проект или инвестиционно предложение върху защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 и издаване на Решение по чл.18 или съответно на решение по чл.20 и решение по чл.28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на плановете, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.</p>	
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>Когато е приложимо по реда на ЗООС и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на плановете, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони се представят:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Решение по ОВОС (включително и нетехническо резюме на доклада за ОВОС за съответното инвестиционно предложение и информация относно проведените консултации с компетентните органи по околната среда, засегнатата общественост и, ако случат е такъв, с други държави-членки) или Решение за преценяване на необходимостта от извършване 	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват мярка №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>на ОВОС, с което е преценено да не се извършва ОВОС или писмено становище от съответната РИОСВ, че инвестиционното предложение не е предмет на процедура по ОВОС по реда на ЗООС. За всяко инвестиционно предложение кандидатът следва сам да провери при съответната компетентна институция - РИОСВ дали следва да се извърши преценка за необходимостта от ОВОС или ОВОС.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Решение по чл.18 или съответно решение по чл.20 и решение по чл.28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, като всеки кандидат е длъжен да поиска от съответната компетентна институция - РИОСВ, извършване на преценка на вероятността за оказване на значително отрицателно въздействие на план/програма/проект или инвестиционно предложение върху защитените зони от мрежата НАТУРА 2000. 	
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Проектът не е в противоречие с хоризонталните политики на Европейския съюз (равенство между половете, социално включване, устойчиво развитие и опазване на околната среда).</p>	<p>При оценката на допустимост на проекта се взема предвид опазването на околната среда.</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Не са предвидени критерии свързани с опазване на околната среда</p>	<p>Не се съдържат критерии, свързани с опазването на околната среда.</p>
<p>ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>		<p>Схемата съдържа релевантните за нея мерки от Становище по ЕО-4-3/2007 г., приложими за нея.</p> <p>Следвало е да се предвиди събирането на данни за индикатори</p> <ul style="list-style-type: none"> - Застроени площи - Засягане на горски площи - Засягане на природни местообитания - Площи със засадена растителност.
<p>ПРЕПОРЪКИ</p>		<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите данни за индикатор:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Застроени площи - Засягане на горски площи - Засягане на природни местообитания - Площи със засадена растителност.

4.22. BG161PO001/3.1-03/2010 Подкрепа за развитието на природни, културни и исторически атракции

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма, Операция 3.1. „Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура“</p> <p>Основната цел:</p> <p>Да подкрепи развитието на конкурентноспособни туристически атракции, които допринасят за диверсификация на туристическия продукт, намаляване на териториалната концентрация и по-равномерно разпределение на ползите от туризма.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се развият конкурентноспособни природни и културно-исторически атракции и/или групи атракции, способни да привлекат значителен брой посетители; ▪ Да се подкрепят туристически локализации, притежаващи значителен туристически потенциал. 	<p>Основната цел на схемата отчита мярка № 9 и мярка 11 от т. I на Становището по ЕО.</p>
2	<p>Предложените проекти трябва да допринасят за:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разнообразяване на туристическото предлагане и насърчаване развитието на специализираните видове туризъм; ▪ икономическа диверсификация на съответната територия/регион и намаляване на териториалната концентрация на туризма; ▪ насърчаване на предлагането извън сезона, намаляване на сезонността и увеличаване на заетостта на легловата база в съответната територия/ регион; ▪ опазването на природното и културното наследство в контекста на устойчивото развитие. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <p>Индикатори за въздействие:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Заетост на легловата база; ▪ Брой нощувки в съответната територия. <p>Индикатори за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нарастване на броя посетители на подкрепените атракции; ▪ Удовлетвореност (висока и много висока) на посетителите от атракциите. <p>Индикатори за продукт:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой подкрепени туристически атракции/обекти; ▪ Брой обучен персонал на подкрепените атракции; ▪ Брой създадени работни места в подкрепените 	<p>В Становището по ЕО са предвидени следните индикатори за операция 3.1, които е трябвало да бъдат включени в схемата:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Развити природни, културни и исторически атракции - Застроени площи - Засягане на горски площи - Засягане на природни местообитания - Площи със засадена растителност <p>Първият индикатор от Становището: Развити природни, културни и исторически атракции се припокрива с индикатор за продукт от схемата: Брой подкрепени туристически атракции/обекти.</p> <p>Останалите индикатори също е следвало да бъдат предвидени.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>туристически атракции:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Работни места създадени във връзка с изпълнението на проекта; ○ Работни места създадени като резултат от проекта (които ще бъдат осигурени и след приключването на финансовата подкрепа по ОПРР). 	
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Развитие на природни, културни и исторически атракции - реставрация, консервация, експониране, опазване, оборудване, въвеждане на техники и програми за интерпретация и анимация; ▪ Развитие на туристическата инфраструктура, необходима за нуждите на атракциите (туристически пътеки и пътеки на здравето, маршрути за катерене, езда и колоездене, места за пикник, указателни табели, посетителски информационни центрове); ▪ Развитие на допълнителна дребномащабна техническа инфраструктура в района на атракциите, необходима за посещение на атракциите (пътища/улици за достъп, детски площадки, съоръжения за отдих и спорт с нестопанска цел, паркинги, зелени площи, тоалетни, осветление, малки съоръжения за събиране на отпадъци, комунални услуги, съоръжения, обслужващи туристическата атракция и посетителите, достъп за хора с увреждания, необходими за развитието на цялостен туристически продукт); ▪ Съпътстващо обучение на персонала, работещ в подкрепяните атракции; ▪ Допълнителни дребномащабни неинфраструктурни дейности, имащи пряко отношение към подкрепяните атракции (организиране на събития в района на атракциите, маркетингови и рекламни дейности). <p>Дейностите, свързани с интервенции в природни забележителности, следва да се извършват в съответствие с разпоредбите на Закона за защитените територии.</p> <p>Преди депозирането на Формуляра за кандидатстване по настоящата схема задължение на всеки кандидат е да провери за необходимостта от извършване на</p> <p>Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), Екологична оценка и/или Оценка за съвместимост (ОС) в съответствие със Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие, както и необходимостта от издаване на други разрешителни и съгласувателни</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве.</p> <p>Дейностите отчитат мярка № 1 и №11 от т. I на Становището по ЕО.</p> <p>Отделно се предвиждат дейности, свързани с ползи за околната среда, като зелени площи, съоръжения за събиране на отпадъци.</p> <p>Поставено е изрично изискване за съответствие на дейностите със Закона за защитените територии, Закона за водите и др. Поставените изисквания гарантират приемането на проекти, за които не се очаква значително въздействие върху околната среда. С това е изпълнена и мярка 12 от т. I на Становището по ЕО.</p> <p>Частично е предвидено изпълнението и на мярка 10 от т. I на Становището по ЕО, отнасяща се за управление на отпадъците.</p>

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
<p>писма, по реда на <i>Закона за водите</i> и <i>Закона за защитените територии</i> и да представи заедно с документите за кандидатстване към Формуляра:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Положително решение по ОВОС (включително и нетехническо резюме на доклада за ОВОС за съответното инвестиционно предложение и информация относно проведените консултации с компетентните органи по околната среда, засегнатата общественост и, ако случаят е такъв, с други държави-членки) или решение за преценяване необходимостта от ОВОС или положително становище по Екологична оценка (ЕО) или преценка за необходимостта от ЕО по реда на глава 6 от Закона за опазване на околната среда. ▪ Положително решение по ОС по реда на глава 2-ра от Наредбата по чл. 31а от Закона за биологичното разнообразие. ▪ Писмено становище от съответната РИОСВ/МОСВ, че инвестиционното предложение не е предмет на процедура по ОВОС по реда на Закона за опазване на околната среда и/или съответно на процедура по ОС по реда на чл.31 от Закона за биологичното разнообразие. ▪ Разрешителни по Закона за водите (ако е приложимо); ▪ Писмено съгласие на МОСВ/РИОСВ по чл. 13, ал. 2 от Закона за защитените територии във връзка със строителството на нови обекти, разширението, преустройството и промяната на предназначението на съществуващи обекти, за които не се изисква оценка на въздействието на околната среда (ако е приложимо). <p>Съгласувателно становище от РИОСВ по §7 от ПЗР на Закона за защитените територии относно дейностите, които са планирани за извършване в защитените територии, ако липсва план за управление или те не са предвидени в плановете и проектите по глава четвърта, независимо от разрешенията, които се изискват по други закони (ако е приложимо).</p>	
<p>6 Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Положително решение по ОВОС (включително и нетехническо резюме на доклада за ОВОС за съответното инвестиционно предложение и информация относно проведените консултации с компетентните органи по околната среда, засегнатата общественост и, ако случаят е такъв, с други държави-членки) или решение за преценяване необходимостта от ОВОС или положително становище по Екологична оценка или преценка за необходимостта от Екологична оценка по реда на глава 6 от Закона за опазване на околната среда. ▪ Положително решение по ОС по реда на глава 2-ра от Наредбата по чл.31а от Закона за биологичното разнообразие. 	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват мярка №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия. Отделно е предвидено съответствие със Закона за защитените територии и Закона за водите. С това е изпълнена и мярка 12 от т. І на Становището по ЕО.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмено становище от съответната РИОСВ/МОСВ, че инвестиционното предложение не е предмет на процедура по ОВОС по реда на Закона за опазване на околната среда и/или съответно на процедура по ОС по реда на чл.31 от Закона за биологичното разнообразие. <p>За всяко инвестиционно предложение, план, програма или проект, бенефициентът следва сам да провери при съответната компетентна институция - МОСВ или РИОСВ дали следва да бъдат проведени разрешителните и/или съгласувателните процедури по ЗООС и ЗБР.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Разрешителни по Закона за водите (ако е приложимо); ▪ Писмено съгласие на МОСВ/РИОСВ по чл.13, ал.2 от Закона за защитените територии във връзка със строителството на нови обекти, разширението, преустройството и промяната на предназначението на съществуващи обекти , за които не се изисква оценка на въздействието на околната среда (ако е приложимо). ▪ Съгласувателно становище от РИОСВ по §7 от ПЗР на Закона за защитените територии относно дейностите, които са планирани за извършване в защитените територии, ако липсва план за управление или те не са предвидени в плановете и проектите по глава четвърта, независимо от разрешенията, които се изискват по други закони (ако е приложимо). 	
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Съответствие на проектното предложение с хоризонталните политики на Европейския съюз (равенство на половете, социално включване, устойчиво развитие и опазване на околната среда).</p>	<p>При оценката на допустимост на проекта се взема предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съдържа ли проектното предложение механизми за вътрешен мониторинг и контрол на изпълнението на възложените проектни дейности и възможности за самооценка?</p>	<p>Съдържа се критерий за мониторинг, но не е указано събирането и предоставянето на данни за съответните индикатори от Становището по ЕО.</p>
<p>ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>		<p>Схемата съдържа релевантните за нея мерки от Становище по ЕО-4-3/2007 г., приложими за нея.</p> <p>Следвало е да се предвиди събирането на данни за индикатори:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Застроени площи - Засягане на горски площи - Засягане на природни местообитания - Площи със засадена растителност.
<p>ПРЕПОРЪКИ</p>		<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите данни за индикатор:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Застроени площи - Засягане на горски площи

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<ul style="list-style-type: none"> - Засягане на природни местообитания - Площи със засадена растителност.

4.23. BG161PO001/3.2-01/2010 Подкрепа за организиране на събития с регионален и национален обхват и въздействие

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
<p>1 Приоритетна ос и операция по ОПРР: Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма, Операция 3.2. „Развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите“ Основната цел: Организиране на събития с регионален и национален обхват и въздействие, допринасящи за развитието на устойчив културен туризъм, разнообразяване на туристическото предлагане и увеличаване на ползите от туризма. Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се осигури ефективното използване на културното материално и нематериално наследство с оглед развитието на устойчив културен туризъм. ▪ Да се подкрепят туристически дестинации, притежаващи културно-историческо наследство със значителен туристически потенциал. ▪ Да се подкрепи съхраняването и опазването на националното и световно културно наследство като ресурс за туризъм. 	<p>Основната цел на схемата отчита мярка № 11 и частично № 6 от т. I на Становището по ЕО. Тъй като схемата е за организиране на събития, не е необходимо предвиждането на мерки и индикатори от Становището по ЕО.</p>
<p>2 Предложените проекти трябва да допринасят за:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разнообразяване на туристическото предлагане чрез развитие и укрепване на културен туризъм; ▪ икономическа диверсификация на съответната територия/ регион и намаляване на териториалната концентрация на туризма; ▪ привличане на допълнителни посетители и увеличаване на заетостта на легловата база в съответната територия/ регион 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве</p>
<p>3 Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема: Индикатор за въздействие:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нетни годишни приходи от международен туризъм; ▪ Заетост на легловата база; ▪ Брой нощувки (в общината, региона на 	<p>В Становището по ЕО не са предвидени индикатори за дейности по операция 3.2.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>съответното събитие).</p> <p>Индикатори за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нарастване на броя посетители в региона в резултат от подкрепените събития; ▪ Нарастване на удовлетвореността на посетителите от подкрепените събития. <p>Индикатори за продукт:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой организирани събития с регионален и национален обхват и въздействие; ▪ Брой посетители на организирани събития с регионален и национален обхват и въздействие; ▪ Брой участници в осъществяването на проявите/събитията (национални, чуждестранни); ▪ Брой чуждестранни спектакли, участвали в подкрепените събития. 	
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата.</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>1. Организиране на събития с регионален и национален обхват и въздействие, като фестивали, събития на открито, фолклорни прояви, представяне на местни/регионални традиции, кухня, занаяти и др., допринасящи за диверсификацията и маркетинга на туристическия продукт, повишаващи туристическия потенциал на целевата територия, допринасящи за намаляване на териториалните различия в степента на развитие на туризма и спомагащи за развитието на туристическите дестинации, притежаващи културно-историческо наследство със значителен туристически потенциал.</p> <p>2. Подкрепа на дейности за обществено осведомяване и подобряване на осведомеността за културните събития/ прояви в страната с принос към туризма и за оценка на въвеждане на инструменти за мониторинг и оценка на техния икономически и социален ефект и принос към туристическото развитие.</p> <p>Приоритет ще се дава на проектни предложения, свързани с прояви/събития с национален обхват и въздействие и допринасящи за привличане на нови туристи, смекчаване на сезонността и намаляване на териториалните диспропорции (по- равномерно разпределение на ползите от туризма).</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите не могат да бъдат свързани по никакъв начин с въздействия върху околната среда, тъй като не представляват инвестиционни намерения, а се състоят в организиране на събития.</p> <p>Посочено е, че приоритет ще се дава на дейности, свързани с намаляване на териториалните диспропорции (по- равномерно разпределение на ползите от туризма), което отчита мярка № 9 от т. I на Становището по ЕО.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>Липсва такъв етап</p>	<p>-</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Няма екологичен критерий от изброените критерии</p>	<p>При оценката на допустимост на проекта не се взема предвид опазването на околната среда, тъй като не е приложимо.</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните предложения (техническа и финансова оценка)</p>	<p>Не се съдържат критерии за опазване на околната среда, като такива не са необходими, тъй като</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	Няма критерии, свързани с опазване на колонта среда	дейностите не са свързани с въздействие върху околната среда.
ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ		Схемата не е свързана с въздействие върху околната среда, като въпреки това самата схема съответства на приложимите за нея мерки от т. I на Становището по ЕО.
ПРЕПОРЪКИ		На база на направения обобщен извод, не е необходимо формулиране на препоръки за схемата.

4.24. BG161PO001/3.3-01/2008 Подкрепа за ефективен национален маркетинг на туристическия продукт и подобряване на информационното обслужване

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОППР: Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма, Операция 3.3. „Национален туристически маркетинг“</p> <p>Основната цел: Да повиши ефективността на националния маркетинг и реклама на туристическия продукт, предоставянето на информация и подобряването на информационното обслужване в сектора.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се повиши ефективността и ефикасността от маркетинговите дейности и рекламата на национално ниво и на международните пазари; ▪ Да се повиши осведомеността и предлаганата пазарна информация по отношение на туристическия продукт на страната на национално и наднационално ниво; ▪ Да се повиши качеството на туристическия продукт чрез въвеждането на подходящи стандарти и системи. 	Схемата не е насочена към конкретни инвестиционни дейности, които биха имали въздействие върху околната среда
2	<p>Предложените проекти трябва да допринасят за:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Постигане на по-цялостен, целенасочен и обоснован подход към представянето и популяризирането на националния туристически продукт, ▪ Осигуряване на по-детайлна, точна, надеждна и актуална информация за туристическото развитие, ▪ Подобряване на координацията между отделните участници при осъществяване на националната реклама на туристическия продукт, ▪ Подобряване на управлението на качеството в сферата на туризма. 	Тъй като схемата е за организиране на събития и проекти за маркетинг и стратегии, не е необходимо предвиждането на мерки и индикатори от Становището по ЕО.

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <p>Индикатор за въздействие:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нетни приходи от международен туризъм ▪ Заетост на легловата база <p>Индикатори за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой участници в международни и национални туристически панаири и изложения; ▪ Нарастване на удовлетвореността (висока и много висока) на посетителите от информационните услуги; ▪ Създадена национална работеща мрежа от туристическите информационни центрове в страната. <p>Индикатори за продукт:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой проекти за маркетинг и реклама на туристическия продукт; ▪ Брой проекти за информационно осигуряване на туристическата политика; ▪ Брой проекти за пазарни и други свързани с туризма проучвания с национален и наднационален обхват; ▪ Брой подкрепени годишни национални програми за маркетинг и реклама. 	<p>В Становището по ЕО не са предвидени индикатори за дейности по операция 3.3.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата.</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>⇒ Подготовка на средносрочни и дългосрочни национални стратегии и програми за развитие и маркетинг на туризма и на туристически продукти;</p> <p>⇒ Рекламни дейности включващи подготовка и разпространение на информационни и рекламни материали на национално ниво, реклама в медиите, участие в международни туристически панаири и изложения, организиране на национални туристически панаири и изложения, опознавателни пътувания, посещения на пътнически агенти и туроператори, автори на пътеводители, журналистически пътувания и др.;</p> <p>⇒ Маркетингови и други свързани с туристическото развитие и туристическата политика проучвания с национален и наднационален обхват, подобряване на туристическата статистика, разпространяване на информация сред по-широка аудитория;</p> <p>⇒ Мониторинг на ефективността на маркетинговите дейности;</p> <p>⇒ Въвеждане на съвременни информационни технологии за създаване и модернизиране на национални системи и мрежи за информация и</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите не могат да бъдат свързани по никакъв начин с въздействия върху околната среда, тъй като не представляват инвестиционни намерения.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>разпространение на туристическия продукт, включително доставка на свързаното с осъществяването на дейността оборудване (национална мрежа от туристически информационни центрове; интернет базирана национална туристическа информационна система; подобряване на туристическата информационна система на ДАТ, в т. ч. Националния туристически регистър);</p> <p>⇒ Дейности за информиране на обществеността, като кампании за подобряване на осведомеността относно природното и културно наследство и значението на туризма на национално и международно ниво;</p> <p>⇒ Разработване и въвеждане на национални системи за сертифициране на качеството на туристическите услуги, местата за настаняване и атракциите (знак за качество, кодекси на поведение, стандарти, системи за управление на качеството, годишни туристически награди и др.);</p> <p>⇒ Разработване и въвеждане на екологични стандарти за туристическите услуги;</p> <p>⇒ Предоставяне на указания и подкрепа за туристическите организации, общините и бизнеса (наръчници, справочници, редовен обмен на информация, включително електронни бюлетини и др.).</p>	
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта Липсват екологични критерии</p>	<p>В случая не са необходими екологични критерии.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта Съответствие на рамковата инвестиционна програма с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).</p>	<p>При оценката на допустимост на проекта се взема предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка) Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектът допринася за реализиране на принципа за осигуряване на равнопоставеност, превенция на дискриминацията и осигуряване на социално включване; ▪ Проектът допринася за реализиране на принципа за устойчиво развитие; ▪ Проектът допринася за подобряване на опазването на околната среда; ▪ Проектът допринася за създаване на добавена стойност и предвижда иновативни подходи, в това число споделяне на добри практики (създават се нови продукти за българския туристически сектор като катализатор за откриване на нови продуктови и клиентски 	<p>Съдържат се критерии за опазване на околната среда.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<i>пазари.)</i>	
	ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ	Схемата не е свързана с въздействие върху околната среда, като въпреки това самата схема съответства на приложимите за нея мерки от т. I на Становището по ЕО.
	ПРЕПОРЪКИ	На база на направения обобщен извод, не е необходимо формулиране на препоръки за схемата.

4.25. BG161PO001/4.1-01/2007 Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР: Приоритетна ос 4: Местно развитие и сътрудничество, Операция 4.1. „Дребномащабни местни инвестиции“</p> <p>Основната цел: Да осигури подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ да се подобри, обнови и модернизира образователната инфраструктура на територията на 178 общини; ▪ Да се осигури социално включване и равен достъп на групите в неравностойно положение, малцинствата, включително ромите. 	Основната цел на схемата е насочена към устойчиво развитие, което включва и опазване на околната среда.
2	<p>Предложените проекти трябва да допринасят за:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобряват възможностите за развитие на съответната територия; ▪ Подобряват качеството на живот, жизнената и работната среда; ▪ Повишат привлекателността на региона; ▪ Отчитат потребностите на групите в неравностойно положение, включително ромите 	Проектите не предполагат негативно въздействие върху околната среда
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ брой население, облагодетелствано от подобрената образователна инфраструктура; ▪ брой ученици, облагодетелствани от подобрената образователна инфраструктура; ▪ стойност на реализираната икономия на енергия 	Индикатори за операция 4.1. липсват в Становището по ЕО. Съотносими към тях са тези, описани по Операция 4.3 Дребномащабни местни инвестиции от Становището, които обаче в случая са нерелевантни. Предвиденият индикатор за стойност на реализираната икономия на енергия от обновяване на сградите се припокрива с индикатори, посочени за операция 1.1. от Становището по ЕО. Всички

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>от обновяване на сградите;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ брой създадени работни места; 	<p>индикатори за операция 1.1. от Становището по ЕО са приложими за схемата и следва да се отчетат (в зависимост от това какви точно дейности предвиждат конкретните проектни предложения, може някои от индикаторите да отпаднат – например ако не се предвижда внедряване на алтернативни енергийни източници – четвъртият индикатор по операция 1.1 ще отпадне).</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>До 2015 г. броят на населението, облагодетелствано от обновените сгради да достигне 60 000 души;</p> <p>До 2015 г. да се постигне икономия на енергия от обновени сгради до 29 000 MW/h</p> <p>До 2015 г. броят на учениците, облагодетелствани от подобрена образователна инфраструктура да достигне 4 000 души</p>	<p>Заложени са целеви стойности на индикаторите.</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>1. Ремонт, реконструкция, обновяване на общински образователни институции - детски ясли и градини, обединени детски заведения, начални, основни и средни училища, в това число учебни зали, библиотеки, лаборатории, спортни съоръжения, общежития, учебни корпуси, вкл. прилежащото им дворно място;</p> <p>2. Доставка на подходящо оборудване за общинските образователни институции – детски ясли и градини, обединени детски заведения, начални, основни и средни училища;</p> <p>Оборудването, с което се кандидатства за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да е свързано с изпълнението на съответните образователни услуги, които се предоставят, т.е. да бъде свързано с целите и цялостната концепция на проекта.</p> <p>3. Извършване на одити за енергопотребление на общинските образователни институции;</p> <p>4. Внедряване на мерки за енергийна ефективност, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване в общинските образователни институции;</p> <p>5. Внедряване на инсталации/съоръжения, основани на използването на алтернативни възобновяеми енергийни източници в общинските образователни институции;</p> <p>6. Подобряване на достъпа за хора с увреждания до изброените по-горе общински образователни институции.</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие върху околната среда, ще доведат до повишаване на качеството на живот и следват целите на устойчиво развитие.</p> <p>Дейности 3, 4 и 5 отчетат и съобразяват напълно мярката № 2 от т.І на Становището по ЕО.</p> <p>Възможно е временно локално отрицателно въздействие по време на периода на строителство. Затова, за проектите по схемата е приложима и мярката № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>Оценка за положително въздействие върху околната среда, ако се изисква съгласно чл.81 от Закона за опазване на околната среда и действащата</p>	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата съдържат мярката №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че по схемата могат да кандидатстват единствено с проекти за обекти, за</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>приложима подзаконова нормативна уредба за всеки един обект на интервенция включен в проектното предложение;</p> <p>Оценка по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта на проекта с предмета и целите на опазване на защитените зони и действащата приложима подзаконова нормативна уредба, за всеки един обект на интервенция включен в проектното предложение;</p>	<p>които са проведени процедурите по чл.81 на ЗООС и чл. 31 на ЗБР. С това се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Няма екологични критерии</p>	<p>Не се съдържат критерии за опазване на околната среда.</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектното предложение допринася за реализиране на принципа за осигуряване на равнопоставеност, превенция на дискриминацията и осигуряване на социално включване; ▪ Проектното предложение допринася за реализиране на принципа за устойчиво развитие; ▪ Проектното предложение допринася за подобряване на опазването на околната среда; ▪ Проектното предложение допринася за създаване на добавена стойност и предвижда иновативни подходи, в това число споделяне на добри практики. 	<p>Съдържат се критерии за опазване на околната среда.</p>
ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ		<p>Схемата е свързана с положително въздействие върху околната среда. Отчетени са мерките от Становището по ЕО, отнасящи се за нея. Предвиденият индикатор за стойност на реализираната икономия на енергия от обновяване на сградите се припокрива с индикатори, посочени за операция 1.1. от Становището по ЕО. Индикатори за операция 4.1. липсват в Становището по ЕО. Съотносими към тях са тези, описани по Операция 4.3 Дребномащабни местни инвестиции от Становището, които обаче в случая са нерелевантни. Въпреки това трябва да се предвидят индикаторите по операция 1.1. от Становището по ЕО.</p>
ПРЕПОРЪКИ		<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите данни за индикатори:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Икономия на енергия в обществени сгради kWh; - Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници, <p>и да ги отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.

4.26. BG161PO001/4.1-02/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища”

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР: Приоритетна ос 4: Местно развитие и сътрудничество, Операция 1.4. „Дребномащабни местни инвестиции”</p> <p>Основната цел: Ограничаване и максимално предотвратяване на рисковете и щетите за живота и имуществото на населението в 178-те „малки” общини чрез изграждането и укрепването на дребномащабни инфраструктурни съоръжения за предотвратяване на свлачищните процеси.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Осигуряване на защита за населението и имуществото му чрез подкрепа на дейности за заздравяване и укрепване на свлачища; ▪ Ограничаване разрастването /проявлението на свлачищните процеси чрез изграждане на автоматизирани системи за мониторинг. 	<p>Дейностите по схемата са като цяло с екологична насоченост, свързани с решаване на проблема със свлачищата, който може да бъде отнесен като екологичен проблем най-вече към компоненти – геоложка основа и почви.</p>
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобряват възможностите за развитие на съответната територия; ▪ Подобряват качеството на живот, жизнената и работна среда; ▪ Отчитат потребностите от изграждане и укрепване на инфраструктура за предотвратяване на свлачища; ▪ Гарантират сигурност и повишават привлекателността на региона. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой на населението, облагодетелствано от 	<p>Индикатори за операция 4.1. липсват в Становището по ЕО. Съотносими към тях са тези, описани по Операция 4.3 Дребномащабни местни инвестиции от Становището.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>укрепването на свлачището;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой на недвижимите имоти (частни и публични), спасени от компрометиране и превръщане в неизползваеми поради намаления риск от свлачището; ▪ Дължина на пътните отсечки, спасени от компрометиране и превръщане в неизползваеми вследствие на укрепване и стабилизиране на свлачището; ▪ Площ на свлачището, което е укрепено и/или на което е изградена контролно-измервателна система (КИС). 	<p>Като цяло, не са приложими индикатори от Становището по ЕО за проектните предложения по тази схема. Схемата е насочена към проекти с положително въздействие върху околната среда, поради което допълнителни индикатори, освен предвидените, не са необходими.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Инфраструктурни мерки за силово укрепване и стабилизиране на свлачища, като разрушаване на незаконно построени сгради и съоръжения способстващи за развитието на свлачището, разрушаване на негодни за ползване сгради и съоръжения, компрометирани поради развитието на свлачището; 2. Изграждане на съоръжения за понижаване на подпочвените води под нивото на хлъзгателната повърхнина (хоризонтални сондажи, събирателни шахти и др.) и за отвеждането им извън територията на свлачището; 3. Изграждане на съоръжения за отвеждане на повърхностните води извън територията на свлачището (окопи, канавки, дренажни ребра и др.); 4. Инфраструктурни мерки и изграждане на нови съоръжения за заздравяване и конструктивно укрепяване на свлачището, включващи преоткосиране, повърхностно отводняване и дълбочинно отводняване, анкерни, пилотни и пилотно-анкерни конструкции, дренажни системи, канавки и шахти, подпорни стени, анкерирани стени, шлицовани стени и др.); 5. Изграждане на защитни съоръжения при срутища – укрепване на активната част от срутището, покриване с метални (телени) мрежи, предпазни канавки, уловителни мрежи, уловителни стени, предпазни насипи, защитни навеси и др. 6. Вертикална планировка на района на свлачището с цел осигуряване на устойчивост на откоса; 7. Изграждане на автоматизирани контролно-измервателни системи (КИС) за мониторинг на поведението на свлачището след реализацията на инфраструктурните мерки. 	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве.</p> <p>Негативни въздействия могат да възникнат при строителството и изграждането на съоръженията.</p> <p>Затова, за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т. I (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>За схемата е приложима и мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни).</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Решение по ОВОС (включително и нетехническо резюме на доклада за ОВОС за 	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват мярка №1 от т. I на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>съответното инвестиционно предложение и информацията относно проведените консултации с компетентните органи по околната среда, засегнатата общественост и, ако случаят е такъв, с други държави-членки) или Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, с което е преценено да не се извършва ОВОС или писмено становище от съответната РИОСВ, че инвестиционното предложение не е предмет на процедура по ОВОС по реда на ЗООС. За всяко инвестиционно предложение бенефициентът следва сам да провери при съответната компетентна институция - РИОСВ дали следва да се извърши преценка за необходимостта от ОВОС или ОВОС;</p> <ul style="list-style-type: none"> Решение по чл.18 или съответно решение по чл.20 и решение по чл.28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, като всеки кандидат е длъжен да поиска от съответната компетентна институция - РИОСВ, извършване на преценка на вероятността за оказване на значително отрицателно въздействие на план/програма/проект или инвестиционно предложение върху защитените зони от мрежата НАТУРА 2000. 	<p>въздействие върху околната среда и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта Проектът не е в противоречие с хоризонталните политики на Европейския съюз (равенство между половете, социално включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда).</p>	<p>При оценката на допустимост на проектното предложение се взима предвид опазването на околната среда.</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните предложения (техническа и финансова оценка) Съдържа ли проектното предложение механизми за вътрешен мониторинг и контрол на изпълнението на възложените проектни дейности и възможности за самооценка?</p>	<p>Съдържа се критерий за мониторинг.</p>
<p>ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>		<p>Схемата съдържа същите цели, критерии и индикатори като схема BG161PO001/1.4-03/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища вградските агломерации”, и схема BG161PO001/1.4-04/2009</p> <p>Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>Също така, за конкретните проекти по схемата трябва да е била предвидена и мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни).</p> <p>Не е необходимо отчитане на допълнителни индикатори, освен предвидените в самата схема.</p>

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
ПРЕПОРЪКИ	<p>Въпреки, че е несъществен пропуск, за дейности по тази схема следва изрично да се предвиди спазването на мярка 4. Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО може да изиска от конкретните бенефициенти, с които вече има сключени договори, становище на съответната Басейнова дирекция за това дали проектът/дейността отчита приоритетите на съответния план за управление на речните басейни.</p>

4.27. BG161PO001/4.1-03/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинската образователна инфраструктура на 178 малки общини”

№ Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
<p>1 Приоритетна ос и операция по ОПРР: Приоритетна ос 4: Местно развитие и сътрудничество, Операция 4.1. „Дребномащабни местни инвестиции” Основната цел: Да осигури общинска образователна инфраструктура с високо ниво на енергийна ефективност, допринасяща за устойчиви местно развитие. Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се повиши енергийната ефективност на общинската образователна инфраструктура в рамките на 178 малки общини; ▪ Да се осигури използване на ВЕИ в общинска образователна инфраструктура; 	<p>Основната цел на схемата интегрира принципа за постигане на устойчиво развитие, съответно съобразяват необходимостта от опазване на околната среда.</p> <p>Конкретните цели са изцяло с екологична насоченост и проектите, произтичащи от тях ще доведат до положително въздействие върху околната среда посредством икономия на енергия и използване на ВЕИ.</p>
<p>2 Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ подобряват възможностите за развитие на съответната територия; ▪ подобряват качеството на жизнената и работна среда; ▪ повишават привлекателността на региона; ▪ отчитат потребностите на групите в неравностойно положение, включително ромите. 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда</p>
<p>3 Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Икономия на енергия от обновяването на сградите на образователната инфраструктура (MWh/средногодишно); ▪ Население, облагодетелствано от подобрена образователна инфраструктура; ▪ Ученици/деца, облагодетелствани от подобрена образователна инфраструктура; ▪ Подобрена образователна инфраструктура – 	<p>Индикатори за операция 4.1. липсват в Становището по ЕО. Съотносими към тях са тези, описани по Операция 4.3 Дребномащабни местни инвестиции от Становището, които обаче в случая са нерелевантни. Въпреки това трябва да се предвидят индикаторите по операция 1.1 от Становището по ЕО:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Консумация на електроенергия в обществени сгради - Консумация на топлоенергия в обществени сгради - Производство на електроенергия от

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>кв.м.РЗП.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой създадени нови работни места. 	<p>алтернативни и възобновяеми източници.</p> <p>Първият индикатор, предвиден в схемата, припокрива първите два индикатора от Становището по ЕО за операция 1.1.</p> <p>Не е предвиден третият индикатор.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>1.Внедряване на мерки за енергийна ефективност в общински образователни институции – детски ясли и градини, обединени детски заведения, начални, основни и средни училища, включително спортни салони (топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване), включващо следните под-дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ подмяна на дограма (прозорци, врати); ▪ топлинна изолация на външни конструкции и елементи, в т.ч. външни стени, покриви и подове; ▪ основен ремонт, модернизация или подмяна на абонатни станции/котелни стопанства или прилежащите им съоръжения, вкл. смяна на горивната база при доказан енергоспестяващ и екологичен ефект, ▪ изграждане на инсталации за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) за задоволяване на нуждите от енергия на сградата, обект на интервенция, които не генерират приходи (печалби) от търговска дейност за бенефициента в процеса на експлоатация на съоръженията. ▪ балансиране на отоплителна/охладителна, вентилационна инсталация; ▪ ремонт или подмяна на вътрешна отоплителна/охладителна/вентилационна инсталация; ▪ монтиране на радиаторни термостатични вентили и разпределители; ▪ въвеждане на енергоспестяващо осветление; ▪ внедряване на автоматизирани системи за управление и регулиране на потреблението на топлинна и електрическа енергия. ▪ газифициране на сградата; ▪ съпътстващи строително-монтажни работи в т.ч. ремонт или подмяна на електрическа инсталация, хидроизолация, (вкл.прилежащото дворно място), свързани с внедряването на мерките за енергийна ефективност; <p>2.Извършване на обследвания за енергопотребление.</p> <p>Проектното предложение следва да включва всички</p>	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и следват целите на устойчиво развитие.</p> <p>Дейностите отчитат и съобразяват напълно мярка № 2 от т.І на Становището по ЕО.</p> <p>Възможно е незначително временно локално отрицателно въздействие по време на периода на строителство. Затова, за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (където са приложими), които водят до съответствие на сградата с нормативните изисквания за енергийна ефективност и имат пряк екологичен ефект. В случай, че някои мерки вече са изпълнени с предишни инициативи и/или проекти, кандидатът следва да докаже това и да включи в проектното предложение само мерките, които предстои да бъдат изпълнени за достигане на съответствие на сградите, обекти на интервенция, с нормативните изисквания за енергийна ефективност.</p> <p>Всички проекти и дейности, свързани с внедряване на мерки за енергийна ефективност и оползотворяване на ВЕИ, трябва да отговарят и на изискванията на Закона за енергийната ефективност, Закона за устройство на територията и на подзаконовата нормативна база за тяхното прилагане.</p> <p>Предимство ще имат проектни предложения за внедряване на мерки за енергийна ефективност в общински образователни институции, обслужващи повече от едно населени места в рамките на една община, както и проектни предложения, насочени към внедряване на ВЕИ.</p> <p>Предимство ще имат и проектни предложения, които отчитат потребностите на етническите малцинства, вкл. ромите.</p> <p>Ще се насърчават проектни предложения, за които след изпълнение на мерките за енергийна ефективност, въз основа на техническите параметри от обследването за енергийна ефективност и сертификат за актуално състояние на потреблението на енергия, издаден по реда на чл. 17 от ЗЕЕ към момента на подаване на проектното предложение, достигнатият клас на енергийно потребление на обектите на интервенция ще отговаря на сертификат за енергийна ефективност с категория „А” или „Б”, който се издава по реда на чл. 17, ал. 4 от Наредба РД-16-1057 от 10.12.2009 г. за условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, издаване на сертификати за енергийни характеристики и категориите сертификати.</p>	
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <p>Не са предвидени критерии, свързани с опазване на околната среда</p>	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата не съдържат мярка №1 от т.І на Становището по ЕО. УО е преценил, че дейностите не подлежат на ОВОС.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Съответствие на проектните предложения с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда, създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи).</p>	<p>При оценката на допустимост на проектните предложения се взима предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Съдържа ли проектното предложение 	<p>Съдържа се критерий за мониторинг.</p> <p>Вторият посочен критерий е цитиран, за да се покаже, че приоритет имат дейности, свързани с</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>механизми за вътрешен мониторинг и контрол на изпълнението на възложените проектни дейности и възможности за самооценка?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектното предложение включва мерки за изграждане на инсталации за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) за задоволяване на нуждите от енергия на сградата, обект на интервенция 	<p>положително въздействие върху околната среда.</p>
	<p align="center">ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>	<p>Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>Тъй като схемата се припокрива с някои схеми по операция 1.1., а при оценката на въздействието на операция 1.1. е направен изводът, че по време на строителните дейности се генерират прах, емисии от строителни мобилни и стационарни машини, шум и отпадъци, които оказват въздействие върху човешкото здраве и растенията и животинския свят, то за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т.1 на Становището по ЕО (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Изпълнението и се подразбира от изискването за съответствие по ЗУТ (контролира се от строителния надзор на обекта).</p> <p>Не е отразена като изискване и критерий за приемане на проектите мярка № 1 от т.1 на Становището по ЕО. Пропускът не е съществен, предвид характера на дейностите – същите не попадат в обхвата на Приложение № 1 и № 2 на ЗООС.</p> <p>Индикатори за операция 4.1. липсват в Становището по ЕО. Съотносими към тях са тези, описани по Операция 4.3 Дребномащабни местни инвестиции от Становището, които обаче в случая са нерелевантни. Въпреки това трябва да се предвидят индикаторите по операция 1.1 от Становището по ЕО.</p>
	<p align="center">ПРЕПОРЪКИ</p>	<p>УО следва да изиска от бенефициентите предоставянето на информация за стойностите на индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници”.</p>

4.28. BG161PO001/4.1-04/2010 Подкрепа за дребномащабни мерки за предотвратяване на наводнения в 178 малки общини

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
---	--	--

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 4: Местно развитие и сътрудничество, Операция 1.4. „Дребномащабни местни инвестиции“</p> <p>Основната цел:</p> <p>Ограничаване и максимално предотвратяване на рисковете и щетите за живота на населението в 178-те „малки“ общини чрез изграждането и укрепването на дребномащабни инфраструктурни съоръжения за предотвратяване на наводнения.</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се предпазят от наводнение селищата в 178-те малки общини с цел намаляване на потенциалните неблагоприятни последици за човешкото здраве и околната среда; ▪ Да се ограничат рисковете от наводнения в селищата на 178-те малки общини, чрез прилагане на устойчиви мерки за борба с наводненията. 	<p>Дейностите по схемата са като цяло с екологична насоченост, свързани с решаване на проблема със наводненията, които могат за бъдат разглеждани като екологични проблеми.</p>
2	<p>Предложените проекти трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобряват възможностите за развитие на съответната територия; ▪ Подобряват качеството на живот, жизнената и работна среда; ▪ Да са съвместими с Планове за управление на речните басейни и поставените в тях екологични цели за постигане на добро състояние на водите и свързаните с тях екосистеми; ▪ Намаляват до минимум риска за човешкото здраве и околната среда 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве. Изискванията към дейностите включват опазването на околната среда.</p> <p>В схемата изрично е предвидена мярка № 4 от Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни)</p>
3	<p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой на населението, облагодетелствано от изградената инфраструктура за предотвратяване на наводнения в селищата в 178-те малки общини; ▪ Дължина на изградените съоръжения за предотвратяване на наводнения в населени места на 178 малки общини, л.м.; ▪ Дължина на почистените речни корита и дерета в селищата от 178-те малки общини – л.м. 	<p>Не са предвидени индикатори от Становището по ЕО. Въздействието на проектите по тази схема само по себе си ще бъде положително, като предложените в схемата индикатори са напълно достатъчни за оценка на въздействието.</p>
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:</p> <p>Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <p>1. Изграждане, реконструкция и ремонт на инфраструктура за предотвратяване на наводнения в населените места на 178-те малки общини, в т.ч.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Почистяване на речното корито; ▪ Разширяване на речното корито 	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите като цяло ще имат положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве.</p> <p>За схемата е предвидена изрично мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни).</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Разширяване на съществуващи диги ▪ Корекции на реки и дерета ▪ Защитни диги по речните брегове; ▪ Охранителни канали за защита на населени места от наводнения, предизвикани от повърхностни води; ▪ Крайбрежни стени по речните брегове и др. <p>2. Изграждане, реконструкция и ремонт на малки по обем преливници, ретензионни обеми, бентове, водоеми и др, които са част от инфраструктура за защита от наводнения на населените места от 178-те малки общини;</p> <p>Всяко проектопредложение, предмет на което е защитата на населено място от наводнение вследствие на високи води в преминаващ през него воден обект, трябва да е в съответствие с Плана за управление на речните басейни, разработен съгласно изискванията на Рамковата директива за водите на ЕС. Задължение на всеки кандидат е да представи становище от съответната Басейнова дирекция за управление на водите, доказващо това съответствие.</p> <p>7. Всички инвестиционни проекти по тази схема трябва да бъдат съгласувани с всички необходими институции съгласно действащото законодателство, включително:</p> <p>а. РИОСВ;</p> <p>б. Съответната Басейнова дирекция към МОСВ</p>	<p>Негативни въздействия могат да възникнат при строителството и изграждането на съоръженията. Затова, за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т.І (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка.</p> <p>Останалите мерки от Становището на ЕО не са адекватни на дейностите по тази схема и не е необходимо да се предвиждат при изпълнението им.</p>
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Решение по ОВОС, в случаите предвидени в ЗООС ▪ Разрешително/и за ползване на воден обект, издадено/и по реда, предвиден в Закона за водите 	<p>Изискванията за кандидатстване по схемата включват частично мярка №1 от т.І на Становището по ЕО, с което се гарантира, че при изпълнението на проектите не се очаква значително отрицателно въздействие върху околната среда и защитените територии и зони и/или са предвидени съответните мерки за ограничаване на негативните въздействия.</p>
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта</p> <p>Съответствие на проектното предложение с хоризонталните политики на Европейския съюз (равенство на половете, социално включване, устойчиво развитие и опазване на околната среда).</p>	<p>При оценката на допустимост на проектното предложение се взима предвид опазването на околната среда</p>
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните предложения (техническа и финансова оценка)</p> <p>Съдържа ли проектното предложение механизми за вътрешен мониторинг и контрол на изпълнението на възложените проектни дейности и възможности за самооценка?</p>	<p>Съдържа се критерий за мониторинг</p>
<p style="text-align: center;">ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ</p>		<p>Схемата отчита съотносимите мерки и условия от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея.</p> <p>Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.</p> <p>В схемата изрично е поставено като условие</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
		<p>съответствието на проектите на Планове за управление на речните басейни, което отговаря на мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО.</p> <p>Индикаторите, предвидени в схемата, са напълно достатъчни.</p>
	ПРЕПОРЪКИ	<p>Не е необходимо формулирането на препоръки</p>

4.29. BG161PO001/4.2-01/2008 Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
1	<p>Приоритетна ос и операция по ОПРР:</p> <p>Приоритетна ос 4: Местно развитие и сътрудничество, Операция 4.2. „Междурегионално сътрудничество“</p> <p>Основната цел:</p> <p>Да подкрепи обмена на ноу-хау и най-добри практики чрез междурегионално сътрудничество в рамките на европейската територия</p> <p>Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се установят контакти и развият партньорства за сътрудничество с цел разпространяване и обмен на информация, знания, умения и най-добри практики; ▪ Да се създадат нови и/или иновационни подходи и решения в конкретни области, в които процесът на регионално развитие изисква ново и с разширен обхват ноу-хау и най-добри практики. 	<p>Основната цел на схемата отчита частично мярка № 2 от т. I на Становището по ЕО, в частта която се отнася за схемата. Не е необходимо предвиждането на мерки и индикатори от Становището по ЕО, предвид, че схемата не е свързана с инвестиционни намерения.</p>
2	<p>Схемата ще подкрепя проекти в областта на междурегионално сътрудничество, които следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да бъдат определени на базата на доказани и съществуващи местни и регионални нужди; ▪ Да демонстрират ясно обоснован междурегионален ефект; ▪ Да включват съгласувани и логически свързани дейности; ▪ Да включат задължително чуждестранни партньори от поне една от страните- членки на Европейския съюз с посочени ясни ангажименти; ▪ Да съответстват на темите на сътрудничество и 	<p>Поставените изисквания съответстват на основните изводи от Доклада за СЕО на ОПРР – очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>обхвата на проблемите, които се разрешават чрез ОП „Регионално развитие” и които се нуждаят от прилагането на нови знания и обмяна на опит;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Да създават нови практики на сътрудничество или да водят до тяхното приспособяване и прилагане. 	
3	<p>Индикатори за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Създадени иновативни практики, обменени и приложени на базата на междурегионално сътрудничество до 2015 г. ▪ Разработени регионални/местни политики и инструменти, подобрени в областите на сътрудничество, адресирани от проектите. <p>Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Брой проекти за междурегионално сътрудничество; ▪ Брой участници в междурегионални събития; ▪ Брой междурегионални събития, организирани за обмяна на опит. 	<p>В Становището по ЕО са предвидени индикатори за дейности по операция 4.2, която е отпаднала. Съотносими тук са индикаторите от Становището, които се отнасят за Операция 4.4. от Становището – Междурегионално сътрудничество, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проведени обучения и семинари, свързани с околната среда.
4	<p>Очаквани резултати от настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: Не са посочени целеви стойности на индикаторите</p>	<p>Схемата не включва конкретни целеви стойности на индикаторите за оценка на резултатите от проектите по схемата.</p>
5	<p>Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Събиране на данни; изследвания и анализи на тенденциите в развитието; ▪ Обмен на ноу-хау и най-добри практики и придружаващите ги анализи, в контекста на гореспоменаните теми на сътрудничество; ▪ Разработване на портали/виртуални мрежи за обмен на най-добри практики, интернет-базирани средства и електронни бази данни за споделен обмен на най-добрите практики и тенденции в регионалното развитие; ▪ Анализи на най-добри практики и критерии (benchmarking analyses) при предоставянето на услуги; ▪ Разработване на бъдещи стратегически проекти, стратегии и планове за действия; ▪ Обучения, семинари, конференции, учебни посещения, туининг проекти, съвместни срещи, включващи и социално-икономическите партньори (университети, НПО, бизнес сдружения, сдружения на служителите и работниците и т.н.); ▪ Иновационни стратегии и стратегии за превенция на риска; ▪ Разпространение на информация и кампании за повишаване на информираността на населението; ▪ Разработване на материали за дистанционно 	<p>От прегледа на дейностите може да се направят следните изводи:</p> <p>Дейностите не могат да бъдат свързани по никакъв начин с въздействия върху околната среда, тъй като не представляват инвестиционни намерения, а се състоят в организиране на събития.</p> <p>Изпълнена е мярка № 2 – в частта за „ноу-хау”</p>

№	Основни параметри на схемата, имащи отношение към опазването на околната среда	Анализ и коментар за начина и степента на отчитане на мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г.
	<p>обучение и дискуссионни форуми;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Въвеждане на иновационни подходи (пилотни проекти); ▪ Предоставяне на консултации и услуги, свързани с конкретен обмен; ▪ Разпространение на резултатите вследствие обмен на ноу-хау и най-добри практики. 	
6	<p>Степен на готовност/зрялост на проекта Липсва такъв етап</p>	-
7	<p>Критерии за оценка на допустимостта Няма екологичен критерий от изброените критерии</p>	При оценката на допустимост на проекта не се взема предвид опазването на околната среда
8	<p>Критерии за оценка на качеството на проектните фишове (техническа и финансова оценка) Съответствие с хоризонталните политики на ЕО (насърчава се равнопоставеността и социалното включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда създава се добавена стойност, използват се иновативни подходи)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектното предложение допринася за реализирането на принципа за осигуряване на равнопоставеност, превенция на дискриминацията и осигуряване на социално включване; ▪ Проектното предложение допринася за реализирането на принципа за устойчиво развитие; ▪ Проектното предложение допринася за подобряване на опазването на околната среда; ▪ Проектното предложение допринася за създаване на добавена стойност и предвижда иновативни подходи, в това число споделяне на добри практики. 	Съдържат се критерии за опазване на околната среда.
ОБООЩЕНИ ИЗВОДИ		<p>Схемата не е свързана с въздействие върху околната среда, като въпреки това самата схема съответства на приложимите за нея мерки от т. I на Становището по ЕО.</p> <p>Следва да се предвиди индикатора по операция 4.4. – Междурегионално сътрудничество от Становището по ЕО.</p>
ПРЕПОРЪКИ		<p>Индикаторът</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проведени обучения и семинари, свързани с околната среда <p>е подходящо да бъде отчитан на ниво УО след завършване на съответните проекти по тази схема.</p>

4.30. Обобщени изводи за начина и степента на отразяване на мерките и условията от Становището по ЕО в схемите за

предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и препоръки:

В следващата таблица са представени основните резултати от анализа на начина и степента на отразяване на мерките и индикаторите от Становището по ЕО в отворените до момента схеми:

Таблица 9 Обобщени изводи и препоръки относно отразяването на Становището по ЕО в отворените схеми по ОПРР

Схема	Изводи	Препоръка
BG161PO001/1.1-1/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”	Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. Не е предвиден индикатор: „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници”.	Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.
BG161PO001/1.1-2/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна образователна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”	Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. Не е предвиден индикатор: „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници”.	Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.
BG161PO001/1.1-3/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна социална инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”	Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.	Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.
BG161PO001/1.1-4/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна инфраструктура на бюрата по труда, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”	Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. Не е предвиден индикатор: „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници”.	Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.
BG161PO001/1.1-5/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”	Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. Тъй като при оценката на въздействието на операция 1.1. е направен изводът, че по време на строителните дейности се генерират прах, емисии от строителни мобилни и стационарни машини, шум и отпадъци, които оказват въздействие върху човешкото здраве и растенията и животинския свят, то за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т.І на Становището по ЕО (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Тъй като в схемата е	Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.

Схема	Изводи	Препоръка
	изрично посочена необходимостта от спазване на изискванията на ЗУТ – в работните и технически проекти за строителство на обектите се съдържа тази мярка. Не е предвиден индикатор: „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници”.	
BG161PO001/1.1-06/2009 „Подкрепа за обновяване и модернизация на държавни лечебни и здравни заведения в градските агломерации” (схемата е затворена)	Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. Не е предвидено отчитането на индикатор: „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници”	Тъй като схемата е затворена и не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” при следваща подобна схема и да го отчита в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.
BG161PO001/1.1-07/2009 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура на висшите училища в градските агломерации	Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. Не е предвидено отчитането на индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници”	Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.
BG161PO001/1.1-08/2010 „Подкрепа за реконструкция, обновяване и оборудване на държавни лечебни и здравни заведения в градските агломерации”	Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. Не е предвидено отчитането на индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници”	Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите представяне на данни за индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници” и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.
BG161PO001/1.1-09/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинска образователна инфраструктура в градските агломерации”	Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема.	Предвид обобщените изводи, формулиране на препоръки за тази схема не е необходимо.
BG161PO001/1.4-1/2007 "Подкрепа за ограничаване и предотвратяване на рисковете и щетите при пожари в градските агломерационни ареали"	Схемата предвижда такива дейности, които не биха могли да оказат отрицателно въздействие върху околната среда. Поради тази причина, мерките и индикаторите от Становището по ЕО са неприложими за тази схема. Въпреки това, в схемата са предвидени екологични индикатори и критерии за опазване на околната среда. Дейностите ще доведат до значително положително въздействие върху околната среда и съответстват на изводите в Становище по ЕО № 43-/2007 г.	Предвид обобщените изводи, формулиране на препоръки за тази схема не е необходимо.
BG161PO001/1.4-2/2008 „Подкрепа за подобряване на градската среда”	Схемата съдържа релевантните мерки и индикатори на Становище по ЕО-4-3/2007 г., приложими за нея.	Предвид обобщените изводи, формулиране на препоръки за тази схема не е необходимо.
BG161PO001/1.4-3/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномашабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в градските агломерации”	Схемата отчита повечето от мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. За конкретните проекти по схемата трябва да е била предвидена и мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни). Пропускът не е съществен, предвид на това, че дейностите по схемата се съгласуват със съответните	Въпреки, че е оценено като несъществен пропуск, за дейности по тази схема следва изрично да се предвиди спазването на мярка 4. Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО може да изиска от конкретните бенефициенти, с които вече има сключени договори, становище на съответната Басейнова дирекция за това дали проектът/дейността отчита приоритетите на съответния план за управление на речните басейни.

Схема	Изводи	Препоръка
	Басейнови дирекции и ако има противоречие с приоритетите на Плановете за управление на речните басейни, те се установяват на най-ранен етап.	
BG161PO001/1.4-04/2009 „Подкрепа за дребномасщабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в градските агломерации”	Схемата съдържа същите цели, критерии и индикатори като схема BG161PO001/1.4-03/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномасщабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в градските агломерации” Схемата отчита повечето от мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. Също така, за конкретните проекти по схемата трябва да е била предвидена и мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни). За конкретните проекти по схемата трябва да е била предвидена и мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни). Пропускът не е съществен, предвид на това, че дейностите по схемата се съгласуват със съответните Басейнови дирекции и ако има противоречие с приоритетите на Плановете за управление на речните басейни, те се установяват на най-ранен етап.	Въпреки, че е оценено като несъществен пропуск, за дейности по тази схема следва изрично да се предвиди спазването на мярка 4. Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО може да изиска от конкретните бенефициенти, с които вече има сключени договори, становище на съответната Басейнова дирекция за това дали проектът/дейността отчита приоритетите на съответния план за управление на речните басейни..
BG161PO001/1.4-05/2009: „Подкрепа за интегрирано и устойчиво развитие чрез подобряване на градската среда”	Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. За конкретните проекти по схемата е трябвало да бъде предвиден индикатор „наднормени имисии във въздуха”. Не са предвидени някои от индикаторите, предвидени за тази схема от Становището по ЕО. Релевантни за схемата са и следва да се отчитат и индикатори: „Озеленени площи”, „Улични мрежи с рехабилитирана настилка” и „наднормени имисии във въздуха”	Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от конкретните бенефициенти данни за стойностите на индикатори: „Озеленени площи” и „Улични мрежи с рехабилитирана настилка”. За индикатор „наднормени имисии във въздуха” УО следва да изиска информация от съответната РИОСВ за населеното място/участъка в който се осъществява дейността/проекта.
BG161PO001/1.4-06/2010: „Подкрепа за дребномасщабни мерки за предотвратяване на наводнения в градските агломерации”	Схемата отчита почти всички мерки и условия от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. В схемата изрично е поставено като условие съответствието на проектите на Плановете за управление на речните басейни, което отговаря на мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО.	Предвид обобщените изводи, формулиране на препоръки за тази схема не е необходимо.
BG161PO001/1.4-07/2010 Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие	Схемата финансира консултантски услуги. Въпреки това тя отчита мярка № 1 от т. I на Становището по ЕО. Няма други приложими мерки от Становището по ЕО на ОПРР, нито е необходимо предвиждане на мерки и индикатори за опазване на околната среда. Насочеността на финансираните услуги е като цяло екологична	Предвид обобщените изводи, формулиране на препоръки за тази схема не е необходимо.
BG161PO001/1.5-01/2010 „Подкрепа за интегриран градски транспорт в Община Бургас”	Схемата отчита релевантните мерки и условия от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при	Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от РИОСВ – Бургас и РЗИ Бургас данни за индикатори: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Наднормени имисии във въздуха – превишения на праговата стойност

Схема	Изводи	Препоръка
	<p>реализирането на дейностите по тази схема. Следвало е да се предвидят и индикаторите:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Наднормени имисии във въздуха – превишения на праговата стойност за една календарна година; ▪ Емисии на парникови газове; ▪ Население, подложено на шумово натоварване в обхвата над граничните стойности (за населени места с население над 100 000 души). <p>И трите индикатора е следвало да бъдат отразени в схемата, като от тях схемата включва само втория.</p>	<p>за една календарна година;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Емисии на парникови газове; ▪ Население, подложено на шумово натоварване в обхвата над граничните стойности (за населени места с население над 100 000 души).
BG161PO001/2.1-01/2007 ”Подкрепа за рехабилитация и реконструкция на второкласни и третокласни пътища”	<p>В схемата е предвидено изпълнението на мярката № 1 от т. I на Становището по ЕО. Не е необходимо предвиждането на други мерки от част I на Становището. Липсват екологични индикатори за наблюдение и контрол.</p>	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите данни за индикатор: „Засягане на природни местообитания”.</p>
BG 161 PO 001/2.1.-02/2007”Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”	<p>Като мярката от Становището по ЕО, в схемата присъства изискването за положително решение по ОВОС и оценка на съвместимост, което предвид предмета на схемата е напълно достатъчно. Липсват екологични индикатори за наблюдение и контрол.</p>	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите данни за индикатор: „Засягане на природни местообитания”.</p>
BG161PO001/3.1-01/2008 Подкрепа за паметници на културата с национално и световно значение допринасящи за устойчивото развитие на туризма	<p>Схемата съдържа релевантните мерки и индикаторите на Становище по ЕО-4-3/2007 г., приложими за нея. Не е предвиден индикатор „застроени площи”.</p>	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите данни за индикатор: „Застроени площи”.</p>
BG161PO001/3.1-02/2009 Подкрепа за развитието на туристически атракции	<p>Схемата съдържа релевантните за нея мерки от Становище по ЕО-4-3/2007 г., приложими за нея.</p> <p>Следвало е да се предвиди събирането на данни за индикатори:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Застроени площи ▪ Засягане на горски площи ▪ Засягане на природни местообитания ▪ Площи със засадена растителност. 	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите данни за индикатори:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Застроени площи ▪ Засягане на горски площи ▪ Засягане на природни местообитания ▪ Площи със засадена растителност.
BG161PO001/3.1-03/2010 Подкрепа за развитието на природни, културни и исторически атракции	<p>Схемата съдържа релевантните за нея мерки от Становище по ЕО-4-3/2007 г., приложими за нея.</p> <p>Следвало е да се предвиди събирането на данни за индикатори:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Застроени площи ▪ Засягане на горски площи ▪ Засягане на природни местообитания ▪ Площи със засадена растителност 	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите данни за индикатори:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Застроени площи ▪ Засягане на горски площи ▪ Засягане на природни местообитания ▪ Площи със засадена растителност.
BG161PO001/3.2-01/2010 Подкрепа за организиране на събития с регионален и национален обхват и въздействие	<p>Схемата не е свързана с въздействие върху околната среда, като въпреки това самата схема съответства на приложимите за нея мерки от т. I на Становището по ЕО.</p>	<p>На база на направения обобщен извод, не е необходимо формулиране на препоръки за схемата</p>
BG161PO001/3.3-01/2008 Подкрепа за ефективен национален маркетинг на туристическия продукт и подобряване на информационното обслужване	<p>Схемата не е свързана с въздействие върху околната среда, като въпреки това самата схема съответства на приложимите за нея мерки от т. I на Становището по ЕО.</p>	<p>На база на направения обобщен извод, не е необходимо формулиране на препоръки за схемата.</p>
BG161PO001/4.1-01/2007 Подкрепа за осигуряване на	<p>Схемата е свързана с положително въздействие върху околната среда.</p>	<p>Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО следва да изиска от бенефициентите</p>

Схема	Изводи	Препоръка
подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие	Отчетени са мерките от Становището по ЕО, отнасящи се за нея. Предвиденият индикатор за стойност на реализираната икономия на енергия от обновяване на сградите се припокрива с индикатори, посочени за операция 1.1. от Становището по ЕО. Индикатори за операция 4.1. липсват в Становището по ЕО. Съотносими към тях са тези, описани по Операция 4.3 Дребномасабни местни инвестиции от Становището, които обаче в случая са нерелевантни. Въпреки това трябва да се предвидят индикатори по операция 1.1. от Становището по ЕО.	данни за индикатори: <ul style="list-style-type: none"> Икономия на енергия в обществени сгради kWh; Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници, и да го отчете допълнително в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.
BG161PO001/4.1-02/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномасабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища”	Схемата съдържа същите цели, критерии и индикатори като схема BG161PO001/1.4-03/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномасабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища вградските агломерации”, и схема BG161PO001/1.4-04/2009 Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. Също така за конкретните проекти по схемата трябва да е била предвидена и мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО (да се отчитат приоритетите на плановете за управление на речните басейни). Не е необходимо отчитане на допълнителни индикатори, освен предвидените в самата схема.	Въпреки, че е несъществен пропуск, за дейности по тази схема следва изрично да се предвиди спазването на мярка 4. Тъй като схемата не подлежи на промяна, УО може да изиска от конкретните бенефициенти, с които вече има сключени договори, становище на съответната Басейнова дирекция за това дали проектът/дейността отчита приоритетите на съответния план за управление на речните басейни.
BG161PO001/4.1-03/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинската образователна инфраструктура на 178 малки общини”	Схемата отчита мерките и условията от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. Тъй като схемата се припокрива с някои схеми по операция 1.1., а при оценката на въздействието на операция 1.1. е направен изводът, че по време на строителните дейности се генерират прах, емисии от строителни мобилни и стационарни машини, шум и отпадъци, които оказват въздействие върху човешкото здраве и растенията и животинския свят, то за проектите по схемата е приложима и мярка № 7 от т. I на Становището по ЕО (При планиране на строителните дейности да се предвидят мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум, вибрации). Изпълнението и се подразбира от изискването за съответствие по ЗУТ (контролира се от строителния надзор на обекта). Не е отразена като изискване и критерий за приемане на проектите мярка № 1 от т. I на Становището по ЕО. Пропусъкът не е съществен - предвид характера на дейностите, същите не попадат в обхвата на Приложение № 1 и № 2 на ЗООС. Индикатори за операция 4.1. липсват в Становището по ЕО. Съотносими към тях са тези, описани по Операция 4.3 Дребномасабни местни инвестиции от Становището, които обаче в случая са нерелевантни. Въпреки това някои от	УО следва да изиска от бенефициентите предоставянето на информация за стойностите на индикатор „Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници”.

Схема	Изводи	Препоръка
BG161PO001/4.1-04/2010 Подкрепа за дребномашабни мерки за предотвратяване на наводнения в 178 малки общини	индикаторите за операция 1.1. от Становището са подходящи в случая. Схемата отчита съотносимите мерки и условия от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., които се отнасят за нея. Очаква се положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализирането на дейностите по тази схема. В схемата изрично е поставено като условие съответствието на проектите на Плановите за управление на речните басейни, което отговаря на мярка № 4 от т. I на Становището по ЕО. Индикаторите, предвидени в схемата, са напълно достатъчни.	Не е необходимо формулирането на препоръки
BG161PO001/4.2-01/2008 Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики	Схемата не е свързана с въздействие върху околната среда, като въпреки това самата схема съответства на приложимите за нея мерки от т. I на Становището по ЕО. Индикаторът по операция 4.4. от Становището по ЕО е съотносим към схемата.	Индикаторът <ul style="list-style-type: none"> ▪ Проведени обучения и семинари, свързани с околната среда е подходящо да бъде отчитан от УО след завършване на съответните проекти по тази схема.

Както се вижда от таблицата с обобщените изводи и препоръки по схемите, отворените до момента схеми като цяло съобразяват приложимите за тях мерки и условия от Становището по ЕО № 4-3/2007 г. Тъй като почти всички схеми, открити до момента, предвиждат дейности, насочени към подобряване на състоянието на околната среда, пропуските на някои от мерките и условията не водят до значително отрицателно въздействие върху околната среда.

Основен пропуск на схемите е неотчитането на някои от релевантните индикатори за наблюдение и контрол от Становището по ЕО. Поради тази причина, отчитането на индикаторите липсва и при изпълнение на проектите, като съответните индикатори не са отразени в техническите доклади по завършилите/реализирани проекти.

Поради тези причини са дадени препоръки, където е необходимо, информацията за индикаторите да бъде събрана, като УО я изиска допълнително от бенефициентите.

5. РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ

УО е предоставил за преглед 80 технически доклада, като анализът им е представен, както следва:

5.1. „Реконструкция и модернизация на ОУ „Бачо Киро” с полудневна детска градина” - гр. Велико Търново

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”;
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 16.07.2008 г. – 15.01.2010 г.
- Съгласно становище на РИОСВ – Велико Търново с изх.№ 130/24.01.2008 г., инвестиционното предложение не попада в Приложение № 1 и № 2 на ЗООС и не подлежи на ОВОС и на преценка необходимостта от извършване на ОВОС
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: Газификация, енергийна ефективност на сградата на ОУ „Бачо Киро” с полудневна детска градина. Това води до намаляване на емисиите на CO₂ и ефективно използване на енергийните ресурси, чрез използване на съвременни технологии и нов вид енергоносители. Повишената енергийна ефективност е довела до:
  - Намаление на месечните разходи за енергийни ресурси с 30%;
  - Икономия на енергия от обновяване на сградите с 300 MW/h годишно;
  - Намалени вредни емисии, отделяни във въздуха със 140 T/год.

Коментар

От окончателния технически доклад се вижда, че са изпълнени мерки № 1 и № 7 (осъществен е контрол на СМР) от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони.

Отчетени са индикатори за енергийна ефективност и икономия на енергия, които се припокриват с индикаторите от Становището по ЕО, отнасящи се за Приоритетна ос 1 и операция 1.1.

От наличното като информация в Окончателния технически доклад може да се направи изводът, че реализираният проект е с положително въздействие върху околната среда. Дейностите са съобразени с мерките и условията от Становището по ЕО на ОПРР.

5.2. Реконструкция отоплителна система на регионална библиотека „П.Р.Славейков” и Археологически музей” – гр. Велико Търново

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 16.07.2008 г. – 15.03.2009 г.
- Съгласно становище на РИОСВ – Велико Търново с изх.№ 201/05.02.2008 г., инвестиционното предложение не попада в обхвата на Приложение № 1 и № 2 от ЗООС и не подлежи на ОВОС и на преценка необходимостта от извършване на ОВОС
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: газифицирането е довело до повишена енергийна ефективност:
  - Намаление на месечните разходи за енергийни ресурси с 30%.

Коментар

От окончателния технически доклад се вижда, че са изпълнени мерки № 1 и № 7 (осъществен е контрол на СМР) от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони.

Индикаторите от Становището по ЕО не са приложими за конкретния проект.

От наличното като информация в Окончателния технически доклад може да се направи изводът, че реализираният проект е с положително въздействие върху околната среда, както и че проектът е изпълнил мерките и условията от Становището по ЕО, които се отнасят за него.

5.3. “Ремонт, реконструкция и обновяване на ЦДГ “Здравец”, ЦДГ “Зорница” и детска ясла „3-ти март” – гр.Момчилград”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 16.07.2008 г. – 15.07.2009 г.
- Съгласно становище на РИОСВ – Враца, за проекта не се налага изготвяне на преценка за необходимостта от ОВОС, нито доклад за ОВОС
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: повишена енергийна ефективност, която се изразява в:
  - Намаление на емисиите на CO₂ с 581,15 тона еквивалент годишно.

Коментар

При реализацията на проекта са изпълнени мерки № 1 и № 7 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони.

Индикаторите от Становището по ЕО не са приложими за конкретния проект.

От наличното като информация в Окончателния технически доклад може да се направи изводът, че реализираният проект е с положително въздействие върху околната среда, както и че проектът е изпълнил мерките и условията от Становището по ЕО на ОПРР, които се отнасят за него.

5.4. Осигуряване на ефективна, общодостъпна и модерна образователна инфраструктура за устойчивото развитие на община Габрово

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 16.07.2008 г. – 12.02.2010 г.
- Съгласно становище на РИОСВ – Велико Търново, за проекта не се налага изготвяне на преценка за необходимостта от ОВОС, нито доклад за ОВОС
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: нова ВиК инсталация, слънчеви колектори, топло- и хидро-изолация, водещи до:
  - Намаляване на загубите на вода
  - Повишаване на енергийната ефективност.

Коментар

От окончателния технически доклад се вижда, че са изпълнени мерки № 1 и № 7 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони.

Индикатори от Становището по ЕО, приложими за конкретния проект, са и четирите индикатора, посочени за операция 1.1. Въпреки че няма отчетени стойности, проектът води до повишаване стойността на индикаторите, което от своя страна свидетелства за положително въздействие върху околната среда.

5.5. Реконструкция, обновяване и оборудване на учебни заведения в община Ловеч

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 16.07.2008 г. – 14.05.2010 г.
- За проекта е издадено Становище на РИОСВ - Плевен с изх.№ 959/ 12.03.2008 г., съгласно което инвестиционното предложение не подлежи на процедура по преценяване на необходимостта от ОВОС, нито от ОВОС. Същото не подлежи и на оценка за съвместимост по ЗБР
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: Повишаване на енергийната ефективност и спестяване на 42,67% MW/h.

Коментар

При реализацията на проекта са изпълнени мерки № 1 и № 7 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони.

Индикатор от Становището по ЕО, приложим за конкретния проект, е «Консумация на електроенергия», посочен за операция 1.1. Проектът води до повишаване стойността на индикатора, което от своя страна свидетелства за положително въздействие върху околната среда.

5.6. „Създаване на благоприятни условия за израстване и развитие на видинските деца“

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 16.07.2008 г. – 15.07.2010 г.
- За проекта е издадено Становище на РИОСВ — Монтана с изх.№ 464/ 18.02.2008 г., съгласно което инвестиционното предложение не подлежи на преценяване на необходимостта от ОВОС, нито на задължителна ОВОС. Същото не подлежи и на оценка за съвместимост по ЗБР
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: саниране на сградите на 15 детски градини - повишаване на енергийната ефективност и спестяване на 1348.3 MW/h.

Коментар

При реализацията на проекта са изпълнени мерки № 1 и № 7 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони.

Индикатор от Становището по ЕО, приложим за конкретния проект, е «Консумация на електроенергия», посочен за операция 1.1. Проектът води до повишаване стойността на индикатора, което от своя страна свидетелства за положително въздействие върху околната среда.

5.7. „Укрепване на свлачище по ул. Тимок – гр. Силистра“

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.4-03/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в градските агломерации”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 25.06.2009 г. – 24.06.2010 г.
- Получено е становище с № 74/08.01.2009 г. на РИОСВ - Русе. Съгласно него, инвестиционното предложение не попада в Приложение I и II на ЗООС и не е необходимо притежание на решение по ОВОС или решение за преценяване на необходимостта от ОВОС. Инвестиционното предложение не попада в защитени територии и защитени зони и не е необходимо да се извършва оценка за съвместимост. Поставено е условие генерираните строителни отпадъци да се третират съгласно чл.18 на Закона за управление на отпадъците.
- По отношение на околната среда, проектът има положително въздействие, като благодарение на него е повишена сигурността за живота и имуществото на целевите групи; спасени са от компрометиране и превръщане в неизползваеми 5089 кв.м. пътни отсечки; укрепено е свлачище с площ 17 000 кв.м.

Извод:

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7 и № 12 от т.I.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 1.4 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.8. „Укрепителни съоръжения на срутища на път III-102 „Граница ОПУ Видин-Монтана“ км 80+500 – км 81+224“

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.4-03/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномашабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в градските агломерации”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 25.06.2009 г. – 14.09.2010 г.
- Получено е становище с № 395/06.02.2009 г. на РИОСВ - Монтана. Съгласно него, инвестиционното предложение не попада в Приложение I и II на ЗООС и не подлежи на ОВОС или на преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. Инвестиционното предложение не попада в защитени зони и територии и не подлежи на оценка за съвместимост
- По отношение на околната среда, проектът има положително въздействие, като благодарение на него са постигнати превенция на риска посредством повишаване на безопасността и подобряване на сигурността на участъка, обхванат от проекта; създаване на условия за извеждане на трафика към Белоградчик и Чипровци извън града (с което са създадени условия за подобряване на състоянието на околната среда в града – по отношение на качество на въздуха и шумови нива). Дължината на спасените от компрометиране пътни отсечки е 724 м, спасени от компрометиране са 2 недвижими имота; укрепената площ на свлачището е 6400 кв.м.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7 и № 12 от т.I.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 1.4 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.9. “Ремонт и рехабилитация на път IV – 10059 – с. Горно Церово, община Благоевград, област Благоевград /I-1 София – Кулата/, отклонение за с. Горно Церово от км 1+600 на път IV 10064 и път IV-10089 – с. Марулево, община Благоевград, област Благоевград”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 04.06.2008 г. – 31.08.2009 г.
- Получено е становище с № 75-1/14.01.2008 на РИОСВ - Благоевград. Не се изисква извършване на преценяване на необходимостта от ОВОС, ОВОС и Оценка на съвместимост (инвестиционното предложение не попада в защитени територии и защитени зони)
- По отношение на околната среда, проектът ще има положително въздействие, като ще доведе основно до намаляване на шумовото натоварване и образуването на прах при движение на МПС.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.10. Рехабилитация на общинска пътна мрежа – Път LOV 2074 / Българене-Севлиево/Малиново-Стефаново от 0+000 до 0+190 Км, от 1+580км до 5+210км и път LOV2075 /III-3505, Казачево-Стефаново/-Българене-/II-35/ от 0+000 км до 3+200 от 5+065 до 6+560км

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 04.06.2008 г. – 03.06.2010 г.
- Издадено е Решение за преценяване степента на въздействие върху защитена зона № ПН -012/ПС/2008 г. от РИОСВ - Плевен да се съгласува инвестиционното предложение. В Решението е описано, че реализирането на инвестиционното предложение не е свързано с промяна на предназначението на земята и не засяга естествени природни местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG 0000616 „Микре” по Директивата за местообитанията. Не се очаква безпокойство, фрагментация и значително отрицателно въздействие върху местообитания на животински видове, предмет на опазване в защитени зони „Микре” по Директивата за птиците и по Директивата за местообитанията. Инвестиционното предложение не попада в обхвата на Приложение № 1 и № 2 на Закона за опазване на околната среда и не подлежи на задължителна ОВОС и на преценяване на необходимостта от ОВОС. В Решението са поставени следните условия за опазване на защитените зони:
  - Да не се засягат и увреждат по никакъв начин териториите извън сервитута на пътя, попадащи в защитените зони
  - Да не се поврежда и унищожава по никакъв начин съществуващата тревиста, храстова и дървесна растителност извън сервитута на пътя, попадаща в защитените зони
  - Да се работи с технически изправни машини и съоръжения, за да не се допусне замърсяване на компонентите на околната среда.
- По отношение на околната среда, проектът ще има положително въздействие, като ще доведе основно до намаляване на шумовото натоварване и образуването на прах при движение на МПС.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.11. Рехабилитация и реконструкция на път № SHU2113 / III-701, Хърсово – Нови пазар / Стоян Михайловски – Преселка / II-27/, участък от км. 0+000 до км. 9+155

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 04.06.2008 г. – 24.06.2010 г.

- Има становище № 6595/18.01.2008 на РИОСВ – Шумен да не се извършва ОВОС и преценка на необходимостта от ОВОС. Съгласно становището, не се засягат защитени територии и зони, и инвестиционното предложение не подлежи на оценка за съвместимост
- По отношение на околната среда, проектът ще има положително въздействие, като ще доведе основно до намаляване на шумовото натоварване и образуването на прах при движение на МПС.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.12. “Рехабилитация на път IV -10903 Мелник-Кърланово-Рожен от км.0+000 до км.6+000”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 04.06.2008 г. – 31.03.2010 г.
- Има становище № 1639/01.06.2006 г. на РИОСВ – Благоевград да не се извършва преценяване на необходимостта от ОВОС, и че не е необходима задължителна ОВОС. Според становището, при спазване на нормативните изисквания за строително-ремонтните дейности по рехабилитацията на общинския път от инвеститора няма опасност от замърсяване, увреждане и/или унищожаване на защитени територии и природни забележителности. В изготвения предупредителен протокол на РИОСВ е отбелязано, че инвестиционното предложение граничи с Природна забележителност (ПЗ) «Мелнишки пирамиди». В протокола е поставено условие да не се извършват дейности, водещи до увреждане на ПЗ
- Рехабилитацията на пътя има положително въздействие на околната среда, тъй като проектът предвижда почистване на водостоци, почистване от земни маси на вток и отток съоръжения, направа на тръбен водосток и укрепване на стена. Тези строително-ремонтни дейности ще намалят опасността от активизиране на ерозионни процеси и свлачища района
- Подобреното състояние на пътната настилка от своя страна ще допринесе за повишаване на безопасността на движението по пътя.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.13. „Реконструкция на общинска пътна мрежа - I Етап” - Община Горна Оряховица

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 04.06.2008 г. – 03.06.2009 г.
- Има становище № 2444/28.12.2007 г. на РИОСВ - Велико Търново: проектът не подлежи на процедура по ОВОС, нито на преценка по ОВОС. С реализиране на дейностите по проекта и оформяне на зелени ивици около пътните платна ще се допринесе за повишаване конкурентноспособността на общината, ще се създадат условия за насърчаване на заетостта и по-доброто транспортно обслужване на общността съобразно принципа за устойчиво развитие, т. е. без да се заплашва жизнеспособността на природната, жизнената и социална системи

- Извършване на реконструкция на пътните участъци ще доведе до намаляване нивото на прах и шум, генерирани вследствие на амортизираната асфалтова настилка, която отделя високо количество финни прахови частици с 37% и намалени емисии на парникови газове CO с 10%.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.14. Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез реконструкция на общински път в община Мездра път VRC 1143 – /П-103/

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 04.06.2008 г. – 03.06.2009 г.;
- Има становище № 329/12.02.2008 г. на РИОСВ – Враца: не се налага извършване на процедура по ОВОС, тъй като дейностите не попадат в Приложение № 1 и № 2 на ЗООС, не се засягат защитени зони и територии и не се налага извършване на оценка за съвместимост.
- В съответствие с политиката и процедурите за сигурност, вкл. ОР/ВР/ГР 4.01 Оценка за въздействие върху околната среда, проектът може да бъде квалифициран в категория „В” за целите на оценка на въздействието върху околната среда. По време на самата рехабилитацията на съществуваща пътна инфраструктура не се оказва значително влияние върху околната среда, тъй като дейностите обикновено се извършват в съществуващите очертания /границы/ на пътя. В дългосрочен план ще бъдат създадени предпоставки (вследствие на подобрените технически характеристики на пътя, маркировка и безопасност) за намаляване на инцидентите и за по-малка степен на емисиите на вредни газове от леките и тежкотоварни автомобили. Според българското законодателство в сферата на околната среда, както и Европейските директиви, подобен вид дейности не са предмет на задължителна оценка за въздействие върху околната среда. Обективно погледнато, незначителни ще бъдат неблагоприятните ефекти на проекта, свързани най-вече с хидрологията, дренажите, допълнителните емисии на прахови частици и шум, повишен обем на отпадъците във връзка с проекта, по време на самата реконструкция. Идентифицираните ефекти върху околната среда ще са свързани основно със строителните работи по време на реконструкцията на пътя, и могат да бъдат управлявани чрез наблюдение върху показателите на околната среда и използване на подходящи стандарти за строителство. Въпреки това, работният проект предлага възможност за въвеждане на смекчавачи действия, особено във връзка с негативните за околната среда ефекти, породени от дренажните системи и ерозията, но също така и с начина, по който в проекта се извършват дейностите по изграждането на пътя, а и в бъдеще за дейностите, касаещи неговата поддръжка. Краткосрочните (преки) негативни ефекти включват тези, които са резултат от:
  - производството и използването на битумни продукти;
  - добива на камък и чакъл
  - шум и прах, и пренасочване на трафика по време на изпълнение на работите
  - извозване на отпадъците от работата
  - промяна на дренажите и потенциална ерозия на почвата.
- Тези краткосрочни негативни ефекти ще бъдат неутрализирани от дългосрочното благоприятно въздействие на проекта върху околната среда, което ще бъде свързано с подобрените експлоатационни качества на пътя и произтичащи от повишения трафик и скоростта на движение и намалени емисии на вредни газове от автомобилния транспорт /главно въглероден диоксид/, укрепване на дренажните системи, което ще предотврати свлачищата по пътя и ерозия на почвата.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.15. Ремонт на общински път IV-98004, в участъка разклон с. Присад - с. Зидарово

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 04.06.2008 г. – 31.08.2009 г.
- За инвестиционното предложение е издадено Решение БС-206-ПР/2008 г. за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитени зони от РИОСВ Бургас: с него се съгласува инвестиционното предложение. Според него проектът няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитена зона BG 0000230 „Факийска река”, тъй като инвестиционното предложение не е свързано с усвояване на нови терени, не се засягат приоритетни хабитати, безпокойството на видовете от шума и запрашеността при работа на строителните машини е с кратковременен характер, и е в рамките на нормалния фон, създаван от трафика на автомобили по съществуващия път. Поставено е условие да не се допуска увреждане на прилежащи на трасето терени, в участъка, попадащ в защитената зона. Съгласно писмо с изх. № 1227/26.02.2008 г., инвестиционното предложение не подлежи на процедура по реда на глава шеста по ЗООС
- Проектът включва дейности по ремонт и рехабилитация на пътен участък, за което не се изисква Оценка за въздействието върху околната среда и не съществуват потенциални рискове за замърсяване на околната среда
- Изискване към Строителя е стриктното спазване на санитарните изисквания при осъществяване на строителните дейности – наличие на вода и химически тоалетни, депониране на строителни отпадъци и земни маси на определените за целта места, използване на екологично чисти материали и технологии. За изпълнението на тези изисквания е съблюдавана и фирмата, осъществяваща строителен надзор
- Към изпълнителя на строителните дейности са прилагани принципите “замърсителят плаща” и “обществото има право да знае”, които са важно условие за опазване и подобряване състоянието на околната среда и здравето на хората.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.16. Рехабилитация на пътни отсечки в община Варна

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 04.06.2008 г. – 03.11.2009 г.
- За проекта не е необходима процедура по ОВОС
- Въздействието на проекта върху околната среда се оценява основно в два аспекта:
  - Намаляването на времето за преминаване през отсечката ще понижи пропорционално отделянето на вредни газове от автомобилите в атмосферата. Общо спестеното време за пътуване е 1,4 минути за VAR 1083 и 1,3 минути за VAR 2028, което представлява средно съкращаване с 27%. Следователно, най-малко с 27% ще се намали и количеството на отделените емисии.
  - Проектът предвижда озеленяване на 3,6 дка площи, засаждането на 9 922 храсти и 217 дървета, които в някаква степен ще компенсират друга част от отделените изгорели газове и ще помогнат за устойчивото развитие на ландшафта в сервитута на пътя. Освен това, високите

насаждения изграждат естествена преграда за вредните вещества и намаляват разпространението им към населените места.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.17. „Ремонт и рехабилитация на общински пътища: VAR 1023- /Аксаково-Игнатиево-Припек-Слънчево/и VAR 1020- /Слънчево до пътен възел за магистрала „Хемус”/”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 04.06.2008 г. – 05.05.2010 г.
- Има становище на РИОСВ – Варна с № 08-01-819/1 от 2008 г. Инвестиционното предложение не подлежи на ОВОС, преценка за ОВОС и преценка за съвместимост.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.18. Реконструкция на пътен участък от Общинската Пътна Мрежа Общински Път Iv -82222 С.Шипочане-С.Гуцал От Км 0+000.00 До Км 8+000.00

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007: ”Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 04.06.2008 г. – 03.06.2010 г.
- Съгласно становище на РИОСВ, за проекта не се изисква провеждане на процедура по ОВОС. Предложеният инвестиционен проект е съобразен с действащото екологично законодателство и с опазване на защитените зони (НАТУРА 2000), съгласно чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.
- С подобряването на транспортната инфраструктура ще бъде намалено като цяло и шумовото замърсяване.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.19. Реконструкция на път BGS 2063 с. Венец – с. Крумово градище, община Карнобат

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на периода на отчитане : 16.09.2008 г. – 11.01.2010 г.
- Издадено е Решение БС-72-ПР/2008 г. За преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС от РИОСВ – Бургас: да не се извършва ОВОС. В Решението е описано, че инвестиционното предложение няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху защитените зони при условие, че при ремонтните дейности не се допуска увреждане на прилежащи на трасето терени, в участъка на защитена зона «Река Мочурица», представляващи местообитания предмет на опазване. Поставени са условия за създаване на организация на строителството и временно съхранение и депониране на отделения хумусен пласт.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.20. Рехабилитация на път IV-20058 „Каспичан-Марково” и IV-20059 „Плиска-Върбяне”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта 16.09.2008 г. – 29.04.2010 г.
- Издадено е Решение ШУ-07-ПС/2008 на РИОСВ - Шумен за преценяване на степента на въздействие върху защитена зона, като с него се съгласува проекта. Според него, предложението не подлежи на задължителна ОВОС и на преценка необходимостта от ОВОС. Засягат се защитени зони «Провадийско-Роякско плато» по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията. Поставени са условия: по време на строителството да не се допуска замърсяване на района със строителни или друг вид отпадъци, да не се допуска увреждане на съществуващата растителност.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.21. „Рехабилитация на пътните отсечки: (IV-50078 Кърджали-Опълченско)–Дъждино–Пепелище-/I-5/ от км. 0+000 до км. 2+289.87; (IV-50069 Кърджали–Зимзелен)–Повет–Панчево от км. 0+000 до км. 3+791.88; (IV–50074 Севдалина)–Костино–Върбенци-крушка–Голяма Бара от км 4+500 до км 13+500) и IV- 50718 (III-507) Мост–Крин -Званица - граница с община Стамболово”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 04.06.2008 г. – 03.06.2010 г.
- За отделните пътни отсечки са издадени Становища от РИОСВ - Хасково с изх.№ 2958/17.12.2007 г., 459/18.02.2008 г., 457/18.02.2008 г. и 493/20.02.2008 г. Съгласно становищата, инвестиционните предложения не са включени в Приложения № 1 и № 1 на ЗООС и не са предмет на задължителна ОВОС или на преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. Не засягат защитени зони и не са предмет на оценка за съвместимост.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.22. „Реконструкция на общински път Бургаски минерални бани – Банево – Изворище от км 1+240 до км 8+050, община Бургас“

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 16.09.2008 г. – 15.09.2010 г.
- Издадено е Решение № БС-570-ПР/2008 г за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитени зони на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, с което се съгласува инвестиционното предложение. Съгласно Решението, инвестиционното предложение няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху защитена зона BG 0000151 „Айтоска планина“. Поставени са две условия: съседните на пътното платно участъци да бъдат почистени от строителните отпадъци и материали и да бъдат възстановени унищожените при строителството крайпътни дървета и храсти, като след завършване на реконструкцията се засадят млади фиданки.

Коментар

Изпълнена е мярка № 1 от т. I. на Становището по ЕО, с което се гарантира, че с проекта не се очаква значително въздействие върху околната среда и защитените зони. Изпълнени са и мерки №7, № 8 и № 12 от т.I от Становището.

Останалите мерки не са приложими за този проект.

От индикаторите за операция 2.1 няма конкретно приложими за проекта.

Въздействието на проекта върху околната среда е като цяло положително.

5.23. "Община Луковит – преобразуване на инвестиции в знания"

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: "Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие"
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 02.06.2008 г - 14.05.2010 г.
- Има становище с изх.№ 460/06.02.2008 г. на РИОСВ - Плевен, че инвестиционното предложение не подлежи на задължителна ОВОС, преценка за ОВОС и на оценка за съвместимост;
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: подменена дограма, благоустроено дворно пространство, толоизолация. Постигната е економия на енергия 1351.93 MW/h.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.24. "Европейски дом за нашите деца" – община Свиленград

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: "Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие"
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: от 02.06.2008г. до 01.12.2009г.;
- В резултат на проекта е изпълнено: Нова фасадна дограма,положена топлоизолация по фасадни стени и таванската плоча на сутерена,ремонтирани вътрешни помещения,подмяна подова настилка,частично подменена вътрешна В и К мрежа в сградата,санитарен фаянс,доставен и монтиран водогрейен котел,благоустроено дворното пространство на детското заведение.
- Съгласно становище №192/25.01.2008г на РИОСВ - Хасково не се изисква провеждане на процедура по ОВОС, нито оценка за съвместимост. Предвиждат се дейности за ремонт на отоплителната инсталация , което ще доведе до ограничаване на разхода на гориво и ще се намалят количествата на отделяните вредни емисии във въздуха.
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: чрез извършеното саниране е налице подобрена енергийна ефективност предотвратяваща загубата на енергия и намаляне разходите за издръжка на образователното заведение. Облагородяването на свободното дворно пространство, съответно засаждането на повече растителност допринасят за пречистването на въздуха и увеличават ефекта върху околната среда

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.25. "Ремонт и оборудване на ОУ "Васил Левски" гр. Вълчедръм"

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: "Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие"

- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проект: 02.06.2008 г - 01.06.2009 г.
- Има становище с изх.№ 115/16.01.2008 г. на РИОСВ - Монтана, че инвестиционното предложение не подлежи на процедура по ОВОС и не се прилагат разпоредбите на Наредбата за оценка за съвместимост
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: подменена е дограмата на сградата, санирана е сградата, ремонтирани са отоплителната и ел. инсталации, които реултират с намален разход на енергия.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.26. „Подобрявана на образователната инфраструктура в подкрепа на устойчиво местно развитие на територията на община Берковица”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 02.06.2008 г - 01.06.2010 г.
- Има становище с изх.№ 397/13.02.2008г. на РИОСВ - Монтана, че инвестиционното предложение не подлежи на задължителна ОВОС, нито на преценяване на необходимостта от ОВОС. Не се засягат защитени зони и територии. РИОСВ дава положително становище по предложението;
- Проектът е свързан с реализиране на комплекс от мерки за енергийна ефективност в двете училища – гимназия и основно училище в гр. Берковица. В гимназията е направено следното: поставяне на топлоизолация, монтиране на САУ за регулиране температурата на топлоносителя от котела, подменени са осветителни тела с енергоспестяващи, подменена е дограмата с PVC и са монтирани слънчеви колектори. В сградата на основното училище: подмяна на дограма и входна врата, топлоизолиране на външни ограждащи елементи на сградата, оптимизиране на топлоизточника чрез монтаж на САУ за регулиране на температурата на топлоподаване, подмяна на осветителни тела с енергоспестяващи.
- В резултат на предприетите енергоспестяващи и технологични мерки в двете училища и постигането на по – ниски текущи разходи за енергия и ефективното ѝ изразходване, проектът допринася за подобряване на екологичната обстановка в общината и намаляване на парниковите газове – въглероден двуокис, въглероден окис, серен двуокис и други замърсители на въздуха. Освен това, прилагане на горепосочените мерки в двете училища подобрява комфорта на обитаване при спазване на съответните нормативни изисквания за температура, влажност, осветеност и т.н.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.27. "Основен ремонт на спортна зала към СОУ „Отец Паисий” – Кирково”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”

- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 02.06.2008 г - 31.05.2009 г.
- Има становище с изх.№ 268/08.02.2008 г. на РИОСВ Кърджали, че инвестиционното предложение не е предмет на задължителна ОВОС и на преценка от ОВОС. Не подлежи на оценка за съвместимост
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: хидроизолация, топлоизолация, монтаж на слънчеви колектори, подмяна на осветителни тела с енергоспестяващи, подмяна на дограма, подменени ВиК инсталации. Постигнати са енергийна ефективност и внедряване на ВЕИ.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.28. "Реконструкция и енергоспестяващи мерки на основно училище „Св.Св.Кирил и Методий” - град Велики Преслав"

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: "Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие"
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.04.2007 г - 30.11.2009 г.
- Има становище с изх.№ 929/14.02.2008 г. на РИОСВ - Шумен, че инвестиционното предложение не подлежи на задължителна ОВОС, преценка от ОВОС и оценка за съвместимост по ЗБР
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: подмяна на отоплителните тела в столовата и физкултурния салон, на хидроизолацията на покрива, с цялостната подмяна на дървената дограма с ПВЦ, полагането на топлоизолация и минерална мазилка и изградената топла връзка между двата учебни корпуса, и подмяна на осветителните тела. С тези подобрения е постигнато намаление на годишното потребление на дизелово гориво в размер на 384,456 MW/h и на електроенергия в размер на 8,858 MW/h.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.29. „Ремонт и внедряване на мерки за енергийна ефективност на ОУ „Иван Вазов,, с.Зафирово"

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: "Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие"
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 02.06.2008 г - 01.06.2009 г.
- Има становище с изх.№ 502/06.02.2008 г. на РИОСВ - Русе, че инвестиционното предложение не подлежи на процедура по ОВОС по реда на глава шеста на ЗООС. Поставено е условие строителните отпадъци да се третираат съгласно чл.18 на Закона за управление на отпадъците – условието е спазено при строителството.
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: Благодарение на новата дограма, топлоизолиращата мазилка по всички повърхности, изградените топлоизолирани покриви и ремонтирани отоплителни инсталации, ще се намалят изразходваните количества горива, което е с положителен ефект по отношение на околната среда. Въвеждането на енергоспестяващи мерки в съответствие с европейските

изисквания за енергийна ефективност на сградния фонд води до подобряване качеството на околната среда. Реализацията на мерките, според проведеното обследване за енергийна ефективност, ще рефлектира в екологичен еквивалент спестени емисии от 329,704 t CO₂. Икономията на разходи за отопление е 457,40 MWh/година

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.30. “Обновяване на детските заведения в гр. Тервел”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 02.06.2008 г - 02.10.2009 г.
- Съгласно становище на РИОСВ - Варна, инвестиционното предложение не подлежи на процедура по реда на глава шеста на ЗООС
- Обновени са 4 детски заведения в гр. Тервел. Положена е топлоизолация, монтирана нова ПВЦ дограма, ремонтирана отоплителна инсталация (газифициране). Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: енергийна ефективност, намаляване на емисиите на вредни вещества в атмосферата. Спестените емисии са 329.704 t CO₂.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.31. „Подобряване на образователната инфраструктура в община Белене”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 02.06.2008 г - 29.04.2010 г.
- Има становище с изх.№ 476/07.02.2008 г. на РИОСВ - Плевен, че инвестиционното предложение не подлежи на процедура по реда на глава шеста на ЗООС, нито на оценка за съвместимост по ЗБР.
- Проектът се отнася за едно основно училище и 2 детски градини в гр. Белене и цели обновяване и подобряване на образователната инфраструктура.
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: подменена е дограмата на сградите, поставена е топлоизолация, монтирани са нови слънчеви колектори. С това се постига енергийна ефективност и намаляване на емисиите на вредни вещества в атмосферата.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.32. „Интегрирано въздействие върху образователната инфраструктура на община Суворово” лот 1: Възстановяване на детски творчески комплекс – УПИ – I, кв. 55 по плана на гр. Суворово; лот 2: Ремонтно възстановителни работи в ОУ „Хр. Ботев” – с. Чернево”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 02.06.2008 г - 07.04.2010 г.
- Има становище с изх.№ 08-01-621/31.01.2008г. на РИОСВ - Варна, съгласно което описаните инвестиционни предложения: „Възстановяване на детски творчески комплекс в УПИ – I, кв. 55 по плана на гр. Суворово”, и „ Ремонтно-възстановителни работи в ОУ „Хр. Ботев”, с. Чернево, не подлежат на задължителна оценка на въздействието върху околната среда и на преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. Не подлежат и на оценка за съвместимост
- Поставянето на кошчета за отпадъци води до ограничаване замърсяването на почвата, тъй като основният замърсител в училищата са полиетиленовите опаковки от закуските на децата, които не се разлагат. Смяната на външната и вътрешна дограма и топлоизолацията на сградите осигуряват намаляване потреблението на горива и намаляване разходите за отопление до 42%. Ще допринесе за насърчаване на енергийната ефективност и намаляване на вредните емисии от CO₂ с 22 тона годишно. Монтирането на енергоспестяващи осветителни тела на местата, където е необходимо, намалява разхода за електричество
- По време на изпълнение на СМР по проекта е контролирано своевременното събиране, извозване и изхвърляне на строителните отпадъци до определените за целта депа. Запазени са от унищожаване редките дървесни видове и тревни площи, намиращи се в близост до обектите, подлежащи на интервенция.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.33. “Ремонт, реконструкция и обновяване на ЦДГ “Здравец”, ЦДГ “Зорница” и детска ясла „3-ти март” – гр.Момчилград”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 02.06.2008 г - 12.04.2010 г.
- Има становище с изх.№ 154, 154-1, 155 и 155-1/24.01.2008 г., както и № 355/11.02.2008 г. на РИОСВ - Хасково, че инвестиционните предложения в проекта не подлежат на процедура ОВОС и оценка за съвместимост
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: Обновени са водоснабдителната и канализационна система, архитектурната част, отоплителната и вентилационна система. Изградени са покриви на двете детски учебни заведения, осъществени са енергоефективни мерки с използване на възобновяеми енергийни източници. Подобрена е вертикалната планировка и са монтирани нови съоръжения на детските площадки и на трите подобекта..

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.34. „Енергоефективна реконструкция на ОУ „Хр. Смирненски“ с. Пристое и ОУ „г. Ст. Раковски“ с. Климент“

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г - 03.08.2009 г.
- Има становище с изх.№ 1443 и 1444/11.03.2008 г. на РИОСВ - Шумен, че инвестиционното предложение не подлежи на задължителна ОВОС и на преценка от ОВОС, нито на оценка за съвместимост
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: енергийна ефективност – икономия на енергия 0,051 МКWH.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.35. „Обновяване, подобряване и топлоенергийна ефективност на ОДЗ Мечо Пух гр. Хисаря”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г - 02.09.2009 г.
- Има становище с изх.№ 1105/10.03.2008 г. на РИОСВ - Пловдив, че инвестиционното предложение не подлежи на ОВОС и на преценка от ОВОС
- С реализиране на проекта се модернизират отоплителната инсталация в детското заведение, положена е топлоизолация, подменена дограма, подменена ВиК инсталация, което води до намаляване на вредните емисии в атмосферата, внедрени са нови методи и технологии чрез доставянето и монтирането на слънчеви колектори, положена е топлоизолация на сградата със съвременни и високоефективни материали.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.36. Осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура на СОУ „Васил Левски”, гр. Ябланица и ЦДГ „Райна Княгиня” гр. Ябланица

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008г. до 02.04.2010 г.
- Има становище с изх.№ 849 К/05.03.2008 г. на РИОСВ - Плевен, че инвестиционното предложение не подлежи на процедура по ОВОС и оценка за съвместимост
- В резултат на проекта е постигнато: подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчивото местно развитие на община Ябланица
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: чрез извършеното саниране е подобрена енергийната ефективност на сградите. Постигнато е намаление на годишно отделяните емисии на вредни вещества в атмосферата от 13,6%. Постигнато е намаление на разходите за отопление, осветление и поддръжка в резултат на предвидените енергоспестяващи мерки и другите екологично съобразени дейности в проектното предложение.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.37. Европейски облик на образователната инфраструктура в община Калояново

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008г. до 31.01.2010 г.
- Има становища с изх.№ 1093, 1094, 1096, 1097 и 1098/07.03.2008 г. на РИОСВ - Пловдив, че инвестиционните предложения не подлежат на процедура по ОВОС реда на глава шеста на ЗООС
- Проектът е насочен към обновяване на две училища и три детски заведения
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: чрез извършените подмяна на дограма и отоплителни системи, както и поставяне на топлоизолации, е подобрена енергийната ефективност на сградите.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.38. Подобряване на материалната база на образователната инфраструктура в община Омуртаг за интегрирано и устойчиво местно развитие

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г. до 30.03.2010 г.
- Има становище на РИОСВ - Шумен, че инвестиционните предложения не подлежат на процедура по реда на глава шеста на ЗООС.
- Проектът подобри материално-техническата база на Гимназия „Симеон Велчев” – град Омуртаг и Детска ясла № 1- град Омуртаг с оглед повишаване качеството на предлаганите образователни услуги, осигуряване на равен достъп до образование и социално включване и интегриране на децата от малцинственото население
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: проектът намали енергийните разходи и реализира икономия на енергия в двете образователни институции за повишаване на рентабилността, ефективността и постигането на оптимална икономия на енергия на общинската образователна инфраструктура.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.39. Модерно училище – качествено образование”, община Никопол

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г. до 22.02.2010 г.
- Има становище с изх.№ 1556/07.04.2008 г. на РИОСВ - Плевен, че инвестиционното предложение не подлежи на задължителна ОВОС или преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, нито на оценка за съвместимост
- Общата цел на проекта е постигната, обновени и модернизирани са учебния корпус, физкултурния салон и дворното пространство със спортните площадки на СОУ «Хр. Ботев» гр. Никопол
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: Постигната енергийна ефективност на сградата.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.40. С грижа за бъдещето на община Сатовча – ремонт и оборудване на детски заведения в община Сатовча

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г. до 01.02.2010 г.
- Има становище с изх.№ 33-1/28.04.2008 г. РИОСВ - Благоевград, че инвестиционното предложение не подлежи на задължителна ОВОС или на преценка от ОВОС по реда на ЗООС. Не попада в защитени зони и територии.
- Екологичният ефект от проекта се постига чрез внедряване на енергоефективните мерки, предписани в направеното обследване за енергийна ефективност. Екологичният ефект от всяка енергоспестяваща мярка като цяло се изразява в това, че в резултат на намаленото количество изгорено гориво или изразходвана по-малко електроенергия се отделя по-малко CO₂ в атмосферата. При така заложените мерки годишната консумация на енергия от изгаряне на газбол намалява със средно 180 000 kWh/годишно за всяка от детските градини, а намалението на отделяния в атмосферата CO₂ годишно е около 45 000 kg. Въвеждането на възобновяеми енергийни източници засилва допълнително този ефект.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.41. „Основен ремонт и саниране на „ОУ Христо Ботев” , ОДЗ „Йордан Шопов,, - с. Исперихово и ОДЗ „Здравец” –гр. Брацигово”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007: “Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта от 01.08.2008 г. до 31.10.2009 г.
- Има становище с изх.№ КД 01-11-06/19.03.2008 г. на РИОСВ Пазарджик, че инвестиционното предложение не подлежи на задължителна ОВОС или на преценка от ОВОС по реда на ЗООС. Не попада в защитени зони и територии
- Постигнати резултати по проекта, имащи отношение към околната среда: Санирането на сградите доведе до ограничаване разхода на енергопотребление на сградите, а от там и намаляване на горивата необходими за постигане на оптимални температури в стаите. Това намалява отделянето на вредни емисии и ще въздейства положително върху околната среда.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.42. “Подобряване на училищната спортна инфраструктура в Каварна”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”.
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г.-31.03.2010 г.
- Има становище с изх.№ 08-01-1723/24.03.2008 г. на РИОСВ Варна, че инвестиционното предложение не подлежи на задължителна ОВОС или на преценка от ОВОС по реда на ЗООС
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: Санирани три физкултурни салона в двете училища.
- Постигнатата енергийна ефективност води до: Приблизителна икономия на енергия от обновяване на сградите-35.866 MW/H.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.43. “Обновяване, основен ремонт и оборудване на ОДЗ „Митко Палаузов”, гр. Крумовград”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г.-31.01.2010 г.
- Има становище с изх.№ 518/22.02.2008 г. на РИОСВ - Хасково, че инвестиционното предложение не е предмет на задължителна ОВОС и на преценяване на необходимостта от ОВОС, нито на оценка за съвместимост
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: обновени ВиК инсталации, инсталирани слънчеви колектори, топлоизолация и ПВЦ дограма. Постигната икономия на енергия 2100 квтч и спестени 2000 л дизелово гориво за едно тримесечие.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.44. „Саниране, вътрешен ремонт, реконструкция на отоплението и вертикална планировка на бази „Детелина”, „Иглика” към ЦДГ „Детелина” и детски ясли – гр. Дряново”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 17.03.2008 г.-19.02.2010 г.

- Има становище с изх.№ 783/04.04.2008 г. на РИОСВ - Велико Търново, че инвестиционното предложение не подлежи на ОВОС и на преценка от ОВОС, нито на оценка за съвместимост
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: намаляване на разходите за отопление и осветление с 25%; намалени разходи на вода с 15%.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.45. Ремонт, обновяване, мерки по енергийна ефективност и подобряване достъпът за хора с увреждания на: 1. ОДЗ "Радост" - с.Гложене и 2. ОУ "Св.Св. Кирил и Методий"- с.Бутан, в община Козлодуй

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г - 30.12.2009 г.
- Има становище с изх.№ 826/14.04.2008 г. на РИОСВ - Враца, че инвестиционното предложение не подлежи на ОВОС и на преценка от ОВОС, нито на оценка за съвместимост
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: подмяна на дограма, поставяне на топлоизолация
- Вследствие на намаляване потреблението на топлинна енергия спрямо данните от 2005 година, в резултат от изпълнението на мерките за енергийна ефективност, по проекта е постигнато значително намаление на енергийните разходи – намаление с 323 519 kWh/год. Вследствие на намаляване потреблението на топлинна енергия спрямо данните от 2005 година, в резултат от изпълнението на мерките за енергийна ефективност, по проекта е постигнато значително намаляване на вредните емисии в атмосферата, изразено количествено с – намаление с 110,67 t CO₂ екв./год.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.46. „Утре започва от днес: създаване на мрежа от модерни учебни заведения в община Средец”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г.- 01.12.2009 г.
- Има становище с изх.№ 1866 и 1867/21.03.2008 г. на РИОСВ - Бургас, че инвестиционното предложение не подлежи на процедура по реда на глава шеста на ЗООС
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: обновени са две училища, като работите включват и ремонт на котелни помещения, покриви, подмяна на дограма, подмяна на ВиК инсталации.

- Постигнатата енергийна ефективност води до: Приблизителна икономия на енергия от обновяване на сградите-264 904 kW/h. Действително необходимите разходи за отопление са намалени с около 61,15 %. Осъществяването на проекта води до намаляване на емисиите от парникови газове в околната среда и най-вече на въглероден двуокис (CO₂).

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.47. „По - добри условия и среда на обитаване в образователното обслужване, предоставяно в село Върбина и района от СОУ “Св. Св. Кирил и Методий” и ОДЗ “Елица” – град Мадан, община Мадан”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г. - 31.07.2009 г.
- Има становище с изх.№ КПД/14436 и 14437 от 11.04.2008г. на РИОСВ - Смолян, че инвестиционното предложение не подлежи на задължителна ОВОС, нито на преценка от ОВОС, както и на оценка за съвместимост. Поставени са две условия: да не се допуска изхвърляне и съхраняване на строителни материали и отпадъци на нерегламентирани за целта места и да няма сифонна връзка между котелното помещение в сградата и канализационната система на града с цел недопускане на евентуален разлив на гориво в нея
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: подменена дограма, поставена топлоизолация, ремонтирани отоплителни инсталации. Вследствие на намаляване потреблението на топлинна енергия спрямо данните от предишни години, в резултат от изпълнението на мерките за енергийна ефективност по проекта, е реализирано намаление на енергийните разходи с 373 855 kWh/год. Вследствие на намаляване потреблението на топлинна енергия спрямо данните от предишни години, в резултат от изпълнението на мерките за енергийна ефективност по проекта, е постигнато значително намаляване на вредните емисии в атмосферата с 127,89 t CO₂ екв./год.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.48. „Осигуряване на ефективна образователна инфраструктура в ОУ „Св.Св. Кирил и Методий”, община Димово в подкрепа на местното развитие”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г.- 30.04.2010 г.

- Има становище с изх.№ 692/17.03.2008 г. на РИОСВ - Монтана, че инвестиционното предложение не подлежи на задължителна ОВОС, нито на преценка от ОВОС, както и на оценка за съвместимост
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: Подобряването на материално-техническата база и внедряването на мерките за енергийна ефективност (подмяна на дограма, топлоизолация, подмяна на отоплителната система, подмяна на осветителните тела) допринасят за реализирането на икономии на енергия и намаляване на емисиите на въглеродния диоксид (CO₂). Подобрените технически и експлоатационни параметри на сградата на училището ще допринесат също така за намаляване на замърсяването от шум и прах, както и за достигане на европейските стандарти за модерно и екологично отопление. Изискванията за ползване на малко замърсяващи околната среда технологии в рамките на изпълнение на проекта е било заложено като водещ принцип при реализирането на проекта.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.49. „Осигуряване на ефективна и рентабилна образователна инфраструктура в община Симитли чрез прилагане на енергоспестяващи мерки и използване на подходящо оборудване в образователния процес”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г.- 30.07.2009 г.
- Има становище с изх.№ 1488-1/08.04.2008 г. на РИОСВ - Благоевград, че инвестиционното предложение не подлежи на процедура по ОВОС
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: Проектът води до намаляване на емисиите на вредни вещества в атмосферата. Намаляването на парниковите газове се дължи на факта, че икономисаната енергия води до икономия на енергоизточника за отопление, при изгарянето на които се отделят най-големи количества CO₂, в резултат се постига повишаване енергийната ефективност и икономия на енергия, съответно – горива. Крайният екологичен ефект се изразява в намалени емисии на въглероден диоксид. Като се вземе предвид, че енергоизточниците за отопление са: за училището в град Симитли се отопляваа на дизел, в с. Долно Осеново на дърва и въглища, а в с. Крупник чрез електрическа енергия, то спестените емисии са различни в зависимост от енергоизточника за отопление и при 1 kWh консумирана енергия по осреднени базови стойности са, както следва: Дизел - 48 gCO₂/kWh, Отопление на ел. енергия - 683 gCO₂/kWh, Отопление с дърва - 20 gCO₂/kWh, Отопление с въглища - 445 gCO₂/kWh.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.50. „Проект за обновление на СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” в гр. Златарица – по-добро училище за нашите деца”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 20.10.2008 г. – 26.04.2010 г.
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: Постигнатата енергийна ефективност в сградата на СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” в гр. Златарица. Постигнатата енергийна ефективност води до:
  - Намалено годишно потребление на ел.енергия с 210 MW/h;
  - Понижаване на сметките за енергийни носители с до 30%.

Коментар

За конкретния обект не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.51. „Подобряване на образователната и здравна инфраструктура на кметство Расово, община Медковец”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г. – 31.07.2010 г.
- За проекта е издадено Становище на РИОСВ – Монтана с № 720/19.03.2008 г. - проектът не подлежи на ОВОС и на преценяване на необходимостта от ОВОС, както и на оценка за съвместимост (не се засягат защитени зони).
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: ремонтирани са сградите на основното училище, ЦДГ и детска ясла в с. Расово – подменена е дограмата, поставена е външна топлоизолация, ремонт на покрив и др. Постигнатата енергийна ефективност води до:
  - Намалено годишно потребление на ел.енергия с 394.8 MW/h.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.52. „Устойчиво местно развитие чрез изграждане на подходяща рентабилна образователна инфраструктура за учениците от ОУ „Н.Й.Вапцаров“, с. Селановци”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”

- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г. – 12.04.2010 г.
- За проекта е приложено становище на РИОСВ – Монтана с изх.№ 567/18.03.2008 г., – не подлежи на задължителна ОВОС и преценка от ОВОС. Отнася се за съществуващи сгради в населеното място и не засяга защитени зони и територии.
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: постигната енергийна ефективност.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори. **(не е посочена стойността на индикатора за икономия на енергия).**

5.53. „Ремонт и реконструкция на сградите на НУ „Васил Априлов“, ОДЗ „Снежанка“ и детски ясли – град Рудозем”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.03.2009 г. – 30.09.2009 г.
- За проекта е издадено Становище на РИОСВ – Смолян с № КПД-14-290/06.03.2008 г. - проектът не подлежи на ОВОС и на преценяване на необходимостта от ОВОС, както и на оценка за съвместимост (не се засягат защитени зони). Поставено е условие при строителството да не се допуска изхвърляне и съхраняване на строителни материали и отпадъци на нерегламентирани за целта места.
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: извършени са подмяна на дограма, поставяне на топлоизолация, хидроизолация и др. Постигнатата енергийна ефективност води до намалено годишно потребление на ел.енергия.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори. **(не е посочена стойността на индикатора за икономия на енергия).**

5.54. „Инвестиция в бъдещето на община Струмяни”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”.
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта 01.08.2008 г. – 29.07.2010 г.;
- За проекта е издадено Становище на РИОСВ – Благоевград с № 1084/1/21.03.2008 г. - проектът не подлежи на ОВОС и на преценяване на необходимостта от ОВОС, както и на оценка за съвместимост (не се засягат защитени зони).
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: извършени са подмяна на дограма, поставяне на топлоизолация, хидроизолация и др. Постигнатата енергийна ефективност води до намалено годишно потребление на ел.енергия от 759,6 MW/h.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.55. „Съвременна материално-техническа база за образованието в община Стралджа”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г. – 13.07.2010 г.
- За проекта е издадено Становище на РИОСВ – Стара Загора с № 237/18.01.2008 г. - инвестиционното предложение не попада в приложното поле на ЗООС. Не се налага извършване на оценка за съвместимост.
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: извършени са подмяна на дограма, поставяне на топлоизолация и др. на сградите на ОДЗ- гр. Стралджа и ОУ в с. Зимница. Постигнатата енергийна ефективност води до намалено годишно потребление на ел.енергия от 1100 MW/h.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС.

Реализираната икономия на енергия (припокрива се с индикатори от Становището по ЕО, дефинирани за операция 1.1) показва положително въздействие върху околната среда в резултат на реализираните мерки за енергийна ефективност, което от своя страна води до ограничаване на емисиите на вредни вещества и парникови газове от производството на топлинна и електрическа енергия.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г., вкл. отчитането на релевантните за конкретния проект индикатори.

5.56. „Гарантиране на безопасността и здравето на населението на община Горна Малина чрез предотвратяване на малки свлачища, застрашаващи публичната инфраструктура и частните имоти в региона”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-02/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища”.
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 21.05.2009 г. – 19.02.2010 г.
- Има становище с изх.№ 0800-54/09.01.2009 г. на РИОСВ - София, че инвестиционното предложение не подлежи на процедура по реда на глава шеста на ЗООС, нито на оценка за съвместимост
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: Чрез укрепването на активното свлачище в най-високата точка на селото се предотвратиха свлачищните процеси на територията на с. Стъргел, като се осигури защита на публичната инфраструктура и на населението, постигна се превенция от наводнения.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изискана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС. Дейностите по извършване на строителството са планирани така, че да не се допуска каквото и да било увреждане на околната среда.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г. Въздействието върху околната среда е положително.

5.57. „Изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в община Мадан”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-02/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 21.05.2009 г. – 20.05.2010 г.
- Съгласно становище на РИОСВ - Смолян с изх.№ КПД-14-10/08.01.2009 г., инвестиционното предложение не подлежи на задължителна ОВОС или на преценка от необходимостта за изготвяне на доклад за ОВОС. Не е необходимо провеждане на процедура по екологична оценка на планове и програми. Не се засягат защитени зони и територии. Поставени са условия: да не се допуска изхвърляне и съхраняване на строителни материали и отпадъци извън местата, определени от общината; възложителят да съгласува с общината площадките за депониране на погребаните земни маси и представи съгласувателния документ в РИОСВ – Смолян.
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: укрепени са няколко свлачища (свлачище с площ 150 м² - изградени са следните съоръжения: отводнителна канавка и подпорна стоманобетонна стена с дължина 18 м. и временен път с 60 м. дължина и 4 м. ширина; свлачище с размери 30.0/5-6.0 м.–с площ 180 м², чрез изграждане на: подпорна стена с дължина 20 м.; дренажен канал с дължина 50 м.; временен път с 30 м. дължина и 4 м. ширина и временно укрепване на изкоп с дължина 20 метра; свлачище с площ 144 м² - подпорна стена с дължина 20 м., отводнителна канавка с дължина 50 м., временен път с 60 м. дължина и 4м; свлачище с площ 1300 м² - изградени са следните съоръжения: временно укрепване на изкоп с дължина 17,45 метра, дренажна тръба с дължина 92 м., ригола с дължина 222 м. и укрепителна подпорна стоманобетонна стена с дължина 83 м; свлачище с площ 240 м² - изградени са следните съоръжения: дренажен канал с дължина 67 м., отводнителна канавка с дължина 50 м., укрепителна подпорна стена с дължина 22 м. и покрит канал с дължина 3 м. Така се осигурява защита на публичната инфраструктура и на населението, постига се превенция от наводнения.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изисквана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС. Дейностите по извършване на строителството са планирани така, че да не се допуска увреждане на околната среда.

При реализирането на проекта са спазени всички релевантни условия и мерки от Становище по ЕО № 4-3/2007 г. Въздействието върху околната среда е положително.

5.58. „Подобряване на енергийната ефективност и модернизиране на образователната инфраструктура в община Неделино”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 02.06.2008 г. – 01.06.2010 г.
- Съгласно становището на РИОСВ - Смолян с № КПД 14-202/19.02.2008 г., инвестиционното предложение не подлежи на ОВОС, преценка от ОВОС и не засяга елементи от Националната екологична мрежа. Поставено е условие: да няма сифонна връзка между котелното помещение в училището и канализационната система на града с цел недопускане на евентуален разлив на гориво в нея. Условието е изпълнено.
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: Постигната енергийна ефективност в сградата на СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” и общежитие в Неделино. Постигнатата енергийна ефективност води до:
  - Намалено годишно потребление на ел.енергия с 340 MWh.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изисквана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС. Дейностите по извършване на строителството са планирани така, че да не се допуска каквото и да било

увреждане на околната среда. Осъществяван е строителен надзор и работното време е спазвано. Отчитан е индикатор за енергийна ефективност.

5.59. „Доизграждане и ремонт на сгради на училища и детски заведения в общината”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г. – 30.07.2010 г.
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: Постигнатата енергийна ефективност в обновените сгради. Постигнатата енергийна ефективност води до:
  - Намалено годишно потребление на ел.енергия с 691,446 MWh

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изисквана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС. Дейностите по извършване на строителството са планирани така, че да не се допуска каквото и да било увреждане на околната среда. Осъществяван е строителен надзор и работното време е спазвано. Отчитан е индикатор за енергийна ефективност.

5.60. „Внедряване на мерки за енергийна ефективност и обновяване на СОУ "Св.Паисий Хилендарски" и ОДЗ "Мечо Пух" в гр.Сливо Поле, и ОУ "Иван Вазов" с.Голямо Враново”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г. – 15.07.2010 г.
- Издадени са Становища на РИОСВ - Русе с № 1705,1706, 1707/11.04.2008 г. - инвестиционните предложения не попадат в Приложения 1 и 2 на ЗООС и не са необходими решения по ОВОС и преценка от ОВОС. Поставени са условия: генерираните строителни отпадъци да се третираат съгласно чл.18 на ЗУО; да се спазват изискванията на Наредба № 1 за норми на допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферния въздух от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии.
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: Постигнатата енергийна ефективност в обновените сгради – СОУ, ОУ и ОДЗ. Монтирани са слънчеви колектори в ОДЗ „Мечо пух” в гр. Сиво поле. Постигнатата енергийна ефективност води до:
  - Намалено годишно потребление на ел.енергия с 1353,84 MWh

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изисквана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС. Дейностите по извършване на строителството са планирани така, че да не се допуска каквото и да било увреждане на околната среда. Осъществяван е строителен надзор и работното време е спазвано. Отчитан е индикатор за енергийна ефективност.

5.61. „Ремонт и подмяна на оборудване на ОУ ”Отец Паисий” с.Георги Дамяново, общ.Георги Дамяново”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 01.08.2008 г. – 15.07.2010 г.

- Има становище на РИОСВ - Монтана с изх.№ 637/11.03.2008 г. - инвестиционното предложение не подлежи на задължителна ОВОС, както и на преценяване необходимостта от ОВОС. Не подлежи на оценка за съвместимост.
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: Постигната енергийна ефективност в обновената сграда на ОУ. Постигнатата енергийна ефективност води до:
  - Намалено годишно потребление на ел.енергия с 162,154 MWh.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изисквана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС. Дейностите по извършване на строителството са планирани така, че да не се допуска каквото и да било увреждане на околната среда. Осъществяван е строителен надзор и работното време е спазвано. Отчитан е индикатор за енергийна ефективност.

5.62. „Подобряване на местната образователна инфраструктура на община Тутракан, чрез обновяване и модернизиране на двете детски градини ОДЗ „Полет“ и ЦДГ „Славянка“ и преоборудване на техните кухни”, гр.Тутракан, обл. Силистра”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 20.10.2008 г. – 15.07.2010 г.
- Според становището на РИОСВ - Русе с изх.№ 980/04.03.2008 г., инвестиционното предложение не попада в обхвата на Приложение № 1 и № 2 на ЗООС – не е необходимо да се притежават решения по ОВОС или за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. Поставено е условие: при третиране на строителните отпадъци да се спазват изискванията на чл.18 от Закона за управление на отпадъците. Според становище с № 1747/11.04.2008 г. на РИОСВ – Русе, инвестиционното предложение не попада в защитени зони и територии и не е необходима оценка за съвместимост.
- Постигнати цели, имащи отношение към околната среда: Постигната енергийна ефективност в обновените сгради чрез топлоизолация, подменена дограма, подменени осветителни тела, възстановена хидроизолация на покрив. Постигнатата енергийна ефективност води до:
  - Намалено годишно потребление на ел.енергия с 974,527 MWh за ОДЗ „Полет“ и 962,466 MWh за ОДЗ „Славянка.

Коментар

За конкретния обект от съответната РИОСВ не е изисквана преценка на необходимостта от ОВОС, нито ОВОС. Дейностите по извършване на строителството са планирани така, че да не се допуска каквото и да било увреждане на околната среда. Осъществяван е строителен надзор и работното време е спазвано. Отчитан е индикатор за енергийна ефективност.

5.63. „Междурегионално сътрудничество и партньорство за развитие и приложение на ВЕИ между община Суворово (България) и област Бадахос (Испания)”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.2-01/2008: „Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 10.04.2009 г. – 07.04.2010 г.
- Постигнати резултати по проекта: Изградено междурегионално сътрудничество между община Суворово (България) и област Бадахос (Испания); Разработени иновативни подходи за посрещането на предизвикателствата, свързани с влиянието на паркове за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници върху развитието на туризма, чрез анализ за влиянието на ВЕИ върху развитието на туризма и анализ за приложимостта на ВЕИ на територията на община Суворово и др.

Коментар

В Становището по ЕО на ОПРР са заложили два индикатора за дейностите по операция 4.2:

- Планирани проекти, свързани с опазване на околната среда
- Реализирани проекти свързани с опазване на околната среда.

От доклада може да се направи извода, че такива дейности не са били предмет на проекта. Следователно, индикаторите са неприложими за този проект.

Проектът на община Суворово не е свързан с дейности и инвестиционни намерения, които да се подлагат на процедура по реда на ЗООС – ОВОС или ЕО, нито с дейности, които биха въздействали върху елементи на националната екологична мрежа.

Изпълнени са изискванията, заложили в Схемата за кандидатстване. Проектът е свързан с положително въздействие върху качеството на живот и същият не съдържа дейности, които биха повлияли отрицателно на околната среда.

5.64. „Партньорство и приятелство в общия Европейски дом”, община Мадан”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.2-01/2008: „Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 10.04.2009 г. – 09.04.2010 г.
- Постигнати резултати по проекта: Разработен План за развитие на туристическата реклама в община Мадан за периода 2010 – 2013 г., набелязващ предимствата и благоприятните възможности на община Мадан не сами по себе си, а с оглед предполагаемия интерес от страна на потенциални туристи и инвеститори; Разработен маркетингов профил на община Мадан. Изготвеният документ се популяризира чрез отпечатване и разпространение на български, английски, италиански и испански език; Издаден рекламнo-насърчителен каталог на български, английски, италиански и испански езици с информация за междурегионалните връзки между трите организации – партньори по проекта. Справочника се разпространи след отпечатването му; Осигурена прозрачност на проекта – населението и обществеността в общината и областта е информирано за резултатите по проекта.

Коментар

В Становището по ЕО на ОПРР са заложили два индикатора за дейностите по операция 4.2:

- Планирани проекти, свързани с опазване на околната среда
- Реализирани проекти свързани с опазване на околната среда.

От доклада може да се направи извода, че такива дейности не са били предмет на проекта. Следователно, индикаторите са неприложими за този проект.

Проектът на община Мадан не е свързан с дейности и инвестиционни намерения, които да се подлагат на процедура по реда на ЗООС – ОВОС или ЕО, нито с дейности, които биха въздействали върху елементи на националната екологична мрежа.

Изпълнени са изискванията, заложили в Схемата за кандидатстване. Проектът е свързан с положително въздействие върху качеството на живот и същият не съдържа дейности, които биха повлияли отрицателно на околната среда.

5.65. „Пазарджик – устойчиво развиваща се община”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.2-01/2008: „Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики”.
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 10.04.2009 г. – 10.03.2010 г.
- Постигнати резултати по проекта: Разработена методология за трансфер на ноу-хау; Сборник от добрите практики; Сайт; Стратегия за устойчиво развитие на община Пазарджик и др.

Коментар

В Становището по ЕО на ОПРР са заложили два индикатора за дейностите по операция 4.2:

- Планирани проекти, свързани с опазване на околната среда
- Реализирани проекти свързани с опазване на околната среда.

От доклада може да се направи извода, че изготвената в резултат на проекта Стратегия за устойчиво развитие на община Пазарджик е документ, поставящ стратегически цели, включващи и опазването на околната среда. Следователно, тенденцията на първият индикатор е положителна. Вторият индикатор няма приложение за конкретния проект.

Проектът на община Пазарджик не е свързан с дейности и инвестиционни намерения, които да се подлагат на процедура по реда на ЗООС – ОВОС или ЕО, нито с дейности, които биха въздействали върху елементи на националната екологична мрежа.

Изпълнени са изискванията, заложи в Схемата за кандидатстване. Проектът е свързан с положително въздействие върху качеството на живот и същият не съдържа дейности, които биха повлияли отрицателно на околната среда.

5.66. „Междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики между община Крема и община Елин Пелин”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.2-01/2008: „Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 10.04.2009 г. – 07.04.2010 г.
- Постигнати резултати по проекта: Изградена база данни от успешно изпълнени проекти в областта и потенциални партньори; Анализ на настоящата ситуация на територията на Елин Пелин – транспортна мрежа и ИКТ, подготовка на стратегия и оперативен план за изпълнение на проекти в областта на транспорта и ИКТ мрежи.

Коментар

В Становището по ЕО на ОПРР са заложи два индикатора за дейностите по операция 4.2:

- Планирани проекти, свързани с опазване на околната среда
- Реализирани проекти свързани с опазване на околната среда.

Изготвените документи имат връзка с опазването на околната среда, отчитайки необходимостта от устойчив транспорт. Тъй като не са насочени директно към опазване на околната среда – индикаторите са неприложими.

Изпълнени са изискванията, заложи в Схемата за кандидатстване. Проектът е свързан с положително въздействие върху качеството на живот и същият не съдържа конкретни дейности, които биха повлияли отрицателно на околната среда.

5.67. „Туризмът за насърчаване на междурегионалното сътрудничество”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.2-01/2008: „Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 10.04.2009 г. – 09.04.2010 г.
- Постигнати резултати по проекта: Разработен Анализ на добри практики в България, Румъния и ЕС; проведени обучения; Разработено описание и оценка на проучените туристически ресурси и услуги в общините Стрелча и Калиманещи; Междурегионална стратегия за устойчиво развитие на туризма и План за действие; интернет страница.

Коментар

В Становището по ЕО на ОПРР са заложи два индикатора за дейностите по операция 4.2:

- Планирани проекти, свързани с опазване на околната среда
- Реализирани проекти свързани с опазване на околната среда.

Изготвените документи имат връзка с опазването на околната среда, отчитайки необходимостта от устойчив туризъм. Тъй като не са насочени директно към опазване на околната среда – индикаторите са неприложими.

Изпълнени са изискванията, заложи в Схемата за кандидатстване. Проектът е свързан с положително въздействие върху качеството на живот и същият не съдържа конкретни дейности, които биха повлияли отрицателно на околната среда.

5.68. „Подобряване качеството на околната среда чрез обмен на добри практики и прилагане на мерки за повишаване употребата на възобновяеми енергийни източници”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.2-01/2008: „Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 10.04.2009 г. – 08.10.2010 г.
- Постигнати резултати по проекта: проведена е училищна кампания на екологична тематика, включваща открити уроци и конкурс за детска рисунка; изработен е и е разпространен документален филм, презентиращ двата региона и възможностите, които те предлагат за използване на ВЕИ; проведено е проучване в двата целеви региона за възможностите за повишаване използването на ВЕИ – разработени са анкетни карти, които бяха попълнени в двата целеви региона, събраната информация е обобщена и анализирана, изготвени се изводи и препоръки; разработен и отпечатан и в момента се разпространява Наръчник “Възобновяеми енергийни източници”. Наръчникът включва подробна информация за 5-те основни вида ВЕИ, характеристики, прилагане, възможности за реализиране на икономии, статистика и конкретна информация, получена от проведеното изследване в двата целеви региона; разработени са Стратегии за използване на ВЕИ – по една за всеки от двата целеви региона.

Коментар

В Становището по ЕО на ОПРР са заложили два индикатора за дейностите по операция 4.2:

- Планирани проекти, свързани с опазване на околната среда
- Реализирани проекти свързани с опазване на околната среда.

От доклада може да се направи извода, че проведените дейности като част от проекта целят опазване на околната среда чрез развитие на ВЕИ. Проведена е и училищна кампания на екологична тематика.

Проектът не е свързан с дейности и инвестиционни намерения, които да се подлагат на процедура по реда на ЗООС – ОВОС или ЕО, нито с дейности, които биха въздействали върху елементи на националната екологична мрежа.

Изпълнени са изискванията, заложили в Схемата за кандидатстване. Проектът не съдържа дейности, които биха повлияли отрицателно на околната среда.

5.69. „Между приятели и добри съседи”, Враца”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.2-01/2008: „Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 10.04.2009 г. – 09.08.2010 г.
- Цел на проекта – развитие на устойчив туризъм в област Враца, чрез международно сътрудничество и прилагане на най-добри европейски практики;
- Постигнати резултати по проекта: проведени обучения, разработени са Анализ на туристическия потенциал; Методология за разработване на атракции и туристически продукт; План за действие за разработване на общ туристически продукт; Маркетингова и комуникационна стратегия.

Коментар

В Становището по ЕО на ОПРР са заложили два индикатора за дейностите по операция 4.2:

- Планирани проекти, свързани с опазване на околната среда
- Реализирани проекти свързани с опазване на околната среда.

Проектът не е пряко насочен и свързан с опазване на околната среда. Развитие на устойчив туризъм включва в себе си и опазването на околната среда.

Изпълнени са изискванията, заложили в Схемата за кандидатстване. Проектът не съдържа дейности, които биха повлияли отрицателно на околната среда.

5.70. „Изграждане на партньорска мрежа между община Малко Търново (България) и регион Абруцо (Италия)”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.2-01/2008: „Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 10.04.2009 г. – 03.09.2010 г.
- Цел на проекта – стимулиране на регионалните и местни иновации в областта на туризма и обмен на най-добри практики чрез междурегионално сътрудничество в рамките на ЕС.
- Постигнати резултати по проекта: изготвен Бенчмаркинг анализ, Иновационна маркетингова стратегия за развитие на туризъм в община Малко Търново и Иновационна стратегия за насърчаване и разработване на модели за междуобщинско сътрудничество.

Коментар

В Становището по ЕО на ОПРР са заложили два индикатора за дейностите по операция 4.2:

- Планирани проекти, свързани с опазване на околната среда
- Реализирани проекти свързани с опазване на околната среда.

Проектът не е пряко насочен и свързан с опазване на околната среда. Изпълнени са изискванията, заложили в Схемата за кандидатстване. Проектът не съдържа дейности, които биха повлияли отрицателно на околната среда.

5.71. „Партньорство в обмен на добри практики за въвеждане на ВЕИ в българските общини Смядово и Каспичан”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.2-01/2008: „Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики”
- Начална дата и крайна дата на изпълнение на проекта: 10.04.2009 г. – 04.08.2010 г.
- Цел на проекта – създаване на партньорство между двете общини за обмен на умения и добре практики за въвеждане на алтернативни енергийни източници за намаляване на енергийните разходи в общинските сгради
- Постигнати резултати по проекта: изготвени са програми за въвеждане на добри практики в двете общини – съдържат конкретни разработки за въвеждане на ВЕИ в общинските сгради.

Коментар

В Становището по ЕО на ОПРР са заложили два индикатора за дейностите по операция 4.2:

- Планирани проекти, свързани с опазване на околната среда
- Реализирани проекти свързани с опазване на околната среда.

Проектът е насочен към опазване на околната среда и за него е приложим първият индикатор – отчита се положителна стойност на индикатора. Проектът не съдържа дейности, които биха повлияли отрицателно на околната среда.

5.72. „Закупуване на IT оборудване и софтуер, необходими за работата на УО на ОПРР”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/5.3-01/2008 “Техническа помощ за подготовка, управление налюодение, оценка, информация, контрол и укрепване на административния капацитет за изпълнение на ОП „РР” 2007-2013 г.”
- Проектът не е свързан с въздействие върху околната среда.

5.73. „Укрепване на капацитета на управляващия орган на ОП „Регионално развитие” 2007-2013 г. за управление и изпълнение на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013 г. чрез разработване на програма за обучение”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/5.3-01/2008 “Техническа помощ за подготовка, управление налюждение, оценка, информация, контрол и укрепване на административния капацитет за изпълнение на ОП „РР” 2007-2013 г.”
- Проектът не е свързан с въздействие върху околната среда.

5.74. „Пилотни оценки на риска на институционално ниво и на ниво проект от външен модератор”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/5.3-01/2008 “Техническа помощ за подготовка, управление налюждение, оценка, информация, контрол и укрепване на административния капацитет за изпълнение на ОП „РР” 2007-2013 г.”
- Проектът не е свързан с въздействие върху околната среда.

5.75. „Закупуване на автомобили, необходими за ефективната и ефикасна работа на управляващия орган на ОПРР”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/5.3-01/2008 “Техническа помощ за подготовка, управление налюждение, оценка, информация, контрол и укрепване на административния капацитет за изпълнение на ОП „РР” 2007-2013 г.”
- Проектът не е свързан с въздействие върху околната среда.

5.76. „Укрепване на административния капацитет и повишаване на мотивацията на служителите от звеното за вътрешен одит към МРРБ” във връзка с изпълнението на дейностите по вътрешен одит на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013 г”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/5.3-01/2008 “Техническа помощ за подготовка, управление налюждение, оценка, информация, контрол и укрепване на административния капацитет за изпълнение на ОП „РР” 2007-2013 г.”
- Проектът не е свързан с въздействие върху околната среда.

5.77. „Ограничаване на тежестта и повишаване мотивацията на служителите на УО за изпълнение на дейностите по подготовката, координацията, управлението, мониторинга, плащането, отчетността, оценката, информацията и контрола на Оперативната програма”

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/5.3-01/2008 “Техническа помощ за подготовка, управление налюждение, оценка, информация, контрол и укрепване на административния капацитет за изпълнение на ОП „РР” 2007-2013 г.”
- Проектът не е свързан с въздействие върху околната среда.

5.78. Укрепване на административния капацитет и повишаване на мотивацията на служителите от дирекция "Вътрешен одит" към МРРБ във връзка с изпълнението на дейностите по вътрешен одит на Оперативна програма "Регионално развитие"

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/5-01/2008 "Техническа помощ за подготовка, управление налюждение, оценка, информация, контрол и укрепване на административния капацитет за изпълнение на ОП „РР” 2007-2013 г.”
- Проектът не е свързан с въздействие върху околната среда.

5.79. Планиране и осъществяване на оценки на ОПРР 2007-2013 г.

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/5-01/2008 "Техническа помощ за подготовка, управление налюждение, оценка, информация, контрол и укрепване на административния капацитет за изпълнение на ОП „РР” 2007-2013 г.”
- Специфични цели на проекта са: да осигури развитието на капацитета за оценка в Управляващия орган и провеждането на първоначалните оценки на ОПРР до 2009г.; да очертае цялостната рамка за провеждането на оценки на ОПРР, и да осигури предпоставките за успешното използване на оценките като управленски инструмент в процеса на изпълнение на ОПРР.
- Проектът не е свързан с въздействие върху околната среда.

5.80. Подпомагане дейността на работна група, инициирана от УО на ОПРР, свързана с по-добро координиране на процеса на деинституционализация на социалните институции за деца

- Проектът е реализиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/5-01/2008 "Техническа помощ за подготовка, управление налюждение, оценка, информация, контрол и укрепване на административния капацитет за изпълнение на ОП „РР” 2007-2013 г.”
- Извършените дейности са: организация и управление, организация и провеждане на работен семинар, организиране на две работни посещения в държави от ЕС, мониторинг и координация, дейности за информация и публичност.
- Проектът не е свързан с въздействие върху околната среда.

5.81. Обобщени изводи за въздействието върху околната среда на реализираните до 31.12.2010 г. проекти по ОПРР

А. За реализираните проекти по операция 1.1:

- При всички реализирани 6 проекта са изпълнени мерки № 1 и № 7 от Становището по ЕО на ОПРР. Проектите са с положително въздействие върху околната среда, поради изпълнението на мерки за енергийна ефективност.
- В Техническите доклади са представени данни за индикатор „икономия на енергия”, който се припокрива с индикатор „консумация на електроенергия в обществени сгради”.
- При изпълнение на проектите са отразени и изпълнени релевантните мерки и условия от Становище по ЕО № 4-3/2007 г. за ОПРР.

Б. За реализираните проекти по операция 1.4.

- Реализираните два проекта за свлачища и срутища са с изцяло положително въздействие върху околната среда.

- Спазени са всички релевантни мерки и условия от Становището по ЕО.
- Някои от посочените индикатори в Становището по ЕО на ОПРР за операция 1.4. са неприложими за тези проекти.

В. За реализираните проекти по операция 2.1:

- Реализираните 14 проекта по операция 2.1. са изцяло с положително въздействие – свързани с рехабилитация съществуващи пътища, не се засягат нови територии. В повечето случаи становищата на РИОСВ са, че няма необходимост от процедура по реда на глава шеста на ЗООС.
- Спазени са всички релевантни мерки и условия от Становището по ЕО.
- Посочените индикатори в Становището по ЕО на ОПРР за операция 2.1. са неприложими за тези проекти.

Г. За реализираните проекти по операция 4.1:

- За всички реализирани 40 проекта по операция 4.1. са спазени мерките от т. I на Становището по ЕО, които са релевантни за тях (при всички проекти са спазени мерки 1 и 7. В становището по ЕО няма определени индикатори по операция 4.1. За тази операция са относими индикаторите по 4.3 от Становището, които обаче са нерелевантни. Въпреки това, всички проекти от тази операция (с изключение на проекта за укрепване на активното свлачище) са свързани с енергийна ефективност и икономия на енергия, които се припокриват с индикатори по операция 1.1. от Становището по ЕО. За проектите по операция 4.1. са спазени екологичните изисквания, като въздействието на самите проекти върху околната среда е положително.

Д. За реализираните проекти по операция 4.2:

- Всички 9 реализирани до момента проекти не предвиждат пряко инвестиционни намерения. Проектите не са насочени пряко към опазване на околната среда, но при някои от тях (свързани с устойчивост) се отчитат и взимат предвид екологичните изисквания. Реализираните проекти съответстват на екологичните условия и мерки от Становището по ЕО на ОПРР.

Е. За реализираните проекти по Приоритетна ос 5 (вкл. операция 5.3):

- Реализираните 9 проекта не предвиждат пряко инвестиционни намерения и не са свързани с въздействие върху околната среда. Мерките и условията от Становището по ЕО на ОПРР са неприложими за тях.

6. ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОПРР ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Данни за индикаторите за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда в резултат на прилагането на ОПРР (посочени в Становище по ЕО № 4-3/2007 г. на МОСВ) не са събирани и отчитани за всички индикатори.

Причината, освен като чисто процедурен пропуск и липса на организация, е в това, че за повечето операции дейностите и/или проектите не са приключили и не са стигнали до етап за предоставяне на информация по тези индикатори. По някои операции реализирането на проекти още не е започнало. Също така, както се вижда от отворените схеми и проекти, не за всички от тях има приложими индикатори, посочени в Становището по ЕО.

Друга причина е отпадането на някои операции и дейности преди приемането на ОПРР.

От реализираните до момента, преобладават проектите за обновяване на сгради, свързани основно с повишаване на енергийната ефективност, като в схемите за кандидатстване са предвидени индикатори за енергийна ефективност и намаляване на емисиите на парникови газове. Съгласно индикатор „икономия на енергия” общото количество спестена енергия до 31.12.2010 г. е 1649 MWh по Приоритетна ос 1 и 18 000 MWh по Приоритетна ос 4. Данните са агрегирани от техническите отчети по приключилите проекти и сравнени с направените инвестиции и обхвата на съответните проекти, и предвид липсата на ясни инструкции/методики за изчисление и отчитане на стойностите по индикаторите, тези данни не биха могли да се приемат за реалистични.

Въздействието им върху околната среда е положително. Проектите са с малък (локален) обхват и не са свързани със значително въздействие върху околната среда.

Въз основа на прегледа, анализа и оценката на отчитането и отразяването на екологичните изисквания при реализирането на ОПРР, на базата на изводите в предходните точки може да се направи изводът, че изпълненото по ОПРР до момента е с изцяло положително въздействие върху околната среда, тъй като:

- Схемите се отнасят за дейности, почти всички от които са свързани с подобряване състоянието на околната среда. Доказателство за това са и получените становища от РИОСВ, като повечето от тях установяват липса на необходимост от провеждане на процедура по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС нито подлежат на задължителна ОВОС, както и на оценка на съвместимост с предмета и целите на защитените зони от екологичната мрежа „Натура 2000”.
- Негативни въздействия за приключилите проекти са резултирали единствено в периода на строителството, като те са били незначителни като обхват и мащаб, локални за конкретния обект. Съгласно информацията в техническите доклади и информацията, подадена от МРРБ, при строително-ремонтните дейности са се прилагали мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум и вибрации, като също така за всеки проект е осъществяван стриктен контрол на извършването на строително-ремонтните дейности.

По-голямата част от приетите изменения на ОПРР са обосновани и по отношение на опазването на околната среда, което спомага за извода, че реализирането на предвидените изменения ще се отрази по-благоприятно на околната среда, в сравнение с предвидените дейности по ОПРР преди измененията.

Направените анализи и оценка показват и пълно съответствие с изводите за въздействието върху околната среда, направени в Доклада за СЕО на ОПРР през 2007 г. Няма индикации и основания за установяване на непредвидени значителни негативни въздействия върху околната среда в резултат на прилагането на ОПРР до момента.

7. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

7.1. По отношение на спазване на изискванията на законодателството, касаещо Стратегическата екологична оценка и ОПРР

Анализът и оценката на прилагането на ОПРР показват, че екологичните изисквания като цяло се взимат предвид, тъй като произтичат от самата Оперативна програма.

По-съществени недостатъци, които се установиха са:

- Мерките от т. I и Индикаторите за наблюдение и контрол от Становище по ЕО № 4-3/2007 г. не са коректно отразени в ОПРР. Съществена причина за това е, че преди одобрението на ОПРР някои дейности и операции са отпаднали или са били изменени. Също така, не трябва да се пропуска фактът, че докладът за СЕО съдържа някои неточности и препоръчани мерки, които, въпреки че са били стриктно отразени в ОПРР, са неприложими и неадекватни от гледна точка на настоящето изпълнение на ОПРР.
- Липсват организация и насоки за прилагането на мерките и индикаторите, в това число, събиране и сумиране на данни за индикаторите.
- В ОПРР и другите документи, свързани с нейното прилагане, няма разписани ясни изисквания за необходимостта и начина на прилагане на мерките и условията, включително на индикаторите от Становището по ЕО, което затруднява и в някои случаи не предполага изпълнението им.

Препоръка

За отворените и вече затворени схеми, в които е пропуснато да се заложат релевантните за съответната схема индикатори за наблюдение и контрол, УО следва да изиска и събере данните за тях, като ги обобщи в следващия доклад по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда.

7.2. По отношение на очаквани въздействия върху околната среда в резултат на измененията на ОПРР

Предложените и приети изменения са обосновани, като от гледна точка на околната среда имат като цяло положителен ефект спрямо началния вариант на ОПРР. За приетите изменения на ОПРР не е уведомено МОСВ, но представителят на МОСВ в Комитета за наблюдение на ОПРР е съгласувал приетите изменения

Препоръка

При планиране на изменения на ОПРР да се подготви запитване до МОСВ дали трябва да се проведе процедура по преценяване на необходимостта от екологична оценка.

7.3. По отношение на прилагането и адекватността на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на Програмата върху околната среда

- Начин и степен на прилагане на мерките

Начинът и степента на прилагане на мерките са достатъчни.

- Адекватност на мерките към 31.12.2010 г. и необходимост от прилагане на нови мерки през останалата част от програмния период
- На база на направените анализ и оценка на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на Програмата върху околната среда от Становище по ЕО № 4-3/2007 г. се стигна до следните изводи:

- Като адекватни оценяваме единствено мерки 1, 2, 4, 9 и 11. Останалите мерки са излишни, предвид това, че се изискват по нормативна уредба, или са неадекватни на дейностите и проектите, определени за подкрепа от ОПРР. Обяснението за наличието на тези мерки в Становището по ЕО е, че така са били предвидени в Доклада за СЕО, анализът на който показва известни несъответствия от гледна точка настоящото развитие на ОПРР, както е описано в раздел 2 на настоящия доклад. Поради тези причини, следва да останат само мерките, определени като адекватни.
- Като се вземе предвид, че като цяло въздействията от ОПРР върху околната среда са оценени, а в последствие при реализиране на проекти и дейности са допълнително доказани като въздействащи положително върху околната среда, считаме, че не е необходимо добавяне и предлагане на нови мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни въздействия от осъществяването на ОПРР върху околната среда.

7.4. Изпълнение на мерките и събиране на данни за индикаторите по наблюдение и контрол от Становище по ЕО № 4-З/2007 г.

- Събиране на информация за стойностите на индикаторите

Към 31.12.2010 не са отчетени екологични индикатори, предвидени в Становището по ЕО, с изключение на индикатор „икономия на енергия“, който при всички проекти, при които е отчетен, показва изцяло положителен ефект върху околната среда.

Препоръка

С цел съответствие с екологичното законодателство и издаденото Становище по ЕО (съгласно предложените в този доклад изменения в индикаторите в Становището) през втората половина на програмния период следва да бъдат предвидени и отчетени релевантните екологични индикатори .

- Адекватност на мерките по наблюдение и контрол към 31.12.2010 г. и необходимост от прилагане на нови мерки

От направените анализи и оценки в т. 2, 3 и 4 на настоящия доклад, може да се направи изводът, че индикаторите в Становището по ЕО в по-голямата си част са нерелевантни и неприложими за дейностите и проектите, финансирани по ОПРР. Това се вижда и от отворените до момента схеми. Това е допринесло за липсата на данни за стойностите на индикаторите и липсата на предвиждане на индикаторите в отворените схеми.

Препоръка

В резултат на установеното, с цел през останалата част от програмния период да се води отчетност на екологичните индикатори, предлагаме изменение на индикаторите за наблюдение и контрол както е посочено в следващата таблица:

Таблица 10 Събиране на данни за актуализираните в резултат на настоящия доклад индикатори от Становището по ЕО

Приоритетни оси	Индикатори	2007	2008	2009	2010	Начин на събиране на данни
Приоритетна ос 1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие						
Операция 1.1 Социална инфраструктура	Икономия на енергия в обществени сгради kWh					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
	Производство на енергия от алтернативни и възобновяеми източници (% от общата консумация на енергия)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
Операция 1.2	Икономия на енергия в жилищни сгради -					Информация за стойностите на този

Приоритетни оси	Индикатори	2007	2008	2009	2010	Начин на събиране на данни
Жилищна политика	kWh					индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
	Консумация на енергия от алтернативни и възобновяеми енергийни източници (население) (% от общата консумация на енергия)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
Операция 1.4. Подобряване на физическа среда и превенция на риска	Озеленени площи (% от общата селищна територия, м2 на жител)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
	Улични мрежи с рехабилитирана настилка (% от общо изградени)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
	Изградени велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони (км)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
	Наднормени имисии във въздуха (бр. превишения на праговата стойност за 1 календарна година)					данните следва да се поискат от УО от съответната РИОСВ или – за съответното населено място и за съответната година, в което се реализира конкретния проект/действие
	Превишение на граничните стойности на нивата на шума (брой случаи)					данни следва да се поискат от съответната Регионална здравна инспекция за съответното населено място и за съответната година, в което се реализира конкретния проект/действие.
	Реставрирани и обновени исторически и културни паметници, разположени в градовете (брой)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
Операция 1.5. Устойчиви системи за градски транспорт	Наднормени имисии във въздуха (брой превишения на праговата стойност за					данните следва да се поискат от УО от съответната РИОСВ или – за съответното

Приоритетни оси	Индикатори	2007	2008	2009	2010	Начин на събиране на данни
	1 календарна година)					населено място и за съответната година, в което се реализира конкретния проект/действие
	Емисии на парникови газове (тона/г)					данните следва да се поискат от УО от съответната РИОСВ или – за съответното населено място и за съответната година, в което се реализира конкретния проект/действие
	Население, подложено на шумово натоварване в обхвата над граничните стойности (за населените места с население над 100 000 души) (брой жители)					данни следва да се поискат от съответната Регионална здравна инспекция за съответното населено място и за съответната година, в което се реализира конкретния проект/действие.
Приоритетна ос 2: Регионална и местна достъпност						
Операция 2.1: Регионална и местна пътна инфраструктура	Засягане на природни местообитания (кв.м.)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
Операция 2.3. Достъп до устойчиви и ефективни енергийни ресурси	Засягане на природни местообитания (кв.м.)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма						
Операция 3.1. Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура	Развити природни, културни и исторически атракции (бр.)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
	Застроени площи (ха)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
	Засягане на горски площи (кв.м.)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
	Засягане на природни					Информация за

Приоритетни оси	Индикатори	2007	2008	2009	2010	Начин на събиране на данни
	местообитания (кв.м.)					стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
	Площи със засадена растителност (ха)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
Приоритетна ос 4: Създаване на регионални и местни мрежи; сътрудничество и изграждане на капацитет						
Операция 4.1: Дребномасштабни местни инвестиции	Икономия на енергия в обществени сгради (kWh/t)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
	Производство на електроенергия от алтернативни и възобновяеми източници (% от общата консумация)					Информация за стойностите на този индикатор е подходящо да се събира на ниво проект – от съответния бенефициент
Операция 4.4: Междурегионално сътрудничество	Проведени обучения и семинари, свързани с околната среда (бр.)					Информацията по този индикатор е подходящо да се събира и обобщава от УО

Препоръки

Необходимо е събиране на данни и отчитане на всички индикатори от таблицата. За целта, всички индикатори, които са приложими трябва да се заложат в съответната схема, да се изискват като отчетени стойности в техническите доклади по проектите, като данните трябва да се обобщават/сумират за всяка календарна година.

7.5.Препоръки за схемите, които предстои да бъдат пуснати по Индикативната годишна работна програма

Препоръките са принципни и се отнасят за всички предвидени схеми за останалата част от програмния период:

- При изготвяне на Насоките за кандидатстване, за всяка отделна схема да се анализира въздействието върху околната среда и да се съобразят приложимите от всички оценени като адекватни мерки, условия и индикатори за наблюдение и контрол от Становище по ЕО № 4-3/2007 г. **като за индикатори следва да се ползват актуализираните индикатори, посочени в таблица 10**
- За изпълнение на посочената препоръка, в екипа на изготвящите насоки следва да бъдат включени съответните специалисти – еколози със съответните познания, в зависимост от конкретната схема.

8. ПРИЛОЖЕНИЕ: ОТГОВОРИ НА ОЦЕНЪЧНИТЕ ВЪПРОСИ СЪГЛАСНО ТЕХНИЧЕСКАТА ОФЕРТА

1. Какво е въздействието от изпълнението на ОПРР върху околната среда ?

От предоставената информация може да се направи изводът, че въздействието върху околната среда като цяло е положително, на база откритите до момента схеми, реализираните проекти и заложените и изпълнени мерки за опазване на околната среда.

2. Какви мерки са били предприети за предотвратяване, намаляване и евентуално пълно отстраняване на очакваните неблагоприятни въздействия върху околната среда по време на изпълнението на ОПРР?

В Схемите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, с малки изключения, са предвидени мерки като:

- Положително решение по ОВОС по реда на ЗООС и оценка на съвместимост по ЗБР (което съответства на мярка № 1 от т.1 на Становището по ЕО)
- Дава се приоритет на проекти, предвиждащи ноу-хау, енергоспестяващи технологии (което съответства на мярка № 2 от т. 1 на Становището по ЕО)
- Отчитат се приоритетите на Плановите за управление на речните басейни (което съответства на мярка № 4 от т. 1 на Становището по ЕО)
- Мярка № 7 от т.1 на Становището по ЕО е изпълнена, като предвиждането на същата произтича от ЗУТ, а прилагането е установено от строителния надзор, осъществен по време на СМР
- С проектите за реконструкция и рехабилитация на пътища е изпълнена мярка № 8 от т. 1 на Становището по ЕО.

Изброените мерки представляват част от мерките, определени със Становището по ЕО, което показва, че не всички възможни и необходими мерки са предвидени. Това се дължи и на факта, че не всички мерки са релевантни на откритите до момента схеми .

3. Одобряват ли се инвестиционните намерения и планове, за които се изисква ОВОС/ЕО само след положително решение/становище?

Изискването за задължително представяне на положително Решение по ОВОС или становище, че такъв не е необходим, както и положително решение по чл. 31 от ЗБР е разписано в Схемите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. При някои от схемите, изискването липсва, тъй като съответните схеми предвиждат меки мерки и/или дейности, които не попадат в обхвата на приложенията на Закона за опазване на околната среда.

В досиетата на всички сключени договори, приключили до момента, се съдържа декларация за ОВОС и съответно Решение за преценяване на необходимостта от ОВОС/Решение по ОВОС/становище, че не се изисква провеждане на процедура по ОВОС.

4. Дава ли се предпочитание на проекти, които предвиждат внедряване на технологии и ноу-хау, които не застрашават околната среда, както и други водо-спестяващи, енергоспестяващо и материалоспестяващи технологии?

В схемите по съответните операции, свързани с такива дейности, са налични критерии, с които се дава предпочитание на такива проекти.

5. При осъществяване на дейностите по Приоритетна ос 1 отчита ли се необходимостта от създаване на зелени системи в условията на субординация със съществуващите ландшафтни категории?

Мярката не е изрично предвидена в откритите до момента схеми, но следва да се отбележи, че същата се изпълнява при проектирането и планирането на съответните дейности, произтичащо от нормите за устройство на териториите.

6. Вземат ли се предвид границите на паметниците на културата и на техните прилежащи зони, съгласно съществуващите закони за тяхната защита?

Не са заложили изрични изисквания в откритите до момента схеми, но проектите по тях се отнасят в повечето случаи за съществуващи обекти (обществени сгради и пътища). Освен това, съобразяването с паметниците на културата произтича от Закона за културното наследство и това изискване се спазва по време на фазите на планиране и строителство.

7. Предприемат ли се мерки за ограничаване на емисиите на прах, шум и вибрации при извършване на дейностите?

Да, мерките се прилагат, като при реализирането на всеки проект се осъществява и стриктен контрол на СМР/строителен надзор.

8. Взимат ли се предвид предимно съществуващи трасета при разработване и осъществяване на проектите за пътна инфраструктура?

Разгледаните схеми се отнасят само за реконструкции и рехабилитации, тоест изискването е спазено.

9. Проектите за развитие на туризма съобразени ли са с нормите за рекреационно натоварване и със статута на територията?

Частично, в отворените до момента схеми по Операции 3.1 и 3.2.

10. Осигуряват ли се необходимите връзки към съответните станции за отпадни води и системи за отпадни води?

Не са откривани схеми за такива проекти.

11. Дава ли се предимство на определени видове туризъм (културен туризъм, екотуризъм, селски туризъм, балнеотуризъм и др.)?

Не са откривани схеми, които да са насочени изцяло към подкрепа за такива проекти, или такива, даващи определено предимство за тези видове алтернативен туризъм.

12. Взима ли се предвид опазването на биологичното разнообразие и предотвратяването на разпокъсването на хабитатите?

При схемите, при които е релевантна тази мярка, като част от документацията за кандидатстване се изисква да се представи положително Решение по оценка за съвместимост. Следователно, опазването на биологичното разнообразие и предотвратяването на разпокъсването на хабитатите се взима предвид. Цитираните при анализа на Техническите доклади становища на РИОСВ съдържат и коментар относно засягането на защитени зони и територии и необходимостта/липсата на необходимост от извършване на оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони. Следователно, опазването на биологичното разнообразие и предотвратяването на разпокъсването на хабитатите се взима предвид.

13. Дали новите дейности имат предимства по отношение на въздействието върху околната среда, в сравнение с дейностите, които са отпаднали?

Предложените и приети изменения са обосновани, като от гледна точка на околната среда имат като цяло положителен ефект спрямо началния вариант на ОПРР.